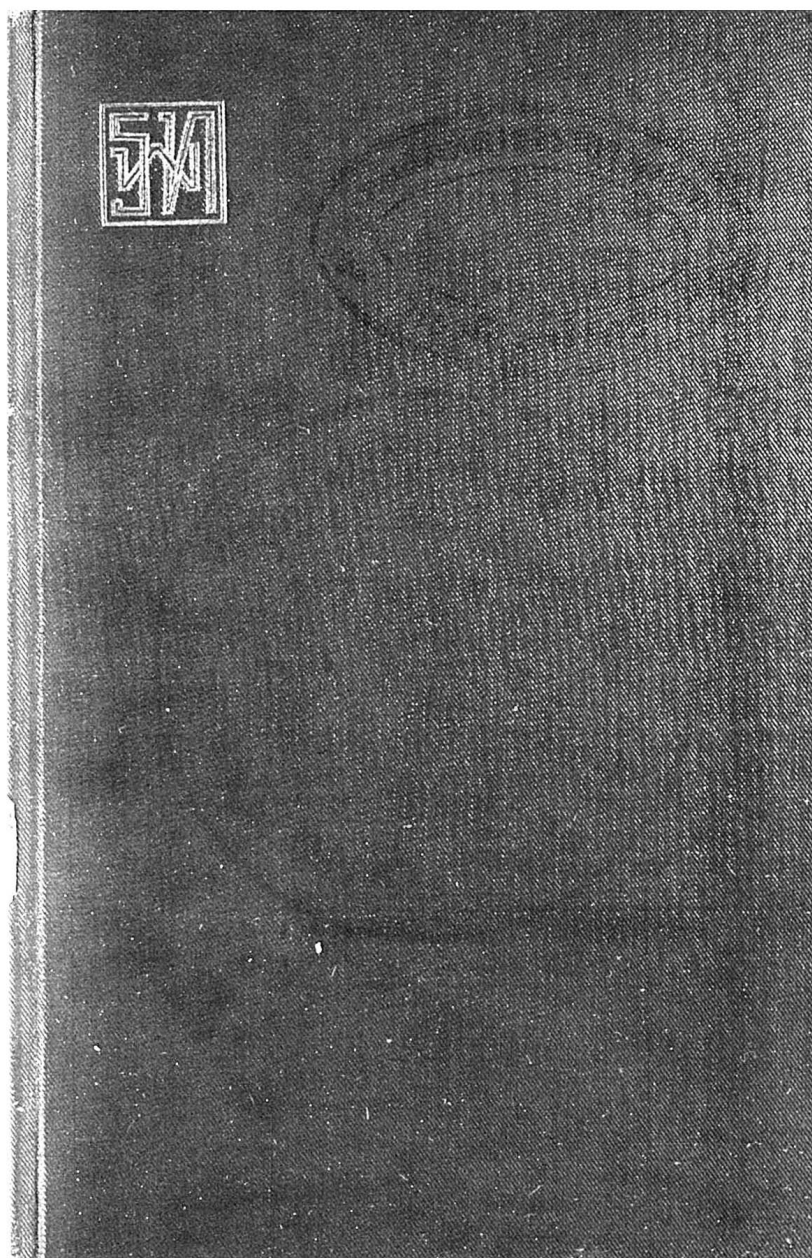

โคลงรวมเกียรติ

ในพระเบญจวัดพระศรีรัตนศาสดาราม

เล่ม ๓

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ไทย

สำนักงานคดี

พ. ศ. ๒๔๕๗

เลขที่ ๓.

เลขที่ ๗. ๔๘

เลขที่ ๖.

NATIONAL LIBRARY OF THAILAND

31111005350523

พระนามแลนามผู้แต่ง

ห้องหนึ่ง ๒๘ โคตง

ห้องที่ ๑๒๐ พระมหาคำเปรียญ

” ๑๒๑ ” ”

” ๑๒๒ ” ”

” ๑๒๓ หัตถวงอินทราวุธ

” ๑๒๔ ” ”

” ๑๒๕ นายโคเปรียญ

” ๑๒๖ ” ”

” ๑๒๗ พระปลัดตั้ง

” ๑๒๘ ” ”

” ๑๒๙ ” ”

” ๑๓๐ พระพหุพตพยุหเสนา

” ๑๓๑ ” ”

” ๑๓๒ พระราชครูพิเชต

” ๑๓๓ ” ”

ห้องที่ ๓๓๔ พระราชครูพิเศษ

” ๓๓๕ ชุนพิชญ์ ”

” ๓๓๖ ” ”

” ๓๓๗ หม่อมเจ้าพระพุทธรบาทปัตนท ”

” ๓๓๘ นายเวกหม่นพากย์ไฉหาร ”

” ๓๓๙ ” ”

” ๓๔๐ ชุนพิณตังตัง ”

” ๓๔๑ ” ”

” ๓๔๒ ชุนตังตัง ”

” ๓๔๓ นายตังโตมหาดเล็ก ”

” ๓๔๔ นายประภาศมณเฑียรปัดขวา ”

” ๓๔๕ นายประภาศมณเฑียร ”

” ๓๔๖ หาดวงบรรหารอติถคติ ”

” ๓๔๗ ” ”

” ๓๔๘ ชุนภักดีอาสา ”

” ๓๔๙ ” ”

ห้องที่ ๑๕๐ ขุนภักดีอาสา

„ ๑๕๑ ขุนวิจิตรวราด

„ ๑๕๒ „ „

„ ๑๕๓ พระยาสุนทรนุรักษ์

„ ๑๕๔ ขุนวิจิตรวราด

„ ๑๕๕ พระตำหนักตั้ง

„ ๑๕๖ „ „

„ ๑๕๗ หม่อมราชวงศ์พระเจริญ

„ ๑๕๘ „ „

„ ๑๕๙ ขุนวิจิตรวราด

„ ๑๖๐ „ „

„ ๑๖๑ พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าดิศวรร-

กุมาร

„ ๑๖๒ นายจิตรเต็มยมนมวเข้ม

„ ๑๖๓ หม่อมเจ้าภุชงค์

„ ๑๖๔ „ „

ห้องที่ ๑๖๕ พระธรรมกิติ

” ๑๖๖ ” ”

” ๑๖๗ ” ”

” ๑๖๘ หัตถวิธียาธิบาตบญชา

” ๑๖๙ พระเจ้าน้องยาเธอ พระองค์เจ้าเกษม-
สันต์โสภาคย์

” ๑๗๐ ขุนหลวงพระไกรดีหิ

” ๑๗๑ ขุนทองดีคนเกา

” ๑๗๒ หม่อมเจ้าพระประภากรบวรวิสุทธีวงศ์

” ๑๗๓ พระพิบูลย์ไธสงวรย์

” ๑๗๔ หม่อมเจ้าพระประภากรบวรวิสุทธีวงศ์

” ๑๗๕ หัตถบรรหารอดิศักดิ์

” ๑๗๖ ” ”

” ๑๗๗ ขุนทองดีคนเกา

” ๑๗๘ ขุนพินิจชัย

รวม ๑๗๘ ห้อง เปน ๗๑๒ แผ่น เปน ๔,๘๘๔ โถง

๑๒๐ ถึงกับดีถ้วน . กำหนด ตัญญาเฮย
พระศักรุศพระพรต พร่ำพร้อง
เหตุใดพระทรงยศ ไม่กดับ มานา
ครบด้วยตัญญาน้อง จักต้องตาณชนม์
๑ อยู่โยอันประยศถ้วน เทวัญ
เสียดพรักษัตยธรรม ชอบไว้
คิดเสร็จเสด็จจรณ สู่พระแม่ ตามเฮย
ประนคตนาฏไท่ จักเข้ากองกณฑ์
๑ ทั้งตามฟังตูกท้าว ทูลดา
ดาตโคศปรัมตูกยา ขยำม้วย
รอกคอยสักตามวา ระก่อน นะพ้อ
ขยำเพื่อค้วนคายด้วย ตัดยั้งฟังคำ
๑ โอรัสประนคนม ทูลสนอง
ชีพไม่วรกรักษครอง ตัดยั้ง
ประทานโทษซ้ำสอง พตงผด แดนา
ฝากพระวงษ์ซ้ำได้ บาทด้วยช่วยผดุง

๑ มารดาถอดตุกท้าว	ตบตง
โอรสโคกเจียนปดง	ชีพม้วย
ถ่มมหาฏแถพระวงษ์	แก้กตบ ฝืนมา
ค่างโคกค่อโคกด้วย	จักต้องจำตาย
๑ โอรสว่าสัคยต้อง	เป่นประธาน
เหตักเพ็ชรเจาะผาจาน	จรตอ้าง
ไม่เลือนตบตายปาน	ความสัคย แถนา
วายุชัพทูกไม่ต่าง	สัคยแถวชอตา
๑ ต้องรับเสด็จสู่ทอง	ธนามพลัน
ตั้งแก่อุมนัน	อย่าช้า
ทวารวังเร่งปัดกัน	พระแม่ ไฉน
แถวรับกองกฐนช้ำ	จักเข้าถวายชนม์
๑ สุ่มันคันทวนจิตรว่า	ทูลผัด วันเฮย
ต้องราชกถาวคำคัต	ตอบไค้
งาช้างงอกออกชัต	ใครดูค คั่นฤา
ผ่าอสุมนันไค้	โอดแถวกองกฐน

๑ เหล่าเสนาใหญ่น้อย หญิงชาย
 รักราชโคกเดี่ยวยาว ทัวคาว
 สองขัณฑ์จึงภิปราย ปราบสั่ง ทวนา
 ขอฝากตามนาฏท้าว ออกจากประยูรวงษ์
 ๑ เสร็จสั่งกรจับเกอ จูงกัน
 หวังจักโฉมเพ็งพัตน์ จ้อจ้อง
 เพอวายุบุตรกษัตริ์ กิ่งพระ ดานแย
 คูเกดोनคนโคกกขง รับโกตเห็นองค์
 ๑ กุขันเข้ากอดไท่ ศัศร์ค
 พระพรตวายุบุตร ยัดไ้
 สองราชว่าใครนค เหตุบเนตร มาพา
 สบภักตรสองจึงได้ หยดค่างเพลงถาม
 ๑ กุขันวายุบุตรน้อม ทูลด่า
 ว่าพระอดดารยก กถับคาว
 หยดพักพอกทวยหาญ ดำนักนี้ วสิฐนา
 ทรธั่งข้าทูลท้าว เพื่อพนปฏิญาณ

๑ สองขัตติยราชแจ้ง	ปรัดดี
เราจักทูลชนน	รุ่มเกล้า
ท่านคอยอยู่อย่าดี	ตาค่ก่อน เถยนา
พดางรับเสด็จขึ้นเฝ้า	ท่านไ้มาตรงค์
๑ ทูลว่าพระพี่เจ้า	จรด ถึงเฮย
ตำนกันพระมุน	ครว้ไ้
หลนมานกษัตริ	ซารับ บอกแฮ
ถ้ามาคฤหคไ้กให้	เร่งเร้ารับคะไนย
๑ โอรัสประนคแล้ว	มาพณ
ตั้งแก่มุมนัน	รับเต้า
เกณทจตพวกพลชนน	ดีหม
จกัรบพระพี่เจ้า	เสด็จเข้าคั่นเวียง
๑ สุ่มันคณรับตั้งแล้ว	เกณทพด
ม้ารคชอนนค	อเนกหล้า
สัตว์พาอุชกรบคน	กระบองแต่ง ต่างนา
เตรียมมตรวจรับเสด็จถ้า	ครบถ้วนกระบองคน

๑ ตำมมารดาภิเษก	กำหนด ตามเขย
โอรสร่วมชีวิต	พรังพร้อม
ตำนานเสร็จประดับสรรพ	ภูษิต เสร็จจนา
ทรงรถพุดแห่นห้อม	แห้วร่งกระบวน
๑ กุณวินายบุดุครได้	นำพุด จรเขย
รับร่งถึงบดคต	ที่โกธ
เห็นถึงยักขดับต้น	จึงหยุด พุดแ
ห้าชคดียราชไท	เสด็จเข้าบริเวณ
๑ พระรามพระลักษณทอง	ดีดา
คือนรวิหคคดียา	พรักพร้อม
นบประนตแทบบาธา	มาตุเรศ ตำมเขย
ค่างค่างปราโมชน้อม	เนื่องหน้าปราไธย
๑ นางเกตุรียสร์อัย	ดมญา
พตางกอดพระราม	ดูบได้
โถมสุมทรวัดดา	โถมดูบ
พระลักษณไทยเกษได้	โอบอุ้มรับขวัญ

๑ เกาสุริยานาฏเอน	โอรสูทม
พระอุกแรมฉนวนราม	แต่คั่น
เป็นดาบศัทงดำม	ทรงพรต
เกิดเหตุใดจึงคั่น	เขตรข้ามตงกา
๑ พระรามประนตแจ้ง	กิจจา
ตฤตถิกยโคธาวา	เรศรัง
ทศกัศตรักตักดา	ดวงจิตร ไปแฮ
ตฤตถิกยโคธาวา	คิดเต้าตามผลาญ
๑ ความดำบากยากคั่น	ในตง
ข้าค้อยุทธนรงค์	รบสู้
ข้ากับอนชแทบตง	ปลัดชีพ แดนา
ราญรบอสูรผู้	เผ่าร้ายวายปราณ
๑ ต่อมมาตฤเศไ้	ทรงฟัง
ความวิโยคโคกประตัง	ตะห้อย
ตฤตถิกยโคธาวา	ค้อยต่าง แดนา
ตฤตถิกยโคธาวา	กอบเกอภักดี

๑ ดีดาประนคณ้อม ทุดต๋นง
 ยามวิโยคด้ามหมอง หม่นไหม้
 นั้บวันแต่จักปอง คับขัฟ ดงนา
 ความทุกข์ใครนับได้ เท้าชำรุด
 ๑ ล้ามมารดาครัดเถ้า โทมใจ
 เนือนพคุณตกไต่ ห่อนคตา
 แด้วจิงครัดปราไต้ พระดักษณ แดนา
 พระดักษณทุดทุกขปดา คักเปตองเครื่องเชญ
 ๑ พระพรตดีตรศน้อม ทุดคคี่ ดักยเฮย
 จักรกฤษณชอบคุณมี มากแด้ว
 นางไถยเกษ สรวมโทษ แด้วนา
 เชญพระทรงจักรแก้ว กตบเขาคันนคร
 ๑ ทรงศรัทธาอนเกษเกล้า อภิวันท์
 ทุดไปถื่อโทษทัณฑ์ กอนัก
 แปรกระษัตริย์เกษมสันต์ ใต้สร้าง โศกนา
 ปราโมทย์กระมลช ชื่นด้วยสุมาคม

๑๒๑ ปางแปดชาติยราชพร้อง เสร็จจตุร

นบหัตถ์ถาทรญาณ ยาตรเยื้อง

ทรงสถิตย์บุษบกกาญจน์ พลพรัง พร้อมเฮย

เสด็จสู่ยทุธเปิดอง ปติศรื่อนราษฎรเกษม

๑ พันปีตามสถิตย์พร้อม ปฤษา

การภิเศกrama ธิราชเจ้า

ได้ถึงถวิดยับนประชา ชาวอยุธยา เข้เศย

เรียงพระวงษ์สืบเค้า กฤษณเชอปางปฐม

๑ เสด็จนี้ดำรัสให้ พระพรต

จัดกะการกำหนด ไชยไช

ขุนโหรประชุมหมด ล้วนลอบ กั้นเฮย

ศุกรบักษัตรีจันทร์ได้ ฤกษ์ตาหุดสนอง

๑ ตรัสตั้งพิเภกให้ ลอบลวง

ขุนยักษคิดใคร่ครวญ นอบน้อม

ทูลแถลงว่าฤกษ์ควร ภิเศกสุด อุดมเฮย

พันเนตรจักษมาพร้อม เทพท้าวสาวสวรรค์

๑ ทรงดัดบิครัดตั้งข้า	ตุ่มนี้ คั้นเฮย
เร่งจัดการจงทัน	อย่าช้า
ตุ่มนี้คั้นรับตาฉัน	ออกตั้ง หมายเฮย
ทุกหมู่ทุกกรมว่า	วุ่นพร้อมจัดการ
๑ พอเสร็จพอจบได้	วันดี
เชิญหมู่พระมน	นับร้อย
ตั้งปรางราชพิธี	พร้อมพระ วงษ์นา
มวณมาศพราหมณ์ใหญ่หน่อย	พริ้วพร้อมดมาคม
๑ ฝ่ายสหัสเศตรเจ้า	จอมสวรค์
เล็ดจจากไฟชนันต์	เทพห้อม
เชิญทิพทุกกฤณเท	ภษิต มานา
เล็ดจตั้งปรางมาศพร้อม	พฤคิเชอบรรพพงษ์
๑ จวนฤกษ์มาศราชให้	รามา ด่านเฮย
ชำระพระศรีวิรา	พยพแก้ว
ทรงทิพยรัตนา	ภรณ์เพริศ พรายแฮ
หัตถ์ทนายขรรค์แก้ว	ยาครชนยานสู่สุวรรณ

๑ ชนิตแห่งแห่หกรั้ว ดีด้าย ยาวนา
 ไนมหาดของครักษ์ฝ่าย นอกห้อม
 แตรกลองเครื่องตุงราย หว่างเกล้า พระแสงเอย
 ดิบแปดมงกุฎเคียงพร้อม นอกด้อมอินทร์พรหม
 ๑ พระกรดพิศโบกทั้ง บังแสง สุริยไธ
 เบื้องปฤษฎางค์คกแมง ดินาคเต้า
 เครื่องราชูปะโรกษแฉวง ชนิตเครื่อง ตุงนา
 ตำครดืบตีหมวดเข้า ไยย้ายปลายขบวน
 ๑ ถึงเกยดีดาศ์ชน พดับพดา
 เปดองเครื่องศุทธภาษาทรง ยাত্রเยอง
 ยังมณฑปพระกยา ถิ่นานต์ดิศย์ แท่นเอย
 บาทเหยียบใบขนุนเบอง ภาครคังคอบรพ์
 ๑ พนิกงานไซ้ท้อทั้ง ชตขัง ไว้นา
 อมเรศเป่าสังข์ ไหร ฆาฏฆ้อง
 พิณพาทย์ประโคมดัง แตรแซว ถิ่นนเฮย
 ด้ายอุทกตกพราวต้อง แต่เบองสุดบน

๑ พระอัฐิฐิตามิตรทั้ง สองคา มศัณ
 ค่างหลังบุญคงคา ไตรจ้อง
 เบญจครรรถ์นอภา ดังขพิพิท ห้าเฮย
 พรหมณัฒน์อันเจตของ หัดน้ำตงถวย
 ๑ เจริญตวงทรงเครื่องพร้อม ตามวัน จันทรนา
 ทรงทัดใบอ้ออัน คิริแก้ว
 ใบบับบริวารตวร ทรงหัดถ์ ขวาแฮ
 เติร์จตุปรางมาศแพรว พรงพร้อมการประชุม
 ๑ ถักตยแทนอัฐิที่คอง ถักตยเดวคร ญัศรเขย
 บรพคพรหมณถวยเวท หัดน้ำ
 ทรงรับตบพระเกษ เดวหย่นอย หนึ่งนา
 เบือนปรสเวณหอนชา ทวทงแปดสถาน
 ๑ พรหมณตองเชิฏเฐตัจจน ภาทบริฐ
 หนึ่งราชต์หเรองฤทธี ถาศไฉ
 บักเดวครญัศรวิจิตร นับเจ็ด ชนนา
 พรหมณัฒน์อันศิวเวทให้ ดิทธิชนเถถึงถวัญ

- ๑ โภษียถวายเป็นเครื่องต้น กุกกุกกุกกุก
 นพเสวตรนัศวรแสงขรรค์ เศษแก้ว
 อัมภาวฤพณังงานสรว ถวายต่อ หัตถ์เฮย
 ทรงรับทุกสิ่งแล้ว ส่งให้มหาดเชิญ
- ๑ บัดเผยพจนเขื่อนราช โขงการ ประถมเฮย
 คินชาดิษตดินดาล อึกไม้
 จงเปนต์ฟ้าธารณ ตามแต่ ประโยชน์นา
 สมนพรหมณได้ไซ้ ทวทงมณฑล
- ๑ ราชครูพฤตพิรตพร้อม คำนับ กล่าวแฮ
 ข้าพระพุทธเจ้าขอรับ ได้เกล้า
 พิฤตมาศปรักกับ หิริญหว่าน แจกนา
 พาทย์ประโคมโรมเร้า หัตถ์นาชิโนธาร
- ๑ นายกถวายอัสวทั้ง มาตงค์ เหนือแฮ
 เครื่องยุทธรเรือณรงค์ทรง ฝ่ายไค้
 เวียงวงรัตนบวรยงค์ ยานเขตร นครนา
 คัดกับนาถวายไท้ โภชนทั้งคตังสถาน

๑ ทำวณของพระโอรุอย่าง วรจันทร
 ถวายหมื่นหกพันนาง ฝ่ายเฝ้า
 ดอกหมากสุวรรณสร ประยูรภูมิ ถวายนา
 ทำพระคตงกัมเกด้า นบน์อมกฤษแจถวาย
 ๑ บ่ายชายชมพร้อมแวด เวียนเทียน
 รวยรอบท่งเนยร นาทก้อง
 โกษย์ตั้งระบำเวียน สัมโภช ภิเศกนา
 การเสร็จเทพคณหอง แห่งชนตรวงสถาน
 ๑ สัมเด็จพระนารายณ์เจ้า จักร
 เปรมกระมลปรีดิ์ โปรดให้
 ขุนวายุบครม ความชอบ ใหญ่หนา
 เปนพระยานุชิตได้ ผ่านด้าวอยุธยา
 ๑ สักการะถึงยศทำว ไวยวง ษาเฮย
 ครองขัตติยนครคง ดงก
 อินทรานุภาพค้อง คตเปดียน นามนา
 เปนฝ่ายหน้าอาวช กิจด้าวก่งแดน

- ๑ ชมภูพาดผ่านแคว้น ปางคาต
 ชักกรรณตุ้รการ มอบให้
 นิตราขรอบถ์ถาน แดนอัส ภูงค์เฮย
 กระบี่นิถนัธได้ อยู่รังโรมคัน
- ๑ พระตักษณเป้นฝ่ายหน้า ในศรี อยุททยาเฮย
 ถ้องอนชคงชาน ก้อนรัง
 กุชั่นผ่านบุรี รำนคิ เรศนา
 เป้นพระยายศตง แด่งไวไพรพนม
- ๑ ตรัสตั้งพิเภกเจ้า ตงกา
 จักเยี่ยมด้วยศรา ธุริไ้
 กำหนดวิกตะครา คอยคอบ ชั่วแ่
 แด้วเรียกพนังงานให้ จัดพร้อมของประทาน
- ๑ ไปรดปนบ้ำเห็นจถัน ทงหมด
 แจกเครื่องตำคัมยศ ทวหน้า
 ต่างรับต่างประนต ตาบาท พระเฮย
 ย้ายแยกยังเขตรหัตถ์ แห่ถ่งค้ำวแดนตน

๑๒๒ ปางพระยาอนนิตได ครองศรี ยุธยาเย
 ร้อนจิตรค้ออคคี่ ดวกใหม่
 ถวายคินรัชภูมิ ครวี่ตั้ง กบีนหา
 พรหมมาศตกโตไซ จักสร้างเวียงประทาน
 ๑ ทรงแผ่ดวงศรีพิทักษ์ด้วย เติชา
 อนนิตตามศรัทธา รับเรา
 ศรัทธกนพญา เก้ายอด รามฤ
 ดิงกวาดกำแพงเคา นเวิศพนภูมิเคียง
 ๑ เสร็จจกักรับกลับเฝ้า ทูลด่า
 ว่าพระแต่งสุริยการ ตกต้อง
 เขาเก้ายอดแหดกปาน เทพปราบ ตงนา
 ขำกวาดกำแพงบ้อง เขตแดนวัฒนาของ
 ๑ ปางไ้ราเมศร์แจ้ง ขรรคไช
 ครวี่ว่ากระบี่เออไฉน สู้
 ตั้งว่าสาครตกโต จักตั้งยศ เมืองเฮย
 ไยจึงทำเกินผู้ ตั้งถ้อยเสียที่

- ๑ วายบุตริยนิครัดเกล้า เลี้ยวใจ
 เจียนตบเหงื่อไหลท หยาดย้อย
 ยิ่งตรึงกรมใน ทรวงแน่น ไศกนา
 ขายหม่อมมาคย ใหญ่่น้อย มีดหน้าหนาวขวัญ
- ๑ ทรวงยถวายบุตริศร้าว ปราไสย
 ขยาไศกขยาเลี้ยวใจ คุ้มว่า
 จักเชิญเทพบุตรไป รังษฤษดิ์ เมืองเฮย
 ให้ทักเทียมเมืองฟ้า แดเจ้าเนาคดอง
- ๑ บัดให้เทวราชร่อน อาศน์พัตน์
 พดางต้องทักพญานทน์ เสดร์
 จั่งตั้งพิศณุกรรม เรวเร่ง ไปเฮย
 ช่วยคิดราเมศร์ผู้ ผ่านด้าวอยุธยา
- ๑ วิศุกรรมรับตั้งแถ้ว รเห็จคตา
 บันตปรางรัตนา ตู้เฝ้า
 ขอมเรศร์ตรัดไซ้มา แหนบาท พระเฮย
 ขอพระจักกฤษณเจ้า ทราบเบองบพมาตย์

๑ นารายณ ยินถ้องถ้อย เทวัญ
 ปราโมทย์กรรมถน ภัคตร์พร้อง
 เชิญท่านช่วยรังสรรค์ นักเรศ แดนา
 ทนพครีตอง แดงให้ให้นุมาน
 ๑ วิศกรรมรบตั้งแล้ว รัชดา
 เห็นเห็นชนเวหา คว้างคว้าง
 วายบุตรเหาะตามมา ตูเขตร เขาเฮย
 นามนพรอวาง ขอนคดอยถอยลง
 ๑ มุตรพระพายจงเขื่อน ขวยการ
 แก่พระวิศกรรมชาญ ฤทธิแก่ง
 ว่าเชิญท่านบันดาต บเรศ เทอญนา
 ให้ลิทธิได้ภาคย์แผ้ว ผ่องพนมณฑล
 ๑ วิศกรรมเทเวศผู้ ชาญฤทธิ
 กระบัดจึ่งนฤมิตร เสรีจพร้อม
 พรรรูกอชัฏจิตร เจียนเทพย์ สู้ที่คั่นเฮย
 ปราสาทล้ามงามถ้อม ปรักทองพระโรงสนาม

- ๑ เสร็จการณฤมิตรแล้ว เทวัญ
 เห็นเห็นผู้ตรวจตรวจ ผากฟ้า
 วายบุตรเกษมด้านต์ ศุขขึ้น ชมเฮย
 พิศบ่พริบตาอ้า โอษฐ์ยิ้มอิมใจ
- ๑ ตามปรางตามยอดเพ็ญ เวหน
 มุขเด็คน่านับน พรางพร้อย
 สวรรค์รัตนวิมต แวดาบ ตาเฮย
 คุชพิพพมานคตชัย เกดอันฟ้ามานิน
- ๑ ท้องพระโรงปรีดิ์ทั้ง คดงัด
 ทัมตาบทมคตแข่ง เชิดช่ม
 สวรรค์ถนถนถนถนถนถน ถนจวบ จรเฮย
 บั้มเขตพรภาการคุ้ม เขตแคว้นแดนเวียง
- ๑ กระบิณทรมบเรศแล้ว รให้จมา
 ถึงท้อยทชยา ต่เฝ้า
 แดงกิกว่านัครา ดำเร็จ พร้อมเฮย
 ขอพระจักรกฤษณ์เจ้า ทราบเบื่องบทศรี

๑ พระสดับถวายบุตรแล้ว ขนานนาม เมืองเฮย
 ชื่อนพบุรีตาม คอเค้า
 ทำนปัสถิตยโดยความ ผาสุข เทอญพ้อ
 ตั้งตม้นคันเร้า เร่งให้แบ่งพด

๑ ตม้นคันรบตั้งแล้ว ถอยคตาน ออกเฮย
 หมายตั้งทุกพนังงาน ถัดถวน
 ม้ารถคชศฤงฆาร พดกั้ง เมืองเฮย
 จิตเตวีจบาญช่ม้วน มอบให้หณมาน

๑ กระบิณทรรับตมบัตแล้ว ทูตดา ไปเฮย
 ตนานอุทกธารา ผ่องแผ้ว
 ประคัมเครื่องตรรพา ภรณ์เพริศ พรายแฮ
 มงกุฎห้ายอดแก้ว ประวิธเก้าตรรวมทรง

๑ เสรีจตรรวมเครื่องพร้อม แต่งขรรค์
 ยรยาตรยังหิรัญ รถแก้ว
 ชนตถิตยบุษบถ ถังกเตศ ตายแฮ
 ให้เด็กโยธาแคล้ว เคตือนเต้ากระบวนตาม

๑ พระยาอนชิตผู้ ขาญณรงค์
 รับเร่งมาในดง ท่งกว้าง
 ถึงเมืองประทับตรง เกตุ ปรางแ
 นางนักสนมต่างต่าง แวดล้อมจอมกระบิณฑ์
 ๑ ประชาชนพดพดทง หึงชาย
 ตีร่างปลุกเรือนโรงราย รอบแคว้น
 มีทรัพย์สุขเกษมสบาย เรือนคัก ตั้งแ
 แน่นเนื่องเขตรเมืองมั่น กับดวยอยุธยา
 ๑ พระยาอนชิตครัน เนาใน
 ปราสาทสามอำเภอ ผ่องแผ้ว
 เจ็ดวันกับเฝ้าไท เป็นนิจ เนองนา
 ครองราชฐานอันคดาค์คดัว เกลื่อนเยงยุทธิธรรม
 ๑ ราตรีวายบุตรีขึ้น บรรจสุรณ์
 หอมกลิ่นบุษบากร ชินชน
 ประทีปประภาศร แต่งอร่าม เรืองเอย
 สัมผัสสมบรรณครัน ครึกครื้นรณมย์

๑ แค้นคู่แค้นตัวตักดา เลอกรรมด
 เดือนดาษดาวอำพน ผ่องฟ้า
 นางงานอัยงานตน ครุฑบ กัดอมแฮ
 แค้นเตนะดำเนียงจำ แจ่มร้องพระทองถวาย

๑ นางบำเรอขับร้อง หวนโหย
 โทนทับกรับดังโรย เรือยก้อง
 พิณพาทย์จับโดย เพลงขับ แดนา
 น้าเนอยเรือยหรงร้อง รบเอนอดเวง

๑ ยวนยวดีเนหรง ใจค
 เนตรดับเนตรพช แฉ่งน้อย
 เพนจิตรยงชนช ใจชอบ เชนา
 คักดังดเคือนดาวคตอย เคตอนฟ้าไดยากร

๑ พระยาอนชิตไต้ ผ่านนพ บุรีเอย
 ไกรเกริกเกียรติฤาถบ ทวหถ้า
 ประชาชนชมจบ จังหวัด เวียงแฮ
 เมืองต้นกนกเมืองฟ้า เฟื่องฟุ้งเดชจร

๑๒๓ ปางจอมพิภพเจ้า จักรวาฬ
 ทรงพระนามมหาบาด แก้วนแก้ว
 มณฑามิ่งเยาวมาลย์ อัครเศ พระเฮย
 กวัญราชธราณแก้ว ผ่องพันไพร
 ๑ ระตึงถึงทศภักตร์ไท พรหมพงษ์
 เสด็จออกพระโรงทรง ตั้งให้
 เสด็จเทียบจตุรงค์ โดยเสด็จ
 ประเวศเยี่ยมตงกาไท พรั่งแจ้งจักร
 ๑ นพธูรับตั้งแก้ว เกณฑ์นกร
 เสรยมรภาพเคยจร ยุทธย้าย
 เทียมดีห์ดีพันตอลน ตัดบเคือง ตึงเฮย
 จิตแทคย์โตท่นร้าย กาจพร้อมจวบอรุณ
 ๑ จอมยักษ์ทรงเคืองพร้อม พัดนคดา
 กรกระดิ่งศรคทา จักรแก้ว
 เถถึงรตตั้งเสนา คดาขคดี พดเฮย
 ฤเขตรตงกาแก้ว หยุคยังโยช

๑ ให้หาขุนด่านเผ้า บรหาร งามแ
 เวียงศุขฤาไพยพาด รมร่า
 ขุนด่านกราบทุตธาร์ เค็กสู๋ นครแ
 ต่อมมนุษย์พานรกด้า กถันหัวโหมประจัญ
 ๑ องค์อุปราชทง อินทรีค
 ออกศึกเสียดพิตร เพดียงพด้า
 จอมเมืองคัมคณจิตร ยกออก ณรงค์เฮย
 พ่ายศึกพระองค์ชา สดสันตญนหม
 ๑ รามเค็กพิเภกให้ ขำรง ภาพแ
 นามยศทศคีรวัชเชตช เชตช
 ต่อมมนุษย์กตบคณคอง อยทชเยศ เดิมเฮย
 คักส่งบบเนนิก ก่อนไท่เต้จถึง
 ๑ จอมยักษทรามมิตรม้วย กตางสมร
 พระสดดฤไทยถอน ไศกกถัน
 ตรัสเหวญภักจักรจร หาพิเภก มานา
 ภักจักรรับตั้งชน เติรตเข้าเวียงไชย

๑ ถึงแกลงเดินครันน้อม นำทูล
 พิเภกทราบเทพาสุร สู้ด้าว
 หวาดคึกนักอาทร ถวิลหวน กระทบนอ
 หวนหักถุไทยท้าว ครีตแกดั่งแด่คงหาญ
 ๑ เราเฝ้าสุรเชษฐเชอ ขาญณรงค์
 ฤๅจกคบพาดพงษ์ คำไค้
 ฤๅจกวัณษินทร ครีตถักดับ มาแะ
 ทูลราพเทพาไค้ สดับแล้วโกรธา
 ๑ ตั้งคฤพยุหยา โยธ
 คึกคักเพียงบถพิ ถนร้าว
 คึงคอยทศคีรี วงษยก มาเฮย
 ทุกหมวดทุกกองท้าว หันร้าวเรืองผจญ
 ๑ พิเภกหวาดหวนด้วย ดัษกร
 ฤๅจกักรจากนคร ถักดับแล้ว
 สอดบดวงพระเคราะห์จร ในจักร ปทีปแะ
 ก้าวร่วมตะนุบแคล้ว ฆาฏทั้งตักษณันันทร

๑ เถรวัดวัดทับไธระร้าย เรือนมื่น

เกาะนวงค์ตักษณินท์ ฤกษ์ร้อน
แต่พฤษศิมสืบเชื้อกัน กอบโชค ไชยนา
เห็นจะมีผู้ช้อน ช่วยพันไทยเขญ

๑ หรรษจักเยยมด้วย ศรทรง

คักคิตพระนครคง ทราบขึ้น
พัตนตั้งมาคยาจง ไตรตรวจ พดเฮย
คู่กายปราคการณ บิดบ้องทวารเวียง

๑ ปางพระราเมศวรเจ้า อยุททยา

เนาราชมณเฑียรปรา ตาไท้
พร้อมองค์อรรคชา ยาตักคัย ฌมมเฮย
จอมประจุไธมยไถด รุ่งแถวทรงสุบิน

๑ แต่งอรุณอร่ามแผ้ว นภา

พ้นจากศิริไธยา ยาตรเต้า
เถร็จตรงพระทรงอา ภรณ์ออก พระโรงเฮย
สุวาฝ้ายเสนาเฝ้า ประณคน้อมบาทหงส์

๑	ครว้ตเฒ่าดั้กษณเณอ	นิมิตร
	อากาศเกิดรุมทึบ	ออกไต้
	มีชายแก่วงครุ่มหิทธิ	หาญสู้ เราเฮย
	แหวระอุระกระจายไต้	จรดต้อมจักรพาพ
๑	พตั้นเล่ดัจระเห้จขาม	นท
	เมฆหม่นโต้งระพี	แผดแผ่ว
	โหรพิเคราะห์จักรร้ายด	เหตุแห่ง สุนเีย
	โหรคิคำนวนแล้ว	แน่นอมทททาย
๑	นิมิตรวิปริตพณ	อัมพร
	คักจักติตพระนคร	เขตรไต้
	ไต้พระกระจายจร	จวบจักร วาพชา
	เพ็ชเชษพระจักไต้	ปกเกล้าถากถ
๑	ทรงสถับหวนท้าวทศ	ควิ วงษ์นา
	ผ่านภพตงกาม	ฤทธินอย
	หากเค็กรบราว	จักวอด วายเฮ
	จัจกแผดงศัรคัล้อย	เยยมแก้วนแดนมาร

๑ ครีเสด็จพระหัตถ์คว่ำ พาดจันทร์ ศรีแสด
 เสด็จสู่พระถันพัตน์ เหนียวน้ำ
 ศรระเห็จเวหาศรรว ไถลิม ไปนา
 บรรตุงกาตัว พิเภกได้ทฤษฎี
 ๑ สัมคิตขุนราพแก้ว เรวจร
 ตงเครื่องดงการกร กราบไหว
 ขพานรัตนวัศร ดิษฏมุก ถวายเฮย
 ศรกตบั่นสู้ไท่ ทานท้าวผรมสินธุ์
 ๑ จักรกฤษณพิศดำคันธัน ตำรา
 ทราบคึกคิตดงกา กาจแก้ง
 ดำรัสสั่งให้ว่า ยบตรช่วย พิเภกเฮย
 วายบุตรรับตั้งแล้ว มุ่งเมื่อนครมาร
 ๑ บรรตุนค์เรศเข้า โรงคัถ
 ราพเพ่งพานรณัน ผาดไถด
 กุมกรกระบี่จรัส จรดร่วม อาคันโธย
 วายบุตรยกหัตถ์ไหว พิเภกแก้วแสดงความ

๑ ทรงพระวิศกด้วย ท่านนัก
 ด้วยบ่เคยหาญหัก คีตกถ้ำ
 เกรงจะเพื่องปรบัษ เลี้ยท่วง ท่เอย
 จึ่งโปรดตั้งให้ข้า ช่วยเกอการณรงค์
 ๑ แต่เราเป็นข้าบาท อดคาร นามา
 ยับบ่เคยออกราญ รบสู้
 ก็กินจักขอหาญ ออกหัก ก่อนพอ
 เห็นเพื่องท่านคอยก ปลดร้ายภายหลัง
 ๑ ครัดกับวายุบุตรแก้ว บัญชา
 ตั้งแทดย่นามเปาจะนา ย่อนั้น
 สู้จงตรวจไครตรา พดผูก คเชนทร์เฮย
 อำมาตย์รับสั่งชน จัดพร้อมพดากร
 ๑ จอมราพทรงเครื่องแก้ว กุมศร
 เถลิงคชตั้งนิกร ยาตรย้าย
 เครื่องสูงต่ำสถอน ชุชเกิด ทายเฮ
 วายุบุตรระเห็จฝ้าย แผ่นพพะโยมตาม

๑๒๔ ปางปิ่นนอสุรราชไท เทพา สุรแฮ
 สถิตยท่ามกตางโยธา แวดด้อม
 ยดพิเภกยกแสนยา พยุหยาคร มาเฮย
 พิโรธเร้งนายไพร่พร้อม ได้ตั้งพดณรงค์
 ๑ นนทสุรรับสั่งเข้า ยุทธนา
 ประทับทพิลงกา ค้างแกดัว
 บัดพดพวกเทพา สุรแฮก มลายแฮ
 จมรลสุระการแก้ว ท่านท้าวมหาบาท
 ๑ เทพาพิโรธพื่อน รนทรง
 เร้งรลได้พดณรงค์ แหกถ
 เจอะหน้าคชาของค พิเภกออก ยุทธนา
 โกรธตรัสหักถ ภาครน้องทศเคียร
 ๑ เหวยเหวยพิเภกย้าย ทรชน
 ไปกิดคุณเชษฐคน ร่วมได้
 โดภเหตอประมาณจน ญาคิมิตร มลายนา
 บอนบออุบายให้ มนุษย์ต่างราญมาร

๑ พิเภกพิโรธร้อง	พาที
ไขกิจการอสูร	สูร
มิ่งหาญจักตายชี	วิตรรอด พตัมนา
พลางขับคเสนทรู้	เค็กเร้าตลุมบร
๑ ดำรงตรงกราดกลุ่ม	เฉวียนฉวัด
เท้าทุ่มแทงรวัจน	แหลกฉั่น
ขุนยักษจักรวาฬพด	คกฉั่น พนแฮ
ดีหราชโกลั่น	ดาษม้วยกตางตมร
๑ เทพาแผ่นชนเหยียบ	งาคช
กรแกว่งฆนจรด	ฟาดคว่ำ
หมอบควานอุณหศ	ภักตรตก พร้อมแฮ
วายุบุตรยดคีกกถ้ำ	พิเภกพด้าไพรินทร
๑ แผ่นดงตรงภักตรไท	เทพา สูรแฮ
กรแกว่งครีเพ็ชรดดา	พ้อเฉยว
ราพยดกระบี่ดำ	มารถฮัก พิโรชเฮย
แผดพระสุรเดียงเกรียว	ควัดฮ้ายเตรดาน

๑	ดูสหายท่านท้าว	ยี่สิบกร
	ครองจักรวาฬนคร	เขตรกว้าง
	มั่งอยู่ทิศไฉจร	สวาทิอ ไฉเฮย
	จึงอาทนางอ้าง	ออกสู้จะผจญ
๑	วายุบุตรดัดบิได	คอบมาร
	กฤษณาทหารชาญ	เขี้ยวแกตัว
	รอนบาทพระอุดการ	อนุชิต นามนา
	ผ่านนพบุรีแคล้ว	กลาศเมือเย็นนอสูร
๑	เห็นเองมั่งอาจปล้น	ตงกา
	กุญแจปราบจงศา	หัดม้วย
	ราพดัดบิถัมโภรชา	ครัดตั้ง อสูรเฮย
	รวมจับสวาคด้วย	พิฆาฏต่างกลางดนาม
๑	พลอสูรรบตั้งเข้า	ประจัญกร
	วายุบุตรผู้เดียวรอนญ	ฤทธา
	ผจญพดราพกำทร	มตายแตก หลายแผ
	ขุนยักษ์ยดไพร่พตา	เพื่อยงท้าวโภรชา

- ๑ กระเทียมบาทผั่งแผ่นเข้า รณรงค์
 กวัดแกว่งคันชนทรง ยุทธย้าย
 วายุมตร์แผ่นเหยียบขงษ์ ยักษ์แย่ง ศรเหยย
 ถีบถุกขุนราพร้าย พลาดด้วยอินทยาน
- ๑ เทพากรเหนยวนาว รณพัตน์
 วายุมตร์รวบศรทัน หักทง
 โผนจับบาทกุมภภัณฑ์ ฉักฟาด ไศธแฮ
 ปาป่ายกายอสูรถง เกิดอนพนมพิภพ
- ๑ ชนยักษ์ไม่สู้คัตถ์ ช้วน
 กายถลบทคค่อพถน แผ่นคว้าง
 ไม้มีล้าครประจัญ จนจิตร มารแฮ
 นวญดุดันศาตง้าง ง่าเงอด้ดิง
- ๑ วายุมตร์ยุคแย่งไค กระบองศาต
 ค่ถุกจอมจักรวาท แด่ควดิน
 แผ่นเหยียบขุมมาร ถามพิภก
 โผนราพเทพาถัน ทัพถวคินเปน

๑ พิเภกตอบขุนราพแกตัว การณรงค์
 เพราะพระอิศวรทรง ประสิทธิ์ไว้
 จักฆ่าอสูรจง ผ่าอก ออกเอย
 บับบ่ไทยให้ แหกแก้วจึงผจญ
 ๑ ฉวยบุศรตัดบัพพอง ยินดี
 เจ็ดดงอาวสุตร แก่งกว้าง
 ผ่าอสูรตัว แหวะควัก กระทบแอ
 บับบ่เจียดต่าง ราวต้นสุณนม
 ๑ บัดกองรากษสข้าง ตงกา
 เห็นหมู่พวกปัจจา มิตรแพ
 ได้สกัดจับพมหา บาตมัต มานอ
 นายไพร่มอสูรแต่ ขัณฑ์คณคเคยน
 ๑ ปางเทพสถิตยพน ไพชยนต์
 ไปรยทิพยมาตาดต คาชด้าว
 สรรเสริญกระบี่ผจญ มารมอด ชีพเฮย
 คอวกุ่ทหารหัว ทำนไ้ทรงสุบรรณ

๑ พิเภกเด็กรู้ศึกเข้า	คันทน
ชวนกระบี่ร่วมบุญพร	คตาศักดิ์
ถึงพระโรงตั้งพานร	พักเหนื่อย นานพอ
เชิญสถิตย์ปราสาทแก้ว	กับด้วยเบญกาย
๑ ชวนกระบี่ตาคัน	ปรางสู่วรรณ
นั่งแนบเบญกายพลัน	พจนพรอง
นานพบดับกระเด็น	ต้องสถิตย์ ผสมเฮย
ร่วมรศตั้งวาคัน้อง	เน้นแก้วคันธม
๑ รุ่งรางกระจำแจ้ง	ตริยง
กระบี่คันทราทรวง	เครื่องพร้อม
คตาสู่ทศศิริวงษ์	คำนับ แด่นา
พิเภกเพ่งพานรน้อย	เกษแล้วสุดเกษม
๑ ชวนกระบี่กดับเฝ้า	พระทรงครุฑ
ค่างระเห็จเวหาศรุต	เหาะเร็ว
ฉับฉิวตวัดอยู่ทุก	ขยศยาตร ลงมา
ต้องสู่พระโรงเข้า	ประนตเพิ่มพั่งกระแด่

๑ ปางพระหริรักษ์เจ้า อโยททยา
 เตด็จออกสูรเสนา แห่ช้าง
 ยลพิเภกกับบุตรมา รุดสู่ พระโรงเฮย
 เอื้อนโอรสประพาศพร้อม พิเภกเจ้าจอมอสูร
 ๑ ทราบคึกเรายังให้ หนุมาน
 ไปช่วยเชิงยุทธการ เผื่อพล
 พิเภกทูลนิยายผลาญ อวิราช มลายนา
 เหยยมอบเปาวนารัง พัทธกะแคว้นจักรวาฬ
 ๑ ทรงดับเต็รจศักดิ์น ไพรี
 โสมนักหฤไทยปรี โปรงแผ้ว
 ดำรัสตั้งเต็น จักเครื่อง ทรงเฮย
 ประวิงตั้งวาทย์แก้ว โปรคให้นำนาญ
 ๑ กระบี่พิเภกได้ รวงวัด
 ภาคร่มองบังคมคัต นอบน้อม
 ส่องตาระเห็นผัน ผายสู่ นครเฮย
 ผจญราชภูริตราชญ์พร้อม ไพรีแคว้นแดนต้อง

๑๒๕ ปางของคัชรครเรศอ้าง นามมณ โทเฮย

ทรงตักษณวิไดยยต เฉ็ดหัตถ์

งามกรออ่อนกายกต หนึ่งกตั้น ด้รวแฮ

คู่ตันทเสนอหน้า พิเภาทไธฮ์

๑ แต่ปางทศภักตร์เจ้า ดงกา

ยังตบพระชนม์ปรา กฏคำว

มณโทคุเด่นหา ทรงพระ ครรรค์เฮย

คิดชวบอุทรท้าว นาวไธหนึ่งเดือน

๑ ราพรายมตายชีพแล้ว ไปนาน

พิเภกครองศฤงฆาร เขตครน

จำเนียรพระนางชาน ไชเหตุ ครรรค์เฮย

แต่พระผู้ผ่านพน ภาพตัวแดนสถาน

๑ จอมมารชอท้าวทศ คิร วงษ์เฮย

ทราบเหตุแห่งเทพี พรำพร้อง

เร่งคิดเร่งยินดี โดยสวาส

กตหนึ่งประจบพ้อง ตามมั่นแมนสรวง

๑ กำหนดศัมาศถัน นางทรง ครรภะเยย
 ประสูตรพระกุมารยง ยศธา
 ทรงศิริวิไลยองค์ ละเอียดเยี่ยม
 ควรคู่นครค่า เขตต์ดาวแดนमार
 ๑ ทนไถตั้งขัณฑ์พิช้อง แตรผ้าน
 ตั้งคัศประโคมขาน กักก้อง
 พินพาทย์ประดังการ เกรี้ยวเกริก
 โดยชนบรกรรมเนรมิตอง ถ้องเบองแบบบรพ
 ๑ ดวงภักตร์ผ่องแมน เพญแจ
 ทรงลักษณะวิไลโดยแล เด็ดผู้
 ค้ออินทรีชดแปล เปนรูป คั่นฤา
 มาปรางค์ตรึง คักแกไฟรี
 ๑ จวบราพิภพผู้ เพญยศ
 หดงคิดว่าโอรส สืบได้
 แซ่มขึ้นกระมลมท มัวไม่ห
 เพียงหนึ่งท้าวเธอได้ ผ่านด้าวดุสิตสวรรค์

- ๑ รักปานชีพทั่วทิศ คิริ วงษ์เฮย
 รั้งเกียรติฤกษ์กัมม์ ด้ก้น้อย
 หมายมอบบวรศรี เสวตรนัคร
 เณติยศไอรสชัย เชิดคำไผตถถาน
- ๑ ประทานนามตามจิตรทั่ว จำนง
 แดพระกุมารยง ยิ่งแก้ว
 ไพนาสูริวงษ์ เณติมเกียรติ
 ภูตสัตว์ตติพพนแผ้ว ผ่องพันอนตราย
- ๑ เปรมใจจอมราชเจ้า ตงกา
 ทรงเทือกเหล่าสนมนา เรศไค้
 เว้นโทษหกถถานปรา กฤษย์ ยิ่งเฮย
 เปนพระนมหน่อไท่ ท่านท้าวอสุรี
- ๑ จิตอนงค์ทรงยศเนอ นวตศรี
 โนมเชิดเลิศนารี เรียบร้อย
 เปนพระพี่เตยงมี ยศศักดิ์
 เณติมเกียรติพระหน่อน้อย ฝั่เฝ้าบริบาท

๑ มารหนึ่งฝ่ายหน้าอ้าง วรณั ตูรเฮย
 วงษ์ญาติทศคีรี ผ่านเฝ้า
 เปนพระพเตยงปรี ชาณถาด
 เณติมยศพระตุกเจ้า จัดให้บำรุงถนอม
 ๑ บุตรพิเภกเจ้า จอมมาร
 เบญกายนงพาด ผ่องหน้า
 ร่วมเล่นหักกระบิทรภักต เพรงเนิน โนนนอ
 ครอบประคิษฐ์ตั้งข้า จวบเข้าประสูตรไฉมย
 ๑ มารนางมานะถน ใจทน
 บ้วนปอดทุกขมชน ชื่นใจ
 จวนรุ่งไก่อกรณ ชื่นเร้ง ยามเฮย
 ประสูตรบุตรเนภาะได้ ฤกษ์พินยามตาม
 ๑ โฉมเลิศเหตของเรือเนอ นวถนอ
 ทออเยี่ยมพระอินทรีย์ ผ่องหน้า
 กายกรตักษณยักษ์ ภาครัดให้ ถึงเฮย
 แผกเพศมารทวลด้า แห่ดังพนอสุรพงษ์

๑ ปางไฉ้มยทำนท้าวทศ คิริ วงษ์เฮย
 เห็นบุตรพระบุตร ชัมช้อย
 โอบองค์นาคาปรี เปรมสวาศ
 วางคักกอดยักษน้อย แหม่นเนือถนอมขวัญ
 ๑ ทนไครกเอือน โองการ
 รังสฤษดิ์สมญามาร มอบให้
 ชือสรุฝักหัตถาน เขยัค เสนอณา
 ส้มคักดัดมวงษ์ไท ธิราชท้าวบ้านาญ
 ๑ จัดหาพิเอยงเหต่า นางนม
 ฝ่ายนำฝ่ายในกรม ทอด้วน
 ทรงตักษณภักตร์ผองส้ม ยศสอาด รูปเฮย
 เหวแก่พระหัตถานถ้วน เตือกไฉ้มบำรุงขวัญ
 ๑ ท้าวจัดพิศุคพร้อม ศฤงฆาร
 ทุกสิ่งอสังการ ก่องแก้ว
 แดองค์พระกุมาร หัตถนรัก เจริญเฮย
 จอมยักษยังผ่องแผ้ว เพื่อดวยคุษฏี

๑ อรุณรัตน์ราพทง	โอรส
เขวถกษณเณตมยค	ยิ่งถ้ำ
เดจจโคเดจจบท	จรรวม กั้นเฮย
เข้าค้ำขาดหน้า	ไม่เพี้ยนเคี่ยมคัต
๑ สอนนไปคิตชอ	เค็ลือบแคลง
หนึ่งรักหนึ่งดำแดง	รักบ้าง
ร่วมด้วยร่วมตรงแดง	คู่ชู้ กั้นนา
พร้อมพรกษค่าง	พางพองชนน
๑ อรุณรัตน์กษอม	การตั้ง ครามเฮย
เพลงรบตรงคียง	ยิ่งแกตัว
ค่างขบประชันองค์	อาจอด หานุแฮ
เป็นคู่ชูกุชวอนแผ้ว	ผ่องพันไถยพาด
๑ กตสารหาญหัตวี	เชิงตำรวจ
กตคักฝกรำบาน	แบบคัง
กตโถมทพทยาน	ในยุทธ
กตดำฝักต่าย	อยู่วังพงกต

๑ การรณเรียรอบรู้	หตายกระบวณ
เพตงหอกเพตงง้าวทวน	ทำตง
คคตประชนชนวน	ชอบเด่น
ศรต่ำตวประตองตง	ฝักช้อมทวยหาญ
๑ สบไธมยหาดนถกเจ้า	ตงกา
ค่วนค่วนเต็คจปรา	ต่ำทไท
โดยกิกุมารคตา	เคียมราช
เปนชนบธรรมเนียมไค	คงนพจวันค
๑ กุมภณทัพเพกเจ้า	ชาน
เห็นบุครนตคต	ตาคเฝ้า
โอบองคตระกองศรี	ศฤกษณ สดองเฮย
ถนอมถูปจวบเกด้า	ยวเยาบุตรหาดาน
๑ จอมมารจตบทรพน	มนตว
ชายตบชวบปี	นับไค
พินทงประมาณม	ยศคักต
องคทะหาร้อยให้	ตูกไทหาดานขอ

๑๒๖ ๑ ปางของค่อนชืดไท้	นฤบาท
ครองนครเขตรัตถาน	ถิ่นกว้าง
นามนพศิขาน	เมืองเอก
ทวยราษฎร์ชาติเชญอ้าง	ออกเอื้อนอวยไชย
๑ พานรินทร์ ปันภพผู้	ฤทธิรงค์
ครองดัดยัสจวิตรัง	เดชะสร้าง
ทศธรรมอื่กการัง	เกราะห้ราษฎร์ ดีเฮย
เผด็จคัตไทยกระต้าง	แผกเบองเขบ้จบรรพ์
๑ วันหนึ่งอนชิตเจ้า	จอมนรา ราษฎร์เฮย
ออกพระโรงเด่นา	แน่นเฝ้า
ทรงวินิจกิตยา	นกิจ เดรั้จเฮย
จึงพระผู้ผ่านเฝ้า	จักเค้าต๋อนขวัญ
๑ ทนไคธกเฮถน	พจมาน
ครัดตั้งเสนาชาญ	เชียวใช้
เร็วเร็วจัดทวยหาญ	แหนแท้
อ้ามาคย้ประนตไท้	รับร่อนเกณฑ์พต

- ๑ จัศพตอย่างพยุหะเยื้อง เป็นกระบวน
 เหล่าหนึ่งกระดิ่งทวน ดาบตั้ง
 บางพวกเทิดบนชนวน นกดับ
 บางก็กุมหอกตั้ง ทำจ้องจักผจญ
- ๑ ชนรณจักรเจ้า จอมธา นินเฮย
 อีกรถเหล่าอรรคณา เวศ์ถวน
 คอยรับพระจอมพา นรินทร์คง คับเฮย
 ทูตทราบทุกตั้งถวน เสร็จพร้อมพลพยุท
- ๑ จอมกระบิบทพั้งเหตุให้ เหมปรี่ ดัเฮย
 บานเบิกกระมดม์ ไซ่น้อย
 รับถ่านพระอินทรีย์ ทรงเครื่อง คั่นเฮย
 จึ่งเสด็จทรงรถค้อย เค็ดอนพร้อมโยธี
- ๑ เอกองค์โอภาษแม่น เค็ดอนเพญ
 พดเพียบค้อดาวเปน เครื่องด้อม
 จอมราชผ่นราชฎีเย็น ยามเค็ดอน พดเฮย
 ตั้งว่าเค็ดอนดาวห้อม ค้อยค้อยโดยโพยม

๑ ถึงสวนตำราให้	ส่งบพด
เกณฑ์กระบวนรายคน	รอบล้อม
แต่ได้จากภณ	ศรีหมอบ เรียบเฮย
ประพาศพฤษต์พฤษพร้อม	พริ้งด้วยนางสนม
๑ ชมพรรณหมู่ไม้ดอก	ดกหลาย
ตำราพิภุต้าย	หยุดเย้ม
ซ่อนกลิ่นกลิ่นหาย	หอมล้ำ เค้าเฮย
พุทธานาคาษดวงแฉล้ม	เลิศด้วยกลิ่นศรี
๑ กรรณิกาการเกษแก้ว	กาหลง
พุดจิบปิบประยงทรง	กลิ่นกล่า
เลือกเก็บประทานองค์	วรรณาน
เกษมสุขทุกทวหน้า	นาฏไท้ทรงธรรม
๑ บันดาลคิดเคติบเคติม	สถนรัตน
คงจิริดอย่างถึงตน	เตศัน
ถอดมงกุฎภิมณฑ์	มอบบันก งานเฮย
ปิ่นป้ายอัมพพฤษคน	โตดเด่นโดยคนอง

๘๘๒ โคตงรามเกียรต์

๑ เม็ดมองมะม่วงไม้	ปติคผล
โยนประทานต้นมกต	เกียงเข้า
หยาดยางหยดเต็มบน	เคียรกระ บินา
มือแกะบทุดเท้า	แกะเข้าเกापตาง
๑ ต้นมนางนบยังวอย	นางยด
พระบาทเกาเคียรตน	ตบน้อย
แมกเพศกระษัตริย์ชน	เลี้ยตง่า
บ้างกัยมเนตรขม้อย	บอกบุญโษษฐิเบือน
๑ พระยาอนุชิตไค	ยดตบ
ต้นมนางตรวตประจบ	เกอบเกอ
อดสูหม่นางหตบ	ตัมพฤษ
เยี่ยม ๆ มอง ๆ ขเง้อ	งานนำใจตน
๑ กุซนจนคองรับ	รองอาาย
จักอยู่บ่ตบาย	บ่อนัน
ควรรคคหตบหัตถกาย	ตันโคฐ เตียวเฮย
เอาเพศตามคัถ	ตัมหน้านางจร

๑ พานรคำวิหัต	แมลงฤทธิ
อากาศเกิดหมอกมืด	มืดดำ
บ้ายภักตร์เณรเทศ	อยุทธเยศ
รเห็จเหาะเตาะเตียบฟ้า	ไผ่เฝ้าหริวงษ์
๑ ปางอนงค์องค์เอกทง	โยธี
ไป่สับกระบี่	อกดิน
คือไกรบันเคียรศรี	สมรชาติ เกด้าเฮย
ย้ายแยกกันคนต้น	สัตว์ทางจร
๑ พานรรเห็จห้อง	เวหน รวดแ
กระบัตอยุทธยาตต	ด้วนเฝ้า
ทูตคนบุรคน	ดาบวช
สรวมเดชพระผ่านเฝ้า	โปรดเกด้าหณูมาน
๑ ฟังตำรวจดาจิตรเจ้า	จักกริ
ก่อน ๆ พระไทยทวี่	เทวดา
อาไถยกระบี่ศรี	แสนแสน
เคยสับพบเนตรหน้า	แสนแสนเห็น

๑ จำใจจำครัดเขื่อน ขวดยพร
 แก่พระยาพานร แก่วนแกด้ว
 เปนคู่ชดถาวร เทอญพ้อ
 ทุกข์ไศกโรคไทยแคล้ว คตาศัพันอันตราย
 ๑ ฝ่ายพานเรศน้อม อภิวันท์
 รับพระพรทรงธรรม ท่านให้
 ตาองค์อาคันตุบรณ อักพระ ดักขณไฮย
 ออกจากพระโรงไท้ รับรอนรเห็น
 ๑ มาดตมณฑปอ้าง นามคิ รัสเย
 เห็นอรัญกุฎี เตนตง
 ดงจากนพางดี ถาตุ้ กุฎีไฮย
 นพบาทดาบคัยง อยู่พร้องต้นองดาร์
 ๑ กาดนขานอยนิก ศรัทธา
 หวังเพิ่มผนวชดา บศบ้าง
 ขอจงพระจอมอา จารย์โปรด ข้าไฮย
 ยอมรับให้อยู่สร้าง พรคด้วยคุษฎี

๑ พระมุนีมชธอ้าง พิศไฟ
 คอบพจน์พานวไซ เงื่อนเค้า
 ฐเอยรปจนใจ เองลัศว
 บวชไปได้ออกเจ้า เพศเคยเคยรณาน

๑ ใครใครจักอาจแตร้ง เอาทรง
 เปนเพศบุรุษยง เยี่ยงช้อย
 กุจิงจะยอมส่ง เคาระห์บวช ได้นำ
 แตะจะแนะกิจน้อย ใหญ่ให้กองกณฑ์

๑ ชุนกระบิณทรียนเทศน์น้อม นักธรรม
 ร่ายเวทแปรเพศผิน แผกก
 ทรงโฉมเฉกเช่นฉน ชายหนุ่ม
 จอมนารณนักดีทรช กิจให้บรรพชา

๑ ครองนุ่งหนังพยัคฆ์พร้อม บริหาร
 ห่อเกษชฎาธาร เตรีจแก้ว
 ถาองค์พระอาจารวิย ด้อยอด ใศตเฮย
 ชชอมรกฏแก้ว ยู่ดร้างกิจกณฑ์

๑๒๗ ไพบูลย์บุตรเจ้า จอมยุทธ์
 ๑ อายุลีปสามศักดิ์ สู้ดกแก้ว
 วันหนึ่งคิดใคร่จัก ประพาศ ส่วนเฮย
 ทูลพระบิดุเรศแก้ว รับฝ้ายสร้งชด
 ๑ สรงदैจทรงเครื่องพริ้ง เพราองค์
 เถิดอาศน์ราชบริวงศ์ เพรีพร้อม
 ชุนยักษ^{๘๕}พเตยงจง ใจรักดี เคียงนา
 กระบวนแห่สองสายห้อม ถ่วงเข้าสวนขวัญ
 ๑ ถึงประทับเกยมาศदैว ตั้ดา
 ช่มชำมณฑกา ช่อชัย
 จวบบ่ายพระदैจจกตา ยังพลับ พดาเฮย
 เถิดอาศน์^{๘๖}นวิเชียรพร้อม พริ้งพร้อมกุมารแห
 ๑ พิเอยเคียงแท่นแก้ว ด้ายอง
 พลังศรกรรมหลังครอง หม่นไหม้
 ไพบูลย์คนอง ไปทราบ ชนกนา
 กุจะท่าเตศให้ พระน้องนางงาม

๑ อัสรินทรคิดแล้วหึง อัสสุชด
 ทำเล่ห์เสถรวรณปน โศกเศร้า
 หน่อนารกเหลือบเนตรยด งดงามจิตร ถามเฮย
 ดูก่อนพระพี่เจ้า โศกด้วยไยสรвод
 ๑ พี่เลี้ยงพึงมีใครเขื่อน วิชา
 ทำท่วงทักทียา ชื่นชอบ
 เหลือบวักกรเล็ดอบชายขวา โดยเล่ห์ ทุตเฮย
 สัจจิตต์คจกพรอม แพ้วถ้อยทุตถวาย
 ๑ เธอพึงเรอชิงช้า ตั้งไถย
 จำเอนความดับใด แม่นแท้
 จงพิศห้องใน ทรงกระซิบ ถามเฮย
 เขียวแผยพจนแก เงื่อนให้หายถน
 ๑ พี่เลี้ยงอ่อนศิโรตม์นอม ทุตพถัน
 ขำไศกด้วยทศกรรฐ์ แก่นหล้า
 รามลักษณะยกกระบวน รอนุชีพ มตายแผ
 เพราพิเภกชั่วช้า ต่อเลี้ยงคึกหาญ

๑ อินชิ่งพิเภกน	เพนฮา
มิใช่พระชนกา	ผ่านเผ้า
องค์บิดเรศหน่อนรา	นามทศ กรรฐ์แฮ
แม่มิเชอทูตเกตุ	ส้อมถ้อยมารดร
๑ พระกุมารตบถอย	วรณี่ สุธะเยย
เจ็บจิตรดงครคร	เดียบได้
แสนช่นพระไทยทวี่	ภูตเทวศ
คาตเดอคมเหือดให้	กตบเขาคณวง
๑ ถึงเผ้าพิเภกแก้ว	ทูตดา
เตด็จสู่ปรางมารดา	สุดดห้อย
มณโฑอรรคชายา	ยถบุตร พิโรเยย
กวัตรกะงดุกนอย	พรวักถ้อยวอนถาม
๑ อ้าพ่อพ่อผู้ร่วม	ชีวงศ์
ไยพ่อจึ่งมาทรง	โคกเศรร้า
กริ้วกราดสิ่งใดจง	บอกแม่ หน้อยเฮย
เงยภักตร์เกิดทูตเกตุ	อย่าเผ้ากรรแสง

๑ ดัชนีเสวณิกะแก้ว ทดถาม
 โอ้พระแม่อำคความ ดับไว้
 จอมภพชัยทรงนาม ทศภักตร์ แดนา
 ไฉนเหตุพระจึงได้ สิ้นสิ้นชั่ววัน
 ๑ นางดัชนีวิบหว่นว่า หฤไทย
 พดางคอบวรตไนย เกดอันถ้อย
 องค์พิเภกพะยาใจ จงฝาก องค์เอย
 พังแม่เกิดหน่อน้อย อย่าได้ดังไฉน
 ๑ พังศรีดั่งอัคคิน พระอร่า
 ส่องเนตรหลังชลหา ร่ำไห้
 นางนาฏกอดอุยา แล่นเทวศ ทวีเอย
 มีอาจอำคความไว้ ปลอบแล้วไซ่สาร
 ๑ นางทรงเจ้าแต่คั่น จนหมด ความเอย
 พิเภกน้องคิตคด ค่อไท้
 พระรามโปรดเคมยศ เติมสืบ วงษ์นา
 จึงประทานแม่ไว้ ฝ่ายซ้ายมเหสี

๑ ห่อนรู้ว่าแม่	มัครภ
หมายว่าพ่อจอมขวัญ	บุตรท้าว
อแม่ซึ่งพงษ์พันธุ์	ของบิดุ เวศนา
ตัวนแต่ทรงเดชห้าว	หมดแล้วฤาเห็ด
๑ เหลือแต่จกรวรรดิเจ้า	มตวัน นาพ่อ
แปดหัดเคศมหันต์	ดีหนา
ฉนั้นลูกจักษุ	ฉายฝั่ง ท่านเฮย
เชิญยกพยัคฆ์ถนุกตา	ฆ่าอ้ายอาชรรณ
๑ ออย่าพ่อพ่ออย่าเหยม	อีกหาญ
ราเมศร์คชอวดาร	แก่นไท
ปวงกระบิรินทร์ฤทธิไชยชาญ	เทพจุ คินา
พังแม่พ่ออย่าได้	หมิ่นท้าวสักร
๑ ลูกชายชาติเชื้อ	อาชา ไนยเฮย
ห่อนจักเกรงรามา	เท่าก้อย
อย่าพ่อแต่บิดา	อาพี แดแฮ
สหายญาติมาคยใหญ่่น้อย	วินาศด้วยศรทรง

๑ ฟังครุฑรัตนข้อง	หมองศรี
จำจิตรรับเดาณ	ยาครเต้า
ถึงพลเอยร่วมขวัญ	ทรงปลูก ษาเอย
น้องคิดจักไปเฝ้า	อสุรท้าวมดีวัน
๑ พระดำริหชอบแล้ว	ทรงยศ
แต่ด่านน้ำไฟกรด	กิดกน
เห็นแต่พระดาบศ	กาณนถ ชรรมีนา
อาจคืบเพลิงน่านน	เหือดแห้งดังประดังค
๑ หนึ่งจอกททาอรวม	ไชยบาน
จงดักไปเปนพยาน	หล่อน้อย
แม้พระจักทุดสาร	เห็นไม่ แดงนา
ต้องต่างปลูกษาก้อย	ห่อนให้ใครยนิ
๑ ยามเฝ้าขันจิตรเฝ้า	กุมภันท์
ได้ช้องบังคมคัต	ท่านไท
ขอตาพระทรงธรรม	เวียนคิตป ตำครเฮย
ยังพระดาบศได้	โปรดเกล้าเกษ

๑ พิเภกสดับโอรสน้อม ทูลดา
 ท้าวมิได้สงกา เกือบไค้
 เชิญเกิดนฤทยา จงเบรื่อง เศษเฮย
 รื้อบจกมอบให้ ดับเชอพงษ์มาร

๑ หน่อনারถอนคีโรคม์น้อม รับพร
 ดาราพต์มารตร ค้อนเผ้า
 ตูกรักจักดาจร เรือนวิท ยาเฮย
 ยังพระดาบส์เจ้า เขตรด้าวไพรธนต์

๑ นางนาฏสดับพจนเขอน อวยไชย
 จงฤษติคังมโนใน หน่อหน้อย
 วโรธขึ้นหญไทย ด้มคิต ดาเฮย
 เม้นจกเนาวรัตน์ค้อย จากห้องปรางค์รี

๑ ครนถึงกระชิบถ้อย ริมกรรณ พ์เฮย
 จอกซึ่งอันสำคัญ หนึ่งไค้
 แด้วชนพ้จรวรต์ ออกจาก นครเฮ
 เคนดัดคห่มไม้ เลือนทองไพรธนต์

๑๒๘ ๑ โอรสทศกัณฐ์ผู้ เรื่องศรี
 กับพี่เตยงวรรณ ตูร์แก้ว
 ถึงเขตรพระกฐิ กานัก ธรรมเฮย
 แด่นตุยนิค้แผ้ว ผ่องน้อมนมัสการ

๑ คาบศบงบุตรเจ้า ดงกา
 กับวรรณตุรมา นบเกตุ
 จึงมัพจนปรา ใต้ทัก กุมารเฮย
 หาดนวกมาโยเจ้า เว้งแจ้งกิจจา

๑ บิตรงค์ทรงครุฑใช้ จรจรต
 เฝ้าพระจอมมถิวัน ตื้อถ้อย
 น้ำกรรค่านเพ็งกตบ ตูจจัก จรนา
 ขอพระโปรดหาน้อย บอกแจ้งมนต์ขลัง

๑ นักตริพงถ้อยห่อน ส่งไธย
 เธอจึงบอกซึ่งใคร เวทธา
 ขุบเทห์เดห์หัดกใน โสฬศ จบเย
 กอบกิกแก่เพ็งหน้า กรดทงต้องหน

- ๑ หน่อনারถอยู่ด้วยพระ ดิถีธา
 เรือนจบวิทยาธา คณาต์คัตถ์
 วัชรคัตถ์มรรคา จวบค่าน ไฟแธ
 ยถอสูรใหญ่หน้อย ก่อคงพิชักรรม
- ๑ เปนเพลิงโพลงพล่งร้อน เปดอศตบ
 ปานประหนึ่งไครภพ จักให้ม
 อัจจิตรอ่านมนต์จบ ตามคาบ เป้าฮา
 เพลิงกรดกตบเย็นได้ เป้าข้ากาชหาช
- ๑ วัชรคัตถ์เข้าเขตร วิทยา
 ถึงค่านในยักษา เพียบพิน
 มริกรรมเรี่ยภนาคา ผุดพ่น พิศม์เฮษ
 นักรดไหดครนครน ฤกกจ่างสุดแด
- ๑ สักใจร้ายเวทแถ้ว กำทราย
 ปรายปราดตกต้องด้าย อุกทแห่ง
 ชวนพีร่งผืนผาย จวนจวบ คำเฮษ
 วัชรกับจันทร์แจ่มแจ้ง หยุดยังแรมทาง

๑ ปางจอมจักรวรรดิเจ้า มติวัน
 เสวยรัชมไหสักรรย์ ผ่องแผ้ว
 มอญมาตย์เขี้ยวชาญณกรรจ์ เข่งยทท นาฮา
 ตามโตกยัฎฐัทธกัถว ทัวท้าวสยของหยอน

๑ พระผสมเห็นอาศันแก้ว ฉายฉนั้น
 นิมิตรว่าสุริยัน เจ่มเจ้า
 คกตงพสุธาพัตน์ ตับริศ มีเฮย
 คองหน่งศรีเหลืองฟ้า แข่งชนตอยโพยม

๑ มีพรานผู้หนึ่งนอม บุษบง ถวายเฮย
 ท้าวบริบทรงทตทง ชนชอย
 จนผการ่วงโรยลง ผวาตั้น ผสมเฮย
 ตรงเสด็จทรงเคืองคต้อย ตูท้องพระโรงคัต

๑ ประทับเหนือแท่นแก้ว บรรหาร
 ดูก่อนโหราจารย์ ดีเจ้า
 คั่นเทพยบันดาต ผันปลาด เจียวนา
 คำวิธตามข้อเค้า จนสิ้นผันแกตง

๑ ขุนไทรทองเดชแจ้ง	พัตนทต
ซึ่งสุริยแสงจรรณ	จรัสฟ้า
ตกถึงดับแสงสูญ	คือพระ ด้หายเฮย
อันเปรี้งเรื่องฤทธกตา	สุดสิ้นขวัน
๑ ดวงเหลืองใดแก่เจ้า	ธานี ใหม่นา
ห่อนจกมฤท	กอบเกอ
พรานนำบษมาตี	นอบนบ ถวายเฮย
พระจักได้ห่อนเอน	ชาติเชอครรไถหงษ์
๑ ทรงดับดับจิตรวา	หญไทย
เอะพระสหายองค์ไ	ชีพนว
ยี่งนี้ยี่งหนักใน	ทรงรุ่ม ร้อนแฮ
ดีภักตรัสดุดว	ไม่วะเหตุการณ์
๑ ฝ่ายไพนาสุรทง	วรณ สุรเฮย
ครนพระสุริยศรี	ต้องหตา
ชวณกันรับจรัต	เข้าต้ นครแฮ
ต้องยักษหอนรช	รับชนคำตาเวน

๑ ถอดของคั่งค้างแก่ เสนา มารเอย
 ว่าพระจอมตงกา ครัตไช้
 จำทูตราชกิจา จอมมลิ วันแยะ
 โดยชนบพันธุมิตรไท ท่านได้นำทูต
 ๑ เสนาพาผู้เฝ้า ทูตสาร
 ว่าพระพงษ์พรหมาน ริเบศร์เจ้า
 ไซ้ต้องอสูรไชยชาญ แหนบาท พระนา
 ขอพระผู้ร่มเกล้า ทราบเบองบาทบงส์
 ๑ จอมพงษ์ทรงดัดบิเอน โองการ ถามเฮย
 สหายรักยังดำรงาญ ผ่องแผ้ว
 ฤาหม่ออรินหาญ เขมย้า ย่นา
 ไซ้ท่านต้องคตาค์แคล้ว เพื่อด้วยกิจไฉน
 ๑ หน่อนวรกถวายจอกแก้ว พจนา ทูตเอย
 ว่าพระจอมนัครา ร่มเกล้า
 สุนันพระชนมา ยุเพราะ อรินเอย
 สหายญาติหายทบเท่า มอดด้วยศรราม

๑ ขำบุตรทศภักตร์ผู้	ทรงธรรม
เมื่อพระสันหาตัญญ	ตู้ฟ้า
ข้าบาทอยู่ในครรรักษ์	มาตุเรศ
ต่อค่อยเจริญใหญ่กล้า	จึงแจ้งเหตุผล
๑ บดินพิเภกไต่	สรวรยา
ปวงมายุราชวิโรชา	สตรอัน
ข้าบาทจึงหันมา	ห้วงพึง พระเฮย
ทศพราราชอัน	อันเกตุกรรแดง
๑ ทรงพึงก่งแคนคจ	เพ็งผดาม
เหม่เหม่พิเภกหาญ	โหดร้าย
กจะบันหันประจัน	เป็นท่อน ท่อนฮา
ตัจจิตรมันด้อได้	ก็ให้ผดามวงษ์
๑ พดางปดอบโอรสแก้ว	บัญชา
เหวยอสุรจกริชา	ทัพแก้ว
กจะไปเหยียบดงกา	จับพิเภก ผดามเย
ตั้งเฝ้าจวนตูกแก้ว	เสด็จขึ้นปรางศรี

๑ ครนอรุณรุ่งแหว่ ต่งรงต่งนาน
 ทรงเครื่องอติงการ ตักย้อย
 แปรหัดถักจับดำครหาญ คุจเวศ์ ต่งวรรณเฮย
 ขวนหน่อนารกตาคัดค้อย เต็ดจั้งนรทวง
 ๑ ได้ฤกษ์เด็กทัพแกตัว จวดี
 ข้ามโศคครีศรี หม่ไม่
 เตียงรกรชโยธ เหมอ๊ก ต่งนเฮย
 คุดด้านลงกาให้ หยุคยงพตขันธ์
 ๑ ฝ่ายไพนาสรน้อม เกษา ทุดเฮย
 ถูจักคนตงกา ตู่เฝ้า
 อฆ่าให้พระมารดา ทราบเหตุ หน่อ
 ว่าถูกนำเต็คเจ้า พรังพร้อมจตุรงค์
 ๑ เขียวเกิดนะพ่อดู ปรีชา
 จักยกพตคามคตา เกตอณแถ้ว
 หน่อนารกนบนาทตา เต็ดจั้งจาก รกเฮย
 ขวนพู่ใจแกตัว วิวเข้าตงกา

๘๐๐ โคตงรามเกียรติ์

๓๒๘ ฝ่ายไพนาสุรผู้ ฤทธิ
ถึงพิเภกชวณพิศ ดาศเฝ้า

ท่ามกลางหมู่เสนี คาคาษ พระโรงเอย
ขึ้นจิตรอ่อนศิรเกด้า นบนิ้วม้งคม

๑ พิเภกยดโอรสท้าว เกษมสันต์
เตือนขนิบเข้ารับขวัญ พราถ้อย
เจ้าไปอยู่ไพรวัน เรือนเวท จบฤ
พอสุดแสนจะถ้อย ห่อนเว้นจนถึง
๑ ขำบาทเรียนจบแจ้ง วิทยา แด้วเฮย
องค์พระกาตติธรา บอกให้
คิดถึงพระบิดา ลูกกลับ เฝ้าเฝ้า
ทูลเสร็จแล้วดาไท้ ดู่ห้อยสนั่น
๑ เบื้ององค์จักรวรรดิเจ้า มติวัน
รับเร่งพดกมุภินันท์ รุดเร็ว
ถ่วงด่านดุเชตรันท์ หยดทัพ พัดนัย
เร่งปลุกพลับพลาเข้า พักวังแรมพด.

๑ เสร็จตั้งวิเศษราชทรง นนทการ เร็วแฮ
 บอกพิเภกว่าจอมมาร ชิบเสร็จให้
 ทรงนามจักรวรรดิหาญ เขมเดช
 พระเสด็จมาหวังได้ เยี่ยมท้าวผู้สหาย
 ๑ มาถึงจึงรู้ว่า ปดปดลง
 พิเภกได้ดำรง สืบสร้าง
 ให้มานบบาทหงส์ กุฬี สหายฮา
 แม่มาทชนชดของ จักต่างชวน
 ๑ ต้องมารคณาคตอยรบ รเหจคดา
 ถึงนิเวศน์บอกเสนา ใหญ่่น้อย
 มโหทรทราบกิจจา นำสู่ เฝ้าเฮย
 ต้องทศกราบทูตถอย เสร็จตั้งนบรหาร
 ๑ พิเภกสดับหัวนัว คณังคิด
 นิธิบัจจามิตร ห่มนได้
 ตูกหลานอ่อนหย่อนฤทธิ จักพึง ไครนา
 สุดจิตสุดจักให้ ต่อต้านสงคราม

๑ จำจิตรจำออกสู่	ไพร่
ศรีเสด็จตั้งเส้น	ทศแก้ว
อันองค์พระจักรี	ทรงโปรด ยศเฮย
ถือนันนิพานแล้ว	เฝ้าร้ายไ้ส่มา
๑ ต่อกทตประนคณ้อม	เคียมคัต
ออกจากพระโรงฉนั้น	คตาคคต้อย
รให้จุลพลับพลาพณ	ถึงท เฝ้าเฮย
หมอบกราบกราบทูลถ้อย	ทวนท้าวเสด็จสาร
๑ ทรงฟังดังฟ้าฟาด	ทรวงตง
เหม่เหม่พิเภกของ	อาจากถ้า
แปดหัตถ์กวัดดาครทรง	เร่งรถ มณเฑ
สี่โขนรู้งองหน้า	รับให้เดินขบวน
๑ ฝ่ายพิเภกทศกตบัตถ์	โองการ ตั้งเฮย
ให้จัดโยธาชาญ	เดชห้าว
มโหทรรับบรรหาร	รับจัด พดแฮ
ม้ารถคชเดินท้าว	เสด็จแล้วทศเสนอ

๑ พิเภกตัมบ์เสด็จเข้า สำนานองค์
 ทรงเครื่องยุทธนาขาง ผ่องแผ้ว
 พระหัตถ์จับศรทรง เสด็จสู่ รถมเหย
 ได้ฤกษ์เด็กทพแกว ให้กองสนั่นไหว
 ๑ เสด็จรถเสด็จขทาง แข่งกัน
 เสด็จแต่เสด็จกุ่มภันท์ กักกอง
 พอบพบทพมถวัน กตางรัก ยาฮา
 ต่างทพต่างจวบจ้อง จักเข้ารณรงค์
 ๑ จักรวรรตยนรถแก้ว กตางพล
 เห็นพิเภกคุ่มพหต กตาศักถา
 มุ่งเขม้นเขม้นขบทนค กระทบบาท
 ครวตั้งให้กองหน้า เร่งเข้าโจมตี
 ๑ นันทการเร่งทพหน้า ขันแขง
 ขนรถขบคชทาง ได้ต่าง
 ขนม้าขบม้าแดง ขนพิศม์
 ขนรถขนพตาง นำไม่บนิยง

๑ ชาวลงกาต่างเข้า	คืประดา
ขุนคชขับริบงา	อีกหัว
พดมาขับริมถา	ซัดหอก ซัดเขย
พลรพตเท้าก้าว	ดักดักกันชนูแดง
๑ ต่างคนต่างดู	ทนคง
ทรหคอกอาจตรง	ไต่คั่น
นันทการเร่งจตุรงค์	รุกเด่น ทดวงแห
กองทัพลงการัน	ย่นทอเดี่ยวชวน
๑ มโหทรพิโรชเอย	ตะบองวัน
โถดไต่พลมถวัน	กถันแกว
จักรวรวรติเร่งรถถัน	พันฝ่า มาแ
ถึงนารภพิเภกแล้ว	จึงเขอนบรรหาร
๑ เหวยเหวยพิเภกผู้	พาด
ไยทรยศเชษฐา	ร่วมได้
ไปคบกับราม	ผตัญญาติ แหกแ
ใครจะนับว่าดีได้	ชาติย้ายทรชน

๑ เอะไฉนจักรวรรดิเจ้า มติวัน
แปดโสดเองดำคัญ ผิดถ้อย
ครึ่งเพราะทศกรรฐ์ โมหมัด มนต์แฮ
ไปถกขรรคยอสร้อย ขเรศวร ไท่ สักร
๑ เราทูลทักให้ตั้ง ตีดา คั่นเอย
ยังถลันมาโกรธา ขับได้
ชนดอต่อยุทธนา พญาติ มรณแฮ
เราขอเพราะจึงได้ ขัฟได้ครองเวียง
๑ ฉะพิกษณหน้าไม้ มอ้าย
ยกมณษยชนเปนนาย ปกเกล้า
เคี้ยวมิ่งจกจากกาย เพราะจักร ภูนา
ยังพิโรธเร้งรถเข้า มุ่งต่างชีวัน
๑ พิกษณหาญรบด้วย ศิลาปทรวง
นาดนักรถเบี่ยงองค์ เบี่ยนเบื่อง
ต่างว่องต่างฤทธิ์รงค์ ส่องฟาด พันสา
จักรวรรดิได้ทเยอง ฟาดด้วยคันศร

๑ พิกษณทัฬหีหันทัง	ศัลย
นบเศษศรีภูไน	กอบกอบ
ปด้อยสาครเบรื่องปราดไป	ถูกจักร วรวิธ
เกราะชาดสาครณะ	ปดบีมวยชนม์
๑ จักรวรรดิอันเวทต่าง	ศรหุด ดัวย
แผดงนาคศราวุธ	ว่องคตอง
วิดิพิเภกเชชด	ตกจาก รก
ตีภักตร์ตั้งยักษจง	จับรงเร็วมา
๑ ลูกทศภักตร์	กิตติศัพท์
รับออกจากเมืองกับ	พิเดช
กรุงมารบอกพ่อจับ	พิเภกจัก ชำนา
บุตรว่าเธอได้เกิด	กตอมข้าขอทนต์
๑ จักรวรรดิกโทษแล้ว	ตั้งราช มน
นำพิเภกจำตราด	ครุ
ชอบบุตรจะกลับยาตร	ยังนิ เวศน์
ตั้งพวพหุดให้	เด็กเข้าตงกา

๑๓๐ ปางองค์จักรวรรดิเจ้า จอมมาร
 ทรงรถมุกดาหาร อีกร้าว
 ยกพยัคฆ์ฉนวนชาญ เริงศึก
 มั่นตงกาตัว หยดยุ่งจตุรงค์
 ๑ ประทับเกษมศักดิ์แล้ว ยাত্রา
 จากพิไชยธำ ย่างเยื้อง
 เด็ดจันต์ปรางปราย ตำทาศ
 ธรรมราชฤทธิไทยเปลือง ปดควั่นอารมณ์
 ๑ ฝ่ายมณโฑอรรคไท เทวี
 ทราบว่าโอรสดี ทัศเต้า
 เชิญจักรวรรดิอสูร มาสู่ เมืองเฮย
 จัปพิเภกส่งเข้า ครุฑตรงตรงขง
 ๑ เกรงเดชพระจักรแก้ว อธิปไตย
 ร้อนเร้าฤทธิไทย กัดคักตุ้ม
 จะนั่งอยู่เกรงไทย อดุเรศ
 ขวนพระสนมแห่หุ้ม ยาตรเฝ้าพระยามาร

๑ จักรวรรดิทัศน์แก้ว	กานดา
ประภาสทักกัถยา	เสนาะถ้อย
มถินกับตงกา	ทองแผ่น เดียวเอย
เกิดคิณโยยอดสร้อย	บิไรมาคยแถง
๑ พระสหายมอดม้วย	ชีพร
พันธูชาติอกนิฐ	พิณาค์สัน
หากโอรสบอกกิจ	คักจิง รุณา
ร่อนจิตรแทบแต่ดิน	ดวนเร้าเร็วมา
๑ เขวมนนโชนัดบถ้อย	โคกศัตย์
น้อมศรีโรตม์ตอบพถัน	ไปเข้า
ญาติมิตรทุกเชตรชนัน	บอกข่าว ทัวแ
ยกนิกรช่วยรำ	มอดม้วยมตายชนม์
๑ แต่พระมิ่งมงกุฎแก้ว	มถิน
บังเหตุหากกรรมกัน	บีดบ้อง
มิได้สืบทักอัน	มาติด เมืองนา
โอรสข้าบาทพร้อง	ฝากเมองบาทหงส์

๑ จักรวรรดิเริงรับถ้อย	มณโฑ	แก้วแฮ
พิศเพ่งไพนาโอ	รตไ้	
ทรงดักษณพิสุทธไ้	ภณผ่อง	ผิวแฮ
ควรจะเศกผดุงไ้	ผ่านเผ้าเหต้ามาร	
๑ ตั้งโหรหาฤกษ์ทง	พนกงาน	
จักราชพิชการ	ดงก	
โหรถวายมหุติวาร	ฤกษ์รุ่ง	เข้านา
อำมาตยจิตเดรัจต	ตาศเฝ้าทูตถนอง	
๑ อรณรับไห้บุคร	ตวงธาร	
เดรัจอำองค์ทรงยาน	มาศเค้า	
มณโฑนักษณมขนาน	หนนแน่น	มานอ
บันดปรางเดรัจเข้า	สุพนไพชยนต์	
๑ ไ้กุมารชั้นงกิตย	แท่นทรง	ตนานแฮ
โหรพฤมพระญาตวงษ์	แวดต้อม	
ถวายตั้งขทักกุมภมง	คตภี	เศกเฮย
โหรอ่านเวทเดรัจพร้อม	เบิกทงบายศรี	

๑ แตรตั้งขัณฑ์ดินข้อง	เครื่องครัน
เวียนแวงเจ็ดรอบพัตน์	ดับไข้
โหรถวายอรรคจันท์	เจิมภักตร์
ต่างต่างถวายพรให้	ผ่องพันอรินไทย
๑ ราชมอบสมบัติแล้ว	ผด้นาม
ว่าทศพิณผืนตาม	เผ่าไท
ประไลยจักรพรรูปราม	ปราบศึก มอบนา
ถ่อนกิจผดุงภาพให้	ถ้วนทุกอัน
๑ ฝ่ายทศพิณผู้ป็น	ภาพดง กาเฮย
รับนุสาสน์ศรทรง	ท่านไท
ประนมหัตถ์ทูลองค์	อสุเรศ
ขอพระเดชปกเกล้า	กราบท้าวมตายชนม์
๑ ปางจักรวรรดิราพราย	ใจหาญ
เล้าจุมอบภพศฤงฆาร	เขตรด้าว
ปรีดีเปรมกระมลบาน	บรมสุข สุดแฮ
การเล้าจุมแต่เจ้าท้าว	ยักษ์เข้าไพชยนต์

๑ พิเภกคิตตกรุรง	กรากครัน
เดยดงสืบห้าวัน	โคกเศร้า
หลงเตียงดกอาขรรม์	ทรมย์
เรารอบรัตนเกด้า	บ่คุ้มไทยเบี่ยน
๑ ใครจักนำเข้าวัน	สนองสาร พระฤ
ทราบบจกเสด็จจวญ	รุกเร้า
ต่างเหล่าอรินพาด	ประทุษฐ์แก่ กุเอย
คดียิ่งหวาดหวอนว	เหว่แต่ก่าถวญ
๑ ขสุรผัดกตักตัม	โคกคัตย ถึงเฮ
ไอยกาค้องทณท์	ทุกซ้แท้
จักหาทศพิณพิน	ธูผ่าน ภาพนา
ขอโทษไอยกาแก	หลุดพินพินหนา
๑ เฉยวณหมน่ม่งเข้า	พระโรงคัต
นึ่งบึงไม้อกวันท์	ราพร้าย
จักรวรรดิตรัสถามพณ	ถึงเพศ พงษ์เฮย
เด็กอุปักษ์ภักตริยาย	กบแทตตณน

๑ ทศพิณทุตแจ้เฝ้า อสุรผัด
 ท้าวผู้รักครเคืองขัด โกรชตัน
 กุจักฆ่าเด็กขัด ชนติ ฉินเฮย
 ได้เกษออกไปพัน จากห้องพระโรงเร็ว
 ๑ อสุรผัดขัดแค้น เคืองคิด
 ใครต่อกรรอรุณฤทธิ์ ราวร้าย
 เกรงไภยจักตามคิด ไอย กาแฮ
 จนจิตรจำใจฝ้าย จากห้องโรงคัด
 ๑ ทูตไอยก้กับทง มาตรงค์
 ถามไถถึงนามพงษ์ ชนกลไ้
 ชนนั้นบอกนามตรง หาววิ จันทรนา
 ต้องทักว่างดให้ ราชตจจจร
 ๑ จักรวรรตจักกตบด้าว แดนนิวัต เวียงเฮย
 ตั้งสุพิณสุรจัด ทัพไ้ว
 เสนับรับตั้งตรัส เทรียมทุก หมุ่นา
 เทียบรกับเกยได้ เสร็จแล้วทตสนอง

๑ พระศดับเสด็จเข้า ตรงชด
 ด้รวพเด็จพระเครื่องรณ ยุทธพร้อม
 เสด็จยังพระโรงยด มาคยเกดื่อน แหนนา
 โอรสมณโชนัอม ประนศท้าวพนาสูร
 ๑ จักรวรรคิตร์ต่งเฮอ อรไทย
 โอรสยังเวยอไม รอมรู
 ดงการาพมให้ สรวรรมอบ แม่นา
 เณนดุจงไซ้ผู้ ห่งให้ถึงเรา
 ๑ ตั้งเสด็จเสด็จยาตรเยอง กรายกร
 ทรงรถเทียมไกรสร ค่วนเต้า
 เณนพดบแรมรอน รุดเร่ง ไปเอย
 คตเขตรมตวันเข้า หยุดยังไพชยนต์
 ๑ หถานพระพายเฝ้าร้อน รุมอุรา
 เม่อจักรวรรคิตดา คตาค์แถ้ว
 ได้เหคุแห่งบิดา โดยเดอียค แถ้วเฮย
 ดาพระเอยก็แถ้ว คตาค์คต้อยตอยโพยม

๑๑๑ ตูเนินมรกฏแก้ว	บรรพต
ถามพิศไผดาบศ	บอกแจ้ง
พบชนกทรงพรต	เพศมนุษย์ แหนงแฮ
นักสิทธิ์จึ่งเค็กแฉ่ง	คอบถ้อยทวนถาม
๑ อสุรผัดเผยพจนช้อ	ตำคัญ
ชนกเพศพานรพรรณ	เผือกแผ้ว
กฤษทเพชโรดมทนต์	รัตนครบ ถ้วนนา
หาวเด่นดาวเดือนแพรว	รพิศพร้อมพรตาม
๑ หนุมานพงเจ้าแก้ว	ลวดตึง
แปรเพศเป็นต้วพรรณ	เผือกกล้า
แปดหัดถักกรรณ	ผายเหาะ หาวย่
ดาวควนจันทระ	แจ่มพยอมพร
๑ บุตรกระบรีเขา	กราบบาท พ้อเฮย
แจ้งกิจปิตราช	รำให้
ทศพนพเพียงอาจ	พาพวก มาแฮ
รบจับไฉยกาได้	ตั้งเข้าตรึง

๑ หนุ่ฆานดาตเตอดคั่น ทศพิณ
 ปรอบลกลยาลวิต ไศกเศร่า
 จักพาตุ่มินทร์ ทุดเหตุ พระนา
 อิกสุครพู้เจ้า จักได้ดับเชญ
 ๑ ฆนกระบิณฑรพาวตวชน อัมพร
 ดุชิตชินนกร ร่มเช้า
 สุ่มตวรพระทินกร ทุดประจักษ์ แจ้งแะ
 สุกุรพตังไหเฝ้า บาทเบองหรรักษ์
 ๑ ไวยวงษองค์เอกเจ้า ชิตชน
 ตั้งเหตาดังโยชน แยกย้าย
 ฆาวคักบอกระบิณฑร ทกนัค เรศนา
 ให้อัมภกพตผ่าย ประนคไท้ภุชพต
 ๑ ราตรจักรกฤษณเจ้า ที่สมรม ผั้นเขย
 ว่าเมฆกตบสุริยภตม กตติไ้ว
 เทพษมณัชม ฉายส่ว่าง ถวายนา
 ฆวระทตักตามไต้ ควตเบองบาตาด

๑ อุไทยไชแซ่งเร้า	วังษ์
คัตถมธมธรงวารี	รับเต้า
ชอกมาตยหม่มนคร	เคี่ยมคัง เผ้าเฮย
ครัดสู้บิณฑามเค้า	สู้ตื้นแกไหร
๑ ปโรหิตพินิจแจ้ง	พยากรณ์ ทุดเฮย
ว่าจักเสียนคร	เขตรไท้
มีชายชาติพานร	นำบุตร ถวายนา
เขตรใหม่เต็มเต็มได้	กตบด้วยบารมี
๑ ฟังทวยพระแจ่มแจ้ง	ประจักษ์ชัด
คตังนักบไต่ครัด	ครักชำ
พานเรศทวทกรฐ	เยศเดื่อง ภาณา
แต่พิเภกปลดปลด้า	เดชเปดยเชิงณรงค์
๑ บุตรพายุพิกรวน	แรมวัน หิงนา
พอรุ่งพาบตรณ	นบนำ
ตาเล็ร็จพ่อตูกหัน	เหาะมั่ง กรุงเฮย
ดตอยุทธบ่ชำ	สู้เผ้าขวตาร

๑ โองการตรัสทักท้วง ความหลัง
 ท่านหลักสร้างพรตยัง บ้างว่าง
 เย้ยไต่ท่านจึงฝัง ตะพรค มานา
 เด็กนบทรใครอ้าง ออกเขื่อนามวงษ์
 ๑ เด็กนบทรเข้าบาท บุตรเบญ ภายนา
 นำข่าวลงกาเชิญ บอกข้า
 ข้างเจ็กน้ำเพญ พรตบ มาเฮย
 ขวนนบทรผู้หาญกล้า นบเบืองบาทบงส์
 ๑ บุตรเตยงพเภกราย ฤษยา
 ด้นถือจกรวรรคมา สักดาว
 จับพิเภกครึ่งครา คุมมัน แถ้วแฮ
 ครองภพผลัดชื่อท้าว ท่านไททศพิณ
 ๑ พระสถับแดเคียดพุ่ง ไฟกาต เทียบฤา
 คุมมันอาจหาญ หักได้
 ดมกับดุมบินคาต คดเหตุ เราเฮย
 ไปบอกสุครีพให้ ทวทังพานรินทร์

๑ ทูตว่าสุครีพแจ้ง	อริยุทธ แด่นอ
ถ้าทัพพร้อมจักรศ	รับเฝ้า
ครัดสั่งมาตยเชิญอนุช	ไถยเกษ มาเฮย
อำมาตยขับอศิวเต้า	ผู้ให้ทูตสาร
๑ น้องนารายณ์ดับถ้อย	มาตยแสดง
ไปเกลี้ยงฤไทยแสดง	รับเฝ้า
ไวยการวิราชแสดง	กิจราช ร้อนเอย
ทำวประสิทธิ์พรเรา	เร่งให้บทจร
๑ เสร็จส่งทรงเครื่องทง	ศรตำตร เสร็จเฮย
ทรงรทเทยมอศิวราช	ด่วนแล้ว
ขับพถนิกรกตาด	มรรคมุ่ง มาเฮย
ตัดพนศันคมแสดว	ผู้แคว้นอโยทธยา
๑ พานเรศใหญ่น้อยทุก	จังหวัด
ยกพลดากรวัด	รับเฝ้า
ชมภูถ่งนิตพัท	คุมทัพ มาเฮย
ประสพพระอนุชเข้า	นบน้องภุชพงษ

๑	ต้องพระอนุชไท	ทักนา
	ชวนพรรคพานรมา	ตู้เฝ้า
	ต้มเต็จพระจักรา	ครว้ตั้ง พัดนเฮย
	คักคิดตงกาเจ้า	จูงม้ายผดามอรินทร
๑	ต้องอนุชประนตนม	จอมนารถ
	ซักคิดชอของบาท	คราวบม้วย
	บับบุตรพระกาพกาจ	กรวบบาท ทุดนา
	ชอรุกรบอริควย	เพอแก ผดเพรง
๑	หริรักษภักตรแผวครต	บัญญัติ ไหรอย
	หาฤกษ์ยักยาตรา	ทัพแกตว
	โหรรบับตำรา	ลอบเสร์จ ทุดแ
	มัจฉานฤกษ์แผว	วังยัยยาตราพด
๑	ผนพระภักตรตั้งพอง	บุตรวิศ
	น้องบรูเตให้ฤทช	ราพราย
	เหล้ากระบี่ฤทจ	คักอย่า ผดอเฮย
	ศักรพจงเว้งม้าย	จักพ้องพตติง

๑ บุตรอาทิตย์ชดดิคน้อม ทรงภูษ
 จักกระบี่เริงรุศ ฤทธิแก้ว
 ดึงเจ็ดสิบเจ็ดมุก จักจ่าย ถิ่นนา
 เทียมรกับเกลฉ้วน ยาครเฝ้าทูลธนอง

๑ ส่องอนุชรวีแผ้ว สรงชล
 ทรงเครื่องสำหรับรณ ยุทธเยือง
 ตาบาทมาตุตามยด ภูตเพิ่ม พรนา
 เสดฤทธิประสิทธิ์เปตอง ปิตติร้ายอรินพาด

๑ รับพรชนนิศร์แล้ว ยาครา
 เฝ้าบาทพระจักรา ชีราชไท
 ตัศรุศนบเชษฐา พระตักษณั แล้วแฮ
 ศรเกราะต่างองค์ให้ โยษฐ์เอื้ออวยพร

๑ รับพรศรเกราะแล้ว บทจร
 ทรงรถเทียมมอศตร ค้วนเฝ้า
 พระตัศรุศนั่งประนมกร มาน่า รถแฮ
 ให้อยกพลรับเข้า เถื่อนท้อ่งทางพนม

๓๓๒ พระเล็ดจเคินทพเว้า

รับพหต

ข้ามตโดงกระแดชต

ตั่ว

ต่องทางหว่างตถ

ถึงตัก กฏแย

จึงประพาศคตาคเคตั่ว

ประทับยังโครา

๑ ตักรพทเจ้งว่า

ค่านัก นฤ

ถ้ามกระษตริยจ้านกน

ถน

ราพทศกรรฐ์ตัก

อรรคเรศ ไปนา

ค่านักกรรฐ์

ถนคาวาศรม

๑ พระพรตประทับยัง

แรมรา ตรินา

แต่ด้วยกพยหแต่นยา

ยาตรยาย

ออกจากถนโครา

รับรต เร้วเฮย

เอิกเกริกโยธาฝ้าย

ถนพนพนมวัน

๑ ถังเขาคันชมาทน์ไม้

มคัน ชรศนา

หอมวันบอกลนามบวร

พตอ้าง

ถัดประเทศเขตรชันท

คันชมาทน์ ไปแฮ

ตุดถึงทเตกว้าง

ภกซังพ้งแดยง

๑ เขตแดนยรเขาหนึ่งน มหิมา
 นามแนคันชกาธา เตืองอ้าง
 ที่ตั้งเกิดดงกา ตรงฝั่ง ชำม่นอ
 พระพักพดแรมค่าง อยู่เว้งเพิงผา
 ๑ บุครอาทิตยเทพนอม เกษณอง
 พระพิศณุพดผอง ภาคน
 ใต้ถึงเพิกเขาประดอง ฤทธรอบ ถนนวน
 ชำบาทเปนผู้ กิจให้การกระทำ
 ๑ พระยกพดตคักขาม คงคา
 ดุฝั่งฟากดงกา เกาะโน้น
 ปราบคักเสด็จกลับมา ประทับที่ นแด
 พระจึงแผดงศรโชน เลิกพนพงถน
 ๑ พระประดงคักงเจตให้ มรรคา
 แดงถึงหลังชตา ดั่งแผ้ว
 ดำเภาเหต่าพวกพา นิชต้อง ด้ตรอกแฮ
 พระจึงเลิกพดแกตัว กลับเข้ากรุงศรี

๑ พระพรตพจนพร้อง	ปฤกษา
การจักกมตมฺทพา	ทพัข้าม
พานเวศ์แขงกันหา	ดำต้ง พระแฮ
ตางจักกตตมฺทห้าม	อุทกแห่งพางผง
๑ บ้างรับจะจับ้าง	หักมหา
เมรุมาศตงมา	ทอดข้าม
บ้างรับจะรวบพลา	กรไต้ กรแฮ
แม้มากไม่ยอกคร้าม	ตั้งตั้งเล็ร็จประดงค์
๑ นิตพิทกรกราบเกล้า	ทุดคคี่
อันดำสุรเด่น	ทวนหน้า
อาดำออกคี่กม	ความชอบ แถ้วนอ
ยังแต่ความชอบข้า	บาทนนไม่ม
๑ จะทะยัคหมดแม	ตักตคน
ตงทอดควาขวางบน	ตมฺทนี้
เชิญเล็ค้จพระพาพด	พาหนะ ไปเทอญ
ขอแต่ชอบเชิดขี้	เกียรตไต้ไปนเฉลิม

๑ พระพรตภูวนารกเอน พจมาน
 ทวยท้านคิดทำการ ใหญ่แท้
 คงสถิตเพราะฤทธิหาญ เห็นหิส์ จรรยัฎ
 ยากแต่ยอมคนแปด ปัดก้นหาไหน
 ๑ อนึ่งเต็มนิลพทไธ อาสา
 ถ่มเค็ญพระเชษฐา ร่วมเกล้า
 ควรมอบเพื่อนรับภาร ชุระ นนอ
 เพื่อนักเป็นข้าเฝ้า อย่าให้หมองกรรมต
 ๑ นิลพัทรับตั้งน้อง ดีกร
 ไถมนัศคำเนนจร จากเฝ้า
 ถึงท่าชโลธร ทางใหญ่
 เมตที่เหมาแะเข้า หยุดยงย่นขัง
 ๑ หักถ้ประหมภักตร์หนึ่ง บ่นบรกรรม
 ไถยเวทวิเศษดำ เห็นยกไว
 จิตรแนหนึ่งจ้งนำ ใจนึก ฝนนา
 โดยเดชพระเวทได้ เชี่ยวใช้ชำนาญ

๑ บันดาลกายคร่งงานเงอม ตุงถรร
 ยิ่งกว่ายอดดู่เมรุบรร พตโพ้น
 ทอดขวางนทียัน ต้องฝั่ง คดอดนา
 แด่เดิมเป็นตานโต้น เด็ดตำมองผล
 ๑ พระภรรทศันแจ่ง อิศักรรย์
 โสมนักเกษมด้นค ด้ารชรวง
 ยกพยพตชนธ ชับรถ ข้ามแฮ
 เลี้ยงตักกตกึ่งก้อง ครอบ่อนทองชตฐ
 ๑ ถับถึงฟากภาคโพ้น ดงกา
 จ้งหยุดพตโยธา พรักพร้อม
 นิตพิทยอบกาษา พยพอย่าง เดิมแฮ
 จรสู่กระบจนต้อม พิทักษ์ไต้ทางเคย
 ๑ พระพรตพจนพร้อง อภิปราย
 ถามบุตรพระศุริยฉาย ณาตฐ
 ปางเพรงพระนารายณ์ มารบ มารเฮย
 ด้รวพตบพตวรมตฐ ราพนัร้าวไหนด

๑ ตั้ครุพทุตถิถัน	ทุกประการ
เมื่อพระมาปราบมาร	ยุคนั้น
พิเภกนำพระภูบาล	บันด
เขามรกฎถกถกน	ทนนพดับพดา
๑ พระบรรหารให้เคตถอน	รทโคต คดาเฮย
ยกพยุหพดไกร	เกรอกเกรยว
เล็ดจผ่านด่านแดนไพร	พฤกษ์ชัญ
ตุมรกฎไศตถยว	หยุตยงโยช
๑ ตรีบริบตั้งให้	บุครธา ทิคยเฮย
แดงแดงภูมมหา	ชยะแผ้ว
คงพไชยพดับพดา	ในที่ นันเทอญ
พานเรศรับตั้งถั่ว	เคตถอนคตชัยคดาโคต
๑ กะถถานการแต่งตง	พดับพดา
ริมที่พิภพระจักรา	แตก
กะเกณท์ทหาวธา	ตำใหญ่ น้อยเฮย
ตำรวัดนายหมวดช	ช่องให้รคมทำ

๑ โยธาทุกเหตาด้วน แขงขัน
 ต่างก็วงพิศวิน วุ่นว้า
 จักรการเริ่มคัตพัน ขนตาก ฤกษะ
 เกตอกด้อมเด้าไม้คว้า เครื่องไม้ปรับปรุง
 ๑ ตระบัดจิตแต่งตั้ง พลับพลา
 ส่องมุขส่องทศำ คัดาน
 พระโรงตะคำดา ทมดาบ
 ฉานน้าพระตานต์อ้าน อิกทงเกยโอง
 ๑ มานค้ายล้ามชนรอบ ขอบคั่น
 รายดิษาคอนันคั่น แน่นด้อม
 โรงไทรรถเรียงวัน รายรอบ
 เชื้อนเพ็ชรเชื้อนชนรอบม บกบ้องกองราย
 ๑ สรรค์เสด็จศุครพเจ้า ทุดต่นอง
 พระอนุชนารายนต่อง ทราบแก้ว
 ยุรยาตรจากรถทอง มาพลับ พลาเย
 เถลิงอาศน์บัตตังกแพ้ว พรังพร้อมทวยหาญ

๑๓๓ พระพรตพจนเขื่อน อภิปราย
 แก่ฮ่อสูรเสนานาย นังพร้อม
 เราจะยกพลรบ โรมรบ
 ลำบากตระบังด้อม ใต้ต่างมารกระดี่
 ๑ วรณี่สูรกับท้าว ทศพิณ
 พินาฏดัมเป็นดิน ออย่าไว้
 ดำแดงเคชกระบินทร์ ระเบิดอกพ
 ใครจักเห็นโฉนให้ ก้าวช้เชิงณรงค์
 ๑ สู้ครุพรวนบไท่ ทูลถ้นอง
 อันจะยกพลกของ ทพิ์ปถัน
 ดงกาจักหม่นหมอง ไชรมชรด
 ยักษ์ประชาเป็นคั่น จักต้องพลอยตาย
 ๑ อนึ่งวิเชียรพรหมเมศน์น ในมือ มารนา
 ผิดทศพิณจะกระพ้อ พิโรธเร้า
 พาดพิฆาฏเดี่ยวคือ คายเป่า
 จะล้อมเดี่ยวพระเกียรติเจ้า หดักหัด้าภไพโร

๑ เรามองคงจักต้อง	ตำริห์
พระอดดารจะติ	โทษได้
บงกระบัทชาญพิ	ไชยยุทธ์
ถือนับตั้งแต่ได้	บาทให้หาตัว
๑ เขียวมนหยังแม่นไม่	ยอมมา
จิงยกพลโถมถา	รบเร้า
ขจิงครัดปฤษา	สืบต่อ ไปเฮย
กระบิโคควรเข้า	ต่อถ้อยทศพิณ
๑ ด้ครพุดแกไท	นฤบาท
เห็นแต่ชมภพาน	แก้วนรี
ขงยุทรวงโหวหาร	หากซื่อ ตรงนา
ควรจักวางกรรมตก	กิจให้ตั้งสำน
๑ พระดำรัสตั้งไซ	ชมภ พานเฮย
จงเตือนครตองค	ตั้งกรง
เขาจะอ่อนน้อมคน	ฤชิต แชนา
ท่านอย่าเผลอพณพถ	พถาคต้องบัดตั้ง

๑ พานรินทรรับสั่งแล้ว รให้เจตยาน
 บันตุงกาถ์ถาน ไปช้า
 ถอยอยู่ณคณานคฺ์ ตรงช่อง แดงแผ่
 ตี้นาทควาตทำ แดงท้าวทศพิณ

๑ เองคัมคปพิเอยง เปนชบถ
 เยอหยังชิงคีริยคฺ์ พิเภาได้
 ภูถือตั้งพระพรต อนุชพระ กฤษณเณ
 มานราชบัญญัติ เณภาให้หาเอง

๑ เรือรับไปเฝ้าพระ ทรงยศ
 ที่หว่างเขามรกฏ ใหญ่กว้าง
 จะทรงชักคัคชบถ โดยขึ้น เนตรนา
 เองหากขังคคังง แม่นม้วยมื่อทหาร

๑ ทศพิณพิโรธร้อง เหวยถึง
 ทรตักษณหยาบหยังจริง จาบจ้วง
 เองเปนบ่าวฟังฟัง บุญมนุษย์
 ไยจริงหยาบตามถ่วง หตุเชื้อพงษ์พรหม

๑ มาเคารพนบเบอง	บาทา กุเฮย
พุดแต่สุภาพา	ดีคน้อม
จึงส้มแก่ทตา	นุทศ แวกแฮ
กตบโห่อดอ้อมค้อม	ชู้ให้ ไครขาม
๑ พานเรศพิโรธคั่น	คือไฟ
เหม่ตูกเด็กจรรไร	อดรู้
ไปฤจกับไป	มิ่งว่า มาเทอญ
มิ่งขดมิ่งขงด้	จกสันอาดัญ
๑ ดิงยักษต่างออกอ้าง	อดหาญ
ต่างโกรธกตเพลิงกาด	จ่อจ
ทศพิณตั้งพดमार	จับกระบี่ ชำเวย
ยักษยงดิงเดียงต	ไปด้อมโรมรัน
๑ พานรินทร์รบเถื่อนดำ	ดงไป
ประคิษฐานภูมิไผท	แผ่นกว้าง
โถมถืบถูกอุรไพ	นาตุร วงษ์แฮ
ตกแท่นจับจิกง้าง	เกะเกด้ากุมภณัฑ

๑ คบค้อยถูกเนตรหน้า	ไปกบับ
โนโหนกแตกค้วยับ	เด็ดค้อย
เหยียบบอกคำดำทับ	ยักษ้อย
กุหากคิดอยู่น้อย	หนึ่งไว้วา
๑ เกรงเกินรับตั้งไท่	จุราภพ
หาไม่จะพันประจบ	จวบม้วย
พาแฝดที่ค้อยคบ	ฝากมาตุ มิ่งนา
ขุนกระบี่แกว่งขรรค์ดวย	เดชหัวอวดหาญ
๑ รให้จกยานไปเฝ้าพระ	ภวไฉน
ที่พลับพลาเนินไศธ	เด็ดแล้ว
ทุดคคซึ่งมีไชย	เชิงพด
พระศดับภักตร์แล้ว	ครัดขร้องดร์เดริญ
๑ ทศพิณมานะน้อย	ฤไทยนัถ
เสี้ยยศอสูรศักดิ์	เฝ้าผู้
ชดเนตรน่านองภักตร์	ผิวนือด
เป็นสุดฤทธิสุดวิ	รับเฝ้าชนน

๑ มณโฑยตหน่อไต้ วันท
 ค่อยประคองโอรส ฐบได้
 ทราบการเร่งกำสรด แค้นเทวศ
 นางรำพิไรให้ ครัดห้ามโหยหวด
 ๑ ทศพิณพิโรธเกรียว กระทับบาท
 ฐปิตามาตุราช ฐรือน
 มามณชิรมณีนาค ประทับแท่น ทองแฮ
 ตั้งพิณเพียงเกณฑศอน เทรยมรพตชนฐ
 ๑ ฝ่ายกุมภณทพณอง ต้องกู มารแฮ
 ยามดิวันกัญญ เวกน
 ทราบว่าทศพิณมู เทรยมหมี่ มารนา
 เกรงจักพตอยบ้นบ เพราะเบือนปนพาด
 ๑ ภากนไปเฝ้าพระ มารดา ทุตเฮย
 นางทราบโตมณศา ตั้งชา
 พอดอบออกไปหา พระยาน ฐิตเฮย
 จักช่วยจักฐศา พ้อให้ โภยไถษย

๑ ส่องรับโอวาทแล้ว	ทاجر
ตอยถืวปลิดอัมพร	ภาคฟ้า
ถึงมรณกิจขจร	ตงบอก ยบุตเฮย
แก่กระบี่นายกองกล้า	เดชก้องยามทวาร
๑ กระบี่ฟ้าสองยักษ์เอย	ยาตรา
พบอนชิต์ของรา	บอกแจ้ง
ขุนกระบี่กำพามา	ถวายพระ พรตแผ่
ส่องรับอาสาดำรง	จับท้าวทศพิณ
๑ ภูบาลบานเบิกปทุม	หญไทย
ศรีสัทธิปราชญ์ไต่	เพราะพร้อง
ขอบจิตรที่จงใจ	จงรัก เรานา
รับกดับไปปกบ้อง	พิเณกไว้จงคั
๑ ส่องอัฐรับตั้งไท่	ภุชร
ถวายอภิวาทอร	จากเผ้า
โสมนยานยาตรอัมพร	เต็มพัก
บันลึงกาเข้า	คู่ทองปรางเหม

๓๓๔ ๑ ปางของค้อสุเรศเจ้า ตงกา
 ผรมแทนทองเตชา ชุ่นแค้น
 จำจะยกโยธา ยาดรทัพ รบแฮ
 ฤกตกอยถึงมั่น ชีพม้วยเกียรติกง
 ๑ ทรงดำริให้เร่งเร้าร้อน ใหญ่ไทย
 จวนจวนอยู่ไทยไซ ปดิ่งเปิดอง
 ตรึงดินรู้กระแต่ได้ เสรีจประทับ องค์แฮ
 ทรงพระขรรค์ศรเยของ ยาดรชนเกยกาญจน์
 ๑ ต้องกุมารชาญนาคตา ทดถ่นอง
 อันมณษย์มาโคตรผอง เผ่าดิน
 เมื่อเจ็บจิตโรคใจของ เหวจิด
 ขย่ำวิคคแตกดิน คักกนภารเผื่อ
 ๑ จะอาธำออกสู้ สงคราม
 บกิตขยาดความ มอดม้วย
 ขสุรินทร์ฮักเหมตาม เฉาโคต
 หดงแต่ให้ยนิคักววย ยักษผู้ต้องหาดาน

๑ ขเถถึงวรรณแก้ว	แกมกาญจน์
ยกพยุหพวยหาญ	โห้เร้า
รับเมื่อจากเมืองมาร	เดียงมี ด้นนั้
ต้องอสูราอาสาเข้า	รับเร้าปัดของ
๑ กับถึงจังหวัดเวียง	ด้นามยุท
พระยายักษ์ดังพดพิศ	ทัพยง
ถกถกตกระบวนครุฑ	กางปีก
รายรายโยธิตง	ต่อต้านไพริน
๑ ปางองค์ภูวนารถนึ่ง	นารายณ์
เสด็จออกพิชิตพาพราย	เพริศแพรว
อำมาตย์กระบิรินทร์ตาย	หมอบกตาด
ทรงสดับอสูรแกตัว	โห้ก้องกฤดาห
๑ ทรงทราบทั่วทั้ทำว	ทศพิณ
เดียงส่เทือนธรณิน	ทวพน
บมิหวั่นหวาดยิน	มดากค่อ ยุทธเฮย
เหิมพระกระมตชน	เหตุหัวฉกนรงค์หาญ

๑ จึ่งตั้งสุครีพให้	เตรียมพด
เรื่องฤทธิราณ	สุกร้าว
อสุรผัดคุมพด	ทัพหน้า
กองถนัดพิท้าว	ถนัดฤทธิหาญ
๑ ดั่งองค์ทรงรเว้า	รุกพด
รับเร่งพยุพพด	ทัพหน้า
ชุดพิศได้รบ	บังบด
คลล่สมรภูมิผ่านฟ้า	ตั้งให้หยุดพด
๑ พระบรรหารเร่งให้	อสุรผัด
ขับพริยพดรบ	รบรา
หลานตมสุดโถมัน	รับตั้ง พระเฮย
เร่งรุกพดแคว้นกต่า	กต่นเข้ารณรงค์
๑ ถบถึงนำทัพท้าว	กุมภินท์
อสุรผัดกวัดแกว่งขรรค์	กระทบเท้า
ผายตีหน้าทแยงหยัน	เหวี่ยงยักษ์ หยิงนา
เผยออยกยอโคตรเค้า	ว่าเชื่องษ์พรหม

๑ ขอดฤชกำเร็บอ้าง ขวดหาญ
 ชีววิตรจกัณทยตาญ ไปซ้ำ
 เยี่ยวมิ่งรักชนมาน มดระพยศ เตี้ยเทษญ
 มานบบาทเจ้าให้ดำ จึ่งพันไภยผอง
 ๑ ทศพิณพิโรธร้อง ผรุส์ไข
 เหม่ตูกถึงดำไถย ถ้อยถ้อย
 ยกมนุษย์เท่าแมงไย ไครจัก ยันเฮย
 กุใช้แทดยคำค้อย เฝ้าพนพงษ์พรหม
 ๑ เปนจรรโถงภาพพน กุมภัณฑ์
 มารมหิทธิมหันต์ เดชกล้า
 บเคยจักเคยมคัต นรเทพ ใดเคย
 มิ่งคิดมิ่งชนทำ เทียงแท่งตาย
 ๑ ตองเถียงเถียงถ้อย ทารุณ
 อสุเรศโมโหหนู เหมซ้ำ
 ตั้งพถากรเนื่องหนู ขนบชน่า มั่นเฮย
 จับอสุรผัดมคัทำ หันให้เป็นจุน

๑ พดยัณเฑียรย้อยท้อ ฤทธา ถึงนอ
เห็นอสุรผัดไผ่พา นเรศแท้
ต่างมนัสหรรษา ส้มคิด แด้วพ้อ
แกว่งตำตราเค็มแต่ ได้หัด้านค่อนรงค์
๑ ตรีบัตถิตตฤทธา พนาถ
วงแยกแตกคณหัน อุนว้า
อสุรผัดคบหัดถัก สรวตเยาะ เยี้ยฮ่า
ชานเคาะเหวฬพตรา หลบหน้าหนไฉน
๑ อสุรินทรยืนเยี่ยง โกรธา
เหวฬตฤถถึงเดวมา หมิ่นได้
เองจะคืบชัว ศรวาฐ นเวย
ชกวัตแกว่งศรได้ หน่วงหน้าแฉดผดง
๑ แฉงศรวรอนคว้าง กตางหน
อเนกแน่นนาคำวน เกรือกฟ้า
รุมไถ้อสุรผัดจน เจียนรอบ คณนา
อสุรผัดโผนแผ่นคว้า รวบไว้ ใจเหลือ

๑ รวบศรรวมรับไว้	ในกำ หัดถ้าย
เริงร่าดำรณูดำ	รากเขี้ยว
หักศรยัรบะยำ	โยนเยาะ ให้ฮา
นั้ตำครไครเฮี้ยว	เดชดัดหตาย
๑ อตุ้รผัดโผนชนรท	กุมภณัฑ
กั้บอตุ้รโถทนต์	ถูกหน้า
รททรวงหักดงพถัน	พลิกคว่า
เห็นทศพิณณตาธา	ว่าเข้าโรมรอน
๑ อตุ้รนิทรว่าร้า	โรมรัน
ต่างจับต่างคักัน	กักก้อง
ต่างหนัต่างไถ่พัน	ถวนว่วง ไวแฮ
อตุ้รผัดโผนโจนจ้อง	จับควำคันศิถบ์
๑ ย้อยุดคุดแย่งไต้	รันโรม
ถูกทศพิณท้าวโครม	ควำคว้าง
บุตรอนิทรชิตสองโถม	มนัศดับ ช้องนา
โจนจับแขนคนตะข่าง	นุดรงร่นเข็น

๑ อสุรผัดโจนจับได้ วรณั์ สุนา
 จับจิกเกษอสุร คร่าไว้
 ถ้ามอสุรจับยักษ์ สองโสด มาแะ
 พาประเวศถวายเป็น ทวยยุทธภม
 ๑ พระพรตภักตร์ผองแผ้ว ภูตปรา โมทย์แะ
 ครว้เรียกสุครีพมา ตั้งข้า
 ทำนกับบุตรสุริยา เดชยิ่ง
 จงอย่าเผดอพิศาดพิศา พายว ไพริน
 ๑ จำนั้จมนั้ไว้ ทงต้อง
 จะไ้ถามเหาผอง เพื่อนด้วย
 บันดาคิขบถปอง สัมบัติ พิเภกนา
 พิฆาฏเดี่ยวจมนั้ หมดพนมารพาด
 ๑ แด่อสุรผัดกับทง บุตรา
 อินทรีตดองรา วัชรอน
 ไปนั้เคเรศตงกา ถอดพิเภก มาเทอญ
 ตั้งเฝ้าเจ้าเด็กพลยัชน ยาตรยงพิศับพดา

๑๕ อสูรผดุมหิทธิดา

กุมภภัณฑ์

ยามดิวันกัน

ยุเวกแกตัว

รับสั่งพระทรงธรรม

น้ำทิพย์ กัดบ่เฮย

ตุนิเวศน์ดงกาแก้ว

ผ่องน้ำใจเกษม

๑ นัคคามารุตเรา

รับคดา

ดตครยตไอยกา

หม่นใหม่

ชมภักตร์แทบพา

เทวศไศก คัดยเฮย

สร้างไศกแกจ้งได้

กล่าวแจ้งแถลงการ

๑ หาดนรับเผ้าบาทไท่

ทูตทรง ครุชเอย

ครว้งดั่งดองอนของ

อาจมต่าง

เล็รจคักดั่งชาตรง

มาถอด ตาแย

ทูตจับไซร้ง้าง

งัดเปิดองพิทหนา

๑ พิเภกคดาโยศกสรวัย

ถอดหาดน ครวญเอย

ดวงเนตรดวงจิตรชาญ

เชียวผู้

คาทุกขแทบวายปราณ

ปราศจาก ยศแ

หากนัคคาก่อ

จ้งพันไภยเชญ

๑ ปางเพรงเกิดเค็กครัง คราวมหา บาดเขย
 พ่อพ่อชาญเดชา ช่วยเป็ดอง
 คาบหนัดคามา ปลดทุกข์ ได้แยะ
 ครัดเสร็จทำวรับเขย ยাত্রชนปรางสุวรรณ
 ๑ สู้ตำนานทรงเครื่องพน พรวรรณราย เด็ดจเขย
 ออกพระโรงเสวกหาย เรียบเผ้า
 ทรงทักท้วงทุกนาย เนาท นนนา
 ต่างประนมก้มเกล้า นบหมอบทมาตย์
 ๑ บินราพอตุ้มตเว้า รบจร
 พร้อมมาคยานิกร ยাত্রเขย
 สุ่มรกฎคิงวร ถพดับ พตานอ
 พิเภกประนมเบอง บาทพ้องนารายณ์
 ๑ พระพรตปราโมทย์แถม ยินดี
 ครัดว่าโหรคัมภีร์ รอบรู้
 คังหนังสือพิชญานปรี ชาชาติ นกนอ
 โหรอื่นฤกษ์จกัฏฐ์ สู้ดถำหาไหน

๑ ไฉนจึงเลี้ยงดูกาย อสรพิศม์
 ชีพท่านเจียนจะปดิด ปดคม้วย
 หากองค์พระจักรกฤษณ์ ทราบตั้ง เรานา
 กับอนุชมาด้วย ดับร้อนรับเชิญ

๑ ท่านจึงได้รอดพ้น ไกลพาด
 เดิมท่านบวชจารณ จิตรไฉ
 บำรุงอิริยาบถ ชนมชีพ คณนา
 เหตุอันหาจู้ได้ บัณฑิตคน

๑ พิเภกทูลน้อมพระ หวิรักษ
 อันทศพิณทรตักษณ แย่งด้าว
 เพราะข้าบาทหลงพัก ฟูมว่า บุตรนอก
 จนขุนเมองบาทท้าว โทษข้าควรประหาร

๑ หากโปรดจึงรอดม้วย ชนม์คง
 ขอพระเดชพระคุณยง ยิงฟ้า
 มั่นจิตรภักดีจำนง ส่นองบาท พระนา
 จวบสุดบุญชีพข้า สืบเคาบุตรหลาน

๑ พระพรตทรงต้บถ้อย ขุนมาร
 ตรัสว่าองค์อวตาร เด็ดดำว
 ให้เรายกทวยหาญ โหมหัก คึกแธ
 โดยเยี่ยงไวยกุต้าว เทียมต้างอาธรรม
 ๑ เราได้มนต์คัจฉา วิเชียรจักร มาเฮย
 เพราะพระศุภศรียะ โปรดไซ
 บกิดแก่เบาหนัก เห็นดเห็นอย ยากแธ
 หวงจกสืบเกียรตไว เกริกสันกตปา
 ๑ ครัสต์เสร็จสั่งให้บุตร ตูริน
 ขำระโทษตองกุมภณัท แฉกร้าย
 ฟอกเอาเพื่อนพวkmัน มวนุหม ขบถนา
 ตูกรุบับตั้งย้าย ยาตรยยังพถาน
 ๑ บังคับคำรวจทง รำมรงค์
 กับทงพวกราชมันอง อาจหัว
 ผูกตองนักโทษทง กับหตัก คาเชย
 คัดเครื่องไม้กระหมับกร้าว กราตนิ้วกระทบเคื่อน

- ๑ ชันชเนาะเคาะเร่งด้วย ถอดหนึ่ง
เขียนชัยบัฏแตกหลัง ให้ซ้ำ
ต้องยักยัยย่อนกำลัง ดงตเหี้ย โหยแฮ
มีกระทุ้งถามซ้ำ ชักเคาะคดเค็ม
- ๑ เหวยทศพิณเพ็ช้อย อสุรพาด
ประเทศดงกาสดาน ทวด้าว
พระจักรกฤษณโปรดประทาน พิเภก ครองนา
โดยศึกดัดขัตติยท้าว เทตยเชอพรหมมาร
- ๑ เอยยังอุบตเมอง กรุงดง กาเอย
พอบปฏิสนธิเจริญยง ใหญ่กล้า
พิเภกใช้บิตรงค์ ราวดอง ไร่แฮ
เจ้ามดวันดีหน้า มิตรไท้ทศกรรฐ์
- ๑ เตศน์ไกรแจ้งชัก ชวนคตา ไคดเอย
นำท่านจักรวรรดิมา นิเวศน์แก้ว
จับพิเภกพันหนา ชังตรู ตรวกแฮ
เอยอหังการแก้ว กตบขันเถลิงเวียง

๑ ปางของขุนขี้เจ้า	อดตาร
รับสั่งหาเองหาญ	ขัดได้
กับเพื่อนร่วมกิจพาต	พวกเท่า ไฉน
อย่ามิดปิดปกไว้	จูงแจ้งไขจริง
๑ ทศพิณเจ็บปวดเร้า	รวมมกาย
ตำราพตามเหตุถวาย	ดัดยให้
ข้ากับพี่เพียงผาย	ผืนเทียว ส่วนนา
วรณ์สู้ร้องไห้	ไศกแต่วกตบดรวด
๑ ข้าจึงถามพี่เพียง	เทศประจักษ์
บิคุเรศนามทศภักตร์	ผ่านด้าว
พิเภกทงศ์กัณฑ์	นำศึก สู้แฮ
ฆ่าทศเคียรญาติทำว	แทดยได้ครองนคร
๑ ทราบเหตุข้าเคียดแค้น	คิดฮาย นักรบ
ชวนวรณ์ผืนผาย	ดอบถ
ดูฟังจักรวรรดิสหาย	พระบิคุ รงค์นา
คิดร่วมต้องเท่านั้น	แน่นัดตักยา

๑ ต่^๑วาเต้^๑มัย^๑น^๑เชย^๑น^๑ตอ^๑บ^๑ถ้อย^๑ ถาม^๑วระ^๑ ณ^๑เอย
 เจ้า^๑ชั^๑ค^๑ม^๑ง^๑ม^๑ถะ^๑ ก่อ^๑เค้า^๑
 รา^๑ช^๑ม^๑น^๑บ^๑บ^๑ค^๑ี^๑ศะ^๑ ชบ^๑บ^๑อบ^๑ ร^๑บ^๑ม^๑เ^๑ไ
 ช^๑ู่^๑เค^๑าะ^๑เร^๑าะ^๑เต^๑อ^๑น^๑เร^๑้า^๑ ร^๑่ง^๑จ^๑้ง^๑ด^๑ิ^๑ย^๑จ^๑ริง^๑
 ๑ พ^๑เ^๑ด^๑ย^๑ง^๑ป^๑ว^๑ด^๑ช^๑ม^๑บ^๑บ^๑ม^๑ ป^๑า^๑น^๑ด^๑ับ^๑ ช^๑ี^๑พ^๑น^๑อ^๑
 ค^๑อ^๑ค^๑ก^๑พ^๑า^๑ด^๑ค^๑า^๑ท^๑ับ^๑ น^๑ิ่ง^๑ถ^๑อ^๑ย^๑
 ช^๑ำ^๑ม^๑ร^๑ง^๑ค^๑์^๑ร^๑่ง^๑ไ^๑ม^๑ช^๑ม^๑บ^๑ ม^๑ัน^๑ช^๑บ^๑ ด^๑ง^๑น^๑า^๑
 เป^๑น^๑ด^๑ั^๑ค^๑ย^๑ร^๑ับ^๑ร^๑่^๑ย^๑บ^๑ร^๑อ^๑ย^๑ ร^๑่ว^๑ม^๑ถ^๑อ^๑ย^๑ท^๑ศ^๑พิ^๑ณ^๑
 ๑ ส^๑ู่^๑ค^๑ร^๑พ^๑ร^๑เ^๑ย^๑ง^๑ค^๑ด^๑ช^๑อ^๑ ค^๑ำ^๑ย^๑ก^๑ษ^๑ ท^๑ุ^๑ด^๑เ^๑ย^๑
 ค^๑ร^๑ด^๑ั^๑ว^๑ำ^๑ย^๑ง^๑บ^๑ง^๑พ^๑ัก^๑ พ^๑ว^๑ก^๑พ^๑้อง^๑
 ค^๑่^๑ห^๑า^๑ก^๑จะ^๑ก^๑า^๑ม^๑ช^๑ัก^๑ พ^๑อ^๑ก^๑ไ^๑ด^๑์^๑ เ^๑ด^๑็^๑ย^๑ค^๑น^๑า^๑
 ค^๑ง^๑พ^๑า^๑ด^๑ม^๑ณ^๑ท^๑ิ^๑ท^๑ค^๑้ง^๑ เก^๑ย^๑ว^๑เ^๑้า^๑ร^๑ค^๑น^๑ค^๑ว^๑า^๑ม^๑
 ๑ ช^๑อ^๑น^๑ย^๑ก^๑ไ^๑ห^๑ี^๑พิ^๑ เ^๑ก^๑อ^๑ง^๑ ค^๑ด^๑เ^๑ย^๑
 อ^๑น^๑น^๑ก^๑ท^๑ิ^๑ษ^๑ด^๑อ^๑ง^๑ท^๑น^๑ง^๑ ค^๑ัก^๑ด^๑ิ^๑น^๑น^๑
 ร^๑ี^๑บ^๑พ^๑า^๑ด^๑ั^๑น^๑ค^๑ร^๑ด^๑ง^๑ ก^๑า^๑ค^๑ระ^๑ เ^๑ว^๑ร^๑เ^๑ไ^๑
 แ^๑ด^๑ว^๑ค^๑ด^๑ค^๑เ^๑ย^๑ร^๑เ^๑ร^๑จ^๑ช^๑น^๑ เ^๑ด^๑็^๑ย^๑บ^๑ไ^๑ว^๑ร^๑ม^๑ท^๑ว^๑า^๑ร^๑

๓๓๖ ๑๑ ตู๋ครู้พิเภกน้อม อนุชจักร กฤษณเษย
 รับตั้งมาที่พัก รับพร้อง
 พานรราพคูนัก โทษสู่ นครแะ
 ดงโทษตามตั้งน้อง นารถไท้โดยกุด
 ๑๒ ค่ำรวจของครกษทง จักรนา รายนัฎา
 ค่างรับค่านายมา เร่งเว้า
 จัดโซรช้อมอคา จำครบ มารแะ
 นำนักโทษดองเข้า เขตแคว้นดงกา
 ๑๓ นายชมองคชองกระ แตน้า หน้าเอย
 อสุรโศกตราคราว่า หม่นไหม้
 ขอกเจ็บทวกายดำ บากยาตร เยองนา
 บ้างเคาะบ้างเคื่อนให้ ราพร้องผจวนตัว
 ๑๔ ทศพิณกับพิเลียง สู้ดทน เจ็บนอ
 ร้องร่ำผจวนตน แพร่หัด้า
 ตามแถวถินถนน รอนนัค เระ่เฮย
 ไครอย่าดูเยี่ยงข้า ขบถท้าวขอคาร

๑ น้้ำท้้ำจ้้ำกรวรวรติเจ้า	มถิวัน มานา
รุกรบดงกาพถัน	พ่ายแต่้ว
จ้้ำพิเภกจ้้ำพ้น	ธนาตร ช้้งแย
ช้้ำทงค้้ำก้้ำด้้ำแกถ้ว	กถบช้้นเถถิงเวียง
๑ ช้้ำยห้้องย้ักษทวพณ	ช้้ำน
ยถตระเวรกรกร	เกริกโกถ้
ค้้ำงร้้ำบถ้้ำบถ้้ำนถ้	ตาค้้ำแน้น ถนนแฮ
ท้้ำกริถถงห้้องนถ้	เหตถ้วดถ้วยถ้้งถ้้ำ
๑ พ้้องย้ักษทบถอย	ถถมถม
ถ้้ำถ้้ำถ้้ำใจม้้นถ้้ม	คบร้้ำย
จ้้ำพาพวถเวาจม	เจ้ี่ยมมถด หมดนา
ห้้ำกถนช้้นารายนถ้าย	จ้้ำงพ้้นมรนา
๑ ทถ้้ำพ้้นถ้้ำบถ้้ำกช้้ำ	อินทร้้ำย
กถงตระเวรเถถอนถ้	ตาค้้ำเร้้ำ
บถปราช้้ำถถนถ้	ราช้้ำถ้ด ถถิถนา
พถางทถดถถุไทถยเค้้ำร้้ำ	นบถ้้ำถ้้วราช้้ำพรณ

๑ ชนินคัมภีร์เกิดเกล้า	ถูกยา
ผดุงถูกแต่เยาว์มา	ใหญ่แล้ว
ไม่ทุกข์ไม่เอนา	ทรงรัก หน้อยนอ
มีแต่สุขสวัสดิ์แล้ว	ผ่องพันรำค
๑ พระคุณพระยังพน	ชาติร์
ยังสุเมรศรี	ยังฟ้า
บแทนทบทศรี	ต้นองพระ คุณเอย
จรจากบาทจากหล้า	อนาถแก้วมารดร
๑ อยู่หัดจระไว้ให้	โหยหา
แด่นทุกขทัບอุรา	เร้าร้อน
จักเทศกวิตอา	ไต่ยลน นึกนอ
จะโคกรทมตทัอน	ทุกขแททวามัน
๑ บุญน้อยมิได้ยู่	ฉดองบาท แด้วเอย
ชีพิตรถูกจักขาด	มีข้า
เดือนดับดับเมรมาศ	เหมือนถูก ตับฤา
ไหนดูกจักเห็นหน้า	แม่ผู้เกิดเคียร

๑ กิ่งกระไรได้พบ	ชนนี้
พอนอบบาทบทศรี	ตักน้อย
จะตายก็ตามที่	สุดแต่ เวนา
พลงรำไศกตห้อย	ทุเรศเตารัถยาง
๑ ตระเวรรอบด้าวรบ	น่ายกษ์ สองเอย
ตั้งมีดกับหัตถ์	แหล่ถั่ว
เพ็ชรมวยอย่างพินันท์	โทษขาด เคียรแส
จึงเฝ้ายบประจันแพ้ว	อยู่ข้างทวารเวียง
๑ มณโฑทราบบุศรม้วย	ชีวา แด้วเอย
วันทศฤไทยอา	ครุฑิน
แสนสดดถึงชดนา	นองภักตร์ พฐนอ
กำสรดเพียงจักสัน	ชีพให้ ไหยครวญ
๑ ทศพิณโอรสผู้	เฉลิมขวัญ แม่เอย
ยอดรักมาอาสัณ	ขาดเกล้า
แม่อู่ตำห้ประคองครรรภ์	ผดุงถูก ไหญ่นอ
ภนอมแนบสวาคิเจ้า	ขึ้นหน้าชนนี้

๑ ทอดทั้งแต่แม่ไว้ เดี่ยวดาย
 ภูตวิโยคยังแต่กาย เปื่อยวร้าง
 แดนโศกยิ่งถวิลตาย สวาคิแม่ นกแม่
 แท้ว่ากรรมก่อนสร้าง ชัดให้ทันเห็น
 ๑ เดศแม่พร้าห้าม บ้าง คำแม่
 ทนงศักดิ์โดยโอหัง ยักหัว
 เชื้ออายพิณยงรัง กตก่อ คึกแยะ
 เคียวจริงตกคินคาว เดียวไม้ปักประจาน
 ๑ เดี่ยวแรงกำเนิดเชื้อ พรหมมาร
 สรรวงเทพยดถิตยถถาน ทวช้อง
 ชักเทพยทกจักรพาพ เกรงเดช นกนอ
 ถูกดับดังไข่มพ้อง เพศพนพรหมประยูร
 ๑ อินทรชิตเชษฐเจ้า ยุทธนา
 ชีพปถคมผู้มา รับเกล้า
 บดกจากเวหา เห็นประ จักษัย
 เคียวเรียบอุจาดเจ้า เช่นเชื้อจันทาท

๑ แม่หวังฝากษ์พเจ้า เฒ่าผัว
 กตบดบช้พิศรหนี แม่ไต่
 พตางร่ำคร่ำครวญทวี่ ถวิลไศก ศัสย์นา
 ส่องหัตถ์ช้อนทรงให้ แทบมีมปราณมตาย

๑ ฝ่ายพระอนุชนารกเจ้า อโยททยา
 เสด็จออกยังพลับพลา มาศยพร้อม
 เสด็จกระบือสุรา เรียบแน่น เฝ้าแฮ
 ต่างคีโรคม้นอบน้อม บาทเจ้าจอมพล

๑ ตรัสตั้งพิเภกผู้ เรืองไธย ตำตรแฮ
 เราจักตรพิทไกร พยุหเต้า
 ปราบจักรวรรคใน ภพมถิ วันฮา
 ให้ราบเสี้ยนคึกเค้า ขาดสิ้นศัตรู

๑ จงหาศุภฤกษ์ชุน ไชยจร ทัพเพย
 โดยตำตรพยากรณ์ ออย่าพลง
 พิเภกรับสุนทร พจนาดถ์ ท่านนา
 หยิบกระดานชนวนคง เดชเค้าคุณหาร

๑ บวกดบขันธ์ได้แก้ว	ดงตรา เคศเอย
ดวงพระเคราะห์หั้นษา	ดอบซ้า
มงคลประเสริฐมหา	ฤกษ์จตุ รงค์นอ
ดีดาศพลไกรธา	เดื่องมด้างเค็กโกษย
๑ ขุนราชนบ้องพระ	หริรักษ์
ทูลว่าไครทิวาจัก	ไซคแผ้ว
จันทร์จรัลธกษณหัก	หาญเค็ก สดวกแะ
เดารพักมกรแกตัว	กตณด้วยเกษตรภม
๑ ยายมคระบะเหยม	อีกชาญ ณรงค์เอย
เดชจุเดชพระกาพ	กาจห้าว
เชิญเตด็จยกพลหาญ	หักคัส กรแะ
พระจักไชยชำนะท้าว	แทศยหัด้ามดิวัน
๑ พระทรงศดับถ้อย	โหรทูล
ครีตตั้งศครีพยุร	ยาครฝ้าย
จัดกระบี่กับอสูร	สมทม ทับนา
เตรียมเสด็จสงครามครียาย	ยกพนพหตหาญ

๑๗ พระพรตเค็นทพเต้า	ตามวิก
ตัดทุ่งทางพนาดี	ดัดอ้อม
ไถลเขตรด่านอสุรี	อยู่รัก ษาเฮย
ท้าวทศศิริวงษ์น้อม	นบแก้วทูลดอง
๑๘ เขตรนเกอบไถ่दान	มลิวัน
ต้องยกษัมฤทธมนต์	ฮักหา
ทำน้ำกรดเพลิงกตป	บิตช่อง ทางนอ
เชิญพักคิศหักด้าว	ด่านแก้วจิงจร
๑๙ ทรงดัดบั้งให้หยุด	โยธา พักเฮย
สุครีพเร่งทำพลับพลา	เสร็จแล้ว
เชิญต้องกระษัตรา	เสด็จประ ทับแ
ต้องสถิตย์ฤไทยแล้ว	พักไถ่เชิงเขา
๒๐ ปางท้าวจักรวรรดิเจ้า	มลิวัน
พร้อมหม่ต้นมอนันต์	อเนกเฝ้า
ผรมมิหัตถ์วัน	ทอดทอด องค์เฮย
อยู่จะจวนรุ่งเช้า	จึงเค็ดมนิทรา

๑ ผันว่าถูกม้าหนึ่ง ไนนคร
 เพ็งติดหางอัศดร โคด้น
 วังผกวกเวี่ยนจร จนทัว เมืองนา
 ถามคิดเสวตวรรณ์ตรัน คัดคังของคัมมาร
 ๑ บรวิวารมิตรญาตติชง อักคี่ ทัวนา
 อักว่าสองเทพยมี ฤทธิแกถัว
 ทรงครุฑเลือนลอยถึ ถาคัดไต้ อีสานแฮ
 เด็ดเกษอสุเรศถัว โตดขึ้นไปประจัน
 ๑ พอสุริโยภาษแจ้ง เวหน
 ชุนยักษหवादพดิกคน คั่นถัว
 เสโททราบคุดจน อายอ็ค คู้นา
 สรงเสด็จเสด็จแกถัว คตาศยังพระโรงคัต
 ๑ ประทับรัตนอาศน์ไต้ เสวตวรรณ์ตร
 เสวกยักษบวรพลัษ ถังบเผ้า
 ให้หาหมู่โหรครัต บอกรื่อง ผันนา
 แก่พระโหราถ้ำ ถักถ้วนทุกประการ

๑ ชุนโหรโอรณครันธม	ถัญชด
พิเคราะห์ตามคัมภีร์	ศาตรร
ทราบเหตุว่าจจะมี	ศึกใหญ่ แดนา
เหตุอฤทธจะคิดก	เกยจกนกันไภย
๑ ซึ่งนิมิตรว่ามา	ดินรพ
เพ็งคิดทางเวียนศตบ	วังร้อง
เสวตรนัศวรวิรายพ	ยับย้อย นนอ
อันตรายมากต้อง	ทวสันชาน
๑ มุดเหตุแต่เด็กได้	อาไศรย พระนา
ซึ่งว่าต้องเทพยมไห	มหิทธิพร้อม
ทรงครุฑนาคอไฟ	วิฤทธ เดิเศ
จกยจกจกตรงคตอม	พิภพให้อันตราย
๑ ปางท้าวจักรวรรดิเจ้า	จอมอสูร
ทรงดัดบโหราทด	เหตุร
แด่เดียดพรนอาคร	คิดคาด เค้าแ
ไภยแต่ทศพิณผ	ผ่านพนตงกา

๑	ตรีเศียรจิ้งเขนนราข	บรรหาร
ตั้ง	ตั้งพิณตันมาร	มัทธักแก้ว
เอกรับ	เอกรับตั้งถาน	ไกรดาศ
บอกร	บอกรเมศดาบศเคี้ยว	คดาศเข้ามาจ้ง
๑	ตั้งพิณรับแต่กรับ	เหาะจรัส
บรรทุ	บรรทุพระนักษรรวม	พรตกล้า
เข้าน	เข้านบอกรวันท	แกตงเหคุ ทานเฮย
ขอพระ	ขอพระคุณอย่าช้า	ราชวังรอกคอย
๑	พระฤษประเมศร์ได้	พังคำ
ถูกจาก	ถูกจากถัดถานคดา	ห่อผ้า
ครอง	ครองหนังสือดำ	คัมห่อ ขญาเฮย
ถูก	ถูกปลำหายควัว	ไขว่คั่นนเดิน
๑	หาปะคำไปได้	อุดุด
บริวาร	บริวารในกุฎ	เกดอณคั่น
เด่นาย	เด่นายกษเห็นหยค	น่านนิก เคื่อนนา
นวย	นวยพิตพายกษวัน	รุดคต้อยตอยโพยม

๑ ถึงนิเวศน์ท่านไท้ นฤบาท
 ดงจากเวหาสถาน ที่โกธ
 ขึ้นปราสาทพิมาน มุขมาศ พลันแย
 สถิตยอาศน์ลาดไฉ่ แพบเจ้ากรุงมาร

๑ ท้าวจักรวรรดิหมัดน้อย ฤษี
 เถานิมิตรโดยคดี มากถวน
 ไหรท่ายว่าจักมี คักใหญ่
 ท่านก็ปรีชาถ้วน เดศแจ้งจงไซ

๑ ฤษีตฤกถั่วทราบ ตถอดกิจ
 แจ้งเสร็จในนิมิตร แม่นพร้อง
 ถูกตามเคราะห์โหรพิท ทุดเหตุ ผันนา
 ดวงพระศาด้อง ฆาฏด้วยลักษณะจันทร์

๑ บาปเคราะห์หิริใหญ่เข้า แทรกเรือน ดักษณเฮย
 แม่เทพถึงตดเถื่อน ตกไต้
 จังถวยพระพรหมอื่น โหรคาด เคราะห์นา
 ทรงฤทธิคิโยยาไต้ เดือดร้อนหฤไทย

๑ อันในสุบินนท ทำนาย คึกแ่
 จะเกิดยุทธมากหลาย เด่ห้
 กำถักคึกจะวาย เพราะแผ่ รักษา
 เขาเมตตาจุนคำ คิตให้ ไภยหาย
 ๑ จักช่วยเด่ดะเคราะห์ด้วย พระมนต์
 เคยกยอดคาถาจน ครอบแก้ว
 พันคาบรดถักนธ ชุนยักษ นนแ่
 ขวยคีรีวิธาแ่ถ้ว คดาคัยงกุฏิตง
 ๑ ปางพระขัตติยเจ้า จอมพด
 ประทับพดบัปผาบน แท่นไท
 ใตยาศัยงพะวน ทวักกิจ คึกแ่
 ที่จะปรามยักษให้ มอดดินเผ่าพันธุ
 ๑ บัจฉิมยามตวงดิน แด่งจันทร
 เด่ยงตฤณกาไก่อ้น แ่จมแ่จ้ว
 ปวงบุษปยุบตบญ บานเบิก กดินนา
 ตรงเส่รจทรวงเครองแ่ถ้ว เด่จจันพดบัปผา

๑ อสุรพตกระบอง	ตำนนคร
หมอบเกตุชนประนมกร	กตาดเฝ้า
คำไว้ว่าจักรอญ	สองด่าน ไฉนหา
ใครจะอาสาเข้า	หักล้างด่านมาร
๑ พระยาอนันตนิมิต	ศิโรตา สำเวย
ข้าบาทจักทูลดา	รับเฝ้า
ทำตายด่านยักษา	ให้เพิก พังแะ
ด้วยเดชกำถึงเกล้า	กม่อมผู้เดียวดาย
๑ สองอนุชจอมภไท	สู้กร
ดัดบพระยาพานร	ฤทธิ์ธา
รับหักด่านนคร	ควรยก ขอบนอ
อวยศิริไชยยศข้า	ตั้งให้รับจรัต
๑ บุตรพระพายอ่อนเกล้า	รับพร จาเวย
รวบรวมเดชพระทรงศร	ปกเกล้า
ให้ปรัมปราบคัษกร	พังพ่าย ฤทธิ์แะ
ทูลเสร็จจุฑกตมเฝ้า	รับร่อนจรัต

๑๓๘	๑	ถูกถมตาตบแก้ว	แปลงคน
		โตเท่าพรหมสถน	เก่งกร้าว
		ดีนักตร์แปดแขน	ชาวเมือง
		แต่ดงเคชเหาะคตดาว	ด้านท้าวหมัชวาน
	๑	เห็นมารหัดบเนตรตง	พิช
		เป็นประกายอคน	รุ่งเร้า
		แต่พดพวกยักษ	ดำมารก
		รวิงด้านชาญฉกรรจ์เกา	โกฏิเขมกวดขัน
	๑	หนุมนานทยานเขารบ	พลรอน รับแอ
		ยักษแย่งแทงพันศร	ดำครทง
		วายุบุตรดุขิงถอน	โกมถับ
		ปากกตพิดยักษกตง	เกดอนเกดากตางตนาม
	๑	มัจฉวนตัมเนตรพิช	ตงประไฟ เผือกนา
		มาฆามารบรโดย	แหดถัน
		แกว่งคทาฝ่าเป็นไฟ	กรดกระหวาด
		คากระหลอกกตอกถัน	ตถึงท้าถาโถม

๙๖๔	โคตงรามเกียรติ์
๑ โจนต์กระบีร้า	รบรบ
รวบรัตม์คมารจับ	ตากเงอ
ฟาดตงกับบัถฟัก	ถึงขาด ใจเขย
เพลิงกรตมอดหมดเชอ	ดับสิ้นสาบสูญ
๑ หนุมานเหาะเขาด่าน	ในทฤษี มารเขย
มชอกกาพสุรมหิทธิ	หอกเพื่อย
ใจหาญอ่านมนต์สิทธิ์	ไต่ยเวท
เรยกนาคหลายหางเกลอย	เด็กฟงพานไผน
๑ พ่นพิศม์เป็นพิศม์น้ำ	กรดกาด
ไต่ถันดินดินดาด	เดือตถัน
พดตบแปดโกฏิทหาร	แห่นวอบ
ขุนกระบี่กระบดปล้น	ด้านด้านกาพสุร
๑ ร่ายเวทแปดงเพศเพียน	กายา
เป็นสุบรรณบินถา	ไต่จำ
จิกฉาบคาบนาคมา	เหมือนเหยื่อ
ถางหลบตางตายน้ำ	กรดแห่งเหือดหาย

๑ กตายนพธจากครุฑแก้ว เปนถึง เผือกนา
ภักตร์ดีแปดกรดิ่ง หนาทเกรียว
กาฬสุวรรณโคตมโคตม ไซยกระบี่
ขับพวงพหุพตเดียว ได้ด้อมถึงชาว

๑ พดमारุกรบดอม อุดด
ถึงชกชิงอาวุธ เหยียงแว้ง
จับยักษ์หักแขนคุด ขานัก คายนา
คดุยได้เคยไปแย่ง ยุทธด้วยกาฬสุวรรณ

๑ กาฬสุวรรณหอกดี ด้อยกแทง
ถึงบดยักษ์กวาดวง เหยียงไว้
หันเหียนเปลี่ยนเพดงแดง พดิกท่า
ถึงหอกชิงหอกได้ โคดห้าหักโหม

๑ โถมถีบถูกแทคยัถม์ เตะผดุน
รวบรัตนาทมารหมุน คว้างคว้าง
คดถึงที่ขอบขุน เขาจักร วาพเย
หักด่านทำการมถ้าง เหน่าร้ายตายเปด็อง

- ๑ หนุมนเหาะกลับเข้า พัดบพลา
 กราบบาทพุทธกิจจา จบถ้วน
 นื่องพระนารายณ์ดำ ทวขึ้น ชมเอย
 ขอยถวายบุตรถ้วน ฤกธำเดศทหาร
- ๑ จึ่งพระพรตพร้อมพระ ตัศรุศ
 ทรงเครื่องพิไชยยุทธ รัยบพรอย
 เสด็จเห็นอวรรัตนบุษ บกมาศ
 ให้งักพยุหบาตรคตอย เกลื่อนทองทางสถิต
- ๑ ข้ามแถวแนวทุ่งทง ทิวพนศ
 ข้ามด่านคงพงขวัญ ชะอ
 ถึงมารทหารผดดี ก็นให้
 พระกษมคงช ษ่อไม้ไพรรง
- ๑ แต้นต้นกรรชชาติถ้วน แดเดี่ยว คาชนา
 ไม่กับเขาราวกับเขียน ฉากโค้ง
 เขาสูงก็สูงเจียน จอมเมฆ
 เปนชะงะงะโงกโง้ง ชง่อนเงอมงำหว

๑ รีมทางชมพฤษ์ด้าง แตรหง
 เย็นร่มดมพัดผง แพ้วพ่น
 ด้าชาตดาพง พันพุ่ม
 เหมอุทกตกชน ชุ่มน้ำใจพุด
 ๑ ไม้หอมหอมวันเรา แวงรมย์
 เหมอนจะชักชวนดม คับร้อน
 พฤษ์ผลตมตมตรงม งอมห้าม
 ดิงยักษ์หักปลิดปล่อน เป็ดอกปล้นกินพดาง
 ๑ ดั้ห้ต่างกวางแรดเนอ เดื่อดั้ห้
 เห็นพวกพดยักษ์ดั้ หดักเร้น
 โคถักกทงมหิงษ์ หายดับ
 รอกกะด่ายกะแด่เต้น ค่นดั้ดับแฝง
 ๑ เจียบดั้จตุบาทพน พนมไพร
 พังแต่เตียงเรไร หริงร้อง
 คามแถวที่แนวไทด กตางเถื่อน
 เตียงค่างบ่างชนก้อง ภูให้โหยหวน

- ๑ เลี้ยงสัตว์ทวาทพร้อม เพียกเพราะ
 ดังกระเวนไพรเราะ เรือยรว
 ค้อนทองจับทองเคาะ ดังเข่น ค้อนแฮ
 พกพลให้คว ว่อนว่าหวาดหนึ่
- ๑ เลี้ยงดูโนคเด่นาริน นานา
 ดูเหว่าดำดิกา ไก่แก้ว
 พระคณิงถึงมหา วงนิเวศน์
 เคยศัพทประ โคมแจ้ว แจ่มเจอยจับทรวง
- ๑ ชมพตางพระพรตท้าว ทศนัย
 ยดยอดศิดาไศต ดิวฟ้า
 ดังแสงนพรคณไธ คำวดี ถามเอย
 เอยพิเภกเขาหน้า โนนนนามไธ
- ๑ พิเภกพิศถองแท้ ทดความ
 เขาเรียมยวานาม ถินนพ
 ศิดาเดียมแถม แวมยุ เระเคย
 รุกขชาติเป็นชนชั้น ข้อค้อมหอมหวาน

๑ ขลุ่ยไทรทอพัน	ขาร
ตงตุคนชงกา	เขตรโพน
หัดกเมืองมถิวันมา	น่านเนน
เชิญประทับที่โน้น	ข่มท่งนามเมือง
๑ ทรงพังจั่งเต้จยั้ง	จัตรงค
ครว้ตั่งตั่งครว้พจ	จัตตง
ที่ประทับพลับพลาตง	เขามย ราเฮย
เกณฑพอกพดตงทง	แทคยดวยโดยเร็ว
๑ ตั่งครว้บตั่งเจ้า	วงษจักร
รับรตมตงยักษ	แยกย้าย
ทูกหมวดตูกกอนัก	การกวอด ชันแะ
ตงจัตตารวดราย	เร้งรอนเร้งท่า
๑ เกณฑกนบันต่านทุก	พนังงาน
ทำพลับพลาปรการ	ค้ายบ้อม
เปนจักรพยุหโชนทวาร	คูเขอน ชันชแะ
เลื้อป่าแมวเซาต้อม	คอดต้อมเล้งจัตรวร

๘๗๐ โคตงรามเกียรติ์

๑๑ พระพรตชวนพระน้อง จรด ดงเขย
 สรงสระธารวารี รื่นร่ำ
 ชมทรายกรวดพรายดี แต่งเพชร พลอยแฮ
 ชมประทุมเทิดเต้า แต่งตมงาม
 ๑๒ สรงเสร็จเสด็จเข้าพลับ พลาทรวง สถิตย์น่า
 พดพวงยักษดังดง เต้นป่วน
 ท้าวทศคีรีวงษ์ องค์ค
 สุกุรพพนมานถ้วน เต้นนำดำราญ
 ๑๓ ฝ่ายมารชาวด่านดี เหลือตาย มาแฮ
 ถึงนครหานาย ถิ่น
 ค่างแถงว่าถึงกาย เลือกผอง มานา
 หักด่านผดายุักษ์ชั้น นอกม้วยในมรณ
 ๑๔ ต้องมนุษย์นายทัพทั้ง โยธา มากแฮ
 ค่ายเขมมยุรา ฤทธห้าว
 เต้นตีดับบา ครุด่วน
 ครอบงำทั่วทั่ว แทคยถ้วนทุกประการ

๑ ปางจอมจักรวรรดิเจ้า มติวัน
 ตัดบ่เหตุเห็นขันขันธ์ ทุกข้อ
 โหระทวยเมือตุนั้น เห็นส้ม ส้มเขย
 แต่ชาติชายจะท้อ เทพเจ้าจะหยัน

๑ ครัดเหวี่ยงขวานรำรวย เรวพณ
 เกณฑรภักษาทวารันธร์ เชื้อนบ้อม
 เต้นรบบันฉัน ฉายเร้ง กัณหา
 เกณฑรพดกพดมารด้อม รอบขันเชิงเทิน

๑ ราชฎรรภาชาวดวย ชาตร
 เพราะเพื่อไพนาสุร แต่เดียน
 จิงหถานอชบาตยร เขียบบ่า ยักษนา
 เมืองมติวันจะเพยน แฝกบีมเปนพง

๑ ยามงายพระพรตไท่ เด็ดจคตา
 ออกพระโรงเสนา แน่นเฝ้า
 จิงดำรัสปลุกษา ทหารเอก ทัวเขย
 เราจะรบฤาจะเร้า จะวังฟังไฉน

๑ ไวยวงษ์ทูลว่าให้ ทูลถึง ก่อนนา
 แม้มียอมจริงจึง จะปล้น
 ครัดว่าใครจะพึง เปนทศ ดินา
 ทูลว่านิพนธ์กัน รุกธาดาดแหดม
 ๑ ครัดตั้งขาดกษณให้ เขียนด่าฉัน
 เสร็จตั้งนิพนธ์ทหาญ รเห็จฟ้า
 ถึงเมืองมถิวันทยาน หยดเดือน ถอยเฮย
 ครองของบุญรหน้า นารกเจ้าจตุเคียร
 ๑ ร้องเหวยจักรวรรดิน้อม เคียรฟัง
 ด่าฉันกนิษฐพระทรงตั้งช้ ตั้งไช้
 กุเปนทศมาหวัง ชุชีพ เองแ่
 จักรวรรดิเห็นถึงไว่ ตั้ง่ากรวดวาดเตียง
 ๑ เหวยถึงมาหยังช้อน เคืองหุ
 ไยมิถนบก ก่อนน
 อดเปนทศไฉนตุ บทราบ กิจนา
 แ่ช่ชอบบอกร ชาติเชอเคียรณาน

๑ เหวยมารกุนชอ	นิพนธ์
เองบ่ดำนึกคน	แต่กริ้ว
กุตหารนารายณ์	เรื่องเดช
ยังบ่เคยนับนอ	นอบน้อมยอมใคร
๑ ว่าพตางพตางน้อมอ่าน	ตำต้นทรง
นามพระพรตฤทธิรงค์	เลิศแล้ว
อนุชาพระหริวงษ์	ตัวดีแบ่ง ภาคนา
มาปราบอสุรราพแผ้ว	ผ่องให้ภพเกษม
๑ ท่านผดึกคิดด้วยเด็ก	เตียงดำ
จับพิเภกครึ่งตรา	ตรูไว้
ยังกัลบายกไพบา	สุรผ่าน เมืองเอย
ทำบ่เกรงเดชไท้	ท่านท้าวอวดดาร
๑ จึ่งพระหริรักษให้	เรามา
เราก็ยังกรุณา	อยู่บ้าง
ท่านคิดผิตมาดำ	รภาพผิต เตี่ยเฮย
ตั้งสัตย์ค่อมต่าง	โทษพินันหม่มตาย

๑ จักรวรรดิสดับเดียดเยอง ทยานยัก ท่าแฮ
 กุเพื่อนทศภัทรรหัดก โดกยัดท้าน
 พิเภกคจกนิษฐรัก กุเรือก หานา
 ยังกดัยยกออกค่าน ค่อด้องจงจำ
 ๑ มั่นบคิดเจ้าพิ มัคุณ มั่นนา
 กัดับบออุบายหนน มนุษย์ด้วย
 มั่นหวังจักชิงบุญ สัมบัติ พินา
 จนทศภัทรรญาติมวดย หมดนตไฉน
 ๑ นิถนทตอบโต้เสร็จ ดาวพัน
 ชุณยักษยังตั้งคั่น เดือดคดุม
 พานรักษักรรค แด่ดงฤทธิ เรื่องแฮ
 กวัดแกว่งเปนควันกุดม กอบทงเมืองมาร
 ๑ ชาวเมืองแตกคันทง หึงชาย
 ว่าเกิดไฟเวยวาย วังกัม
 บ้างจูงลูกหลานยาย คาเก็บ ของนา
 วังปะทะปะกันดัม ทับขวากดำหางาย

๑ ดาวจูงเมื่อยรัก	รูปส่วย
หนุ่มหนุ่มมกัณณ	คุณคว่ำ
ผอมว่ามิงมว	คัตถอย กัณณ
พดางจดหมัดครทา	ทำทงทอดแห
๑ สร้างค่านางนาฏทา	อสุรี
วางกระจกจับหัว	ฉิ่งเร็น
พนักงานเครื่องคัตถ	เซ่งแซ่ ยู่หนา
โชนจำพากันเค้น	คนสิ้นสมฤติ
๑ ถึงโถมโถมเข้าหัก	ยอดปรา ต้าทแฮ
คัมภีร์พดลพดลว	บาทไท้
ทูลเสร็จพระอนุชา	ชมชอบ ถึงเฮย
เรื่องเดชะหาไหนได้	คุณคชยัน
๑ ขุนยักษยถนยอด	ปรางหัก
อภัยศนิกรยักษ	ยิงเศร่า
ไฉนมารชอฤทธิจักร	จรวบ ไปเฮย
ทูลราชโอรสเจ้า	ว่าท้าวเทศยเชิญ

๑ สุริยาภพฐ	รับคทา มาเอย
นบบาทพระบิดา	บอกแจ้ง
ถึงทหารมนุษย์มา	ดูหมิ่น
จงพ่อไปยุทธแย่ง	มนุษย์ ให้ประโตยตาม
๑ ไอร่รับพจน์น้อม	คำนับ ทูตนา
มิยากใจไปจับ	มนุษย์นั้น
พระชนกชั้นชมรับ	ขวัญประสิทธิ์ พรเฮย
ถูกรับกลับวงชั้น	ตั้งให้เตรียมพล
๑ เฒ่ารับตั้งแจ้ง	จัดพล
ยักษ์พยุพหล	อีกกล้า
ไหยรคชเคยชน	ชนะศึก มากแะ
รทเทียบเกยทองคำ	ถูกท้าวจรจะจร
๑ สุริยาภพเจ้า	โศรจตรง เด็รจแะ
ทรงเครื่องยุทธงามยง	ย่างย้าย
จับหอกเมฆพัททรง	สถิตย์รถ รัตนเอย
ให้เกิดอนพดพยุพ่าย	หยุดพนดมรภูมิ

๑๔๐ พระพรตธรรมาศออก ยิงธรรมา พลับพลา
 ยินยักษ์พตโหฐาน แซ่ซ้อง
 ถามพิเภกทูตสาร ว่าสุริยา ภพแยะ
 บุตรจักรวรรดิยกพ้อง พยุหรัวราญเรา
 ๑ กุมเทพธรรมาศวเอน อวยธรรพ ประสิทธิ์แฮ
 คอพระธรรมาศโรมัน รบเร้า
 พระพรตธรรมาศพตตัน ตั้งพระ ธรรมาศเฮษ
 พอรวนยกพตเต้า คอรัวราญมาร
 ๑ พระธรรมาศคานันหม่อม เคียรธา ธาเฮษ
 พระพรตเรยกธรรมาศพหา ตั้งให้
 ครีทพิทศโยธา นบสมุท
 พระธรรมาศจักได้ เสด็จคานค่อนรงค
 ๑ ธรรมาศพตตั้งแล้ว รับรัต
 จักรกระบิธรรมาศมรรค ตำถวน
 กองนำทพชนิจัด กายเกียก หนุนแฮ
 ยุกระบิตรกองหลวงถวน พยุหถวนพานร

๑ ทั้พรงพดรมพน	กุมภันท์ ดงกานอ
ถ้วนแต่ร้ายเริงวัน	ฤทธแก้ตัว
พระด้ครุค์เดด็จครรร	ไถยไ้ตรง เด็้จแ
ทรงยุทธารณเ้แพรว	ดอดพร้อมศัรชรรค์
๑ เด็้จเถถึงรกดแก้ว	แกมกาญจน์
เทียมดีดินชพทยาน	ราร้อง
ครบเด็้จเครื่องสูงชาน	โ้ให้ฆาฏ ช้องแ
พลนเคตอนรภพดพ้อง	เพียบพนดินเคิน
๑ ถับถ้งทรวรง	รพพด
ราพสุริยาภพยต	ทักท
เหม่มนุษย์ควมคมพด	ถึงยักษ
หักด่านหาญอื่กกด้า	เหยียบด้าวนามใด
๑ พระด้ครุค์ชานช้อพรวง	เรานาม ดั้ครุศนา
กับพชอพรตราม	นเรศไ้
มาปราบท้าวจักรวรวรติตาม	โทษผิด
เจ้าช้อใดจ้งไ้	กล่าวช้อคำหยาม

๑ ราพขุนขานขอพร้อง	ฤาณาน
เราสุริยาภพชาญ	ชื่ออ้าง
เฮอร์ธจักรวรรดิमार	จอมมถิ วันแะ
เจ้ากับพดเราจะตั้ง	ห่อนให้หัดอเหตือ
๑ ว่าพตางราพขบเขยว	คูกคาม
ขัมพวกพตमारหตาม	ไถ่ถ้าง
พันถึงหตบบขาม	ยุดแย่ง ด้าตรแะ
กวัดแกว่งด้าตรฟาดคว้าง	ยักษัตห็นซอน
๑ คติกันแทคยทพหน้า	เห็นทหาร
ถึงไถ่ห็นถนถาญ	หตบแพ
กวัดแกว่งคทาทยาน	ยทธฟาด ถึงเฮย
นิตพทจับคร้แต่	ต่อสูคติกัน
๑ ค่างรบรบขบเขยว	ฤาหนี ถ่านา
ยักษฟาดกระบี่คร้	แกว่งร้ำ
คติกันรบเตี้ยท	แพตงพตาด
กระบี่รวมต้องเท้าคว้า	ฟาดม้วยมตายชนม์

๑ ตูรียาภพเขม้นมั่ง	คติกัน
กระบี่ฟาดคั่นตายัน	เหยียดเท่า
ขบเขี้ยวเคี้ยวคี่ของคั่น	หัดถ่วง หวดแฮ
ขับพวกพดमारเข้า	ได้ต่างดังพล
๑ พระสัตว์รงค์ยักษม์ถ้าง	ถึงประไลย
พด้นขับราชรถไชย	ยุทธรบ้อง
จนรุดค่อรไป	งอนปะทะ กันแฮ
พระจับตำครศรจ้อง	จิตรนำวคะเนยิง
๑ วางตำครพดาตราพต้อง	รทหัก
ขุนแทคยัคกรถอีก	ออกขวา
โถท้นอกพลยักษ	ตายย่อย ยับแฮ
ตั้งหาราชมอดม้วยชา	พินาศสิ้นแต่ธรร
๑ ขุนราพลกแก้วศรีวิ	การพด้น
มนุษย์มตำครตำคัญ	เชิดช
อุบายคิดขามัน	เห็นยาก จริ่งพ้อ
เว้นแต่เมฆพท	พุ่งค้องคงตาย

๑	ตรีเศียรจวาลาซัง	กำจร
	จกนิมิตฺตชวคิธร	โศดห้อม
	แวดเรากับพดกร	จกมิต หมดนา
	เรากันบศุณ้อม	เศกให้หอกหาญ
๑	เมฆธรรบตั้งแล้ว	นฤมิตร
	กายกลับเปนโศดชิต	ชฎธ้อม
	รอบหมดหมูปัด	ตุรียาภ ด้วยแฮ
	ชญักษ์จับลำตรน้อม	มนัสหมนเศกมนต์
๑	พระดีศุศยตบพ้อง	ทพิยักษ์
	ถามพิเภกไคร้ตระหนัก	เหตุแจ้ง
	พิเภกทุดอนชจกร	กฤษณทราบ
	ว้ายักษ์เศกโศดธรรัง	บิตธ้อมพดกร
๑	ชยินคำพิเภกนำว	ศรธรรพ์ ทรงเฮย
	พาดแต่งเนครมุงจับ	โศดจ้อง
	แผดงบรรพตธ้อมกลับ	เปนเมฆ ธุวแฮ
	เคียรชาดดำตรศรต้อง	มอดม้วยมตายชนม์

- ๑ ตูรียาภพหัตถ์เนตรน้อม จิตรดำตร เค่งนา
 ยินอุโฆษเปรียงปราด เปื้องก้อง
 ถ่มเนตรพิศเขากดาบ ด้อมกลับ หายเฮย
 เห็นเมฆสูตรดำตรค้อง พินาศสิ้นเดี่ยชนม์
- ๑ กระทุบบาทกราดกริว หอกธฤต แบกเอย
 กดอกภักตร์กรวดกัณฑ์ยุร ยาคเร้น
 พิเภกประนคบาทมุต พระสัตว์รค์ แดงแย
 ขุนยักษจับหอกเขม่น มุ่งร้ายรวังองค์
- ๑ ขุนยักษเหี้ยมบรรธา รำบาญ
 สัตว์รค์ค่อกรราญ รบบ้อง
 ราพตกรรชเอบระหาร ราพรพ เชแย
 จับสัตว์รค์พาดแผดงค้อง บุตรเจ้ามลิวัน
- ๑ ไปรงปรุทลั่วทึง วรกาย มารเอย
 ราพเน้าเวทผส่านหาย ปรุร้าว
 จับเมฆพัทหมาย มุ่งพุ่ง พถันแย
 ถูกพระทรวงสัตว์รค์ท้าว สดับกถึงกตางตมร

๑: พิกะวายุบุตรเจ้า	โอบองค์
หมายขัดขั้พัดครุศปถ	โคกเค็ร่า
นิทพัดแผ่นทยานยง	ยุททยักษ์
กันรมมิให้เข้า	ผู้ซัดครุศองค์
๑: ขุนราพนักัดครุศ	คงตาย แน่นอ
เราขับ เขียวแดงาย	อ่อนแอ
สู้รบกับถึงนาย	พดักัด เดี่ยว
จนคำเค็ดอนทพแคตว	คตาค์เมือเมืองมาร
๑: พิกะจิงตั้งให้	นิตราช
นำเหตุสัดครุศดำคร	ราพต้อง
ทตพระพรตภวนารณ	ในคำ ทราบแฮ
นิตราชรับคำพร้อง	รับร่อนเร็วไป
๑: ถบถึงจิงเฝ้าพระ	พรตพตนั้น
ทตเหตุเชญถำคณ	ชำวร้อน
ว่าสัดครุศรบราพมัน	หอกพุ่ง สดบแฮ
พระพรตพั่งกรซ้น	อระเว้าวันจน

๘๘๔ โคตกรมเกียรต์

๑๕๓ พระพรตรับรื้อนจาก พตัมพตา พตัมแป
 นิตราชนามรรคา ด้้น้อง
 สุกุวิพกับโยธา โดยเตดีจ กังแย
 พระเหตือบเห็นด้ตรศค้อง ด้ตรศค้องด้ตบนอน
 ๑ นังแนกตางภาคพน คินคอน
 พิเภกควาขุนทรกร กอดไว้
 พระเพ่งอนุนอน นีกอนาก
 ตลพระองค์แอบโกถ ด้ตรศค้องด้กรรแต่ง
 ๑ ยกหักถยุดหอกค้อง เห็นตัง แน่นนา
 ชักคุดบหลุดค้อง กรากหม่น
 ยิงพิศยังตางตตัง ทรวงตตต
 วางด้ตรศค้องกักค้อง ด้ตรศค้องพิโรครวณ
 ๑ ข้าพ่อนนุผู้ร่วม ด้ตรศค้อง พื่อเยย
 จักกรกฤษณเชษฐบุญา กิจพร้อง
 พักกับพื่อตองรา ราวราพ
 พื่ออาจองค์ค้อง ด้ตรศค้องด้ยชนม

๑ ผิดเหตุว่าสาครต้องพ่อ ภาชา
 ข้าวทราบแซ่โยททยา เพี้ยกพร้อง
 ตามพระแม่จักทา รุณพิ โธษเ
 ราเมศวร์แดตภษณ้อง จักเจ้าทรงศัตย์
 ๑ จักควาพน ฐิพคน ฝั่งวนเฮย
 ไซ้พระน้องเตี้ยวณ ราวร้า
 ยักขิงพิฆาฏชนม์ อนุชอด วนายแ
 เปนเหตุณจักหน้า พิไ้ว โฉนวาง
 ๑ คายเกิดเกิดใหม่พน คนหยัน
 อย่จักสรวดแซ่ตรร เสกพร้อง
 ยิงคดียิงทรงกรร แดงตด
 เอนพระองค์แอบน้อง พิตาปซ้ำตบตง
 ๑ พายพงษ์พิเกกทั้ง ต่องนาย
 กับสืบแปดมงกุฎวาย วุ่นพร้อง
 เรือกพนังงานถวาย วัโบก
 ไปรยประสูตคนต้อง พรตพนคั่นชนม์

๑ ข้อนเกษชนนุแก้ว เกยเพดา
 พิศักถ์ครุฑครุฑเขว ราชน้อง
 ศาครเดียบดัดบเนา อนาคตเน่ นอนเฮย
 พัดนเรย์กพิเภกพรียง แก่ท้าวถามพัตน
 ๑ ดุกรพิเภกเจ้า ดงกา นครเฮย
 เราสืมอบท่านมา กับน้อง
 การศึกทุกสิ่งด่า รพัตทราบ เสร็จพอ
 ไยจึ่งตะนึ่งตอง ชาติวนควรไฉน
 ๑ จิงพิเภกนบท้าว แดงดงดาร์
 เมื่อพระน้องรอนราญ ราพรว้า
 เดียที่เพราะเบาการ กตศัก
 จิงยักษ์พุงหอกกดา ฤๅได้ โดยเมตต
 ๑ หอกนของคักิดเจ้า จอมไกร ดาศเฮย
 เชอเศกถรรพประสิทธิ์ไซ เยศแก้ว
 ขวยสุริยาภพดไน จักกรวรรค์
 โยสถลดำหรับแผ้ว พิศมนนงมี

๑ จันทน์แดงเติ้ด้ายอยู่ อโยทระ ยาเขย
มุตอศุภอากันคิระ เทพท้าว
อโยอินทกาดะ ไกรดาศ ถ้ำแฮ
หิบบดอัยพรหมค้ำว ท้าวชาดา
๑ ตุ๊กหินอโยอินทออง บาดาด
นาคราชเนานนกาต เกบไว้
แม่โปรดดั่งกระบี่ชาญ ฤทธิรุตม์
นำดั่งพิศุได้ หอกนพตณกอน
๑ พระพรตพึงพิเภกพรอง ความทุด
พตนเรียมกิตพทयर ตั้เผ้า
ดั่งความเขยงเคามุต พิเภกนบ ถวายแฮ
อโยนังนอนใจเจ้า รับร้อนเร็วไป
๑ นิตพิทริบตั้งแต้ว เหิรทยาน
ถึงจักรกฤษณนบชาน ช่าวไซ้
ว่าองค์ดัตร์ศราญ ราวพหอก ค้องแฮ
ขอประทอนจันทน์แดงได้ ประกอบแก้แผตหาย

๑ ทูตเริ่มพรตสัตว์เจ้า พดากร ยกเฮย
 ไปปราบดงกานคร ชุณชัน
 ขำราพทศพิณรอน ชัฟฟ์ เดียงแฮ
 นามวรณสัตว์คัน เหตุเดียมเริ่มการ
 ๑ แด้วยกยาตรพยุหพ้อง พดชาญ คักเฮย
 ไปปราบจักรวรรตมาร ร่มรู้
 สุริยาภพอีกหาญ บุตรจักร วรรตเฮ
 ยกทัพพรพราญดี สัตว์ศท้าวเธอผจญ
 ๑ ยุทธยักษพาดเพดียงถ้ำ มั่นโถม
 ทุ่มดำตรฤกทรวงโสม เดือดไต้
 จักรกฤษณไทราบเหตุโถม นัคนัก อนาคตนา
 ทรงหยิบจับนัคนางให้ จับให้ ไปพถัน
 ๑ ถึงรเห็จแผ่นภพเบอง ขอหิน บดเฮย
 เชิญข่าวท้าวพรหมมินทร์ ทราบให้
 เรือกตัมภพนาคินทร์ ขอถูก คีตาแฮ
 นาคดั่งดังรับได้ รับผิดชอบ

๑ ถึงอินทกาดดาเก็บ	โคมด
ได้ไ้ร้จรเห้จยุ	ด้ไ้
นบบาทพระพรตทต	ถวายนรพร ยาแ
พระพรตรับตั้งให้	พิเภกนบดถวายน
๑ พิเภกตังจิตรนอม	ดำรง
คิดพระคุณศุ่ตองค	เอกนอม
ต้ามคาบเค่กจบตง	มอมบด
บดไ้ร้จต้ามคาบชา	เค่กถั่วทาถวายน
๑ พาดทายาซาบคอง	รอยธา วุชเฮย
ด้วยเวทศิวคุณยา	ยังถน
ขบพิคัมเทพดำครชา	ไ้ร้มหมด
หอกเมฆพิทหุดพน	ตักคัพพนคนชนม
๑ รอยบาตบพาดพอง	อินทริย
พระวรของคควีศรี	ตักช้อย
เหตอบพบพระปรี	ดาร์น รมย์แ
ถดเคตตอนพระเคียรคต้อย	คตาคัพพนเพดาพถน

๔๔๐ โคตรามเกียรติ์

๑ ทูตว่าข้าบร่ำ	ราญมาร
ขุนราพณ์ทุ่มประหาร	หอกต้อง
หากพระเสด็จทันกาล	แกว้อด
คุณพระพินนัง	ยกไว้หว่างเคี้ยว
๑ พระศดับอนชพร้อง	รำพรรณ
ชนชอบเหตุไทยพด้น	เรือกน้อง
ชนสู้รบสุวรรณครร	ไถกดับ
พหุให้ฆาฏของช้อง	แซ่เต้าตามผล
๑ เดี๋ยงพิภุกคฤกครน	พดหาญ
เริงรายาตรยุรทยาน	ย่างย้าย
เกรียวกรเอิกเกริกสถาน	ทิวพนัศ
ไปเนิ่นถึงแทบท้าย	ถันตงพดัมพดา
๑ ถึงเทียบรถแก้วกับ	เกยทอง
พระหน่อนารถกระษัตริย์สอง	เสด็จเข้า
ประทับพดัมพดาตรง	การยท
พระพรตต์ครูเจ้า	สถิตยรงวังการ

๓๕๒ ๐ คอยเหตุเห็นมนุษย์พน ชวา
 เริงรับเหตุกิจจา แด้ไท้
 จักรวรรดิความจิตรปรา รมนึง คดถึงแฮ
 ให้เรียกบุตรมาใกล้ อาศน์ชแจเงดง
 ๐ ด้รยาภพทราบเหตุชก อาดำ
 อันมนุษย์คนชวา รอดได้
 ยังมีจักรศรคทา วุชคู่ หัดถแฮ
 ขอดนของพระคุณไท้ ชิวาชรารอนเชญ
 ๐ พระยามารได้มนต์ด้วย ใจทง
 นึกแต่จักได้สมประสงค์ ตว่างแคน
 ครัดตั้งสุพิณจง จักพอก พดแฮ
 ชุรราพเทียบพดแมน ทพท้าวจอมอสูร
 ๐ พดชคชเลือกถวน เมามัน
 พดอัสวอศวแพนผัน ย่างน้อย
 พดรกรดแขงขัน เคยคัก
 พดบทจรคักกร้อย อาจไต่คนเดียว

๘๘๒ โคตงรามเกียรติ์

- ๑ เดอกถวนพริยเชียวอ้าง อาสา
ศรรพเครื่องศุรศรรพา ยุทธพร้อม
กองนำปีกซ้ายขวา หุนนเด่น แข่งแย
จัดเสร็จกลับมาน้อม นารถเจ้าจอมณรงค์
- ๑ เสร็จสร้างทรงเครื่องพร้อม พิไชย ยุทธแย
กุมธำศรเสร็จครวได ห่อนยัง
เด็ดจตุรพักตร ตรีชัยประดับ
ได้มหาเพชรฤกษ์คง ให้ให้เกินหล
- ๑ เติ่งพลเติ่งพาทยกอง กาหต
ถึงทฤษฎหยุตพล ยกษยง
เมฆพยับพโยมมน บดมิด มัวแย
นายหมวดเคื่อนไพร่คง ให้ให้ศึกแยง
- ๑ ปางองค์พระพรตเจ้า ใจหาญ
ตดับหม่มมารดาน ให้ครน
ไปท้อหไทยประมาณ หมายชนะ เตียวแย
ถามพิเภกว่าพน พยุห็นใครไณ

๑ พิเภกผู้ร้องแท้	ทางยาม
นอบประนคทุกตาม	ฤกษ์
มาเคื่อนดอสงคราม	ฤๅใช้ อื่นเอย
คือสุริยาภพผู้	บุตรเจ้ามัจฉวัน
๑ พระพรตโสมนศด้วย	จักรณ ยุทธแะ
ตั้งบุตรพระสุริยน	อย่ายัง
จงเร่งตรวจเตรียมพล	พานเรศ เรืองแะ
สุริยพรมาคง	พยุหไฉว้างขบวน
๑ จักรพลพยุหได้	โดยกำ หนดแะ
เส่นะพยุหคำ	หรับคง
วานรไพร่นายประจำ	ประจุเรียบ ริวแะ
ดุจเหยี่ยวเอยของบักยัง	โถมคว้ามัจฉบิน
๑ บุตรพายุเทพยไว้	เคียรสุฤณ
คอนกนิพนันชั้หนน	เฌองคง
สุรเส่นสุรการชน	กระบี่บาท ดอแะ
นิลราชันถนททง	คู่ไว้คำดอ

๘๘๔ โคตงรามเกียรติ์

๑ พัทธกัณณนัจบ้อง	ปักขวา
ซ้ายกระบี่วิสันตรา	วิคัง
ปากนกแตงนิตปา	นินแม่ กองแฮ
ทางทชมภูรัง	ต่อท้ายพดหดวง
๑ พระพรตศัตรศักทง	ต้องกระษัตริย์
ประทับเครื่องสุวรรณรัตน	อร่ามแพรว
กุมศรัครุพระหัตถ์	ดั่งราช วรแฮ
ขอบพิไชยโชคแก้ว	ตบหมองให้ชาน
๑ ได้ฤกษ์เกิดอนรภพพร้อม	พดพา นรแฮ
เพญเพียบพลัธรา	เถื่อนกว้าง
ประดกถนในมหา	มหรณพ เนืองแฮ
บ้างขัดหเสอช้าง	แรดร้ายคำรณ
๑ เร่งพตพานเรศแกตัว	กตางณรงค์
ถึงธนามยุทขยง	ห่อนท้อ
หยุดทัพทวงทอง	อาจสง่า นักแฮ
ยลยักษเหตาดึงดื้อ	เลิกควเภาคาง

๑ ปางบุตรจักรวรรตเจ้า จอมมาร
ตั้งสุรเสนไวยกาต ภายถ้ำ
ต้องราพรับบรรหาร เดือนเร้ง พดแอ
พลยักษ์แดงฤทธิ์ร่ำ รบคั่นคตถึง

๑ อุตตุดสองฝ่ายไค้ คตุมบอน
ถึงแย่งฮาอุรพอน ฟาดต่าง
บันเกษชาตแซนทอน คิวคัต ขาฮ่า
พลยักษ์คายกดาตบ้าง แดกท้อถอยหนี

๑ กาพวธกาพจักรแค้น เคียงทว
แกว่งศทาสรีรี แดกฝ่าย
เหล้าถึงเพี้ยงเลี้ยงที่ ถอยรับ
ต้องยักษ์กาเวียร้าย ไต่ค้อนตามผจญ

๑ นิตนทนต์พิทถ้วน ใจทมิฬ
คต้อต้องยักษ์ผิน ผาดสู้
ต้องสวาทแกว่งศรีนินท์ นัระชาค คอแอ
พลพวกถึงเลวหฐ์ ไต่ต่างพดมาร

๑ กุมภภัณฑ์พิณาศม้วย	ศัพดา ดาษแฮ
ฤๅจักรวฤทธิพา	นเรศร้าย
โศหิตท่อมพสุธา	ไห่ถั่ง
เทียมชเตเดอดคต้าย	ถิ่นทอ้งธารไห่
๑ ดุริยาภพแค้น	ฉบพัน
หัดฉับศรแผดงพถัน	ห่อนซ้ำ
ถูศรเฌองอนันต์	นับหมื่น
คั้งหมื่นวานรกล้า	กตาดกตังกลางดิน
๑ พระจับพดายวาทนาถ	แผดงผดาม
ต่างถูศรพดมาร	แหดกม้วย
เกิดวายุพดพาน	พานเวศ
กตัมรอดคั่นชพดว้ย	เดชค้องถมศร
๑ ดุริยาภพแค้น	เคื่องมนุษย์
ฉวยจักรเรองฤทธิวิธม	เหวี่ยงคว้าง
จักรเพ็ชรทิพพาธุร	เวี่ยนรอบ รกแฮ
ฤๅจักอาจไถ่มต่าง	ท่านไท่ทั้งตอง

๑ พระจับศรชื้ออ้าง จันทวา ทิตยเฮย
 พินาฏจักรอสุรา แหตถ์
 เทยกระทงถูกรถา ยักษ์หัก ยับแฮ
 อสุระตกกระเด็นคั้น โตดเงอศทาส
 ๑ แก้วค่างวางว้างเข้า โรมรอน
 ตองหัดถ์โจนจับงอน รก้าง
 พระพินาฏด้วยคันศร ยักษ์เพดียง เซแฮ
 พระพรตโตดได้มถ้าง ยักษ์ทอถอยหนึ
 ๑ พระจับพรหมาศ์เยอง แผลตงไป
 ส่นนทอภพไตร โดกก้อง
 ถูกอสุรปลิวประไโดย ยังจักร วาพแฮ
 ทุกเทพธำรุแซ่ซ้อง ตักคิปตมโปรมาย
 ๑ เสร็จจตุณามารมอดม้วย ชีวัน
 ตองกระษัตริย์เกษมตันคี่ ต้างคั่น
 เด็กเดอนเหต่าพตธนธ์ คั่นเขตร
 ประทับราชพถับพตาแคว้น มยุรเว้งวงเขา

๑๕๓ บัณฑิตพาอภัยเหตุรู้	เร็วพจน์ ทูตเฮย
จักรวรรดิทราบเหตุต้น	อูระเค็ร่า
ต่างโคกตั้งเรียกบวร	โดยจักร เรือนา
มาดยรับทูตบุตรเจ้า	บัดแจ้งจรตถึง
๑ ภูเบศรบังบุตรแล้ว	แกดงดาร์
อริฆ่าพี่เจ้าดาญ	แหดกม้วย
เจ้าจงช่วยคิดการ	กอบทศ แทนนอ
บุตรสัดับรับพจนด้วย	ดุจท้าวเชอแถง
๑ จอมมารฟังบุตรชน	ชุกระมต
ขอขยประสิทธิ์ศุภผล	เพิ่มให้
เอารสรับตั้งพล	เตรียมเสด็จ
จวนฤกษ์ย่ำรุ่งไก้	เสด็จเข้าโสรจตรง
๑ ตรงเสด็จทรงเครื่องคัน	ตามวัน
กุมตำตรเหราจรัส	รับเร้า
ทรงรถเร่งพลชนันท์	ชานโห่ เค้นแย
บันฑูไชยภูมิเข้า	เขตรตงตามกระบวณ

๑ พระพรตศักรุศไต้ ไสยา
 จวบรุ่งเตี้ยงอสุรา โห้เร้า
 ตักรักครัดอดเคี้ยวภาวณบอ ก มาคัยแย
 งามพิเภกทุดเค้า คักสันเต็รจถาร
 ๑ พระดังส์ครุไฟให้ เตรียมพด
 ตองเต็รจถานานชด ชุ่มชน
 ทรงเครื่องพิไชยรณ ยุทธเด็คจ พถันเฮย
 เถลิงรทเว้งพดกรณ ครักคองค่อมาร
 ๑ ชุนยักษัยตถาวถอย งามหยาม หยาบฮ่า
 พระคอบเปนทางความ เกียงเย้ย
 แทคยไกรธกรัวชุกราม ตรัสตั้ง พดแย
 เร็วเร้งจัมมมุขัยเฮ้ย ฆ่าให้มตายชนม์
 ๑ พดมารหาญฮักเข้า โจมตี
 ยักษัยคอดิงแตกหนี นาคัมว้ย
 ขสุรผัดรับราว นนทะ สุรนา
 นิตพัทรวบด้วย แทคยผู้้นนทการ

๑ บัดต้องน้องนารถเจ้า จอมนรา ชีราชเฮย
 ยดแทดยกโยธา คตาค์แคล้ว
 พระก็เร่งพดคดา ไคถกถับ หตั้งแฮ
 ถึงประทับเกยแก้ว เด็ดจันพดบัปดา

๑ บวรโดยจักรวับเฝ้า บิตรงค์
 จักรวรรตบงบุตรทรง ไคถอย
 ไพรัชพมณปตง ปดตหมด ฤาพื่อ
 ด้ายจิตรจิงถลบคตอย คาคถุมอนชกาต

๑ บุตรท้าวทตเจงเวอง ดษกร
 ส่องมณษยมนเวองศร สดู้
 ดูกจักรวาทาจร ชบดাত্র กอนแฮ
 จงพระศรีตไผ่ หนงตงชตณรงค์

๑ จอมมารเห็นชอบด้วย ดจพจน
 เอรตมาทรวงถ ธิบแคล้ว
 ถนถนถบรพค นามจักร วาพนา
 ตั้งมาคยปตูกโรงถั่ว แทตตงยพชการ

๑ เบื้ององค์จักรวรรดิไชย	มารกระบิต
คุมทัพพิฆาตไพริน	มันไว้
แทคยรวัดพิณ	ดาสด์ ด้นามแอ
ตั้งทัพตั้งไพรให้	ให้เร้ารงมเสียง
๑ ปางสองอนุชไท	จักรกร
นิทรคณแต่งองค์จร	จากห้อง
ออกหมู่มาตยสถอน	สถับหมอบ แหนแอ
ทรงสถับเสียงให้ก้อง	กึกท้าวถามโหร
๑ บัดพิเภกตงเดชรู	ทุดนรินทร์
คึกมาตยคอบมารกระบิต	ออกรง
หมายขจัดถ่วงไพริน	วันเนน ไว้นา
คร่ำบุตรจักรวรรดิตั้ง	กิจพ้องพิชการ
๑ พระสถับรบตั้งไช	ด้ามทหาร
ต่างรบโองการคตาน	จากเผ้า
ตองนายรบเหาะทยาน	ยังจักร วาพแอ
นิลพทรวปตเต้า	ออกตงกตางตมร

๑ ข้าบาทเห็นชอบใช้ นิตพัท ไปเฮย
 คงพิฆาฏอาตย์ คักแพ
 องค์คอรุณัต
 ไปตุ้จกรวาพแก อักพวก หนึ่งนอ
 ๑ ขนัยกษัยตกระบี่แล้ว พตณตาม
 ขนกระบคอบค้ำหยาม หยาบทำ
 ค่างคนขับพตตาม คตบรบ เร็วแฮ
 ยักษัยดเหล่าดังว่า รุกจ้างมลายเปตอง
 ๑ นายยักษัยชกหอกเข้า แทงสวา
 นิตพัทโผนชิงอา วุชไว้
 ชกค่วคตเกษา ยักษัยชาด กระเด็นแฮ
 เด็รจรบตั้งพตให้ ยกพันตมรภูมิ
 ๑ หตานตมของคคครน กิ่งจักร วาพเฮย
 เพ่งพบพิรียักษัย ไหญ่งง้า
 มีหม่อสุรรัก ฆารอบ โรงแฮ
 ตองพิโรชชกศรจ่า จู้ด้างพตมาร

๑๐๐๔ โศภณธรรมเกียรติก

๑ บัณฑิตบุรุษท่านทำ	อัฐกร
ร่ายเวทปลุกฤทธิศร	อยู่นั้น
ต้องทหารถึบราพกระดอน	จากแท่น
อสุรฤกโศกกระชั้น	ชิดเข้านรณรงค์
๑ หาดานอินทรวรบุรุษเจ้า	มลิวัน
ถูกหนุมตบหักถึหยัน	ยั่วเยย
เหวี่ยงราพหลาบทรงขรรค์	อนุชจัก ราญา
จึงเดี่ยวมาเร้นเวีย	คาดพันไภยไฉน
๑ เยาะพดางทางเหาะขึ้น	เมฆา
ถึบราพพลดับพล	ดู่เผ่า
นิคพทักพอม	ทันเหมาะะ กันแฮ
ด้ามประนตเด่นอเค้า	ฆ่าต่างพิชิตมาร
๑ ต้ององค์ทรงสถิตบัลลังก์	แกดงชม
ด้ามท้านมีเดชธม	ศักดิ์เจ้า
ควรนตองบาทบรม	นเรศ เจียวนอ
ครวัธเดรัจฉาพระเดรัจฉา	ดู่ห้องพลับพลา

๑๔๔ บรโดยจักรเคื่องคั่น ขุนกระบิรินทร์
 ๑ เดียกิกศักดาศิถป์ สุตเค็ร่า
 เด็กพลกดับธานี กิงกราบ ทุดแฮ
 คอยเหตุกดับมาเผ้า นบแจ้งนายไปตย
 ๑ ปางจักรวรรตเจ้า จอมถ่ถาน
 ท่ราบเหตุกระบิถมาร มอดม้วย
 พิธี่ถ่าตรจักรวาท วายวุ่น เดียแฮ
 เพราะพิเภกคิตด้วย คอตรูรอนผถาญ
 ๑ ไอร่ถถากดับถั่ว ถ่ถานกาย
 ทวงเคื่องคักพรธรนาย ผ่องแผ้ว
 เหวรพศัฟาย เมฆพิท ทวงเฮย
 ถ่ถัจรทพรอมทถถั่ว ธิบยงถ่มรภูมิ
 ๑ พระพรตถัศุศถ่า ภาชาญ
 ถ่ถัจออกกระบิกราน กราบถ่ถ่า
 ปฤกษาหม่ทหาร ปราบถ่ถ่า อสุรเฮย
 พอถั่วพตให้เร้า ตรีถ่ถ่ถอนถามโห

๓๐๐๖ โคตงรามเกียรติ์

๑ พิเภกพงษ์เทพไท	วิศสุณาน
ทราบเหตุไครเพทชาญ	เชียวรู้
บรรไถยจักรอึกหาญ	จอมทัพ
อาวรุทเหราฐ์	คักนรวังองค์
๑ พระพรตตั้งไห้บุตร	สุริยน
จัดทัพโยชคณ	คงพร้อม
กองหลวงยักษตั้งปน	อสุรผัด นำเอย
องคตนิลพทอม	สุดท่ายชมภูพาด
๑ ส่องกระษัตริย์เต็ดจัน	ตำนานชด
พระดุษฎีไต้เฝ้าวคณ	กถินกถา
ต่างทรงเครื่องยทรมณ	หัตถจับ คีตบะเอย
ชนรกรบไม้ทอ	ตุเขาชิงไชย
๑ นิลพทนิลเอกทง	นิลนท
เขาค่อยทชนาพด	ยักษดิน
อสุรผัดต่างพด	หักกรด
พิฆาฏราชส์หัตถ์	มอคม้วยต้องพัน

๑ พิเภกพงษ์เทพไท	วิศสุณาน
ทราบเหตุไครเพชชาญ	เขี้ยวรี
บรรไถยจักรอึกหาญ	จอมทัพ
อาวุธเหราฐ์	คักนรวังองค์
๑ พระพรตตั้งไห้บุตร	สุริยน
จัดทัพโยชคน	คงพร้อม
กองหวดงยักษถึงปน	อสุรผัด นำเขย
องคตนิลพทอม	สุดท่ายชมภูพาด
๑ ส่องกระษัตริย์เตด็จชน	ตำนานชด
พระดุษไท้ไถวคนธ	กถินกถา
ต่างทรงเครื่องยทรมณญ	หัตถจับ ศิธบเขย
ชนรกรบไมทอ	ตู่เข้างไชย
๑ นิลพทนิลเอกทง	นิลนท
เขาค่อยทชนาพด	ยักษดิน
อสุรผัดต่างพห	หักกรด
พิฆาฏราชส์หสน	มอคม้วยตองพัน

๑ จักรวรรดิอสูรไท	เทยมพรหม
ประทับแท่นทองถม	แว่นฟ้า
อำมาตย์หมอบบังคม	เคี่ยมบาท
ประภาษสูรเตี้ยจ้ำ	คึกเคียนเปนไฉน
๑ บรรโดยจักรนบไท	ทรงธรรม
ทูตจับมนุษย์จรด	ตราไก่
ราหูตงตั้งพัติน	มอรรัก ษาเฮย
วันพรุ่งจับไฟได้	เผด็จเกตุคราวเดียว
๑ ปางจักรวรรดิเจ้า	จอมวัง
ดีโอรสพระศรวิตรัง	ตั้นกอง
แปดหัตถ์คบหัตถ์ประนัง	ครัดสระ เสรียนแ
พระธูปฤษฏางค์พร้อง	พิทให้ตำราญ
๑ ผ้าพยนคัมภีร์มั่ง	แทนองค์
แกว่งหอกเขม้นตรง	มุงด้าง
แทงถึงเกตุอนกตงดง	คาคัน บังเฮย
ทำเดชศักดิ์คาว้าง	กตัมค้ายหายตัว

๑๐๑๐ โคตงรามเกียรติ์

๑ พระพรตเห็นบดคตุม ตั้งไผ่
 งามพิเภกเหตุใด มัดคอ
 โหรากรามทูลไท เพราะจักร บังเอย
 ช้ำพดเหว่ยอ อนุชไฉ่เมฆิน
 ๑ น้องนารายณ์ทราบเล่ห์จ้าว แผลตศร
 ค้องจักรกระจายรอน หักราว
 กัดบีบเป็นอันฟอน พยัคฆ์ยักษ์ ตูญแฮ
 สว่างบเห็นน้องท้าว ทานไท ทงศร
 ๑ อนุชาหริรักษกตณ กรรแดง
 ตั้งศุภพรุพฤทธิแรง อากถ้ำ
 พระยาอนุชิตคำแหง อดคต
 นิพพิทตามทางฟ้า เสาะน้องเรากัน
 ๑ ดินายวัชได้เกตุ หะตติ ตามนา
 คตอดทัวอิฐทิศ เสาะกัน
 เห็นน้องพระจักรกฤษณ์ บังคับ เมฆแฮ
 แฉนเทศดำบกพัน มัดคตตั้งองค์

๑ ถูกถมแปลงเพศเพยน นกอิน ทวีเฮย
 จิกกระชากเหราศึตบ ตัดทั้ง
 ตู๋ครพม่งภักครณิน รับพระ ไวเฮย
 นิตพทตยักษกตง เกตอกม้วยพตมาร

๑ ราชพิโรชเดียว ชิงส์วา
 ตู๋ครพม่อเดียวพา พระอุม
 องค์คกับบักษา นิตพท ช่วยแฮ
 ต่างค่อตถกถัม ราชต๋องตกดิน

๑ นกหายคงเพศน้อม รับตัตตุศ รเหจเฮย
 ต่ามกระบี่ตามรุด ตู๋แต้ว
 วางองค์บักวายุบุตร ทูตเดีวี่จ คักแฮ
 ตัมพระไทยภักครแผ้ว พระพร้องชมกบินทร์

๑ พระพรตถ่อมกอดแก้ว อนุชา
 พ่อไม่วังเหรา รัตทอ
 กราบทูตพระเชษฐา เพราะมีต มัวเฮย
 จอมทัพตั้งเดินรว เด็กเข้าพดับพตา

๑๔๕ ๑ ราหูเจ้บ่ทอทง

ตักนธ

ค้องดำครตกเวหน

บอบช้ำ

แขงจิครีบจรดล

เผ้าถูก เรอเยย

ทูตรับตำรภาพชา

ซบเกด้าเกดอภวณ

๑ บรรโดยจักรโกรรทกรวด

ราหู

กระทบบาทคุด

ถ้อยแท้

มิ่งประมาทวิป

ควรฆ่า มิ่งเฮย

มาแต่งกลกนแก

ครวดีให้คุมตัว

๑ เสด็จทูตบิศุทไทว

ราหู

ถูกตั้งคุมคอยด

เขตรฟ้า

ปลดปล่อยพวกดีคร

ชิงแย่ง มนุษย์เนอ

หน้หลบไม่รบร้า

ซวแท้เดี้ยท

๑ จอมมารดาตกรวดตั้ง

ตั้งหาร

เพ็ชรฆาฏรับโองการ

ชิราชเจ้า

จับอสูรรามาร

พารับ เรวแฮ

ถึงทมคิตดเกด้า

เดียบไวักตางเมื่อง

๑ จักรวรรดิขุนค้ำ เคืองคิด
 เช่นฆ่าปัจจุามิตร ห่อนได้
 โอวธวัธต่อฤทธิ์ วันพรุ่งนี้เสีย
 นบนาททูตดาไท่ ตั้งพร้อมจักรวงศ์
 ๑ โอวธวัธราชทำว แปรหัด
 ไสยาศฤไทยกตัต ตฤกเคว้า
 มานะวิคกัตต เตียมแต่ง องค์แฮ
 พอรุ่งยกพลเร้า ประชิดโกธดิษกร
 ๑ พระพรตประภาษเอน บัญชา
 เดียงกีกก้องมยุรา ไครว
 พิเภกสอบวาตา คมบาท ทดแฮ
 โอวธวัธจักรวรรดิ คานหมันตาย
 ๑ พระทรงสัดบถ้อย ไหรท
 เปรมพระไทยไคปน เปี่ยมได้
 สรงเสด็จเสด็จจรยุร ยาตรยก พยุห้เสีย
 พร้อมกระบิรินทร์ชิตไช้ เร่งเร้าถึงสนาม

๑ นิตพิทเห็นทพรง	รอหยด
พวกระเบียดยชูด	ย่นยง
พิโรธแกว่งตรวด	แทงหวด ยักษ์แย
ตายแตกบดอคง	คั่นเค้นเว้นหน้
๑ บรรโดยจักรโกรธกริ้ว	วานร
ขว้างจักรไปราญรอน	ไถ่ต่าง
พระพรตถนด้าตรศร	หมายพิฆาฏ มารแย
ถูกจักรกระจายคว้าง	พินาศม้วยรณพต
๑ ชุนยักษรทหักถัน	เดียนกาย
แสงถนด้าตรเปนไฟพราย	ไถ่ต่าง
พระพรตถนศรมตาย	พิรณดับ เพติงแย
อสุเรศไถ่คคว้าง	พิน้องตององค์
๑ ถ้ององคตบตรเจ้า	มถิน
ถูกกระเด็นแผ่นผัน	ฟาดซ้ำ
แสงศรเดียบคณัน	คิตทว ทั่วแย
ยักษอ่านเวทหายซ้ำ	เหาะชนเมฆา

๑ แดเห็นกดับเมฆซ้อน	ต้มหวั้ง
รับซ่อนกายกำบัง	มิดเมียน
ทงจิตรโอหัง	ดัดลัว ดิบแะ
สุดเนครซำคักเดียน	ห่อนรูกูหนึ่
๑ พระพรตฤทธา	แผดงศร
ค้องยักษัยบกายฟอน	หุดมต
ถามโหว่าคัษกร	มันอยู่ ไหนา
พิเภกกราบทูล	ฟากฟามารแฝง
๑ น้องนารายนทราบดิน	ทรงคีตป์
งามดุจพระรามินทร	เพรศ์พรง
แผดงพรหมมาศดีเทอนคิน	รอนซ์พ มารแะ
คินเมฆคตเคียรกตง	คกพนพสุชา
๑ อับศรเทเวศ์ออ	คำขาน
เอิกเกริกท่วพิมาน	แซ่ซ้อง
บรรไถยจักรวายปราณ	เย็นโตก ภาเยย
คบหัดถ์สนั่นก้อง	ดอกไม้ ไปรยถวาย

- ๑ ดั่งองค์ทรงเสร็จต่าง กมภัณฑ์
 เฝ้ายางชาวสุวรรณภูมิ เยี่ยมยม
 ไปรยทิพย์บุปผาพรรณ พระเลื้อก ชมเอย
 ดึงเก็บชมคมดัม เด็กเข้าพับพดา
- ๑ ขลุ่ยคอยเหตุแจ้ง ใจสยของ
 ออกตักขนพอง รับเฝ้า
 ดั่งนายกราบทูตของ คึกพ่าย
 โอรสพระผ่านเกล้า สุดสิ้นพระชนม์
- ๑ พระยามารทราบโคกเศร้า เสียใจ
 คณิงนักหวนหฤไทย เนตรชำ
 ฤพ้อพิราไธย ตามูชีพ
 หมายยึดพระยศคำ คัดาวแดนมาร
- ๑ ดีโษฐ์ออกโษฐ์ไธ อนิจา
 แปรเนตรน้องชารา พรากพร้อย
 แปรพระหัตถ์ซ้ายขวา ชับภักตร์ พระเอย
 นาดีกะหยาดย้อย ชัดชัดองถมพาน

๑ ต้ององค์ทรงเต็รจต่าง กุมภินท์
 เต็ยงแซ่ชาวสุวรรณกัม เยี่ยมยม
 ไปรยทิพย์บุบผาพรรณ พระเดือก ชมเอย
 ดึงเก็บชมคมตัม เด็กเข้าพลับพลา

๑ ขตุรคอยเหตุแจ้ง ใจสยง
 ออกสัทิกชนพอง รับเฝ้า
 ต้องนายกราบทูลตอง คักพ่าย
 โอรสพระผ่านเกล้า ตัดสิ้นพระชนม์

๑ พระยามารทราบโคกเค็ร่า เต็ยใจ
 คณิงนักหวนหญไทย เนตรชำ
 ฤพ้อพิราไโดย ตามุขัพ
 หมายยัดพระยศคำ คัด้าวแดนमार

๑ ตีโษษฐุออกโษษฐุไฮ อนิจา
 แปรเนตรนองชารว พรากพร้อย
 แปรพระหัตถ์ซ้ายขวา ชับภักตร์ พระเอย
 นาดีกะหยาดย้อย ขัดข้องถมซาน

๑ ถึงวังตั้งหีบแก้ว	ได้ศพ
๕ คงเครื่องตามชนบ	แวนฟ้า
พอบ่ายพระจอมภพ	แต่จตุค เพ็งเอย
พระญาติการพร้อมหน้า	แซ่ซ้องเลี้ยงประโคม
๑ พอพระสุริเยศเอย	อัมฤงค
๕ ชวนชวนอนงค์	นาฏนึ่ง
๕ ทงพระประยูรวงษ์	ดนมแน่น พร้อมนา
๕ เจ้าแก้วแม่ช้อง	เล่ห์จันธุ์ปราง
๑ จอมยักษหนักอกโฮ	อาทวา
๕ ได้ยาศ์กายภักตรา	ตฤกษา
๕ ตุกส์องค่อศักดิ์ดา	คืบชีพ
๕ มารกระบิตพดอยชา	มอดม้วยหมดมื่อ
๑ ท้าวแสนเทวดา	อาตุร
๕ จนจวบแสงสุริยจรัญ	จรัสฟ้า
๕ ตรงเล่ห์เจตต์จยุร	ยาตรออก พระโรงเฮย
๕ ครว้ดั่งเทียบพดกต้า	กตณไวตามชบวน

๓๔๖ เอกของคักกวรรคเจ้า มติวัน
 ๑ ออกอาศน์มาตยอนันต์ แน่นเฝ้า
 ครัดตั้งสุพิณตัน เกณฑ์พยุห์ พดเฮย
 จักรีบไปบันเกล้า มนุษย์ทงพดผอง
 ๑ ดุพิณตันศรีนอม วัณต ตานา
 จักพยุห์โยธี กตณเกล้า
 บ้างชดศัศวกระวี ขาดูช ปดองเฮ
 ดีหราชเทียมรกร้า เรียบพร้อมพหุดหาญ
 ๑ ขลุ่ยรตรวงทรงเครื่องแก้ว ตตา
 แปรหัดถกมเทพอา ดูชแก้ว
 เถลิงรถเคตอนโยธา เข็มให้ ดันนเฮ
 พดรถอศัศวแก้ว เคตอนคตงตมรภูมิ
 ๑ ปางพระพรตกับทง พระอนช
 เนาราชพดบพดาผูก ผ่องพรม
 ออกหม่มมาตยคุดๆ เตือนแจ่ม จรัสนา
 ทรงดัดบพณท์ให้ม บำไม่ไหวดเทือน

๑ ครุฑถามพิเภกผู้ โหรา เขียวแป
 พิเภกพิศยามตรา ครวญได้
 ทูลว่าทัพเจ้าชา นมิต วนนอ
 ทรงทราบครุฑตั้งให้ จิตรพดทหาร

๑ บุตรธูรยธดับแจ้ง จิตรพด้น
 รับเทียบทัพรูปสุบรรณ ใหญ่ร้าย
 ดุดันในคณิศร นิตพิท เคียรนอ
 อสุรผดเป็นทางฝ่าย แผ่นดินเดิมแรง

๑ ทวิพิทกับด้วยวิ ดันตรา วี่เฮย
 เปนปีกครุชชัยขวา ไขว่ตัง
 ทัพหลวงอาคมครุชา ขนเดบ พดนอ
 วายบุตรพิเภกทั้ง ดุครพเจ้าของหลวง

๑ ดองดรงทรงเครื่องพร้อม เสรีจพด้น
 เถลิงรกร่วมอนชน ภาครันอ้อม
 เฝ้ายพิณพาทยพดชน คักถัน โดกนา
 ดิงยักษ์ฮักฮักห้อม ให้เรารับจรัต

๑ จักรวรรดิย่นรณยง กตางพดา กรแฮ
เห็นทพมุษย์มา มากตา
กระทบบาทชัยโยธา ออกดัดคิด คี่เฮย
พวกกระบี่โกมห้า แทคยักอ้อยหลัง

๑ จักรโษษฐีศวาดก้อง กาจลาม
เฮี่ยมมุษย์ในหยาม หยาบฉน
คบอ้ายพิเภกตาม รุกรบ เราเฮย
ยังไม่รู้จักกับ บัณม้วยเปนจุน

๑ นอ้งนารายนคอบถ้อย ทางหาญ
เชอคับเต็กอนัรพาด พวกร้าย
เราม้อักษรดมาน หมายยก โทษแฮ
กตบอวดฤทธเดชะฉาย เฝ้าพ้องมาณรงค์

๑ ตั้ภักครุฑโษษฐีไค่ คัดกต ความนา
พทชอรวมคน นนนวน
ปล้นดัมบคี่เบี่ยนชน เชิดชอบ ไฉนฤา
ชมก่แต่ชาติชน ชนิดเชอเดียรฉาน

๑ พงษ์จักรพรรดิตรัสขึ้น เริงขยาย
 พระพี่เป็นนารายณ์ ฤทธา
 ต้มบิณฑ์ไม่คิดหมาย จักช่วงชิงแะ
 เรอต้องเกินจักห้า หั้นให้สูญปราน
 ๑ อัครราชพิโรธน้ำว ศีลปัดทิ้ง
 ค้องกระบี่เดวจิตร จอมม้วย
 พระทรงต้นศรฤทธิ พลายวาคไปนา
 ยักษ์วอดถึงรอดด้วย เดชได้อายศัลป์
 ๑ แทดยขวางจักรดอมรล เป็นอ็ค คเอย
 พระพรตทรงศรศักดิ์ เลี้ยงนำ
 เปนอุทกดับจักร เพดิงวอด ไอนา
 ศรดีทศคองแทดยทาว ตกพนไฟทศเทอน
 ๑ แปะหัดถักกระชากรัง รถอนุช นารายณ์เอย
 ด้องชคัยฤทธิรุตม์ รับร่า
 จากรถจับอาวุธ หั้นหวด ราวแพ
 ค่างรุกรบรับคว่า ไชว่คว้างกตางตนาม

๑ พระพรตเหี้ยมเข่าเบอง ต่ดำ จักรวรรดิเย
 ตั้ครุศเหี้ยมธเวยักษ์ ส่วนซ้าย
 แปดกรับัดทรงคักคิ ศัรฟาด
 ถูกราพเชกตาฝ่าย ม่อนสู้งิงไชย
 ๑ พระพรตทรงหนวงน้ำว ศัรนารายน์ แดงเอย
 ค่องจักรวรรดิขพหมาย หมคเชอ
 อสูรินทรเ้ามนคคตาย ศัรเคื่อน หตุดเย
 ทอจิตรถอยทพเมือ มุงเข่านครมาร
 ๑ ต่ององคบบงราพด แดตบ
 พระเสด็จพด้นประทับ รกแก้ว
 ให้เด็กจิตรงคกตบ ยังพดบ พดาเฮย
 รถประทับกับเกยแฉว เสด็จจนพดบพดา
 ๑ ปางนพยภักน้อง บรรไดย จักรเย
 เนาเขตรมารันไศต ค่อตัง
 พิธีประดงค์ดำตรไทร โดกนารก
 แต่ดิบขวนบยัง จวนร้อยปีปลาย

- ๑ คราวจักเกิดเหตุร้าย ถางมี ปลาต่นอ
 โดนิตจากเมฆ หยดย้อย
 นึกพระชนกชนนี เหตุวิบัติ ไตนอ
 จำจะระกัจจถ้อย รับเผ้าฟังการ
- ๑ จากมารันโหดขุ่น เมฆิน
 ฤทธิเวศน์ตงดิน ฤกษ์เผ้า
 นางวิษณะณีน ฤกษ์ครูปบ บุตรนา
 เกลื่อนจากแท่นทองเจ้า โอบอุ้มบุตรถนอม
- ๑ พระนางทรงโคกถ่อน รำพรรณ พ้อเอย
 เคิกมณษย์ชาณณกรจ ภาจกถ้ำ
 พิษานพเจ้าบวร ไตยหมด แถ้วพ้อ
 บิดุเรศไปรบร่า ห่อนได้ไชยัน
- ๑ บุตรราพทราบจิตรเศร่า ทลดา พถันเอย
 เผ้าบิดุเรศอสุรา รำให้
 จักรวรรคกอดบุตรา พถางปดอบ ถามแฮ
 การพรตอดอยากรไ เวศร้างแรมไฉน

๑ นนุภักนบหม่อม	ทูตบรร ยายเฮย
ตางหากมหัสจรรย์	จิตรฐา
จิงตะพิชักรรม	มากราบ บาทนา
พระแม่เต่าเรื่องว่า	อุ่นร้อนการณรงค์
๑ เชษฐีของออกค่อด้	มรณา แด้วฤ
ตูกจิกออกอาษา	รบเร้า
บันเกล้ามนุชย์สว่า	ถวายนิตุ รงค์นอ
พระอย่าวิคตเศรว่า	เค็กน่นพถันโทรม
๑ ดีภักตรภักตรม่งแม่น	สุริณาย
ดีโษฐีดำรวณผาย	พจนจำ
แปดกรกอดรวัดกาย	ตูกพ่อ รักพ่อ
จงศิริสวัสดิศว่า	รบได้ไชยเนติม
๑ ครัตตั้งเสวกให้	จัดทัพ พถันเฮย
วรไกรสุรรับ	ไล่เกล้า
มาเกณฑ์อสุรนับ	โกฏิณกาจ ฤกรรจธา
ซัดศวกุมดำตรเร้า	เรียบรวรอกคอย

๑๕๗

๑ นนุยกัถสูรร้าย

แรงหาญ

สร้างอุทกสูคนักร

ดูบได้

ทรงเครื่องรบสู้การ

กรจับ ศรแย

เสด็จสูรทวงให้

ยกคงสูมรภูมิ

๑ บัดองค์พระพรตไท

อริบดินทร

เนาพิภพตาเดียงพฤษ

กักกอง

ครว้ถ้ามอสูรนักร

ตาคัก

ทูลว่าบุครสูตทอ

แทดยเจ้ามดิวัน

๑ พระจึงครสูตั้งให้

พระอนุช

เปนนทเพกออกยุท

ยักษร้าย

บุครอาทิตยฤทธิรุตม์

รับจัด พตนอ

พร้อมกระบิบทรกระบิวนคต่าย ทพท้าวม้ช้วน

๑ อนุชสร้างทรงเครื่องมั่น อมรสูรค์ เสด็จเอย

พระรับมาเคี่ยมคัต

เชษฐไท

พระพเพมพรพตัน

พรหมมาศ มอบนา

รับเสด็จเสด็จรทให้

ต้นข้องโบกขง

๑๔๗

๑ นนยุภักข์สุรวิชัย

แรงหาญ

สร้างอุทกสุคนธ์ธาร

ดูบได้

ทรงเครื่องรบสู้การ

กรจับ ศรแย

เสด็จสู้รถทรงให้

ยกคงสู้มรณัม

๑ บัดองค์พระพรตไท่

อธิบดินทร์

เนาพิภพตาเดียงพญนท

กักกอง

ครว้ถ้ามอสูรินทร์

ตาคึก

ทูลว่าบุครสุดท้อง

แทดยเจ้ามลิวิน

๑ พระจึงตรัสสั่งให้

พระอนุช

เปนนทเพกขอกยทช

ยเกษราย

บุครอาทิตยฤทธิรุตม์

รับจัด พदनอ

พร้อมกระบิรินทร์กระบิวนคต้าย ทพท้าวมีช้วน

๑ อนุชสร้างทรงเครื่องมั่น อมรธรรม์ เสด็จเอย

พระรับมาเคี่ยมคัต

เชษฐไท่

พระพเพมพรพถัน

พรหมมาศ มอบนา

รับเสด็จเสด็จรถให้

ต้นข้องโบกขง

๑ ราพโรมันกระบี่ท้อ ถอยรุด
 ถึงรทพระศัตรุศ กาจกดำ
 ดงจากรถตัปปุทช ชนยักษ์
 องค์ค้องค์ข้าจคว่า ไชว่ต้านทานประจัญ
 ๑ ไต่ทพระชนบา บุตรจักร วรรณอ
 หัดถ์หนึ่งยดมงกุฎยักษ์ ศิริงา
 หัดถ์หนึ่งแกว่งศรศักดิ์ หวดแทศย์ ถดาแย
 พรหมมาศทรงแผดงศา ราพดัมมลายชนม์
 ๑ เทพโปรยมาเดศเอน อำนวย พรเขย
 หอมกลิ่นบุบผชาติรวย ะรินไท
 ชนดฤคยรตเด็กทวย หาญกดับ ค่ายเฮย
 ถึงกราบทูตเชษฐให้ ทราบสิ้นการประจัญ
 ๑ ยักษ์กองคอยเหตุค้อม ดอนรงค์
 เห็นบุตรจอมมารปดง ชัพแก้ว
 ต่างค้วนรืบทองค์ จักรวรรดิ
 ทรงดัดบัลลังก์จักรแก้ว พัดเกล้าชาดกระเด็น

๑ จัตุรภักตรภักตรเผือกแก้ว กำถรวด
 ถวิณบุตรเทวศักรวณ คร่ำถั่น
 ช่นแค้นข้าศึกหวน หักไศก
 ครัสต์ตั้งเกณฑ์พดพน เฝ้าร่ายแรงณรงค์

๑ ตัณรับตั้งน้อม ถาพด้น
 เกณฑ์พหุพดณกรรจ แก่นเกรียว
 ถรวมเดือหมวกถงยันต์ กรแกว่ง คทาฮา
 บ้างขลุ่ยดอชบเขยว คึกหัวคนองหาญ

๑ พระยายักษ์ไถยาศ์เคว้า เถี่ยตาย
 โอรัสสามองค์ว้าย วอดเชอ
 ถดตจิตรคิดหักหาย โทมนัส
 ถดับอิกนิกเพ่งเมอ มุ่งต่างไพริน

๑ พอด่างต่างตั้งห้อง ถังถ่าน
 ทรงเครื่องรบสู้รยการ กอบพร้อม
 ฮาธุรครบหักหาญ เหมจิตร จรนา
 ทรงรถพหลห้อม ให้ตั้งยุทธภูมิ

- ๑ พระพรตดับศัพท์ท่าน ชรณน
 ครุฑชกพิเภกเจนน จิตรวั
 ทูลว่าทพอดุเรนทร องค์จักร วรรณนา
 แม้วบไปรบสู้ จักได้ ไชยเฉลิม
- ๑ พระจิ้งจกตั้งให้ เกรียมทหาร
 ตูครุพรหมโรงการ ใต้เกล้า
 จักกระบบรพาร พงษ์เทพ
 ถวมนมทิธิฤทธเร้า เรียบรรวรอคอย
- ๑ ดอกระษัตริย์ดั่งห้อง อทกธระ ดรงเขย
 ทรงเครื่องเดวีจดังพระ พ้อง
 กุมศรสถิตยรภกระ บินนอบ น้อมนา
 พลให้พิณพาทย์ก้อง กักตัวเดินกระบวน
- ๑ พระยายักษ์ยดทัพน้อง อวดตาร
 ยกประชิดทัพमार โกรธเกรี้ยว
 ชับพลออกรำบาน บุกบัน
 ถึงโตดहतอกดำเตยว ตบด้างพตมาร

๑ ดัชนีอักษรออกคำ	คี่ดวา
ขุนกระบี่ดัดดา	ท่งจา
ต่างดัดต่างแทงดำ	หัดมัทธ
ดุกดหูกดกคดคดปด้า	เบียดนัฐมุน
๑ อสุรผัดเห็นยวเกด้า	มหาภาพ
มหาเมฆนิลพัทราญ	ว้าว้า
นิพนธ์จักรวาลมาร	หมายม่ง กั้นขอ
นันทยักษนิลเอกกด้า	คอดัดตนตะตน
๑ แทคย ดัดยาดม	ดิงถบ ไซ้แฮ
จับฟาดยักษ ดันชีพ	ฉะเกด้า
ขุนกระบี่บาทคืบ	เคียรยักษ โยนเฮย
อสุรผัดปรมมือเย้า	กถาวเย้าอสุรินทร
๑ ดัโษฐุขบเขยวขบ	รทพถัน
ไถพิฆาฏดิงถัน	พ้อถ้อ
พระเดื่อนรกรุกรัน	ราพรวบ
ดิงฆ่าพดมารท้อ	ท่าท่าถอยหัดัง

๑	เทศยแปดกรโก่งน้าว	คิดปัสสิท
	ถูกเกราะอนชจักรกฤษณ์	ไปสิ้น
	ศรถอยได้เลียบคิต	ถึงโคด ดินแยะ
	พระถันศรต้นครน	ครนฟ้าดินดืเทือน
๑	ศรตกคิตทวทง	กายมาร
	เป่าบัตพิศม์ศรมตาญ	हतได้
	ราพจับจักรปาตาด	เพลิงพดุง
	รอบราชรถท่านไท	เหนียวน้าวศรแดง
๑	ศรไชยไปได้ต่าง	จักรกรด
	สิ้นพิศม์เพลิงมอดหมด	ไม่ช้า
	ศรดีทธีฤทธิ์แรงจรด	เลียบอุระ ราพแยะ
	ต้มคว่ำแปดหัดคว่ำ	รถไฉ่ไทยหิว
๑	คงดีเค็กเป่าช้า	ด้ามครา
	ศรหลุดยักษ์ระอา	อ่อนเคว้า
	ชิงเด็กทพกตบภา	รวบ เรวณอ
	พระพรตเด็กกตบเข้า	ดกิตยยังมยุรา

๑๔๘ ปางจักรวรรดิแต่งตั้งให้ ดุพินมาร
 ๑ นำสาธน์ธูบาตาด ฤคาว
 แดงเหตุมาศยพนังงาน กรุงกรุ ทราบเอย
 ต้องรีบเฝ้าทูลท้าว กรุแก้อ่านสาธน์
 ๑ ว่ามมนุษย์หน่อไท่ ทชรฐ
 นามดีศรีศพระพรต พนง
 เหนือขัตติยงยศ อยทชเยศ กรุงเอย
 พยุหัทพเพยบพตพอง พวกพนพานรินทร์
 ๑ หักด่านฉลาญกษแม่น เพตงเฝ้า นาวพ้อ
 คงอัยมยราเขา เขตระแคว้น
 มต่างด้ามบิยบุตรเรา ตาญชัพ แก้วแธ
 เชิญพระสหายแก้แค้น ขจิตไฉนคักเชิญ
 ๑ กรุราชทราบสาธน์กรว ตั้งพิท จักรเอย
 เรียบพยู่ให้เสถาชนัด แน่นหัด
 คชส์ให้ดีพนจิต เทียบรถ ทรงแธ
 ขนรกกุมชนูร้า ทำจ้องจักผจญ

- ๑ เสร็จสร้างทรงเครื่องต้อง ตามวาร์ ฤษณา
 จับจักรทาทาด ทัศเต้า
 เถลิงรถเร่งพดमार พยุห้ คดาเฮย
 ผุดแผ่นดินรื้เข้า เขตแคว้นมดิวัน
- ๑ ถูพถานमारเสด็จขึ้น มณฑรา ไถยแฮ
 จักรวรรคทศนาปรา โมทยัแท้
 เชิญสถิตย์แท่นท้าวพา ที่เรื่อง คักเฮย
 เจ้ากูรับจักแก จักการณรงค์
- ๑ อสุรดีภักตร์ไซ้ ชาวงาน
 จัดเครื่องโภชนตระการ แต่งตั้ง
 สองเสวยร่วมไชยบาน บานเบิก ภิระมถนา
 แซ่คัพทชัยราทาง พาทย์ของคดดี
- ๑ อำมาตย์กูราชทั้ง พลพณทร
 ม้างรับสุราณิน ภักตร์แย้ม
 พลไกรไพร่ทมิพกนิ เกินขนาด
 เกรียวกวาดฮาจเค็มแต้ม ต่างอ้างอวดหาญ

๑ จักรวรรดิกรรราชเจ้า บาตาต
 โดมนัศทศนาการ ฝ่ายพื่อน
 จนด่องวิคกาดมาร เสร็จจว่ม ผสมแฮ
 พอรุ่งกรรราชต์ทอน จิตรเร้ารอนเชญ
 ๑ ตรีกักเสด็จท้าวตั้ง พระสหาย แด้วนา
 พถันเสด็จพถัมพถาราย ราชพื่อนม
 บัณทุท้าวมาคยนาย หมวดศรวจ พหตเฮย
 พทจักรจิตชบวนพื่อนม รถม้ามารสาร
 ๑ มหุรดิฤษกรรราชเจ้า จอมบา ดาตเฮย
 เถถึงรยยาตรพหตพา หนะห้อม
 ฤตนามรบอดุรา ธิราชหยุด ทัพแฮ
 ชมพยุพหตพื่อนม ให้เราเคื่อนณรงค์
 ๑ ปางนราธิราชน้อง หริวงษ์
 ผสมคั่นเสด็จตั้งทรงทวง เกรืองคั่น
 ออกอาคั่นมาคยมวญพงษ์ พานเรศ เฝ้าเฮย
 เดี๋ยงคักกักก้องถัน หลากท้าวถามโห

๑ พิเภกไสยดำตรแจ้ง จบชาญ เขียวแฮ
 ตรีทราบกราบทูลสาร แต่ให้
 ว่าคักยักษ์ ไวยศาต สหายจักร วรรณินา
 เรืองจักรทหาได้ ผ่านค้ำบาดาต

๑ ทรงทราบครุสสังน้อง พาด
 จัดพยุหกกม ช่อตง
 ถ้วนขุนกระบิรินทร์ ธิภาพ
 พดไพรักษ์ตั้งรัง สดับรู้โดยขบวน

๑ พระพรตชนกนิษฐาไ้ ตรงสนาน
 องค์อาภรณ์กาญจน์ ก่องแก้ว
 ทรงศรฤๅษณเคยราญ อรินราช
 ศุภฤๅษพร้อมพยุหแกตัว เกิดอนพนพานร

๑ ทรงรถทึงแม่น วิจิตร แดฤ
 พระอนุชเฒ่จเคยมคัต นงหน้า
 พรรถกเหต่าพตขันธ์ นบสมุทร
 ขุนรถขับพระยาม้า รับเมอสมรม

๑ ไวยศาตยัณรถยัง	ยังส้มร ภูมิเอย
ทอดพระเนตรเห็นพานร	ไม่น้อย
อสุเรศ์เดือนรกรจร	จวบพระ พรตนา
ต้องกระษัตริย์ต่างถ้อย	ปะทะห้าวร่า
๑ อสุรีเร่งไฟร่วพร้อม	ตีปรยทช
พดกระบับตรกรุด	ยักษร้าย
ถึงทดวงอุตตุดมดุด	ผดาญราพ มลายแ
รณภพรณพานผ้าย	เผ่นด้างพลกบินทร์
๑ นิตพทบัคคิกลู่	รณภพ มารแ
อสุรีผัดรณพานรบ	กตอกกตั้ง
ต้องทหารจักรกฤษณต์ตบ	ด้างเทคย์ โทเอย
พันฟาดขาดเคี้ยวทั้ง	แทบท้าวไวยศาต
๑ พระยามารขับรถเข้า	คตุมบอน
ต้องทหารราญรอน	ราพท้าว
หัตถาตมถั่นด้างนิกร	มารมอด ม้วยนา
บุตรพระกาพกาจกร้าว	ขีดกระชั้นชิงไชย

๑ นฤกระชากงอนรณเจ้า อสูร
 กวดแกว่งแผดงฤทธิ์ เรียวตา
 ฟาดลงกับปักพิ์ เพี้ยงพิณาศ์ ดงฤ
 ดิงหราชรณแหดกซ้า เดอียดทั้งโตทัน
 ๑ กุมภันท์กัรวราชตัม เจียนตัญ ชีพแ
 คว่าจักรกทาทยาน ดูกเว้า
 ดบดองอริราชราญ พดพ่าย พังเฮย
 ราฟพิโรชรบรุษเจ้า เคียดคนขุนกบิณทร
 ๑ น้อยรามหมายราฟแล้ว ทรงศร แผดงเฮย
 เดีียงต้นนครนดินดอน ทวด้าว
 ศรดำตรกตาดเกิดอนรอน ราชูราฟ
 คิตทวปรงคท้าว กรูแมนเจียนมรณ
 ๑ ราฟร้ายร้ายเวทแล้ว ถบดกนช
 ศรหลุดคว่างจักรมณญ ได้ถ้าง
 เหล่าพวกไพร่ถึงพล พินาศกตาด เกิดอนนา
 มีตมิตบิตโลกกว้าง เดห์กตุ้มโตกนค

๑ องคอนุชหริรักษนา จันทวา ทิตยเฮย
 แผลงจักรแหดกสว่างพา นเรศพื้น
 ชำค้องออกสุรา ปลิวตก คงแฮ
 แทคย โดดถันห่อนถน แถ่น้างพานร
 ๑ นิตพิทโผนจับได้ ไวยตาด
 ฟาดกับพสุธามาร แทบม้วย
 ยักษชยาตยทการ ครพิ ชเฮย
 เร่งเด็กทพกลบด้วย พยุห้เขาเมืองมาร
 ๑ พระอนุชพิศนุทง พหุหาญ
 ถ้างเหตพดมารดาญ ชัพแถว
 พอพระสุริยฉาน ถับเหตยม เมรุฤา
 เถ็ดจกถับพดปดาแถว ผ่องพร้อมพานรินทร์
 ๑ ไวยตาดมารสู่ท้าว มติฉน
 แถดงคักทงพิชพัน ตั้งไว
 ให้เร่งชัตทพัน วันว่าง ตามนา
 ตาจักรวรรตเสด็จไท่ ตู่คาวบาตาด

๓๐๔๐ โคตงรามเกียรติ์

๑๔๘ ปางจอมกูรราชท้าว ถึงวัง

๑ เวียงนิเวศน์นายคตัง นอบไท้

ครัดไฉนมาตยมารวัง โรงพิ ช้อย

ยักษ์วุฒิภาสูรได้ จิตชเกณทร์ม

๑ ทำการมารมากถ้วน ตามพนัก งานเฮย

มวญหม่วมกยกษ ไปยัง

ชุดตากตากพันปัก บันน่ำ ทินา

ปรุงปรับเล็รยกกตง แทบพนพตานหตวง

๑ ด้ามดืบด้ามห้องดค เนดียงราย

ราชวศรณศรปักกาย นอกด้อม

ชาวคาคพิดานพราย พวงมาศ ห้อยเฮย

พันตาดอาคั่นดการพร้อม ตั้งทงพดกรรม

๑ จวบฤกษ์กูรราชท้าว ไตรจตรง

โสมพัตรภูษิตทวง ดพักแพรว

รัตโกบีน้ำวง เฉวียงสอต ชุหระเฮย

ชฎาม่นกตมกฏแก้ว เสร็จคต้องปคำสรวม

๑ จักรของดาตยาตราเข้า พิธี

ปักคทาพจน์พดี	กิจพร้อม
โหมกฐนที่เสว็จอสูรี	สถิตยยอด คทาเฮย
พนมหัตถ์หัดบเนตรน้อม	มนต์หมั่นบริกรรม

๑ พระยายักษ์จักรวรรดิเจ้า อสูรา

ปางพระศุภายศดา	เขตรแก้ว
โองการมอบอาญา	คักคิทธิ ขาดเฮย
ให้อสูรเกตราแถ้ว	ออกสู่อสูรรงค์

๑ เกศรามาจัดได้ พดผจญ

หกเหล่าทรหดทน	ทิวหน้า
ได้ฤกษ์ราพแต่งตน	ตามยศ
ซึกซึกคทาถักถัก	กาจแม่นไกรสร

๑ เทียบพหุจนโชน้อง แตะด้า

จากนิเวศน์มิตินทหาร	โห้ร้อง
ถึงธนามยุทธการมาร	หยุดทัพ
สถิตยพิไชยภูมิต้อง	พยุหค์ตามนาม

๑ พระอนุชบรมนารถเจ้า อยู่ทวยหา
 ออกอาศน์ถาดเสวภา มาตยเฝ้า
 คำว้ธราชกิจจา นุกิจปราช ด้ยนเอย
 สดับคักทรงโปรดเกล้า ชักน่องทศกรรฐ์
 ๑ คิริวงษ์ญาณเวทถา เดศพิทช ยาเอย
 เจนจบนพเคราะห์สถิตย จักแจ้ง
 เถงเหตุเดศคตลลทศ จักษุทพิย เทียมฤ
 ดุจเทพยวังสถิตติแต่ร้าง คริแล้วทูลถนถอง
 ๑ ไวยศาลคณเขตรตง คบะทุมมาน
 ชุบกิจตรัสจัดการ แดก
 ผิดวงคตยวราปหาร มารห่อน ไปตยเอย
 มีพิศมฤทธคบของช วอดคั่นปลายเปน
 ๑ จักรวรรดิศรีสแต่่งให้ เกตตรา
 ชัตพิพอกยทรรณา คาบนี้
 ควรโปรดบุตรพระยาภา กาจจัด ด้ยนเอย
 ลูกพระภาดศวรธ ถอบถ้างคบะมาร

๑ แม่นกบินทรนิลพทเข้า ณรงค์รอน
 ยุทธแย่งได้คทาธร เทตยท้าว
 พระยามารจักพัฒน์มรณ หมดษฐ์
 เพราะบุตพระกาตก้าว ตักตั้นคักอสูร

๑ พระโปรตนิลพททง องค์ค
 โดยตุจถ้อยน้องทศ ภาตครถั่ว
 นิตพทนบหัดถประนต ทดบาท พระเขย
 ขอชตุรผดช่วยแม้ว เผล่จเตียนเค็กมว

๑ ราชานุญาตถั่ว ตำนนาย
 ถาบาทรบผนผาย จากเฝ้า
 ตำนทหวตคถ่งกาย ออกคัก ถ่งเอย
 อินทรนภาพพร้อมพดเค้า ค่างผ่ายผญมว

๑ หถานอินทรวรบรอนตุ ตำนมรบ
 ถ่งไฟรวรพดถ่งบ ทัพไ้ว
 แม่ทัพผ่ายชตุรถ่งบ ถ่ววพวก อวินา
 เร่งชบคชาทรโกถ กบถั่วชกถาม

๓๐๔๔ โคตงรามเกียรติ์

๑ อสุรารานเวศ์ถ้อย ผรุสฺสพา ทเอย
 ขุนราพเปต่งพจน่า แผลวร้อง
 เร่งทัพค้ำพิทโกตา หดหึก คักแอ
 พดยักษ์ต่างตำตรจ้อง จู๋ดี คักถว
 ๑ ยักษ์ถึงหตายโกฏวเอย ราวี่
 ขรอำบับผกคี่ มัคคตุ้ม
 พดถวารุกรรมคี่ ชิงตำตร มารแอ
 เข้ามารมมตายกตุ้ม เกต่อนพนธ์มรภูมิ
 ๑ เกศราได้ชขจึ่ง โจมผจญ ดิงเอย
 ดุยแต่นแทงอดวน ได้ต่าง
 อุปราชชิตชินรณ รังคตอ ยุทธนา
 หัดถกระชากรักคอกข้าง ขาดดินชนมส์าร
 ๑ อำมาตย์มารตกพน บัถพ
 ทุกรบถุกพาดี่ ชิดกระชน
 หตานอินทรว่องไถวี่ วิทยาพ
 ขรรคพฆาฏเกศราตบณ ชัมม่วยกตางตมร

๑ ขนกระบชาตเกิด
เสร็จตั้งเด็กพดสว
นำเคียรราพริบคตา
หมายม่งพดบพตาเผ่า
๑ อตุรณัตนิตพทตัน
ดุกรราชฐนศรินทร
ตองนายร่ายมนคจัน
เงาถกายหายผ่าย
๑ ตองทหารทราบเหตุตัน
บงราพกูรราชณัน
คจองคเทพนภธรรม
ชันตถิตยปตายตะบองไม้
๑ นิตพทตคถาถอย
ซึ่งพระอนุชอวคาร
ตองเราร่วมต้างการ
คิตพิฆาฏตควบาปให้

ให้ไว้
คินกถบ ทัพเฮย
บาทนอ้งหริวงษ์
คำดิน
ราพราย
คาคอง หนแอ
ถ่วงเข้าถังพตาน
เสร็จตวรพ
เพศให้
ทำกิจ พิธินา
โคณคตงกถางกฐณท์
กับหถาน ตมเฮย
ครตไช้
กิจตระบะ มารนา
เสร็จได้ โดยประตงค์

๑ แม่ผดุงมรรคมอดม้วย ในเมือง มารเอย
 เกียรติยศฤจักเรือง รุ่งห้า
 ควรต่างตระเบปเลื่อง เดรัจฉาตศ ดวงแฮ
 ชนสู่ทางคอยถ้ำ ขอบมด้างกลางหน
 ๑ พดางแต่งแฉดงฤทธอง เรามัจ จุราชนา
 มาเพื่อประหารสัตว์ หยาบช้า
 หาดนพายุยกเท่าประหัด แพศย์คก คทาแฮ
 บุตรพระกาธกาจกดำ กวดคกคุ้มมรมโบย
 ๑ เจ้ากูรราชูเจ้าบอบทั้ง เลี้ยงกรรม กิจนา
 ต้องอริสาหัสทำ โทษแท้
 นฤกตฤกตฤกตตั้งดำ แดงฤทธิ ราพเฮย
 นฤกตบของตาตแต่ ชูชู้ คู้ถึง
 ๑ ต้องทหารค้ำค่างแยบ ยุทธทยาน
 แฉกหักจากบาตาด แห้งห้า
 วัณฐ์แทบทางศถาน มารยาตร พดเฮย
 เข้าแฉบไศตคอยร่ำ คักท้าวไวยคาร

๑๕๐ ปางองค์กูรราชูเจ้า เลี้ยงกิจ พิธนา
 ถวีสเหตุบัจจามิตร ตอบภักดา
 เณกาทกณคิต ตามโทษ ทวีเขย
 เลี้ยงเดชเวทมนตชา คิริสันทรบสนุ
 ๑ ขาดรฤตเพิ่มท้าว เดือดดาต
 ครวีสั่งเวร้ามาร มาคยไซ
 จัดพลจกตามผตัญ อวิราช
 กำหนดตามฤษไท ตั้งแต่ดั่งปราง
 ๑ เลี้ยงจิตทพทวน ผมธ เขยวนา
 ดีเหต่าพรวรภกฏา ต้มด้าว
 สบตำครตวรพทมธ ครอบหัด ทหารแ
 จัดพลท่งท้าว เทียบไว้ริมเกย
 ๑ ไวยตาดสร้งส่วยรายแก้ว ประดับองค์
 โดยรตราชนรงค ราพร้าย
 ทรงตะบองเต็รจตถิตยทรง รกเร่ง พดเขย
 ขำแรกพสุธาผ้าย พยุหคณคณพนาน

๑ ฝ่ายหลานมารุททั้ง	กบิณทร์นิต พัทธเฮย
แอบแทบเชิงศิขริน	ปากกว้าง
ยดยักษ์ยาตรพตพณทร์	จวนจวน ถึงนา
ต้องปลุกษาเทศต่าง	คึกพร้อมใจจิต
๑ นิตพิภพัตระบะตง	คนด้า หายเฮย
กตายุรูปเปนชรา	ราฟไซ
โทรมซบทั่วองค์	พยพหอบ บอบแฮ
แต่รังโคกเค็รว่าไต้ไค้	ซบข้างทางจร
๑ บุตรวายุบุตรน้อม	มนะนบ หักถ้แฮ
ร้ายเวทบังถักนรหัตบ	ตบต
ปางเจ้าอสูรพิบ	ชราพาธ แปดงนา
กูรราชหุยครกช	หักถ้แฮวตรัสตาม
๑ นามใดไพร่ราพน	โยธา ไครฤ
บุตรพระกาดมารยา	กถ้าวพร้อง
เปนพวกไพร่ดงกา	นักเรศ
พิเภกเกณชคึกค้อง	คกเข้างานณรงค์

๑ ส้มทบกongทพด้วย พานร
 ใ้บอบช้ำกรรมกร กากกล้า
 ผายผดะพังภรร จงทราบ บาทเฮย
 การตัมพตบพตาช้ ทราบเกล้าทุกประการ
 ๑ จอมมารหมายแม่น้อย ดัศยธรรม
 สดุดิข้อด้าคณ เดศด้า
 ครั้ชวณราพชราณ จั้มนุชย์ ดิงนา
 นิตพทบอบช้ คัดเค้าทนไฉน
 ๑ ทนใดกรูเร่กรอ้ง มหัดกา พาชเฮย
 เร่วจ้งชวรธา จักฝ้าย
 ดิงแปลงไ้กตคตา คตานลฤก ตัมแฮ
 พยงอิตภาพชนท่าย รท้าวไวยตาด
 ๑ กรุราชเร่กรให้ เติพนพา สันทเฮย
 ผดุดวงตุมรรคา กงแถ้ว
 นิตพทรายวิทยา เปนรูป กระบี่แฮ
 แปดหัดจ้ครุภักตร์แกถ้ว เล้ห้แม่นพรหมมาน

- ๑ ร้องควาควาภิรักษาก้อง ไพรพนม
 แด่ตงเคชพานโรตม กาจกต้า
 โถมถัมบ่อสุเรศจุม รถแยก แหกถเอย
 เจ้ากูรุตัมมถาคว่า ศาครได้ โตถถัน
- ๑ กุมภณทัฬหีรวิธอง เรียกพหุด
 เร่งทัพขับอสูรรณ รอบถ้อม
 หตานตมรับทันผจญ คั่นาบ ยักษ์นา
 ดัมทมนิตพิทห้อม หันเกล้าพดมาร
- ๑ เจ้านครกูรราชูเจ้า ประยุทธ์สอง ทหารเอย
 หตายคามหตายคราประตอง เรียวตา
 ชุนกระบิณทรณูไดศะบอง คาสราพ
 อสูรผดเือกคทาจา หวดเจ้าบาตาด
- ๑ ชุนราฟไร้ศาครตั้ง บั้จจา มิตรเอย
 โหมหักชิงคทาสา มารถห้าว
 ด้องนายค้อยทพรพยา ยักษ์เพดียง คักแหย
 ชุนกระบิคตองทาว แทตยตมเจียนดาญ

๑ หาดนพายุเหี้ยมอกเจ้า มาดาด ไฉนา
 กวดแก่งคทาธาร ถิ่น
 นิตพท์เหวี่ยงตะบองดาต ฟาดหัก แถ้วแอ
 พถันชกศรีแห่งชา กรูท้าวทลายชนันท์
 ๑ บันไดเคียวทศยแถ้ว ด้องคดา กัดบแอ
 บันตฺเขามยุรา ค่ายไท้
 องค์เด็กยทรรณา มาพบ พร้อมเฮย
 ด้ามต่างมีไชยได้ ศิรเดียนด้องมาร
 ๑ นฤบาทออกอาศน์แถ้ว ด้ามนาย
 เฝ้าบาทน้องพระนารายณ์ ธิราชเจ้า
 น้อมเกล้ากราบทูลถวาย เคียวราฟ ร้ายแอ
 ในท่ามกลางอมาตย์เฝ้า ดัดบไท้บันฑูร
 ๑ นเรนทรสุริยทรงฤทธเจ้า ไผทไถย เกษเฮย
 ทราบเหตุด้ามทวารไชย ชนะแถ้ว
 บันฑูรคำรัสไซ ดึงหนาท
 ชุชอบด้ามทวารแถ้ว กาจกล้าเดอด้รวง

๓๐๕๒ โคตงรามเกียรติ์

๑ ปวงทหารจักรกฤษณ์เจ้า ปางไถ่มย นนา
สามารถทากเกรียงไกร เก่งกร้าว
มหันตเดชประคองไฟ ประไลยโลก มลายฤ
จากหักภพพิศดาร เผล็ดใจได้ดังประสงค์

๑ คอวคงเข้าบาทเบอง ขวดาร
เนติมพระยาศัณนนาน ผ่านหล้า
ผดุงเกียรติศรารบอด่าน สู้โลก สู้ฤ
ทรงประสาทพรไม่ช้า เผล็ดใจจนพดพิพทาใน

๑ ฝ่ายพลกรัโทะซึ่ง ชีพยัง เหลือเฮย
รับสู้มถิวันวัง ราวทำว
พอกอยเหตูกองพัง การยุทธ์ ถึงนา
สองฝ่ายเผ่าป็นด้าว ต่างแจ้งข่าวประไลย

๑ จักรวรรดิได้ตั้งบับข้อ คักปวา ไชยแ
สหายรักยักษ์มาคยา มอดแต้ว
ถวิตตามราชบุครธา ตัญถ่วง ถับนา
ชเผล็ดใจสู้แท่นแก้ว แทคยท้าวแสนคักถัย

๑ กุมภกัณท์คักคังคัง	อนุชราวม รมญา
จนถ่วงบัจฉิมยาม	รุ่งเร้า
ตรีศักกัจฉังคราม	เสด็จเสด็จ ฝรั่งเขย
ออกพระโรงราฟเผ้า	ท้าวผู้พนักงาน
๑ จอมมารตรัสให้ดู	พินต้น
เว้ารับพตฉนัชนัน	คักคัก
เดือกตัวนเหตัพณณกรรจ	ขจคคช กรเขย
ชาญยทุทตุมฤทธร	รอบรูเขยณรงค
๑ ปางองค์จักรภกตรทาว	ต้นานธา ราชเขย
เรื่องราฟมีถนหนา	เดิศจัณ
ดีเคียรอสรุทรมหา	มกุฏวิคูน เรืองญา
ธรรมพธาดราวุธถ้วน	หัตถท้าวแปดกร
๑ บทจรเถถึงรทถั่ว	เด็กพธา กรเขย
โดยทศยุททยาตรา	ห่อนยัง
นักรถชพตพา	หนะนับ โกฏิเย
เตียงอุโฆษตราบถถานตง	ทหมนตมรม

๑๕๑ ปางปิ่นอนุเจ้า จักรกฤษณ์
 เหนาราชพตัมพตาสถิตยั แทนท้าว
 ดันหม่อสูรมาติด เคือนค่อ ยุทธแฮ
 ถามพิเภกพตมารห้าว โห่ครั้นใครไฉน
 ๑ พิเภกประจักษ์ด้วย วิศณุญาณ
 ฤาห่อนคุณเดชหาร หากร
 ทูลนอึงพระอดดาว ตามทราบ สรรพแฮ
 ทพทยกมาสู่ เค็กเจ้ามถิวัน
 ๑ พระพรตดับถ้อย ทูลไซ คัดนำ
 ปวงปราบอสูรโทษย เค็กแผ้ว
 ตั้งบุครสุริโยไทย เกรียมทัพ เทอญเฮย
 สู้ครุพริบเกษททแกดัว กตณตวนถึงหาญ
 ๑ แต่งเปนพยุหแม่ัน บักร
 เดห์สัถุณนทรี เเคิบคัง
 อสูรผิดเคียรสัถุณ นิตพัท หงอนแป
 นิตเอกนิชนทง ทวิไฉ่ตาสอง

๑ มิ่งคดาปากตุโนคตัง เปนกอง หน้าแ
 ของคณิศรราชสอง ปีกได้
 ตูรเด่นตุรการปอง เปนบาท นกนา
 คอชชมภูไซ ช่วยเกือกองหนู
 ๑ กองน้องหรรักษ์เจ้า เปนคน วิหคแ
 หางนกเกณชันทนท แดงตัง
 พดกระบี่เดวปน เปนสลาบ สัตย์แ
 จิตต์เจ้าฤาห่อนยัง ตูไททถถถ
 ๑ พระพรคยตไพร์พร้อม พดชนธ
 ตรงเจ้าทรวงเควของตรวพ ยุทธแพรว
 ชวนพระอนชจรัต เจ้าจ้วม รกแ
 ขอบไซคพิไชยฤกษ์แล้ว คดีพองพดกระบิรินทร์
 ๑ รถทรงเทียมอศวเชอ ชาญผจญ
 แผ่นพิโรธคำรณ ว้าว้อง
 โทมเหต็องเดื่องแตกต กตัมกมุต มาดัยแ
 ตาร์ถัถทอนจ้อง ทำจ้องโจมแทง

- ๑ เนื่องอเนกพดอนุชเจ้า จักรกฤษณ์
 คนตะคนเคิบฤทธิ์ เก่งร้าย
 ผงคดขรอุ่มบีด ตูริยอัม แดงเอย
 ด้วยฤทธิ์พานรฝ่าย ผาดแกดักต่างหน
- ๑ ภาพแผ่นภมรภาพน พึ่งภนท พินาศแฮ
 คะเขยอนยอคค์ขรินทร รากราว
 ขานภาพพดกพดกระบินทร แด่ดงเดช
 รงน่านาเพ่งด้าว ภาคพนตมรมมิ
- ๑ ทพถึงทรมตง ตามทิศ ชอบบนา
 พานเรศแผดงอิทธิฤทธิ์ วานรเ้า
 เห็นหมูปัจจามิคร ถึงขบ เขียวแฮ
 หัดถกวกชกศรเีย ยวทาทคนอง
- ๑ ปางจักรวรรดิเจ้า จอมพด
 ยืนรถอยู่กตางพหต มหาดห้อม
 กำเรบจักรณยต มนุษย์เหต่า ดิงนา
 ตั้งเหต่าอสูรแด่นด้อม ไต่ถ้างพดถึง

๑ กุมพินกองหน้าค้อน พตพร พร้อมแอ
 คองปักซ้ายขวาตุ คาคตอม
 นิตพัทแยกพตกร เกรี้ยวค่อ ยักษ์แอ
 พตพวกถึงเดวอ้อม โอบโตคตแบง

๑ พตถึงได้ทำค้อน คตคตุม บอนแอ
 ฆ่าอสุรตายลุ่ม ศพช้อน
 กุมพินแม่กองคุม พตค่อ คี่แอ
 ดึงแย่งอาวุธช้อน ฆาฏด้างตายหตาย

๑ กุมพินพิโรธแคน ครวี่ ส่าครแอ
 เจือดคะบองโคคี้ แดกย้าย
 นิตพัทแกว่งครวี่ มหิทธิ หาญแอ
 โจมประจันยักษ์ร้าย รบโตคั่วคั่ว

๑ ถึงขอบขัณฑ์ยัง ยักษ์คี่ ดึงแอ
 นิตพัทหัดถักกุมครี่ จวกจำ
 กุมพินเพดยงเดี่ยวที่ ดึงรวบ ฆ่าฮา
 จับฟาดพสุธาซ้ำ ราพร้ายวายชนม์

๑ จักรวรรดิทศนพ้อง พดชิง ไชยแฉ่
 เห็นอสุรเดี่ยที่ถึง ได้ต่าง
 ชั้บรกร่วงแผดถึง หนาท ทดวงแฉ่
 แกว่งทิพอาวรุคคว้าง คู่ต่างเพ็งถึงกัณฑ์
 ๑ นิตพิทโผนแผ่นเข้า กุมงอน รกแฉ่
 จั้บฟาดกับดินคอน แหกม้วย
 ดีหราชโตทนมรณ หมดชีพ
 งอนรกกั้กหมดด้วย หน่อท้าวมฤตยู
 ๑ พระยายกษอปรยศอน อัดอู ราเอย
 จั้บศรผาดแผดงดู สรวน
 แผดงเปต้องตลกศรพร พรังนบ พันพ้อ
 ต้องสวาคายกถาดพน แผ่นหัด้าแดหตาย
 ๑ พระพรตจ้บหน่วงน้ำว ศรพตาย วาดแฉ่
 ้างตลกศรมารมตาย แหกม้วย
 กระทงถูกรั้ถาทตาย ยักษตก รกแฉ่
 พระพรตสั้ครุศั้ด้วย โคดซ้ำเคมคั้

๑ จักรวรรตมานะโต แต่คน เดียวพ่อ
พระศัศตรศตเชจน จักถัม
ฝ่ายเชษฐช่วยศุประคน โตเห็นยว เคียรแ
จักรวรรตบดกัม หลุดได้ โตหนี
๑ พระจับพลายวาดเอียว องค์แฝง
พิทยศำตรอสรแต่ง เดชกถ้ำ
พถยักษจักรอแรง ศรัศำตร ไฉนเนอ
คายนศพนคาคหถ้ำ เตอดตันถึงเป
๑ จักรวรรตจับจักรขวาง ปองประหาร
บัคมีดโพยมมาน หมอกคตุ้ม
ทศทิศเกิดอณการ กัมปนาท
เมฆเกตอนเปนกตุ้มกตุ้ม ราพเร้นสกันขหาย
๑ พระพรตเมตเมฆกตุ้ม หมอกมิต มัดแ
จิงจับจันทวาทิศ เตียงชำ
ศรัศศัศตรศตแต่งฤทธี รอนจักร วิรุพแ
ถูกแทยให้ตายเต็มถ้ำ สพรังค้องเต็มองค์

- ๑ พระยายักษ์เต็มปอดแท้ เหลือทน
 มานะอ่านพรหมมนต์ เบ้าแก้ว
 ศรเคื่องหลุดจากดักขันธ์ กายราพ ยับแย่
 สิ้นตำตรหมดพดแพ้ หนักท้อหไทยถวิต
- ๑ คัวเราเต็มปอดขี้ม มรณา
 ฤาจักคงชั่วว แม่ณม้วย
 จำจักตั้งนัครา ประยูรญาติ วงษ์แย
 พตางเหาะประตาศด้วย ฆะเมือเมืองมาร
- ๑ พระพรตเณอสุรร้าย ฤาเห็น ตนแย
 แคตงราพจักตายเปน ไปแจ้ง
 ถามพิเภกว่ามารเชิญ ไคหาก หายแย
 ทูลว่ามารกตักถั่ง ปตาศถั่วอย่าฉงน
- ๑ พระศดับทราบเหตุซ้ำ เตี้ยตาย นักรบ
 ยังไม่เสร็จจตุรหมาย มั่งแค้น
 ตั้งเด็กเถื่อนพตขยาย ยังพลับ พตพ้อ
 เนาไซตรมยุรแคว้น ค่ายคงตามเดิม

๑๕๒ จักรวรรดิเต็มปดบีม ประโย ชัพพะ
 เหาะรับราพเคื่องใจ เจ็บร้อน
 เลายแรงแปดกรไกร เกริกเกียรติ เราว
 ภาตันโลกสถอน ทัวฟ้าดินแดียง
 ๑ ฤาพัมณษณอย ด้องหัดถ์ เจ้าแะ
 มิตรหมคบุครวิบัติ ชัพพราง
 เลายรคชพตชจัก สรรพสาคร ดั้นแะ
 แสงพระไทยเหาะคว้าง สู่ห้องปรางพถัน
 ๑ ปางองค์อรรคราชท้าว วัชณ สู่แะ
 กับพระราชบุตร แนน้อย
 ปวงนางพิศพระณว กระจยเลื่อม ดั้นแะ
 คนแต่โตหิทยอย ค่างคางคาคั่ง
 ๑ มเหษีสาวส่วดีทั้ง ปวงประคอง องค์เอย
 ประทับเหนือแท่นทอง ก่องแก้ว
 นางนางช่วยปดคณทอง พระองค์ดูบ สุกนธ์แะ
 บ้างถวายอยู่งานแล้ว ไศก้องกรรแสง

๑ ท้าวยถอรรคเรศทั้ง บุกู้ ทำนนา
 ปวงต้นมนารี่ โขษฐ์อัน
 จอมมารสุดไศกมี่ กมตห่วง แหนแ
 เร่งรททไทยสัทอัน แทตยท้าวเรอตถึง
 ๑ พิศภักตรอรรคเรศท้อ ถอนใจ ใหญ่แ
 ตรัสถ้าวคคี่ไซ ช้าวร้าย
 เดียรทคชพดไกร กายตบ ตาตรแ
 จำจักเปลี่ยนรพยาย โดกแด้วตาตมร
 ๑ ฉันทิจะรอดม้วย ฤม
 มาจักสั่งตารศรี สวดคเ
 เวก่อนเกากรรมทวี่ โชมดำ ส่นองเนอ
 จงม่ออยู่อย่าเศร้า ต่างร้ายโรคน
 ๑ ปางยอชชาเยศทั้ง ชิดา
 สดับวัจจิตรอาทวา หวนเศร้า
 เทียมทิพยตปตรา วุชคคี่ เคียรแ
 เคียรชบกับบาทเจ้า พิภพแด้วครวญทูต

๑ ส่องเผือกจกฟุ้ง ใดไหน พระเอย
 ขามพระอยู่เย็นใจ จากร้อน
 ขอพระผ่อนพระไทยไป สมนามิตร มนุษย์เทอญ
 โยษฐ์ตรัสต้องหัดถ์อื่น อรุณาแด่นคัตย
 ๑ ทรงโคกชบศิรเกล้า เกตุอกคน นางนอ
 เลี้ยงตำต้องนฤมต ว่าให้
 โอ้พระร่วมเกษกต พฤษ์โพธิ์ เพียงพ่อ
 จักมตะข้าบาทไว้ เทวศ์เข้าเย็นเชญ
 ๑ ก่นกนิชตเนตรต้อง ค่างขาว เทยวนอ
 เหตุพระมิ่งเมืองมาร จักม้วย
 แม้นเสด็จทรกนคาร แคนภพ ไตพ่อ
 เผือกจกโดยเสด็จด้วย ไปร้างบำเรอ
 ๑ แปรไศตรัสดับก้อย เทพิน
 แปรเนตรอัสสุชตริณ ร่วงพร้อย
 โอบองค์ยุพินผิน ภักตร์ปดอบ บุครเอย
 ออกโอษฐ์ว่านึ่งน้อย หนึ่งเนื้อจกแถง

๑ คัวเวดรุเชษฐเชอ ขาญหาญ
 ชั่วครบรโดยตาญ บ่เฮอ
 ไปควรจักส์มาน มิตรข้า คักเฮย
 เดี่ยชัพดงวนนามเชอ ชั่วฟ้าดินชม
 ๑ นทดีดัมทง แผ่นไฟท ทดปฤา
 ยังพิบคิเพดิงประไลย โดกต่าง
 กำเนิดเนื่องไนไตร ภพโลก แตแม่
 ไตจักเร้นไปร้าง ชัพนนอย่าแหง
 ๑ อยู่ดักดงสวาคิสร้อย ศรีสมร แม่เฮย
 ฝากชิตาองค์บร โอบอ้อม
 บุตรเดี้ยวช่วยเคื่อนต้อน ถนอมนาฏ ณแม่
 นึกว่าร่วมทุกขพร้อม เพื่อนร่ายยามเชญ
 ๑ ดีโษฐูรราช่า ตั้งดาร์ ดนมนา
 ปวงนาฏแห่งนางมาร โคกส่อน
 จนรุ่งพระสุริยกาต จำออก พระโรงเฮย
 ตั้งสุพนัดพน พยุหคางตามประสงค์

๑ ผู้พิณเร่งจัดพ้อง	พดยง ยุทธชัย
ดีเหต่าโดยจตุรงค์	บาทคง
จักรกัทธิพยเคยทรวง	เคยคึก เด็รจ้าย
พดนำชวาซ้ายทั้ง	แต่นซ้ายแซงหนุ่น
๑ หกสิบส้มท้วน	พดรณ รบแ
ไดหนึ่งหนต้องคน	แตกรว
นายหมวดตรวจเครียมพหต	ชาดเพียน คมแ
กตแต่จิตแพดงพตว	ไฟดลหตบคน
๑ ปางจักรวรรดิเจ้า	จอมณรงค์
ตรวงเด็รจแต่งองค์อง	อาจแกตว
เค็ยรดีเทริดต้วมมง	กฎประคัับ เพ็ชรแ
ขัตคทาพิพแพร้ว	หัตถ์ชาทรวงศร
๑ ยตองค์ชาเยศทั้ง	ถ้าวสุรางค์
ท้าวขหักไทยพตาง	ไศกพร้อง
คราวเคราะห์ถึงที่ปาง	พรหมติ ขิตแม่
เกิดกับป๋วยม้วยต้อง	คิตแท้ตักนรทน

๑ พดางปดอบบียบุครเจ้า จงทรง ตัวดีแม่
 ขวัญอย่าตามมิตรงค้ เวรร้าง
 ขวัญเอยประจำองค์ อรนาฏ แม่หา
 ครัดแทนนอнокค่าง โยษฐองอาคร
 ๑ มเหษีเสาวภาคยทง กำเนิด
 ต้องหัดท่มอรรณ ทดให้
 กรุงกระษัตริย์ดังดาร์ศัตย์ โคกสัดต ทรวงนา
 แสงจิตรสัรทไท่ ดังฝ่ายพตจร
 ๑ เหตุยวคปราสาทแพรว พรายพรัน
 เทียมอมรแมนธวรงค์ เคกด้ร้าง
 แต่งแก้วจันทรพพรรณ ร่ายรุ่ง เรืองแผ่
 โอ้แต่จักแรมร้าง นิราศแก้วปรางศรี
 ๑ เคยเนานทรแทนแท้ ทองบำ เทืองแผ่
 ปวงนาฏบำเรอรำ เรือยร้อง
 ประดานศัพทศุริยางค์ดำ เนียงยัว ยินแผ่
 นับจักถมจำเรียงค้อง แต่ให้ โหยถวิถย์

๑ ข้าไถยชาเยศเจ้า จักกรม กรอมเขย
 เคนิทรเทียมผสม แทนแก้ว
 ปรานีนาฏนางสนม นั้หมื่น มากนา
 จักม่ายหมดหมื่นแคตัว คตาค์เคด้าคตายนเกษม

๑ เคนิพนับส้มทุ้งวัน จูงจิม จูงแย
 กตแต่ปรับทุกขพิม พุดแพ
 ดีหราชเทียมมวชัม สยอจิดร ท่านนา
 พดทพิต่างท้อแท้ ทำห้าวฤาเห็น

๑ จวัตรกรเริงพยุหพ้อง พดนิกาย
 บัดหมู่แรงกาหลาย โนบไหว
 อภิรมประชุมส่าย อุดคัพถั่ง เพติงแย
 กาดบาศคกถั่งไก่อ รกท้าวเชอจวัตร

๑ ท้าวเตงตางหตากซ้า เสี่ยวสยอง ใจนา
 หว่าวามหญไทยหมอง หม่นเศร้า
 ขดเนตรจักหลอคตอง กดินกตัม กดินแย
 ฝนจิตรจนรทเข้า เขตตรงตัมวรมุ

๑๕๓ ปางองค์จักรวรรดิเจ้า จอมมาร
 หยุตจักรวงศ์ทวยหาญ โห้ครน
 ตงนามครุฑยทธชาน รับทพิ มนุษย์แฮ
 เดียงสนนถนเทียมพน แผ่นด้าวดินไหว
 ๑ พระพรตจากนิทรเยของ ยাত্রา ตรงเอย
 ทรงเครื่องออกพิลปดา แท่นแก้ว
 ยินให้ครุฑถามพระยา พิเภาก พัดนโน
 โหรตัมบิจัยยามแด้ว ศิริกัมประนมแดง
 ๑ คีตกองค์สุรเจ้า จักรวรรดิ
 เกณฑคกษาคัคคิ ขาดแด้ว
 พระตั้งสุครีพจัต กองทัพ เตรียมแฮ
 สรรพทวยยุทธแกต้ว กถนเข้าณรงค์มาร
 ๑ สุครีพอภิวาทไท่ ถอยจร
 จัตจักรวงศ์นิกร ตรวจพร้อม
 ยักขถึงมนุษย์ตดอน นับสมุท
 ครอบทัพด้ามเมื่อน้อม นอบเกล้าทูลถนถอง

๑ ต้ององค์ตรงเสร็จได้ พระสุคันธ
ทรงเครื่องพิไชยยันต์ เกราะแก้ว
กรายกรจับศรบรรค เล็ดจู้ รกเอย
พลอีกให้เคื่อนแคล้ว ฤๅพนธ์มรภูมิ
๑ พระเห็นทพยักษคง เต็มอก
ให้หยุตรด้องกระษัตริย์ ก้าวเหยย
ดีโษฐวิโรครัต หามุค่อ ฤๅชญา
เรอบคงชีพเหยย มนุษย์น้อยถึงพาด
๑ ดีปากแมคร้องตั้ง โยธา
ด้อมจับมนุษย์มา บันเกล้า
ยักษหตบจึงถึงถลา ถัดนักถับ ยุทธแย
พันฟาดขาดแขนเท้า แทะคย่ม้วยกตาดัดนาม
๑ ฤๅธริศูรฤๅธริศักดิ์กตึง คีรพาด พัทเอย
กุมคทาโถมทยาน ยุทธคว้าง
นิถนทบุครพระกาต นิถเอก ชันนา
ชักพระบรรคพลันต่าง ยักษร้ายมตายชนม์

๑ จอมมถิวันถึน้ำว	ศัรพถัน แผลงเฮย
เปนวชิรชรรค์พัน	กระบี่คัน
พระพรตหนองศัรณ	แผลงเกิด พยุแอ
ถ้างรถพระชรรค์ถึ	เสด็จด้วยศัรณดาญ
๑ ขุนยักขเดี้ยหมดถึ	พตมาร
พิโรชคว่างศัรประหาร	กระบี่ม้วย
พระพรตถึคิถึยถึดาญ	ศัรเดี้ยยด สุธูเฮย
พานเรศคิถึยถึพถึ	เดชน้องอวตาร
๑ ถ้องของคัถึรถเข้า	โหมหัก
เหยียบเขาย่นบายกษ	ยุทขแย้ง
แปดหัดถึบถึโผนชัก	ศัรพาด แผลงนา
เปนกุชงค์ได้แว้ง	พ่นกัถึมพิศม์กาด
๑ พระแผลงเปนครุขร้าย	ราว
โฉบดาบถึยหน้าคั	ขบคน
จักรวรรถึจบัมถึ	จักรคว่าง
เปนกิถึดาถึคคิถึ	คิถึถึถึถึถึถึ

๑) ส่องกระษัตริย์บดพร้อม แผลงศร

ศรพระศักรศรอน	จักรชั้น
ศิลาพระพรตพจน์จร	จากแดง
ต้องออกจักรวรรดิ	ชาติสันกกระเด็น

๑) ปางองค์จักรวรรดิของ ศรปัก ออกเอย

นอนแน่นแตรพระภักตร์	พ้อง
เห็นตั้งชกทาจกร	จรดแจ่ม องค์นา
ทราบว่าองค์นารายณ์พร้อม	พรั่งอชชมา

๑) ส่องกระษัตริย์ดัดบด้อย พระยามาร

ทรงคิดแสนดังดาว	ยักขทำว
ออกโอษฐ์โปรดประทาน	โอวาท
จงทำนุ่งหมายด้าว	ดั่งได้ไปสวรรค

๑) สี่โอษฐ์ออกโอษฐ์โอ้ เอ็นดู พระเอย

ฝากบุตรอรรรคเรศประยู	รญาดีด้วย
สนมมาตย์ประชาบุ	วีรัฐ ถวายนา
นบพระละตาม้วย	ชีพสันตัญญูเพียง

๑ เทพไทยในฉะชน	คฤดา
ปรบหัตถ์ไปรบบบผา	เพียบพน
เสริมพระเกียรติเดชา	ต้องกระษัตริย์เฮย
แย้มเยี่ยมพระแกตครน	ครึกค้ำแดนสวรรค์
๑ ครว้ตั้งพิเภกให้	จัดสรร
ศัพตังเมืองมติวัน	อย่าช้า
เสด็จทรงรถเด็กพตชน	คั่นกัณฑ์ไปเอย
ถึงประทับพิภพพาชา	บาทเฝ้าทูตตอง
๑ พิเภกรับตั้งน้อง	ทรงดูบรรณ
แก้วตั้งสุพันัน	กัณฑ์เคา
ทูลนางวชนัน	โดยเหตุทำวณา
ให้รับออกมาเฝ้า	โปรดให้ศัพตัง
๑ สุพันรับพจนาคถแก้ว	จากรกรุงแ
ถึงกราบทูลสองสมร	ถ้อย
ทรงทราบคังอิหรณ	สถบนิ่งแนเฮย
ฉนมประคองสองสร้อย	ตั้งให้เตรียมขบวน

๑ วัชณัฐนาฏทง	รัตนมา ถ้อย
จัดเครื่องตุ้พรรณนา	เสด็จพร้อม
ทรงวอดุ้วรรณคณา	ถึงพดับ พดาแย
จึงตุ้พินจรรน้อม	พิเภกให้ทุ้ถนดอง
๑ พิเภกนำอำมาตย์เฝ้า	บทรชั พระนา
ทุ้ตเบิกส่งนางกระษัตรี	เสด็จอ้อย
พระเมยวรพจนครัต	ตั้งตุ้ พินเอย
พาพระนางตั้งคต้อย	เคตอนเข้ามาใน
๑ ตุ้พินรับตั้งแล้ว	ถามาย ผันเอย
นำพระนางถึงถวาย	เครื่องน้อม
นางมลักเห็ดอบชาย	เนศวรสบ พระนา
ผาดพิพค่อนุชพร้อม	เพริศพรั่งประวิงโฉม
๑ พระมมรุรค์เอน	โองการ
ครัดกับต้อยเยาวมาย	หมอบขม้อย
ดั่งชดทิพยไพรยจาน	เจือโคก สว่างแย
ทุ้ถว่าบุตรข้าน้อย	น้าชอถวาย

๓๐๗๔ โคตงรามเกียรติ์

๑ ช้างทูลขอศัพท้าว จักรวรรดิ
โปรดประทานนางกระษัตริย์ เสร็จน้อม
ตาพงษ์พระจักพรรดิ ผันภักตร์ มานา
ทรงพระวอแท้ห้อม ห่อนช้างถึงด้นาม
๑ นางยดพระศัพท้าว กตางตง
จากพระวอดสงทรง ไศกสื่อน
ตระกองบาทยุคตง ชบสัดบ ดองแฮ
ด้นมประคองดองพัน ตั้งให้จัดการ
๑ พนักงานจัดเครื่องพร้อม พด้นไว
เชิญพระศัพท้าวใน โกรธแก้ว
เถลิงรถแท่งดับไคต คตาสู้ นครเอย
นางตั้งเสนาแถว เร่งให้ทำเมรุ
๑ สุนทรบริรักษ์น้อม นางกระษัตริย์
ทำพระเมรุเสร็จจัด เครื่องพร้อม
เชิญพระศัพท้าว จักรวรรดิ ประทับที่ แท่นนา
ดองพระนางสุรางค์น้อม นอบเกล้าถวายเพลิง

๑๕๔ ครนเด็กรัการศัพเจ้า มติวัน
 ๑ นางวชนันต์รพณ ตั้งใจ
 ข้ามาคยสุพนัน รับรับ จรแฮ
 ถึงนบพิภกได้ โปรดเข้าทูลตอง
 ๑ พิภกทราบเรื่องแล้ว ตีดา
 นำสุพนันมา ตัดเฝ้า
 นบทุตถิกักตยา เด็กรัศพ มารแฮ
 เขญเด็กรัศพจรเข้า เขยบค้ำวกรุงมาร
 ๑ ทรงฟังพระตั้งให้ บุตรรวี
 เกรยมพยหโยช แต่งตั้ง
 สุครุพรับตั้งต ดาศจัด พหตเฮย
 ของราชเด็กรัจยง หยดห้องสร้งตนาน
 ๑ เด็กรัจรงทรงเครื่องแล้ว จัมศร ไคตเฮย
 สติคยรคเคตอนนกร เกริกแกตัว
 ข้ามาคยสุพนจร นำเด็กรัจ ฤแฮ
 ถึงประทับรคเคตัว เคตอนชนปรางสุวรณ

๑ พระสถิตยเห็นอแท่นแก้ว แกมกาญจน์

พานเวศราพทวยหาญ	พริ้งพริ้ว
ฝ้ายนางวชิรมาร	ชวนชิตี ดาเอย
คู่ประดาทนต์น้อม	อสนีไต้ผมตื้น

๑ พระยถกระษัตริย์ทั้ง

พลันครดีปราไต้จง	เลื่อมเค็ร
เรจักกตบัจจุรงค์	รับสู นครแฮ
ทูลพระพิศนเจ้า	จิตบ้องเมืองมาร

๑ สดับเสียงพระพรตพรอง ปราไต้

ตองนาฏไต้มนคไ	จิตรแผ้ว
นางทูลรำไพโร	ขอพง พระเคชเฮย
เจกเข่นร่วมนิตร์แก้ว	ปกเกล้าปชากร

๑ พังทูลเสนาท้าว

ตั้งมายุยามาร	ใหญ่่น้อย
ท่านจงอภิบาล	กรุงราพ นนอ
เรจักเด็กพดคต้อย	เคตอชเข้ายทุทยา

๑ ตั้งเต็รจ้องกระษัตริย์ชน เกษมาศ
 เถถึงดักยเห็นอราช ธรแก้ว
 ให้เคตชนพยุหยาตร ธรเกริก ดงแย
 ถึงมยุราเขาแก้ว หยุคชนพตัมพดา
 ๑ ด้องประชมพอรุ่งแผ้ว รัช
 ด้องเต็รจออกเต็น นอบน้อม
 ดำรัสปลุกษาคี าศกดับ กรุงเฮย
 ใครจักเห็นชอบพร้อม พราแจ้งโดยขบวน
 ๑ พิเภกประนคไท้ ทุตพตัน
 ว่าฤควสันต์ พยุกดา
 ฝนตกทั่วอารัญ ษตท่อม ทางแย
 พตไพรจระจกตา ฎนากำร่าฝน
 ๑ พังทุตพระจึ่งเขอน โองการ
 เราจักพักพदनาน ห่อนได้
 สมเด็จพระอวดาร จักติ โทษแย
 พตันตั้งสุครีพให้ ครอบพร้อมพตจรัต

๑ ฝ่ายวาทาหกท้าว	เทวัญ
ถึงฤตวสันต์	ครันฟ้า
แฝงฤทธิเกิดพยุอัน	รการท่ว ทิศแะ
เพนท่าฝนตกหล้า	หลังน้านองดง
๑ เมฆตาจากห้องพิ	มานต์ถาน
ชูวิเชียรชัชวาลย์	ฝ่ายพ้อน
ปโรตทศนาดาต	แด่สวาคิ นุชเอย
ทตั้งโตดไต้เว้าค้อน	คตบเย้าเขาวมาตย์
๑ นางรำหัดกหตบแต้ว	โยนมณีน
เปนประกายพรายดี	ด้องค้อง
ขุนราพยงถานทวี่	ถวิลโกรช นั๊กนา
ทรงลำครศร์แฝดงก้อง	เกียงครนคำรน
๑ รามสู่วิทธิศักดิ์ได้	ทักนา
ดวงมณิเมฆตา	ด่อเดี่ยว
จับขวานเพชรให้จมา	หมายช่วง ชิงแะ
ไต้เทพกิตยาเกรียว	กราดด้วยเดชมาร

๑ นางยลไทรภาพน กัดขวาง
 โยนกตอกจินดาพลง ยั่วเย้า
 ดองยักษ์ไขว่คว้านาง หนเดียว รอแะ
 ค่างพิโรธรกรร้า ได้ดื้อนตามองงค์

๑ ฝ่ายพระพรตได้ตั้งพร้อม พดหาญ มาเฮย
 สืบดีโยชนประมาณ มารคได้
 มัดเมฆพัดพยุพาน ฝนตก นองนอ
 พิโรธจับศรให้ เทิดจ้องจกแสง

๑ พิเภกยดทวนวาท จิตรหาวม
 ทดแยกยุบตความ ถักย
 วิรุณตกมาตาม ฤๅโลก เจริญเฮย
 เพียงแต่แสงดวงแหวกคด้อย คดาศ์พันมรรคา

๑ ทรงสดับกำชับให้ ศรัทธา
 พถันถนบนฤๅฤทธี ครันครัน
 ได้พดากท่วทิศ เบ็ดไถ่ ไปแะ
 อักบโรครามธุรพน พ่ายเดี่ยวหัดกหน

๑ ภาณูมาศต์ว่างแจ้ง โปยมบน
 ขจิตเมฆหมกตมฝน ผ่องแผ้ว
 ให้เคลื่อนพยุหพล คดลั อรัญญ์
 รับตุงกาแก้ว รดยงอุทยาน
 ๑ ศรชฎากับบุครทง สู่วรรณ ยุมายเอย
 ทราบอนุชทรวงสู่บรรณ ประทับค้ำ
 สดนอโยทยาอัน เกษมสุข
 ค่างจิกไปนบท้าว ชिरาชไท้ทั้งสอง
 ๑ มณโฑหมองจิตรต้อง จำใจ จรเอย
 หงตั้งนางครรไกร รับเค้า
 สู่สวนประนตไท้ ทวิราช
 แต่มิ่งมณโฑเฝ้า ภาตครกมอญชด
 ๑ พระทรงประภาศถ้อย ศรชฎา แก้วไธ
 เด็ดจกับนุชา คดลัศคถ้อย
 ชมตมบัตติงกา ทวนิ เวศน์เฮย
 แด่นตมกนไชน้อย พรังพร้อมศฤงฆาร

๑ พดमारพานเวศพร้อม ชวนกัน
 เทียวเก็บผลพฤษ์พัฒน์ พดอดด้อย
 ดึงชิงยักษ์พัฒน์ มารณก ดึงเฮย
 ต่างพุดต่างคุยก้อย เก่งปลัดำพอง

๑ ต้องกระษัตริย์พกถวน ครีวาร์
 ตรึงเล็จทรงรณวิมาน มาศพน
 เคลื่อนจากอโยทยาน พดให้ เกรี้ยวแฮ
 เตี้ยงต้นนครนควน วัณเข้เขครอรัญ

๑ ถับถึงริมฝั่งน้ำ พักพหต
 วายบุตรแปลงตน เคิบแท้
 นอนทอดต่างถนนวน ยาวใหญ่
 ดึงยักษ์เตี้ยงเซ่งแต่ ใต้เต็นตามคณอง

๑ เดินทัพขั้รณข้าม มหา สมุทเฮย
 โดยด้วนถึงอโยททยา หยุตเต้า
 รถประทับเกยชตา สองตู้ พระโรงแฮ
 พร้อมมอสุรพานรเฝ้า บาทไท่ถนิมกาพ

๑๐๘๒ โคตงรามเกียรติ์

๑๕๕ องคนารายนตำราดัดเขื่อน โองการ

๑ งามพระน้องโดยดาร์ คึกไ้

ทศพิณฤทธิเปรี๊ยปปาน ไคไคว่ ฐัแฮ

อึกมถิวันไ้ รบข้าฤพถัน

๑ พระพรตประนคณ้อม ทอดคั

คักทศพิณวรรณ ฐัไ้

บุครอิทธิรชิตดองมี ไจกักคั จัมนา

เถรพิชามูจิงไ้ ฐัควมถิวัน

๑ แรกอนุชคุมทพิยาย แยกทบ รบนา

ค้องหอกสุริยาภพ แทบม้วย

บรวไ้โดยจักรออกรบ แผลงอีก เต่านา

ศรวรตศัศตด้วย หากแก้กันทัน

๑ กุมภินจักรวรรต ฐั อนุชา

ชุนยักษัแผลงศรมา มุ่งน้อง

หากพระโปรดเกษา ประทานเกราะ กันแฮ

จิงพิชามูหมดพ้อง พวกพนมวรพาด

๑ ฟังพระพรตทุตถิถอย ทุกประการ
 ขตอบว่ามารชาญ รบเร้า
 พระเวทศาสตร์เทพประทาน แทตยศึกดี ดีทชนา
 หากว่าต้องน้องเจ้า ฤทธิธำธรินทรปไธย
 ๑ โขงการชักท้าวพิ เภกครึก ไฉนนา
 ท่านก็โหรหารภก เด็หรั
 หดงเดียงดูกฆ่าศึก เปนบุตร คนนำ
 อสุรผดบอกรั้งกู ชีฟไว้เปนตัว
 ๑ พิเภกประนคนอม ด้นองยุบด
 ขำบาทหมายบุตรคน แต่ได้
 จักรวรรดิยกพลผจญ เจียนจัก ปไธยนา
 หากพระเดชปกไว้ จึ่งพันไภยพาด
 ๑ พระจักรีศดับยม สรวดปรา ใต้เขย
 ฤทธิท่านน้อยพาดมา หมิ่นไซ้
 เพราะนิเวศน์ดงกา เภกกิ่งกึ่ง สรวรค์เฮย
 ปวงพวกพาดจึ่งได้ รบร้าชิงนคร

๑ โองการตั้งพระลักษณะทั้ง สุ่มัน คันเอย

คึกคึกแจจกวางวัด ทัวผู้

เครื่องยศแด่ทรพยัน ดาศักดิ์

ตามซึ่งได้ออสู ยักษ์ร่ายวายนม

๑ พระลักษณะอำมาตย์นอม อัญชต์ แด่วเฮย

มาประชมมนตร์ ใหญ่่น้อย

ปฤษาซึ่งผู้ม ความชอบ

ตามจดหมายเทียบถ้อย แบบเบองปางบรรพ

๑ ปฤษาว่าเมื่อครั้ง หริรักษ

พระราชทานทรพยศศักดิ์ แก่ทแก้ว

ซึ่งได้จกคึกทศภักตร์ เปนแบบ

เปนหลักเทียบเปรียบแล้ว เด็ดข้อคำเดิม

๑ หนึ่งโปรดพระพรตให้ คุมทหาร

พิฆาฏทศพิณมาร เด็จแล้ว

รับบรรณรอนราญ จักรวรรดิ อดเฮย

ผดุงราชภูริตองนครแล้ว ผ่องเดียนคึกตัญญ

๑ พระศัตรูศอกกรบร้า จนตบ
 ค้องหอกสุริยาภพ แทบม้วย
 บรรโดยจักรขอกกรบ แผลงตำคร รัตแ
 พระองค์กตัมณาคด้วย เดชดำฤทธิรงค์
 ๑ ส่องทรงธรรมอนุชไท นฤเบศร์
 ควรรอบครองไทยเกษ ผ่านเฝ้า
 ทรงบวรราชเสวตร นครศักดิ์ เนติมเ
 ให้เครื่องขัตติยราชเจ้า แก่ไททอง
 ๑ ยัมบุครสุริเยศน ชาญไชย
 เหาะโตคนภาคโต รับน้อง
 ควรรอสุบรรโดย จักรปด้อย ศรนา
 ควรร้องกระษัตริย์ของ จัดให้รางวัล
 ๑ ทศศิริวงษ์ราพเจ้า ตูจรีด
 เปนเนตรศักดิ์ศักดิ์ทิษ ต้องรู้
 ควรให้มังกุฎวิจิตร เนาวรัน จรูญแ
 เพิ่มเกียรติตามควรผู้ พิทักษ์ดาวดงกา

๓๐๘๖ โคตงรามเกียรติ์

๑ พระยาอนันตดา เตอด้รพ ทหารนอ
 หักด่านกรดเพลิงกัณฑ์ บันพัน
 ควรครองเขตรมตวัน เวียงราพ
 ให้เครื่องทรงเครื่องคัน เพิ่มทงนางสนม
 ๑ พระยาอนันนภาพต่าง บรรโดย จักรนา
 เช่นฆ่าเกศราไภษย ชัมม้วย
 ควรให้เครื่องขัณฑ์ไฟ โรจรัตน อร่ามเขย
 ทงเครื่องอุประโภคด้วย มาศด้วนจำหัดกตาย
 ๑ นิตทพควรแต่งตั้ง เปนพระยา
 ขไทยพิทพงษา ช้ออย่าง
 ตั้งวาทมาศรัตนา ภรณ์ประ ทานแฮ
 เพิ่มศักดิ์อุปราชตั้ง เขตรดาวชมภ
 ๑ ชมภพาดกับทั้ง นิตนท นนนา
 ได้ช้อต้องเมืองผจญ ราพม้วย
 ให้มังกุรัตนหิรัญ อดงกฏ
 กับเครื่องอนอิกด้วย ชอบได้อาดำ

๑ อสุรผัดนำเหตุด้าว ดงกา ทุตเฮย
พิชัยกษัตริย์องครา ถ่มได้
ให้เป็นทีพระยา มาวณุ ราชแธ
อุปราชดงกาให้ ช่วยท้าวไอยกา
๑ ไอรธอินทรชิตผู้ เชษฐา
ตบออกทุดกิจจา แก่ไท้
ควรวทีเป็นพระยา วัณญ์ ภักตร์แธ
พิทักษ์กฐราชูให้ ราชกรณแผ้วผองเกษม
๑ กนิษฐเวกให้ปักด้าว จักรวาฬ
กนิษฐิตนามขนาน ยศไธ
หนึ่งเปาวนามาร ไปรดกดับ กรุงแธ
ช่วยกิจพิเภกให้ ผ่องแผ้วประชากร
๑ พระธกษณกับหม่มท้าว พระยา ปวงเฮย
เห็นชอบคำปฤกษา ตู่เฝ้า
กราบทูลพระเทพา วตารทราบ เสร็จแธ
ตามระเบียบเรียบเค้า เจื่อนถ้วนทุกประการ

๑ ทรงสับรรณผ่องแผ้ว	วรกาย
ฟังเสด็จข้อบรรยาย	ถึถ้วน
ค้องพระฤไทยหมาย	โดยชนบ
จึงประทานบำเหน็จถ้วน	ชอบได้ปฤษา
๑ ภูรจิงครัดเขื่อน	โองการ
เออพิเภกขุนมาร	ฤทธน้อย
จะเลื่อมคึกเพราะหาดาน	ช่วยรับ
จงอย่าตะเยี่ยงถ้อย	ผิดเค้าวรกรรม
๑ ต้องน้องจักรกฤษณ์นอม	ศิรราบ
มุษยยกษัตริกราบ	เกตุณเกต้า
ได้พระราชทานดาภ	เหตอเหตุ
ต่างฤดีแก่เรา	รณชนรอมชม
๑ พระจอมโมติศไต้	อวดาร
เสด็จซึ่งปฐมนำนาญ	บ้ายศด้อย
จากอาศน์สุรกายจัน	ยุรยาตร
สถิตย์แท่นมณเฑียรพร้อย	พริ้งพร้อมแดนสุรางค์

๓๕๖ ปางไวยวิกทั้ง	มัจฉา ญุเอย
ครองราชฐานมาดมา	เนินได้
คิดถึงพระจักรา	กับหญ่ มานแฮ
จึงตั้งอำมาตย์ให้	ตรวจพร้อมโยธี
๐ อสุรรับจัดถวน	พลยักษ
สี่เหล่ารวบรวมพรัก	ไพร่พร้อม
ตำมารถอาญาหัก	โหมคึก
เทียบรถเทียบพดห้อม	แห่นาหงอนนงค์
๐ ดอญกุมารต่างเข้า	ด้นานองค์ เสร็จเอย
ประดับเครื่องสรรพทรง	เสด็จเค้า
บังคมพระมาตุรงค์	ทูลเหตุ
ถูกจะตาชนเฝ้า	นเรศวรทรงหนุมาน
๐ พริากวนกต่างโอบอ้อม	อวยพร
สองบุตรจงถาวร	ดั่งดีดัก
โอรสประนมกร	กราบบาท ถาแฮ
ยกพยุหเกิดอนกตุ้ม	ผูกพันคินคต

- ๑ พตเคินตันตันไกถ์ กรุงศรี อยุธยา
 หยุตทัพบทศรี พกร้อน
 ต่างคนก็เปรมปรีด หายเหนื่อย หน้อยนา
 เทียวสักแต่กงค้อน กระต่ายเหอ โคมหงษ์
- ๒ ปางพระยาพานเรศทำว มหา ชมภูเขย
 คิดใคร่เยื่อนจักรา ชีราชเจ้า
 ตั้งให้จัดโยธา พัดนั้เร็จ พร้อมแฮ
 ทรวงกรับพตเข้า ป่าไม้มาพัดน
- ๓ ชุนกระบิรินทร์นำทัพเข้า เขตรอยุท ทยาเขย
 เห็นแตรอยนบัสมุต มากแท
 ผู้เคียวคอดด้อมมุด รกซุ่ม ดุฤ
 เห็นชัตบดิ่งแต่ บอกท้าวชมภู
- ๔ ดูดเห็นคึกเลี่ยน อสุรา ราชเอย
 ตงอยู่ริมมรรคา อคร้าว
 นายหนึ่งภักตร์เปนสวา หางมัจ ฉาแฮ
 นายหนึ่งเปนแทคยท้าว แน่เจ้าจอมพต

๑ ทำวชมภทราบช้า ดั่งไฉย นักรนา
พระพรตเต่าเต็ดใจไป ปราบเสียน
ชรอยอริราชไถต ยกเกยว ยุทธนา
กจะหักให้เหียน ตั้งให้พัฒมจัญ
๑ ชนพตขับไพร่เข้า โจมตี
ฝ่ายยกษัตริย์ท่งที่ พ่ายแพ้
ต้องนายบ่รือ ชิบรต เรือแฮ
คือนหมู่ธรร หักถั่วหมู่ธรร
๑ พานรวนวงแค แดกกระจย
ทำวขับกระบี่ดุย ได้คว้าง
ยกษัตริย์จับถึงชย ชยกรวบ มารแฮ
เพียงพิภพด่มต่าง มีดคดุมผงคด
๑ องค์พระศรวิพเจ้า อยุทธยา
ออกพระโรงรัตน มาคยพร้อม
เลี้ยงสท้านพสุธา พระศรดี ตั้งเฮย
อนชิตจกต๋วนค้อม ดับร้ายคิโน

๑ วายุมุตรรับสั่งแล้ว เรือคตาน ออกเอย
 รับรเห็จเหาะทยาน ถั่วฟ้า
 เห็นสองทัพประจันบาน พัดน้เหาะ ดงแอ
 เขากัดกางขวางหน้า จึ่งห้ามปรามถาม

๑ ต้องกุมารกราบก้ม เคี้ยวตง
 บอกว่ามาเฝ้าองค์ ชีราชไท
 พอกกระบี่ทรนง ฤทธิรบ ลูกเฮย
 ข้างจับพลให้ รบด้วยพตศวา

๑ มหาชนภูวณำ คมนิกร
 มาประณคนวิทร อยู่เกด้า
 ดำคณี่ว่าฝ่ายบร มาติด เมืองเอย
 นางจับพลเข้า รบร้าวรอนเชญ

๑ วายุมุตรฟังทราบแล้ว ดำราญ สรวดเฮย
 นั้นมีจัญณกุมาร บุตรช้อย
 ไผ่วิกผ่านบาดาต ข้ามาท นารายณ์เอย
 ต้องอนุชเล็จคักคต้อย บัดนี้กลับมา

๑ ชมภูไขหวานด้อม ฅตาดฅฅน
 เราฝิดแฉ้วพ้อเฮ้ย อย่าขง
 ฅองนายบฅึงฅน กถ้าวคอบ ท้าวแฮ
 หลานกัฅคฤกขัง โทษข้าขอไภย
 ๑ ฅ่ายอนุชิตให้เคฅื่อน พดฅอง ฅื่องนา
 ฅึงนอฅวงหยุกฅอง ทัพไว
 ฅู้ฅ็ยวค้วนฅั่วตของ บาทบคั ทุดเฮย
 ขอเบิกถ้ำนายให้ ฅู้เบองบทศวี
 ๑ นฤบคัฅตบปตม กมตปรา โมชเฮย
 ปรตเบิกถ้ำนายคตา ฅู้ฅั่ว
 ถ้ำมทราบค่างรบัมา โดยค้วน
 ฅึงประนคณัฅมเกถ้า หมอมบฅั่วพังคคั
 ๑ พรยตกระบิทั้ง ฅตุฅรินทร
 ทรวงฅั้นฅมฅมฅวิต กระบิท้าว
 นานแฉ้วพังยตยิน คคั ฅุดเฮย
 ไวยวิกบาตาคคั่ว ทุดชวอนฤกษม

- ๑ อสุรินทรีนพระพร้อง เจริญใจ
 จักรบาททฤทไณย บัซ้า
 พระเกียรติปกเกศไป เปนคู่ข ตัวดีเอย
 ซักคิดถึงผ่านฟ้า รับเฝ้าเฝ้าชุด
- ๑ พระจักรีครัดถ้อย แด่หะ ญมมานนา
 บุครท่านหางเกะกะ กัดแท
 อนุชิตจึ่งทุดเคชะ โปรตช่วย
 พันเพศม์จณาแก ปดตเปิดองรำคาญ
- ๑ ครีดีว่าอย่าทุกขรอน กบี่ศรี
 พระจับพระขรรค์โมฬี แกว่งโกด
 นังคุษรู้หุดเองมี ความคู่ข สบายเอย
 พ้อถูกไหว้แล้วไหว้ เถาตันเหตอเกษม
- ๑ ปรีดาปราโมชถ้วน มัตยา มาคยเอย
 ปโรหิตพราหมณา เนกน้อม
 มิเสียททเกิดมา พบบาท ดอของเอย
 ค้างชันค่างชมพว้อม พร้าพร้องตรเสริญ

๑ แปลงมัจฉาเสร็จแล้ว โองการ ตรัสเคย
 ซึ่งจักให้ให้นุมา น ปกตัว
 มติวันจักไถ่สถาน เรานัก
 ให้มัจฉาญุทธกราว ปกแคว้นแทนบิดา
 ๑ จึงโปรดตั้งแต่งให้ เปนพระยา
 หนุราชโดยบันดา ศักดิ์ใช้
 ไปครองกับรัตนมา ตมถิ วันแ
 หนึ่งประทานเครื่องตนให้ ทวทงตามนาย
 ๑ ประทานเสร็จจึงเชื่อน อรรธนะ นุญาตเฮย
 ส่องอนุชพตแทตยกระ บินน
 ซึ่งมาต่ออรินระ ราชศักดิ์ เสร็จแ
 ให้ นวิคคินเขตรชน ตัดตัวเมืองตน
 ๑ ส่องอนุชนารกทง ท้าวพระยา
 น้อมประนตทุตถา คตาศคต้อย
 ยกพยุหโยธา คินกตบ
 ตุ่มเรศใหญ่น้อย ทวด้าวแดนสถาน

๑๐๙๖ โคตงรามเกียรติ์

๑๕๗ ตูรวิงษราเมศร์ไท้ ทรงธรรม

๑๐. เสวยสุขชมให้สัตว์รบภัย เล็กสร้าง

ตั้งวิมตชวัญ เนตรคู่ ครองนา

อภัยทศยาศอ้าง เอกแมนเมืองดรวง

๑ ผ่านภพสลับสวัสดิไร โรคา พาชเอย

จนพระนางดีดา นาน้อง

ทรงกรรมนั้มาค่า ดำดวง แด้วแอ

พระจักกฤษณ์สถิตยหอง หากว่อนหญไทย

๑ ไกรประพาศพนศัดาว แดนอา รัญเฮย

จึงเสด็จออกเสนา นบน้อง

สถิตยพระแท่นบัญชา ครัดตั้ง

ให้กระเตรียมจงพร้อม พรั่งเข้าชมไพร

๑ สุ่มันตันรับตั้งแล้ว บังคม ดาเย

หมายบอกทุกหมว่ดกรม เว้าร้อน

ตำรวัดตรวจครบสม เหมื่อนตั้ง

ตามอย่างโพ้นประพาศต้อง หมู่เข้าชบวนคอย

๑ พดป็นถ่อถ้วนเหล้า	ดำพัน
พดดาบถกรรจัน	ทักสู้
พดง้าวคร่ำถวรณ	แต่งวาบ
พดหอกหัดชำนาญ	รอบแกถักถางถมร
๑ กุญชรกอนหน้าถ้วน	รณรงค์
กอนถักถักศรยง	ยิงซ่อม
กอนถักถักรักษากอง	อาจก่อ ยุทธธำ
เกณฑถักถักถักถักถัก	เสร็จไว้ ในถนาม
๑ ราชธรมหิถวเรศถัก	ไถยา
พระถักถักถักถัก	ร่วมถ้อง
แปลถักถักถักถัก	วิมาถ ถนมถ
ขับประโกมถักถัก	ศัพทให้ถักไทยเปรม
๑ ถ้างถักถักถัก	บัถพี
ถักถักถักถัก	รุ่งเช้า
ถักถักถักถัก	ถักถักถัก
ชวนพระถักถักถัก	ถักถักถักถัก

๑ พันทังงานไขส่หุ่ยพ้ง	เดกฝน
ต๋องพระองค์ด้รงชด	ซ่มแต้ว
ประทั้นกดินเต๊วคณธ์	จรงรค์ วัณนา
ทรงต๋อดด้นับเพตแพรว	เพร็คต๋วนเชิงงอน
๑ ภูษาดีค่างพน	ทองพราย
นถองพระองค์ด้พักส่าย	คาบส่ร่อย
วงประวัชพรวณราย	เวื่อนครุฑ
มงกุฏกรรเจียกห้อย	บุษแก้วแกมกาญจน์
๑ ต๋องทรงศรัครุ้า	รณรงค์
ต๋องเต้ค้จยังเกยอตง	กฏแก้ว
ต๋องต้งเคต่อนพตตรง	ออกพระ ทวารเษ
ต๋องตถิตยบันรทแพรว	พรงพร้อมพตผาย
๑ รถเทียมด้ามคุ่ม้า	เร็วจร
คุมประไพประภัศร	ตักแพรว
กงกำครุ้าแกลงอน	งามรับ ชงแฮ
บุษบกบัตตังกแก้ว	กาบชัยดอยกระจิง

๑ พระลักษณะนึ่งประนคหน้า หริพงษ์

ขุนรชัฏเรียงองค์	อนชไ้
เครื่องตั้งครบตั้งคง	เดินคู่ ขนานนา
บีแซ่แควตั้งให้	ฆาฏฆ้องกลองผด้น

๑ พทหาญชานโ้ก้อง	กุดาหล
ทุกด้าดำเรึงรณ	เกวิกเว้า
เดี่ยวเพียงพดุชาดต	โทรมชุด
พร้อมกระบวณพดเข้า	เขตรแคว้นไพร่สนท

๑ เดินทางแถวพนศ์เดี่ยว	เดี่ยวเนิน
ชมहनบรพคเชน	โซดซ้อน
จคบททวิบาทเดิน	เคียรดาษ ดงแอ
เงาพฤษเียนร่วมร้อน	ช่อมช่อบังสุรย์

๑ เบญจบรรณโผจับหว่า	รายเรียง
คเหว่าจับกระวานเตียง	แซ่ซ้อง
เค้าโมงจับโมงเมียง	หมายคู่
ยงจับยงยงร้อง	ร่ายพื่อนแพนหาง

๑ เต๋อด้ห่มเม่นเนอ กวางทราย
 ตมั่งตมาตผาดผ่นผาย แผ่นเค้น
 ดิงโผนโถดผอยหาย เห็นหน้า ด้นก้นนอ
 บ้างเที่ยวแอบฟุบเร้น ฟุ่มไม้ไพรพง

๑ พฤษษาช่อกำน แคมใบ
 คอกกตผดตาสไถว ดุกย้อย
 พดหาญร่าเริงใน แนวพนัศ์ ด่ถานแฮ
 เพติญไทยไชน้อย ท่ดาวแดนตง

๑ ปางองค์ยพยอดด้อย ดัศดา
 สกิดยแท่นห้องโนปรา ด่าทแพรว
 ด้นมนาฏเดห์ดารา รวยรอบ จันทรไย
 ยามเมื่อจะคดาศ์แคตัว บาทไต้สวามี

๑ พันเอญอุบัตร์อัน สรรพวงค์
 ไปคู่ชฤไทยดาง หดากดำ
 เณกนอนที่ในกตาง กองอ็ค ค่นา
 ตมพิศกระพือซ้ำ เทวศกถุ่มฤกตาย

๑ ชวนสนมนางนาฏทอง มวณม
จากอาศน์ปราช์าถดี ทัศเค้า
โดยฉนวนสนที่ คำหนัก น้ำแ่
ถึงทำนาเรศร์เจ้า รมเร้าตงตรง
๑ กับอนงค์นางนาฏทอง ดงสนาน
คำผดสุดคำราญ วักร
บ้างกระทุ่มชดชาร ฉฉานฉ่า
บ้างเด่นอยู่โยงติ ได้คว่าหากัน
๑ กำเนิดบางหมู้ออง โหยหวด
เพลงขับเพลงรับครวญ เคว่าคต้ง
ค่างนางค่างตำรวด เริงว่า
แทมท่านที่ซ้อง แซ่ถ้วนเหล่าตุรางค์
๑ กษณะบีค้ำจได้ ชรณ
นางชดตยักษ์ ชื่อพร้อง
ทราบควมว่าเทพี มาสระ ส่นานแ่
ชาสมาคหมายจ้อง จิตรร้ายฤษยา

๑ จักถวาทาเถให้ให้ ตีดา
 พัดพรากจากพระรา เมศร์ไท้
 คิดแล้วเหวอคงคา ขนจาก ที่แย
 ถึงฝั่งแฝงพุ่มไม้ หนึ่งแล้วรายมนต์

๑ บัดเดียวเพศยักษเพน แฉกตน
 เปนมนุษย์นางนฤมต ไม่ช้า
 กรายกรรบจรดต ถึงท่า ด่านนา
 น้อมเกศทอว่าช้า บาทนประมาณไป

๑ ไปทันพระแม่เจ้า เด็ดจัสรง
 โทษผิดอาญาคง ไปแคล้ว
 ขอพระแม่เจ้าจง งดโทษ
 ควรมิควรสุดแล้ว โปรดเกล้าครวเตียว

๑ ฟังปี่คำจได้ไคถ์ เคลือบกต
 คิดว่าจริงไม่สน เทให้ถ้อย
 ชึ่งมามีทันจน เจียนคตาศ เจ้าเฮย
 เราไม่ถ้อโทษน้อย เท่านั้นทำเนา

๑๕๘ ๑. ได้รับแจ้งตรงอรรคเรศเจ้า กตัมถถาน
 บิศาจตามอยู่งาน พัดไถ่
 ทูลถามว่าเขามาตย์ เห็นทศ กรรฐฎา
 รูปร่างอย่างไรได้ โปรดซ้ำกำหนด
 ๑. ทศกรรฐฎาเกษณนย สิบมือ
 สิบภักตรมฤทธิญา ทวี่ห้า
 เจ้าจะใคร่เห็นญา เราจัก เขียนนา
 จิงวาดลงไม้ซ้า ทพนกระดานชนวน
 ๑. เหมือนรูปจอมราชแพ้ว วางลง
 ทุกด้านางสนมวง แวดล้อม
 เพื่อดูประจักษ์องค์ ทศภักตร ใฉนนา
 ต่างว่าน่าเกลียดพร้อม อย่างนฤททง
 ๑. ปางองค์หริรักษเจ้า จอมธรรม
 เทียวประพาศธารัญ วัณชน
 จนตรีเยศตายันห์ จวนย่า
 ให้เด็กพดเพียบพน กตัมเขาคันนคร

๑ บิศาจแปดงแจ้งว่า พระราม กตัญญู
 ขอบจิตเพราะส่มความ คิดไว้
 หายวับกับตาตาม ฤทธิเพศ ฝัน
 ถึงรูปเงาให้ ไปได้บหาย
 ๑ บัดกานต์ใหญ่หน่อย ชาวใน
 เห็นรูปนางหายไป ต่อหน้า
 คิดได้บิศาจไฟ รั้หดอก หลอนแฮ
 ค้างวงหวิดหวาดว้า วุ่นถ่มถนถน
 ๑ พอพระหริรักษไท เด็ดจถึง เกยเฮย
 นาเรศรดีดาจิง ฐบถ่าง
 รูปราฟไม่ตบวัง ถายยัง กจ่างแฮ
 สุดคิดทรงซ่อนข้าง ผ่ายไต้บรรจฐรณ์
 ๑ ภูธรประทับแตร ถงรก
 พอย่ำพระทรงยศ ตู้ห้อง
 ฌรมแท่นวันทศ รทมเทวศ
 คันรกายคุด้อง เรือคั่นไรคอม

๑ เชมมารดาตเคือดร้อน	อินทรี
คังถูกเพลิงจุดทวี่	เทวดา
เหลือบเห็นหม่นวาร์	เรียงนั่ง อยู่หน้า
ยังพิโรธกำนัตชำ	แข่งเย้ยกูโย
๑ กระทบบาทหัดถเือง	ขรรค์ไชย
ไถ่เหล่ากำนัตใน	วังช่อง
ดีดาทรบหฤไทย	หวาดหวุ่น
ตั้งเร้งสาวใช้พร้อง	พระผู้อนุชา
๑ สาวใช้รับสั่งเรา	เรือดทูต
พระถักษณต์ดับอาตุร	ควนเฝ้า
ยอกรแทบบาทมุต	พระเชษ ฐาแฮ
ถามเหตุพระผ่านเกล้า	เคียดช้อความใด
๑ ภูษพงษ์สัดับถ้อย	คำถาม นินนา
ได้สัดคอบยุบตตาม	แต่ค้น
ไต่ยาศไม่หัดับความ	รคายนัก น้องเฮย
เจ้าจูงไปตรวจค้น	ทวทมณเฑียร

๓๓๐๖ โคตงรามเกียรติ์

๑ พระลักษณรับสั่งแล้ว อัญชิต กรเอย
ตรวจทั่วในมณฑล เทียบคน
เห็นกระดานรูปอสูร วางซ้อน อยู่หนา
เกรงพระอาญาฉัน หยิบแล้วทูลถวาย
๑ พระองค์เห็นแต่เพียง เดือดดาล
เหวี่ยงขวานพนักงาน ทวนหน้า
ใครตอบวาทรูปมาร มาซ้อน ไว้เสีย
ทั้งหมดนางไปก่ด้า คอบถ้อยทูลแถลง
๑ ดัศดาทุรับแจ้ง โทษา นุโทษเอย
ถ่วงพระราชอาญา ยิ่งผู้
เพราะปีศาจแปลงมา ดวงหุดอก
ทุกเหล่าก้านธรี เดห์ถ้วนเปนพยาน
๑ ภูบาลพิโรธโอ้ ดีดา
รักษักษิตอบเดชา ซ่อนไว้
เจ้าลักษณเร่งเร็วพา ปดงชีพ เตี้ยพ้อ
แล้วแหะดวงใจให้ แห่งข้าขอมู

๑ พระตักขณัมรับสั่งแล้ว อัญชิต กรเอย
 ตรวจทั่วในมณฑล เทียวคั่น
 เห็นกระดานรูปอสุรี วางซ้อน อยู่หนา
 เกรงพระอาญาอัน หยิบแล้วทูลถวาย
 ๑ พระองค์เห็นแล้วยัง เดือดดาล
 เหวยอชวพนักงาน ทวน้ำ
 ใครตอบวาทรูปมาร มาซ้อน ไวไย
 ทงหมตนางไปกถา คอบถ้อยทูลแถลง
 ๑ ดีดาทุตรับแจ้ง โทษา นุโทษเอย
 ถ่วงพระราชอาญา ยิ่งผู้
 เพราะมีคำจแปลกมา ถ่วงหลอก
 ทุกเหตักำนตรู้ เดห์ถ้วนเปนพยาน
 ๑ ภูบาลพิโรธไธ้ ดีดา
 รักยักษตบเดชา ซ่อนไว้
 เจ้าตักขณัมเร่งเร้วพา ปดงชีพ เตี้ยพ้อ
 แล้วแหะดวงใจให้ แห่งข้าชอตุ

๑ ดัชนีเอยไยเจ้าต๋อง บัญชา
 ฤกว่าเราศกมา หัดเฌอม
 แกตั้งสรวแต่วาจา คับถอบ เราฤ
 ความคิดเราพอเฌอม อาจรู้ใจชาย
 ๑ ยินค่านางพ้อคิด ความสรวพ สมนา
 จำจะทำตามรับ ตั้งใช้
 สดมาโทษชกขรรค์หัดบ คาทวด ไปแ
 ขรรค์หลุดจากกรไท่ อนุชดัมสลดง
 ๑ ขรรค์เป็นพวงคอกไม้ ถอยมา
 สรวมพระดอด้ดา ตุจคด้อง
 บัดนางทอดทศนา อนุชดัม สลดบแ
 คิดว่าองค์พระน้อง แนม้วยช่วงปตง
 ๑ คดำกายยังอ่นว วิสัยญ
 เลี้ยงดัดยดบองค์วี อนุชไท่
 พระดัชณกตบดมฤดี ดงนจิง ถามแ
 ไยพิคชัพได้ คอกไม้ไหนดมา

๑ นางเจดยว่าเมื่อเจ้า พันธ
 คิดว่าตายเดชะคง ศักดิ์ใช้
 ขรรค์เป็นบุษมาตย์วง ต่อพิ
 พดางหีบพวงดอกไม้มัน ให้นิฮันชา
 ๑ มาตากันกตบได้ เป็นขรรค์
 พระตักษณเห็นมหัศจรรย์ เจ็ดห้า
 สรรเสริญเสด็จตามัน ภาครักดับ กรุงแ
 ร้อนอาศน์อินทรเจ้าฟ้า เพ่งรู้เร็วลง
 ๑ ถึงดงนฤมิตรเนอ นอนตาย
 ชายบาริมทางผาย อนุชไท้
 พระตักษณดับดมหมาย มุ่งจิตร มฤคณา
 แวะแหะดวงใจได้ ด่วนเข้าธานี
 ๑ ถึงถวาทรงรับเขื่อน โองการ
 ใจเช่นใจเดียรณาน ชั่วช้า
 เสี้ยแรงรักเพียงปราณ แปรจิตร ได้แ
 ดำรัสพดางผ่านฟ้า เสด็จเข้าห้องสุวรรณ

๓๓๐ โคตกรมเกียรติ

๓๕๘ ป้างพระเยาวยอดสร้อย ตั้คา

ครั้นพระลักษณะอนุชคตา คตาศัฝ้าย
เอองค์หญไทยา วรรณห้วน หวาดแผ่
แปรภักตร์เหตยวช้ายชวา เปตยวเศร้าทรงดยของ

๑ นางพ้งพาทมฤคแต่ สนนไพร
จักรจันอกรเไร หรงร้อง
เสยงสุโนคกระแสงไต้ สยงเยือก เย็นนา
ถึงค่างบ่างชนพ้อง เพรียกให้หวนโหย

๑ เสยวทรวงดมรมิงเศร้า แสนศัตย์
ชตเนตรนของภักตร์พรวณ เมื่อดคตา
ด้นสทกหญไทยวัน ทดเทวศ
จักอยู่จักจรรกา กิ่งให้หันหวน

๑ ช่มโคกทรงคริได้ โดยบัญญัติ
หญิงอยู่เดี่ยวจักพถัน สบร้าย
ไปพันอบทวัน ตรายโทษ ทวี่แผ่
จำจิตรจำจักฝ้าย เพ้อพันไภยพาด

๑ ครีเดร์จนาถนบหม่อม วังวอน เทพยเฮย
 สรวมหม่อมมรคังขร บ้าไม้
 เมตตาช่วยรอนถอน ทรเหตุ ปวงนา
 จงพิทักษ์เผื่อให้ คตาค์แคล้วไทยกระตี่

๑ เติ่งเล็จจอกเรศเต้า โดยอรัญ
 โอภาสสว่างแสงจันทร์ แจ่มแผ้ว
 ครวญพลงพราจาบัตย์ เติ่นไศก รทตแ
 สอนตั้งอีกอาตุรแก้ว กลบรือว่าพวรรณ

๑ ปางจากบเรศน้อม ผนวชทรง พรตแ
 ไร่ราชสมบัติคง คกไร่
 มีหน้าราพตองค์ พรากต์วาติ ไกตแ
 เสวยทุกขระทมใหม่ แทบม้วยอาสัญ

๑ เติ่งจี้กัประดับพร้อม เปรียงกัน
 กวัญริษศุขเกษมสันต์ หนึ่งน้อย
 คตยคุชกเวรทัน ถึงแทรก ฝจญแ
 ให้จากไฮสรวรยศถ้อย คตาค์ร้างถางคัน

๑ ขรอยกรรมเราก่อนให้ เขาพัตถ์ กัณญา
 กรรมวิบากดลขัด ชาตินี้
 เสวยเทวศักระทมขจัด คู่ขเดื้อม ดวัสดิแธ
 สืบทุกข์แสนยากก เมื่อใช้จักเกษม
 ๑ โอ้ลักษณะพอบได้ ดวงกรรมต พินา
 กตบิษฐ์พระภุชพล นอบเฝ้า
 ทรงบงบ่ทรงยศ สัมราช หฤไทยแธ
 พระจะรงโทษเจ้า หนักน้อยเป็นไฉน
 ๑ คิดคิดนำใครกตั้น จิตรทอน ชีพเฮย
 หวนหวนบุตธาวรณ เทวศเศร้า
 โอ้ดวงจิตรมารตร คาสลู่ คัรรภไธ
 ยังไม่เห็นภักตร์เจ้า จักต้องพตอยสตาย
 ๑ เศษบุญบุตธข้า แต่หัง
 ได้ก่อสละสมวัง เริ่มสร้าง
 อักเดชเทพจงตั้ง หารโทษ ทุกข์แธ
 สรรพไภยจงร้าง นิราคได้ดัดเกษม

๑ เสรีจตุรคัยเสาวนิตแก้ว ขาดร
 ชตเนตรของเนตรภูต พร้าให้
 วงเวงวิเวกยูร ยาตรแต่ เตยวนา
 ในถิ่นถิ่นทางไร่ เพื่อนค้องจำจรัส
 ๑ จังองค์เทเวศเจ้า ไตรตรึงษ์
 นิมิตรเพศเปนมหิงษ์ ไต่เต้า
 ทูรนาฏทำตัง แต่ได้ ถามแฮ
 โฉมแม่โยมาเศร้า ไศกตอันของค์
 ๑ ภาควคี่เผยคอบตัน เสรีจตุร
 แรกจวบจากคฤงฆาร ตกไร่
 ถามถึงสิทธิอาจารย์ ดุติคัยเขตร ใดพิ
 มหิงษ์ช่วยนำแนะให้ ถั่วอาศรม
 ๑ มหิงษ์เทเวศเคื่อน โองการ
 ตุก่อนยอชยาอมาตย์ ออย่าเศร้า
 มาเราจักนำสถาน นักสิทธิ ดุติคัยนอ
 ตรเนตรนำนางเต้า ชั่วแคว้นบริเวณ

๑ พอรุ่งดูเขตรดาว	กฤษ
แห่งพระวชิรมฤค	เขี้ยวแกตัว
เทเวศกถับคั่นคร	ทศเทพ ภพนา
อรรคเรศปรีดาแก้ว	นบนิ่อมพระมุนี
๑ ตาบศยดยอดสร้อย	ดีคา ถามเฮย
ไฉนมิ่งสมรมา	อัน
แต่เดี่ยวนำสงกา	นามแม่ ไตแม่
รูปอยู่นานแตก	ไปพองพานเห็น
๑ โฉมยงทรงเต่าตัน	ความหลัง
คราบดูชาศรมหวัง	พึงไท
ทรงพรตขังตั้ง	เวชจิตร นกนอ
อยู่เกิดตาคักได้	ช่วยเคียงอุบถัมภ์
๑ นักสิทธิ์นฤมิตรห้อง	กฤษ
ไต้ร่มพฤษาม	ขวัญ
ทงเครื่องอุบโภาค	ครบเสร็จ ประสิทธิ์แฮ
นางสถิตยาศนพน	สร้างเคร้าทรวงหมอง

๑ นางเนาตำหนักไท่	ทรงญาณ
ปฏิบัติพระอาจารย์	คำเข้า
มีจิตรภักดีมาน	เล่มอบิ ครแซ
ไปเกียงรังเกียจเฝ้า	ไผ่ระวงระไว
๑ ครนครรภักดีมาศถวน	กำหนด
จนประสูติโอรส	หน่อเหน้า
วายุทบทวนทอด	กำเริบ แรงนา
บันป่วนประศวรเร้า	๖ ๖ ทอหงส์รพางค์
๑ ทรงญาณตระหนักดี	ต้มฤดี
งกเงินจับกุณทั	ไขว่คว้า
ทนทานเค็ดกวารี	พิมพ์ดำ อยู่นา
โอ้ออกคราน้ำ	จับต้องกลใด
๑ บันดาตเทเวศ์แจ้ง	ชวนชา ยาเฮย
สุจิตร์สุธรรมา	หนุ่มเหน้า
สุนันท์สุชาดา	อรรคเรศ ดีเอย
กับหมู่อัศวไค้	เสด็จแคว้นอาศรม

๓๓๓๖ โศภณรามเกียรติ์

๑ ถึงอาศรมบทห้อง กุฏิ
 ครัดตั้งส้มหิรัญ พรั่งพร้อม
 จงเฝ้าพระตักขม ฝังบาท เชนา
 มอญหม้อบศรีธอม แวดเข้าประคองครวญ
 ๑ ดีดาอรรคเรศได้ ยดนาง สวรรค์แ่
 คตยวิคกทุกขจาง จากเค็ร่า
 ศุภฤกษ์จวนอรุณต่าง วายุรุด แรงเฮย
 ประสูตพระกุมารเจ้า หน่อเนอหริวงษ์
 ๑ อินทรทรงตั้งขอพร้อง พิไชย ยุทธแ่
 เป้าต้นศัพทเกรียงไกร ครันครน
 นางสวรรค์โสรจรงคไฉย ราชเดวีจ ประดิษฐ์แ่
 หน่อทกุดพัศพรณ ภาคห้องพานมณีน
 ๑ นางยลบุตรแ่มช้อย เนิตเนตา เด็คแ่
 แ่นสวาคิยอดยุพะยาว หน่อน้อย
 โกตย์ดำเทพเคา รพประสิทธิ์ พรนา
 ด้เร็จผู้พิมานคต้อย คตาค์ทงบริวาร

๑๖๐ ภาควัดศรีสวัสดิ์ว่า เหว่ขวัญ หายเฮย
 อยู่เป็ดยวเดี่ยวทรวงศัตย์ หมั้นใหม่
 ชุ่มโอรสรำพรรณ เพื่อนยาก แม่เฮย
 ไร่สิ่งสมบัติไร่ ญาติไว้บริบูรณ์
 ๑ ครวจนครวณแม่ ดุจดชด ด้นแฮ
 สบถึงสรรพสมบัติ ดุจไร่
 แต่รำวงค์จรัส เดี่ยวคิด มานา
 แม่จะทำขวัญให้ พ่อผู้กลอยเชญ
 ๑ ถอดแหวนผูกหัดให้ บุตรา
 สรวมสวัสดิ์คติเดชา ผ่องแผ้ว
 โอรสหลับสันนิทนางมา นบนัก รรรมแฮ
 ฝากลูกตากดาค์แคล้ว ชื่นน้ำแข็งไค่ต
 ๑ ยดสวาทูกเกาะหน้า ถอดหลัง โดดแฮ
 หวนจิตรสุดคิดตั้ง เวชพร้อง
 เหวยสวาทจะระวง์ ถุกอย่าง ไร่นอ
 เด็กเด็กพาเที่ยวจ้อง จักต่างฤาไฉน

๑ พานรเณตยว้าน ชรรมดา เราแถ
 บุตรรักค้องจำพา สักกียไก่อ
 ทุกซ์ไภยถึงไคมา มีไป กตวแฮ
 นางตะบุตรนางไว ห้างนัคไณ
 ๑ เทพัสดับตักคึก โดยไว เขาวนนา
 รับกถับคำตาไย ดุแล้ว
 อัมราชไนย รับสู่ เนนียนแฮ
 สรงโสรวะวราชแล้ว ผ่องพนมตทิน
 ๑ ดิทธาธมาธิดา ถมหาดาน น้อยแฮ
 กถับนิกได้ถนทาน รับเคา
 บงบัพภกุมาร เทยวเสาะ แสงเฮย
 ไปปะเหนอยนังเศรา เวารัชนฤคัตตวง
 ๑ จำเราจักก่อดัง การหา หุคี่แฮ
 ชุบราชกุมารวาทา ดอบไว
 กอนนางกถับจรมา ดุบริ เวณแฮ
 วาครูปกุมารได้ เสรีจแล้วถึงกฐนัท

๑ เทวธรรมาจารย์	คำดา
นบพระธิดาเห็น	จึงพร้อม
นางฝากบุตรกลับพา	ไปไป บอกละ
ทำรูปให้ดูนาค	แต่งตั้งพิธีกรรม
๑ ครานไปของก่อ	กาตา ภูณท์แฮ
หิยรูปเดชาจะ	ลบได้
นางทศพระธิดา	พระโปรด พระเอษ
เชษฐาเกิดจักได้	อยู่ด้วยนาคดา
๑ ธิดาว่าชอบแล้ว	นงคราญ
กตัญญูกอดาگرانต์	รุจกตา
ร่ายเวทไล่กุมาร	รูปที่ เพติงเฮย
เกิดมหัศจรรย์กล้า	ต้นคุดมโพยมหน
๑ พอสว่างมีตเมฆแล้ว	กุมาร เกิดแฮ
ในที่ท่ามกตากรานต์	แห่งน้อย
พระร่ายเวทเกิดธาร	พรรษคัม เพติงเฮย
อุ้มกุมารคตาคล้อย	ส่งให้เทวี

๑ อรรคเรศทรงรับแก้ว	ปรีดา
อุ้มแอบนารถส่องรา	เข้มข้อย
ยลโฉมบียบุครดำ	ทรชน ชมแฮ
งามยิ่งงามไม่น้อย	ลักษณะดำเต็มอกกัน
๑ นางขอส้มเยศให้	กุมาร สองเฮย
นักสิทธิ์ตอบคุณหาร	เลือกใช้
โดยขัตติยนามขนาน	รอนโทษ ปวงแฮ
อายุบริวารได้	ปลดอดพ้นกาพกิน
๑ จึ่งว่าโอรสเจ้า	แจ่มจันทร์
มงกุฎสมญาธรรม	เศกชรั้ง
กุมารบุครบุญธรรม	นามตบ นื่องนา
จงนิราศไทยพ้อง	สัตว์ดีดีแผ้วสองเกษม
๑ ภาควดีประนคณ้อม	ข้าตา พระแฮ
อุ้มกุมารสองคตา	ตู้ห้อย
ให้ขระขารา	สองบุคร เสวยเฮย
ภนอมคไฉนพิน้อง	คำเข้าผดุงสงวน

๑ จนต้องไวยวธินได้ ดิบฉนำ
นางผู้พระนักรรรม นอบไหว
สองนารถไม่ซาญชำ นานุศาสตร์ ศิปป์โดย
พระโปรดตั้งสอนให้ เพื่อแผ้วกันไทย
๑ มุณิทรยีนชอบด้วย บังอร
เป็นธรรมาจะสอน ตั้งให้
นางเฉยพจนสุนทร ปตอบก มารแซ
ครัสต์เจ้าจกภาทไหว กตบห้องบวิเวณ
๑ จังองค์นักพรตตา ปรีชา
สอนตั้งใครวิทยา หน่อน้อย
ให้ต้องเร่งศึกษา เสรีจธรรพ เวทเฮย
ไวย้องคต่งไปด้วย เสด็จพตังตังถดง
๑ จังเหตาเวพุก้อม เปนคัน ศิปป์แซ
ครหนึ่งตูกตามัน แบ่งให้
ต้องหถานตะคันธรรพ สอนอุป เทห์เฮย
ต้องรับจากหัตถ์ให้ ประนคตั่วถาจร

๑ ตูตถานรุ่มโคกเชื้อ ผกาไสว
 เบนที่จกกรมใน เขตรน
 หักดอกโคกปักไทด ห้าสิบ วานา
 ศรัชต์แมตงตรงคั่น ดอกค้องกระจายพร
 ๑ นักสิทธิยตหนอน้อย ส่องชาญ เขียวแฮ
 จึ่งเริ่มกาตากรานค กิจแกตัว
 ร่ายเวทวิศณุดาต เกิดมหัส จรรยฮา
 กฤษณ์ทกเงิงโพตงแพรว พางรังเพลิงกัณฑ์
 ๑ เกิดเป็นเทพบุตรแกตัว กตางยัญ เพ็งแฮ
 ทายเกิดศึคป์สองคั่น เพรศแพรว
 กับศรัทหเด่มบรร จบประกับ กัณหา
 นักสิทธิยิบออกแก้ว เทพยพนพตันหาย
 ๑ พระอวยพรเพิ่มแก้ว ตั้งศรั ให้แฮ
 เขาวราชวัตรพรชนู เกิดเกล้า
 ตาไอยกาจร ดู่ชนะ นีนา
 นางทราบโถมหักเฝ้า ชนชนชุกรมต

๑ ทั้งสองไฉยาศพร้อม กับเพดา แม่แ่
 ครัสจะดาชมเขา ช่อไม้
 เทวี่ปดอบยุพเขาว์ อนุญาต สองนา
 ไปพ้ออย่าไถดให้ เร่งรู้ระวงกัน

๑ สองทรงศรตำตรแล้ว กราบมาร ครแ่
 สองราชจวดตถถาน บ้าไม้
 ชมด้คว์ดำพฤษ์สาร ไซดคี ขวเฮย
 เพื่อนเทยวชมเพดินไท่ ด้คว์หิมพานต์

๑ ยดวังแด่นอ้อมใหญ่ ด้ชา รัมเฮย
 พระเชษฐบุอกอนุชา ะตช
 จะตองเคชศรปรา กฏเกียรติ ไ้วนอ
 แผลงพฤษารังนี้ เพื่อให้แหกตถาญ

๑ ทรงแผลงพิฆาฏคัน พระยารัง
 หักโค่นโก่นเพิกพัง แหกถัม
 บันภานฤนาทตัง คตอดทัว ภพแ่
 มนุษย์เทพากัม ักตรัวว่าหวาดสยของ

๑๖๑ พระมวงกุญพระตบรัง แรมพนา เวศเฮย
 เสร็จโค่นขุนพฤกษา แหกถล่ม
 ครอบไถ่สู่สถานอา ศรมบท
 สู่พระมาตุเรศกัม กราบแจ้งอนุสนธิ์
 ๑ พังคไยนองตักษณปัทม เปรมจิตร
 ว่าพ่อขไมยมิตร รวบรวมไว้
 สัมเปเนเอกอดิศร วรเฝ้า พันธุนา
 สติหิศักดิ์สมวงษ์ได้ ดึงนดเหลื่อ
 ๑ เชษฐองค์ไอรต์เออน อัดถถาม พัดันนา
 พระแม่จึ่งแถถงความ หนึ่งน้อย
 บิตราชตุกรักนาม ไฉนนั่น พระนา
 สติคยทศไคไชย คัดอันฉนฉนาย
 ๑ ชตไยนองเนตรแจ้ง เหตุหน หดงแฮ
 ข้าพ่อวรยุคต คุไว้
 อันองค์พระจุมพต ชนกวารถ พ่อฤ
 นามพระราเมศได้ ผ่านด้าวอุยทุชยา

๑ นางแสดงโดยเหตุเบื่อง บรรพภาต ถิ่นนอ
 ยกตำตริวิหาการ แต่งตั้ง
 คราบค้องทุกขัทรมาน มาฟัง ขวิฏธะ
 จบเรื่องเอารตัง นาวุช้องโคกคัสถ์
 ๒ ปางบรมรามราชเจ้า อยู่ทชยา
 เต้จออกหม่มมาตยา ดาษเฝ้า
 ยินก้องเกิดโกตา หดเหตุ มหันต์แฮ
 หลากหญไทยท่นเว้า เร่งชนลอบถาม
 ๓ ไหรจารย์จบแจ้ง เจนคำ หรบเฮย
 รัมราชโองการธรรม ชเวศไต้
 ลอบทัวเล้งจทุกคัม ภีรพากย์
 ลอบบ่เห็นเหตุให้ ชัดอนอกฉงน
 ๔ ต่างประนตมอบเกล้า กราบทูล
 ข้าแต่่นเรนทรสุริย์ ผ่านหล้า
 คัมภีรบ่แจ้งมถ เหตุจ นเดย
 แต่ติชคคัส้า เน้นโน้นมีปาน

- ๑ ปางบรรพชรมิกเจ้า รอบธำ กตเสย
กับพระไทรยอนุชา เพรศแพร้ว
ทองฤทธิราชศรา วรผาด แผลงแฮ
ถวายพระทศกระหม่อมแก้ว ทศต้อยคั่นสุวรรณค์
- ๑ สรรเทือนสรทกฟ้า ดินตาต
เหตุก็พอบุณปาน เปரியได้
ชรอยผู้รังฤทธิชาญ เริงตำคร
ทองวราวุธไถ่ เขตรวนแดนนคร
- ๑ ฝีมือเรของฤทธิ ใจตรง อยู่ฤ
คงบั้งวัดพระประดังค์ ทำนได้
ผิวกิตขบถคง แวงแข่ง คำนา
หักก่อนดีกว่าให้ แกกตำมาผจญ
- ๑ ขอจงแต่งอศิวอ้าง อุประการ นามฤ
ครบเครื่องสุวรรณธำสน์ สอดห้อย
เลี้ยงสัตย์ปด้อยสู่สถาน นิคมเขตร ชันท์แป
ให้บุครวายุคุต้อย คตาศักดิ์อมคอดตาม

๑ ในตำนานจะแจ้งว่า พระจักรา ราชแ
ผดุงภาพเพ่งกรุณา ทวหน้า
คาบหมหัทศจรรยปร่า กฎเกิด เปนแ
จึงปล่อยม้าหมายรู้ เรื่องแจ้งใจชน
๑ ใครครองวรตัจตง คนกตัญญู ญนา
จงสการอศิวอัน อาศน์ไท
ใครจ้วงจุจับชั้น ขัณฑ์ กัดแ
คือขบถไว้ ฆพตองตายเคียน
๑ คงจะประจักษ์แจ้ง ใจชน ได้นำ
ใครชื่อใครคคคน คิตร้าย
ผิจะพบพวกรพต ผู้ประทษฐ์ ไทแ
จับอย่าเหตอเหตอ้าย อาจเออมโอหัง
๑ พังดาร์ชั้นตั้งให้ หนุมน
วิบลไอยเกษสถาน ถิ่นด้าว
ทุดตองอนชาชาญ ไซเยศ
เชญเสด็จนิษฐ์ท้าว เร่งร้อนเร็วถึง

๑ วายูบุตรรับตั้งคด้อย	คดาจร
ดูแห่งไภยเกษนคร	ไปช้า
ทูตองค์อัคร	ต้องกระษัตริย์
โดยพระจอมเจ้าห้า	ตรัสให้เชิญองค์
๑ ต้องทราบคำรัสเรา	เร่งพุด
เทียบพยุหยาครพด	พร้อมพร้อม
ยกทัพเดินด	อยุทธเยศ แล้ว
ต้องสู้รบราชัน	นอบเฝ้าพึ่งดำรง
๑ จักรพงษ์ภูวนารถเอน	โองการ
เหคุอุบถันดาต	ก็กก้อง
ดังไฉยว่าไภยพาด	พวกอมิตร มีนา
จึงจะให้พระน้อง	จับเดียนไธศวรย์
๑ จักรังดิชิตคด้อย	คอบา ชานา
ปล่อยออกนอกนัควา	รับเต้า
อีกขุนกระบิรินทร์	ยุบครุฑิ คามแฮ
ให้อนุชยกพดเรา	รับค้อนคองหลัง

๑ บุคคลขี้ด้อยทำว ทดสาร
 สรวมขี้ไฟไต้ทมาตย์ ปั่นหัด้า
 การเพียงจะรำบาน อรินทร์ราช นัฎ
 ตกพนังงานข้า พ้นของสองศรี
 ๑ พระหีบสองเกราะแก้ว กับอา วุชเฮย
 เรื่องฤทธธัตถิศักดิ์ดา เดชธ้า
 เคยทรงตั้งศึกมา ทกคาบ ครึงแะ
 ประดิษฐานก่อนขุข้า ตั้งให้เตรียมพพล
 ๑ สองราชรับพจนแก้ว ตาคตา
 จากพระโรงสู่วัตถ์พลาง ตั้งให้
 ไหรเฒ่าเหต่าพฤตมา จารยจัด พิธินา
 มาดยรับโองการไท้ ชิบะศวัน้องอวดตาร
 ๑ ขุนม้าจูมึงม้า มาพถัน
 อาตักษณเขิญสาธน์สุวรรณ ผูกเข้า
 เวียนเทียนเจ็ดรอบบัน ถือสุรนาท ประโคมแะ
 สรวงประกาศเทพเจ้า ชาวทั้งไทรสถาน

๑ สรรพเสด็จปลงยอศิวะแล้ว คตจักร

วายุบุตรตามอศิศร	คุ่มเต้า
ปางองค์อศิศร	ต้องกนิษฐ รามแฮ
ทรงรยภพดเค้า	สุดท้ายภายหลัง
๑ กตาวงศ์บองคัพทอง	เนาภูฏี ดงเขย
ตาบาทพระชนน	นารณเจ้า
จักใคร่เที่ยวไพรศร	หวังสุข จิตรแฮ
นางสดับคตจักรเร้า	ร่วมร้อนฤไทยไหว
๑ พถนห้ามมียบุตรด้วย	เกรงไภย
ต้องบ่งร้างไร	ไศกส่อน
จนจิตรจิ่งอวยไชย	ยอมอนุ ญาคนา
ต้องสดับกตบชนชน	ชอบน้ำใจเกษม
๑ ตาแม่แตดาเบอง	นักขรรพ์ แด้วแฮ
โทราชกุมารณ	ผาดคด้อย
เทยวชมพฤษไพโรจน์	แสนสนุกัน ด้นนานา
ชมล้ำสัตว์ใหญ่น้อย	ถิ่นถาดำดหาน

๑๖๒ ๑ สององค์บังมิ่งม้า อุปการ
 กายเสวตรโชนฐ์เท่าปาน ชาดบ้าย
 ภักตร์ดำผูกเบาะฮาน ดอชเียม เอกแะ
 ยุรยาตรกริยาย้าย ย่างมั่นเหมือนหงษ์
 ๑ ชมพดางสองต่างทง เถาว์ดี คด้องแะ
 ม้าคิตทรงสรводต้นค้ แซ่ซ้อง
 พิศพบกต่องผูกพัน สดแะ มานา
 พระบุตรเปิดพบพ้อง เพ่งอันอ่านด้าต้น
 ๑ ศุภธำถันราเมศร์เจ้า จอมนรินทร์
 ไวยกุดจากกระสินธุ์ ปราบเสียน
 มีพระกระมณจิน คณานิก ดงนแะ
 โดยศัพัทม์ปนาทเพยน ผิดกกาตปฐม
 ๑ ดั่งไถยอริราชร้าย เริงทง
 จึ่งปด้อยอุปการทง เลี้ยงม้า
 ใครคิตทวยศอง ขาจรว่ม ขาคันแะ
 จะพิฆาฏชาติข้า ชวต้นวงษ์สุญ

๑ อ่าณจบด้าต้นเต็รจั่วถั่ว ครัตัพถัน

หากว่ามาขอกัน จักให้

มาทแม่นจักโรมวัน เรวรบ มั่นพอ

การขบถทตไท่แท้ บ่แจ้งจิตรณน

๑ ครัตัพถางพระแผ่นชน อัคร

กวดักแว่งพระแสงศร ด้าครคว้าง

องค์อนุชแด่นตามจร พระเชษ ฐาแย

งามถอยเอี่ยมอ้าง เอกแม่นอมรินทร์

๑ กำแหงวายุบุตรตุ้ม ตามดักด รอยเฮย

เพ่งพบดองทรงยศ หน่อหน้า

หนึ่งชี้แต่ละหนึ่งบท จรวัง ตามแย

โฉมเนติเนกผ่านเกตุ พิศณุไต้มธมดินธุ์

๑ ฤาถองวรนารณ ถองฤทธ

จึ่งอาจร่วมอาคั่นสถิตย ที่ท้าว

มันคือบัจจามิตร จักจับ ถวายนา

คริเต็รจั่วแมตงเคชหัว จูจ้องจับประจัน

๑ หน่อสนธิ์นทรณภักตร์พอง ชนดว

คุณโกรรชกัธดาตรา ฟาดค้อง
กระบิณทร์ชวดชวณถา ด้ถบหนึ่ง นอนแ่
พลางยุบถบอถนึ่ง กระบิณทงหาญ

๑ ชรอยนายไ้ด้อดค้อม ดุพา ช้เฮย
จิงบักถวี่ว ปถดเปตอง

มาทไ้ครจักตามมา เราค้อ กรพ้อ
ตรัสพลางจับมาเยอง ย่างหือรให้จหัน

๑ ถุกถมคั่นกถับได้ ถ่มประดี คึดแฮ

ฉิกุมารมีฤทธิ์ แต่จ้อย
คักแทบชวี่ วายวอด เจี้ยวนา
อินทรีชิตเดชยงนัย กว่านไ้หนไ้หน

๑ คึดพลางกถุยเพศ์แกถ้ง กถับกาย เปนเฮย

ถิงถี้กถี้เทหาผาย คุ่มเต้า
หักผดพฤษาถวาย พระพี น้อถนอ
พระบ่ถ้งไ้ถยเค้า ครั้ถ้เออนโ้ษฐ์ถถถ

๑ หนุมานทำชอบชน เริงประจบ
 เห็นประมาทโคตคตบ ได้คว่ำ
 พระบุตรฟาดถูกซบ หมอบนึ่ง นอนแฮ
 บัดเพศกตบคงหน้า อนุชกรวกระหน้าคั

๑ เชษฐาว่าอายนี้ อหังการ
 พินาฏให้ว้ายปราณ เกิดน้อง
 กนิษฐาตอบคำชาน อย่าฆ่า เถยขอ
 มัดปล่อยไปสู่พ้อง พบเจ้านายมัน

๑ ฟังกนิษฐาตอบแล้ว ถอนดัด ดาแยะ
 ผูกกระบี่ไฟดั่งมด แฉ่นแต่
 ยางไม้จรดตายหัดถึ เป็นเรื่อง ต้าปฮา
 ใครใช่เจ้าของแก้ว อย่าได้ดั่งประสงค์

๑ วายบุตรคนซพदन ฤาหตุค
 บัดกตบถุณช จักรแล้ว
 พระรามถูกรมารุต แถดงเรอง จบเฮย
 ทรวงตบเสด็จแคล้ว ตู่แกชุนกระบิรินทร์

๑ ด้าไม้ปลดเปลื้อง ทรงค้ำ
 บขาดบงแข้งขัด ที่หน้า
 พระจิ้งออกโอรสผู้ตรัส บอกหนุ มานแฮ
 จงท่านเฝ้าผ่านฟ้า กฤษณท้าวยังสถาน

๑ ขุนกระบิณทรียนตร์เศวรา ใจเดี่ยว
 ออกเฝ้าเพียงไฟเดี่ยว ดวกไหม้
 ไช้จักจะคิดเย็บ ไคปลด อายนา
 มาทมิเฝ้าท่านไท้ เทวศรัอันฤหาย

๑ คิดแถ้วดาบาทเบอง บทบงษ์
 เเดินคัตตตพุ่มพวง ปากกว้าง
 ดุยทุทธยาตรง กรากสู่ เฝ้าแฮ
 กัมเกษตงแทบช้าง บาทแถ้วราพรรณทูล

๑ หิริณณินภักตร์พ้อง หนุมาน
 ค้องสาปฤกมัตประจาน จิตรข้อง
 โกรธตรัสเหมไครหาญ จักขอค วายแฮ
 บัดยั้นหัตถ์ดุดค้อง วติเปลื้องจากสวา

๑ หนุ่มาณกรานกราบแล้ว ด้้นองทุต
เบองบาทบดินทรนุ่ญย์ ด้ตักถอย
พระคร้ด้ตั้งหญญร ยাত্রเร่ง อนชแ่
ไ้จ้บอายด้กจ้อย จิตรเฮอมไ้หัง

๑. ตุกถมรืบพจันชน เมฆา
 ๒. ถึงทพทตอนธา ท่านแจ้ง
 ๓. พระให้เร่งโยธา เดินควน ไปเอย
 ๔. พดเพียบเพียงเบียดแบ่ง ป่าตมระเนนนอน

๑ ปางต้องนั้งพิไต้ ยดพด มาแ่
ยั้งคักคักถั่วยบด ไต้ถ้อย
ต้องท่านจักไปหน ไต่บอก หน้อยฮ่า
พาพวกมาไม้น้อย กิจเกอการไฉน

๑ น้องนรินทร์พนพจน์เขื่อน คอบพลัน
 เข้ายึดอกอย่าโมหัน ตั๋ว
 เองร่วมอาคันตฺรงขรรค์ โทษยิ่ง ใหญ่แซ่
 มาจกจับต้องผู้ ขบถไท้ไปถวาย

๑ ตรีศัพทางแมลงสาครไต้ คอบมณานู สาครแฮ
ต่างจากต่างอุกราวณ รุกเกรียว
ศรพระบุตรดังหาร ทรวงกระษัตริย์ สองแฮ
แต่วกดับเป็นบ่วงเดียว ได้ต่างพดขันธุ์

๑ ฉายบุตรบัตโคตเจ้า ราช
พระพรตของศรีศรี ชบดิน
ต้องกระษัตริย์สมประดี ร่ายเวท เป็นแฮ
แมตคิตยตพดสิ้น มาครค้องบ่วงกระเด็น

๑ พระพรตจับสาครขัน เลี้ยงพถัน
นิกเดชพระทรงสุบรรณ กอบเกอ
แมลงปราดเกิดตมณัน พัดบ่วง หมดแฮ
บัตกระทบหน่อเนอ นารกถึงกลางอริญ

๑ ลูกตมโถมจู่จ้อง โจมจับ
รวบพันของหนรับ หลักได้
บัตพาพระบุตรกตัม ยิงนำ รกแฮ
ถวายเป็นอนุชไท้ ษเรศเจ้าจอมราม

๑๓๓๘ โคตงรามเกียรติ์

๑๒๓ พระพรตภูวนารถกรว กุมาร

เหม่ถูกขังการ เก่งแกตัว

เส้ร้งมัตประจาน จงมน

ตั้งเส้ร้งทรวงรตตัว เดิกรพตจร

๑ ถึงนครหฤตทัฬหะ ได้ตั้งจิต วังเฮย

ต่องราชนบนาทศุต เซษฐิไ้

ทุดความแต่เดิมผจญ จบเส้ร้ง คึกกา

จับพมิดมาได้ แ่น้องคอดหน

๑ จอมศรัยทศเยศได้ สดับดาร์

พิโรชจุเพติงผตัญ พดุงฟ้า

ดำรัสเรียกนศรมาต โดยด้วน

จงรับจับเค็กถ้ำ กาจร้ายไปจำ

๑ ทินทกรรมศรเครื่องห้า ประการ เทียวเฮย

นำเทียวตระเวนขาน โทษพร้อง

บักขาหย่างทมาน มั่นนัง แถนา

ศรคตียวารถ้อง คัดเกล้าตั้งหาร

๑ นครบาตรับตั้งแล้ว ถัด
 มาเรียกกองครักษ์หา เครื่องพร้อม
 จองจำกุมารา ตามตั้ง
 พาเที่ยวตระเวนอ้อม นิเวศน์ให้ชนเห็น
 ๑ ควรเป็นตั้งเวรทั้ง หึงชาย นาพ่อ
 เห็นต่างเห็นใจหาย ว่าให้
 เพ็ชรมงกุฎให้นายราย รถมเร่ง ทหารแะ
 ถึงที่แสดงเก่งได้ หยุตแล้วตรวจตรา
 ๑ รับหาชาหย่างคง ตามการ
 เอนักโทษทรมาน นั่งแล้ว
 ตามแดงครมมือทยาน ยืนรอบ
 นายใหญ่ใจเพชรแกตัว เร่งฆ้องเคื่อนชาน
 ๑ ส่งตำรวจบุตรเค้รำ หมองศรี สัตตนา
 หวนนึกถึงชนนี้ นารถท้าว
 อีกพระมื่นโยคี แดพระ ดบเอย
 เราจักตามขั้วพร้าว ห่อนได้อำตา

๑ ฝ่ายสุราเทเวศ์เดื่อ	เมืองประจักษ์
ว่าหน่อพระหริรักษ์	ร่วมร่อน
ชวนกันช่วยพิทักษ์	โดยเดช
กางกटकตายครึ่งบ่อน	ทิพยทงศ์คนช้ทรง
๑ ปางองค์พระถบยง	ยังพนา ครอย
เห็นอมิตวัจชัยสู้า	คตาศ์แคล้ว
พัตน์จากพุ่มพฤษา	ประสับ ศรัย
พตงเก็บศรัยชัยสู้า	กลบด้าวอาศรม
๑ บังคมณกตัทธทง	ชนน
แดนโคกจกทุกคค	ห่อนได้
ส้องราชหวนวาท	ถามปดอบ
บัคพระถบนารทไท	ค้อยกตณกรรแต่ง
๑ ทูตถดงเดิมพมมัว	มีดาร์ ศรัย
ดาร์ว่าองค์อวดคาร	แต่งตง
ถูกจับข่มพาด	พญทรรคอ ยุทธชัย
เขาจับชัยสู้า	รับเข้าธานี

๑ เทวทัตราบดัยบดัว ดาญเชญ
 นักตธิบชอกเหตุเห็น ห่อนร้าย
 พระตบรับจักเพญ เพียรดีบ
 นางค้อยคตายไคกคต้าย เมฆแผ้วโนมจันทร
 ๑ ราพรรณตบดตั้งแต้ว ถอดแหวน ตั้งแฮ
 พระตบรับดตดแต่น ไคกเครัว
 นบนารกตาศจากแต่น ดาบค มาแฮ
 ถิ่นนิเวศน์รับเข้า พักคั่นไทรทอง
 ๑ นบด้นองเทเวศ์ถ้วน ตากถ
 เชญช่วยบงนำคต เชษฐท้าว
 ดรรจงเล็ร้ดดีบค้ำคน ตั้งเวช
 พระตบทราบแต่นร้าว อระร่อนแรงฉน
 ๑ เศรคตอมเรศร่อน ทิพยา อาคันเอย
 ทรงเพ่งทราบกิจจา หน่อไท้
 ตบดเรียกนาฏรำภา พตางตั้ง ความแฮ
 เยาอเรศรับพจนไว้ ห่วงเกด้าพตันทา

๑ ตอยมาถึงอยู่ทศดาว แคนทาง
 จึ่งตฤษตรีปเปนนาง มนุษย์น้อย
 กระเดียดมือชดพลาง เดินด่วน
 ถึงแทบทวารชัย เนตรเยอนยถกumar
 ๑ ตั้งตำราตักเทวศ์แล้ว นางถาม ปตอปเฮย
 ไยพ้ออนุชโณมงาม ไศกเคี้ยว
 พระธบบอกจักตาม ดมว่า คนแะ
 มาห่อนทั้นเขาเข้า นิเวศน์แล้วตฤถิต
 ๑ นางยนิพลางว่าน้อง คอวโกต
 อยู่ณุกนักโทษกระได ตอดต
 เขาจักมัดอนุชไป แทนโทษ
 เพราะตักษณนักโทษนั้ เณน้องณัดโณม
 ๑ เราได้มนัสนั้ม ในการ บุญแะ
 หวังอุทกอวยทาน อนุชน้อย
 พระธบคิดคำขาน พตางกต่าง วอนเฮย
 คุจักขอบุญต้อย ตักนำมาพถัน

๑ ตำราสวรรค์ขอมมือเขื่อน ยินดี

พระตบรับจรัล	ทำหน้า
คักเต็มถอดแหวนทวี่	วอนเลี้ยง
เสด็จควมมาอวยชา	ตั้งฮ้อน โมทนา

๑ ราการับมอคต้อย ยังประ ชุมเฮย

บอกเพ็ชชาฎุม	แคนแก้ว
พตางนางส่งชตกุมภ	ตฤชคแต่ พระบุตรแย
สร้างเสด็จดับแหวนแก้ว	สอตก้อยกุมาร

๑ บันดาตคาไชร้อย หตตตง

ใครห้อนแดเห็นองค์	หน่อไ้
ตำราสวรรค์รับนำตรง	เดินควน
นางบอกหนทางให้	พระบุตรแล้วคนสวรรค์

๑ พตัมพระบุตรแจ้งว่า เทวา ตตเฮย

แดนขึ้นรับดีตา	จวนบ้อง
สองโคกต่างพรรณา	ในทฤษ ยากแย
คดียิ่งเคื่องจักต้อง	ค่อลู้ดกระบวน

- ๑ เห็นควรต้องรับคต้อย คตาคิด
ถึงปากกาตวาดไพร่ พฤษณ์แพรว
บัดปวงหม่พดไกร เพ็ชฌาฏ
เห็นนักโทษหายตัว คั่นคั่นวตเวง
- ๑ เหลือเกรงจำจิตรคต้อย กราบทูล นลของเฮย
ปางปิ่นราชนเรนทร์ศรัย ทราบถ้อย
โกรธาขึงเพิ่มภูต เทียบตั้ง เพดิงแฮ
ครีตเร่งเตรียมทัพคต้อย เสร็จแล้วได้ตั้งจรัง
- ๑ อำองค์ราชดีไท่ ถิ่นนาค
ทรงเครื่องศิริวิมต มาศพร้อย
เสร็จทรงมกุฏกถ ก่อกอง
ทรงจับศัรชรรคคต้อย ได้ตั้งจันทรธา
- ๑ เสด่นายกน้อม เคียรถวาย ไชยเฮย
เบิกโให้เดินทัพคต้อย เค็ดอนคต้อย
ออกจากนิเวศน์ขยาย พยัคฆ์ รงค์แฮ
พลเทียบพดนักร้อย ฤทธิห้าวหาญตำนาน

๑๖๔ ปางรามอิศราราชทรง ตามอนุ ขาเขย
 เสด็จจรกพดพยุห ยาตรเต้า
 บันญาให้อิ่งอุ โฆษบี กตองแ
 เที่ยงต้นผงกตเร้า รอบด้าวคงคาต

๑ กุมารต้องราชน้อย ทรงศรี
 คอยอยเห็นพดจร จวบใกล้
 มั่งคั่งเผือกน่านกร กองทัพ
 เห็นลี้กระษัตริย์ไท สถิตยเบืองรถทรง

๑ จักรกัณฐะเชษฐพร้อง ขวนนารถ อนุชเอย
 เราจักแผดงศรดำคร ดับกต้ำ
 ครว้สพดางแผ่ฤทธิ์อาจ เณกราช ดีห์แ
 เเดินออกขวางทัพทำ เร่งทำชวนผจญ

๑ ปวงพดกองทัพหน้า หนุนขนาน
 พอพบต้องกุมาร กาจกัณ
 ทุกตนต่างถนถน ตะย้อย
 เชิดฤทธิ์คิดเกรงอน ข่มท้อถอยหลัง

- ๑ ทนไคองค์พระพรตแจ้ง เลี้ยงพล อึงเขย
 เหลือบพบส้องครุณรณ ฤทธิแกตัว
 พถางทูตปั่นภูวดล ดุเด็ก ทนงแฮ
 ปางพระรามพิศแผ้ว เพ่งพรมโฉมกุมาร
- ๑ ภูบาตศรีไคร่น้าว ครไป
 หวังมิต้องครุณใจ กาจแกตัว
 พถางครุฑเร่งรอกไชย รุกเรียบ
 ทรวงเลี้ยงศรีเจ้าแก้ว ดนเดยวหวาดไหว
- ๑ ศรีไชยเป็นถ่านร้อน เพ็งถกถ คดอดเขย
 เขยวราชเผลงเป็นฝน คับต่าง
 ปางรามตันศรีผจญ เป็นครุฑ อเนกนา
 ศรีพระบุตรกลับคว้าง ไชว้อมครุฑหนี
- ๑ ศรีศรีธองราชผู้ เด่มอกัน
 จิงพระบุตรฤทธิสัตว์รค์ เลี้ยงน้าว
 ศรีภักดีเกิดอัศจรรย์ จวบเนตร
 เป็นเครื่องจัดการท้าว ถ้องถ้วนอเนกงาม

๑ ต้องราเขาวราชแจ้ง บิทร หนักเฮย
 หนักเคียดทฤธร เทียบถ้อย
 คู่ต้องกอบนามกร พระบุตร ฅบแฮ
 เปนบุตรดีด่าร้อย กระษัตริย์ไท่บุตรงค์
 ๑ หริวงษทรงครีแล้ว ฅนรักคร
 คำวิธถามพระลักษณ ไต่ย่อน
 ดีดาเมื่อนจก ไปฆ่า
 อนุชฆ่าจริงฤถ้อย เจื่อนเร้นเินไฉน
 ๑ ทนใดพระลักษณา หวาดลยอง ใจเอย
 ใจหนึ่งดีใจปอง หน่อน้อย
 ชมหาดนยั้งคณังหมอง จิตรเทวศ ถวิตแฮ
 พลงโคกพลงทถถ้อย แต่คณจนปตาย
 ๑ พระนารายนทราบสถตแล้ว บัญชา
 บุญช่วยคตดีดา รอดม้วย
 หาดนอนุชกอบบุญญา ยงยั้ง
 ตรีสัตว์พลงแต่จัตถวย อนุชเ้าตามกุมาร

๑ ภูบาตปดอบตูกน้อย เสนอความ เดิมแซ
 เดิมพ่อแสนพยายาม ยากไร
 ภายหลังความตาม เพราะบาป ดตเคย
 จงอย่าถือนำให้ ดับตรัยมารดา

๑ ต้องรายพรราชแตรัง ดนองดาร์
 คุมแม่ตูกจินทาต ถ้อยแล้ว
 โทษผิดห่อนควรตมาน เต็มอเก่า
 ดองกล่าวพตางรบแคล้ว หดบเข้าไพรไป

๑ ภูวไยราชตั้ง หวายบุตร ขยันเอย
 อักสูมนันตนิมนุษย์ ใหญ่น้อย
 สงดาร์ต่างแสนสุด เทวศร่า ไรนา
 พตางต่างรบตามค้อย คิตเข้าตงดาน

๑ ภูมารยตดีไท้ ตามมา
 จิงรบยงศาตา ถอดแคล้ว
 ชวนกันปีตทวารา เรียบรอบ
 พถันนบชนนี้แล้ว เต้าแจ้งจบความ

๑ โฉมงามทราบไศกข์ม ไอรต์ พดางแย
 ครัดว่าพระทรงยศ ยอดคั่น
 ควรฤช่างคิดคด จักฆ่า ลูกแย
 นางครัดพดางไศกข์ม จักม้วยมรณา
 ๑ ราชาราเมศ์เฝ้า พังณดี
 จึ่งค่อยวิงวอนครัด ปดอบน้อง
 นางพังย้งโทมนัส อเนกร่ำ
 พดางรับมาวอนพร้อง พฤตม์ไท่เสด็จพด้น
 ๑ นักกรรมกอดสัดกแล้ว เผยทวาร ดูเขย
 เห็นดีราชนมัสการ กราบไหว้
 จึ่งมานั่งสถิตย์สถาน ถามเหตุ การแย
 รามราชทูลขอให้ ช่วยฮ้อนวอนนาง
 ๑ เวทangkคดาศักดิ์อย ยิงฮองค์
 บอกว่าพระรามทรง ไศกข์ม
 รับผิดชอบองค์ อรรคเรศ
 นางทราบคตาศักดิ์คั่น ถ่อมให้เสด็จมา

๑ สิทธารับเสด็จแจ้ง	จักรี พด้นเอย
จักรกฤษณรับจรดี	ตู่ต้อย
วิงวอนปลดอบมเหสี	แด่นโกธร นักนา
พระเจ้ขอตูกน้อย	หน่อไต้ขององค์
๑ ไฉนยงทูตอดเอน	อาวรณ์
พระยั้งแด่นทกชื่อน	แทบม้วย
นางเห็นพระภุช	ไศกยั้ง
จึงเรียกตูกมาด้วย	นบเกตุสฤษดิถวาย
๑ นารายนรับหน่อช้อย	เหนือคก ครอบของเอย
นางศรีต้อนตูกรัก	ร่ำพร้อง
จักรีผ่องผินภักตร์	ชวนหน่อ นารณเษ
พตางศรีต้อนช้อย	นบไท้ติทรา
๑ อิศรราชต้ง	ตองกุมาร
เสด็จรุดรุดการ	กำพร้อย
ปวงพทหม่ทวยหาญ	เหิมไ้
เดินทพกตบคั่นค้อย	ตุด้าวคตบรี

๓๑๕๒ โคตงรามเกียรติ์

๑๖๕ ๑ องครามครนรุ่งแก้ว พาสอง หน่อหนา
ออกพระโรงเรื่องรอง ตั้งให้
โหรหาคุฤกษ์ฉลอง ขวัญพระ ตุ๊กเขย
โหรรับคำนวณได้ ฤกษ์น้อมทูลถวาย
๑ รุ่งรวีดีห่า มินิค
อมฤตยไชยประดีทิ สักตติแก้ว
ทรงทราบตั้งโดยกิจ อำมาตย์จัด การแฮ
ทำทวพณงานแล้ว เสร็จพร้อมพิชิตเดิม
๑ ต่องกระษัตริย์เสด็จเข้า ไตรจสรัง เสร็จเขย
ราเมศกุมารทรง เครื่องพร้อม
หมู่ญาติประยูรวงษ์ ในฝ่าย น่านา
โดยเสด็จเดินแห่ห้อม ชูเบองบัตตังก์
๑ ราชครูเวียงแว่นแก้ว ดับควัน โมกเขย
กระแจะเจิมเฉลิมขวัญ หน่อน้อย
มโหรศพเด่นครบครัน ฉลองพระ กุมารแฮ
เสร็จกระษัตริย์ต่างคต้อย ต่างแคว้นสู่สถาน

๑ ไอรตคิตมาตุเศร้า ไศกี ครอบงม
พระศรีให้รับชนนี้ กตบด้า
ว่าชนกโคกแสนทวี่ เทวศเศร้า นางนอ
แม่มักตบมอบนางท้าว แก่เฒ่าแสนรุ่งรังค์
๑ พอรุ่งออกถึงแจ้ง สุ่มัน คั่นเฮย
รับราชโองการพัตน จักพร้อม
ต้องส่งเครื่องเครื่องผืน ผายตักตย คุรงค์แฮ
ชวนรอกำนัดถ้อม สืบ เดอนรวพตจร
๑ รอนแรมตฤกฏ์แล้ว ดงพา ชัยเฮย
ยุรยาตรนบตีทรา ถองถ้อย
ต้องราชกุมารดา พระวิชัย มฤคแฮ
มาสู่อาศรมน้อย นอบน้อมชนนี้
๑ กุมารทนต์พระแม่ด้วย บิดุรงค์ ตั้งเฮย
ว่าพระโคกแสนทรง เทวศให้
โทษพระบิดุเรศจง ยกโปรด ภูกนา
เชิญเสด็จดังก่อนได้ ปกป้องปวงตนม

๑ ดัศดาทรงดัดบัณฑ	ต้องวอน
ตั้งเวรโรมมานะตมร	ขุ่นข้อง
เจ็บจิตรมคิจจร	จิกอยู่ พนัสนอ
แม่พระคัมภีร์คอง	ตั้งดาวถวายเพลิง
๑ ต้องดัดบัณฑพ้อ	พาท ทดนา
มอบสนมแก่ชนน	ไปเอื้อ
ตั้งวอนจึงดาดี	ดาศุ ฝ้ายเฮย
พระแม่ว่าจักเมือ	คือท้าวสุณนัม
๑ รามเรียกกระบถ	ตม้น คณเฮย
กับอนุชตามพัตน	เถาแจ้ง
จำเรจากถวขวัญ	เนตรนบ ศัพแช
เล็กรังอุบายแต่รัง	เทศักทใน
๑ ตามอนุชอำมาตยทง	หฤมาน
รับตั้งมาพระธาน	รับเร้า
ตฤกถมนฤมิตกราร	เมรุเต็รจ ทตเฮย
พระศรีตเรียกนางเถา	แก่แจ้งกิกถ

๑ จงจัดนางชะแม่ให้ โคกกา
 ประจวบดีตามา . อย่าแค้น
 อักตองกमारพา หดเบ่น ไกตแย
 ตั้งกระบี่ไปกฏแล้ว เดี่ยวเบื้องโกษฐ์บัง
 ๑ ถุกตมเหาะตุน้อม ดีดา ทูตเอย
 ทำโคกแด่นโคกกา ชบเข้า
 พระกฤษณ์พระมรณา เขียวจุด เพติงแย
 นางมฤกตเศร้า สว่างแล้วตามนี้
 ๑ พานเรศแปลงรูปให้ กายมหันต์
 เขียวนาฏสู่หัตถ์พัตน์ เหาะเว้า
 ตุมเมรนางผืน ผายสัดบ โคกแย
 หายกรังกรรแสงเศร้า ชบต้นส้มประดี
 ๑ จักกฤษณ์แฝงโกษฐ์ได้ เห็นนาง สดบเอย
 ช้อนตระกองอรวาง นาวุพน
 ไฉนคิอางขนาง ทำเล่ห์ ฉนนา
 ไครโตกย์จักสรวตครน ว่าแล้วเร็วหนี

๑ พระภุชญ์ไถ่ไขว่คว้า เยาวมาดย์
 วังคอบราชบรรหาร เหตุอ้าง
 ความดีด้วยพระจะผดายุ ชัฟใหม่ ม้วยแฮ
 ตังแต่วันตั้งมด้าง ขาดแก้วฤาคน
 ๑ รามเรี่ยกอนขทง ดำของค
 กับกระบี่เร็วจง กักไว้
 วรรณชุดคิดทรวง ดัศยเลี้ยง พด้นนา
 ภูมิิตตาดให้ ชองด้วยดัศยสมร
 ๑ อัครเศถนปตองได้ โดยภวิต
 เห็นหัตถ์อรยุพิน พระควา
 นางสัดัดหุดเตยดิน ถาตุ นาคนอ
 ศฤษตรีรักษหตากอ้า ออกไอ้อัศจวรย
 ๑ วิรุณนาคกถาวถ้อย ถามสมร
 นางครว้โดยสุนทร ทบเท่า
 สมเด็จพระสักร คัธภัส คานา
 นาคประนคเชญเจ้า ดัศยยังปรางมณีน

๑ รามตั้งกระบี่น้อม นบตา ไปเอย
 ข้าแรกพสุธา เทยวคั่น
 จวบนาฏบริภาศพา นรวิบ ผิดแฮ
 อภิวาทยุรยาครพนัน สู้ท้าวจิรณ
 ๑ หนึ่มนานร่วมอาศน์ด้วย นาคินทร
 ฝากเสด็จแทรกขรณิน ตูเฝ้า
 ทูลว่าพระยุพิน เนนาค พิทักษ์นอ
 ทรงทราบกรรแสงเค็ร่า โค้กร้อนแรงถวิล
 ๑ พระเดียงศรีตั้งข้า ทรงแสง
 เรือตุงกาแสงดง เดชก้อง
 พิเภกนบพระแสง เหาะตุ เฝ้าแฮ
 ตรัสว่าเคราะห์เราค้อง เหตุร้ายแรงไฉน
 ๑ ขุนราพตงเดชแก้ว ทูลพถัน
 พระเคราะห์ค้องจรจรัถ จากค้ำว
 ปราบอสุรอาชรรณ์ ทวาทศ มาศแฮ
 เสร็จกิจหมดเคราะห์ท้าว เทยงได้องคณ

๑๑๕๘ โคตงรามเกียรติ์

๑ พระศกัณฐ์ตายโคกซำ โสมนาค
ทรงถอดสังวาลรัตน์ รับให้
ขุนยักษันหม่อมหัดถ์ รับสอด สรวมแฉ
พลงกราบทูตดาไท้ เสร็จเมือเมืองมาร
๑ ทรงตั้งขตั้งอนุชทง กุมาร สองเอย
จงอยู่เป็นประธาน แห่ดังหล้า
พระลักษณหินุมานชาญ ไปกับ เราแฉ
ต้องกระษัตริย์ไปเข้า เสด็จเฝ้ามาตุรงค์
๑ ราเมศกับตักษณหม่อม ขัญชัต
ถาบาทพระชนนี รำเค้รำ
ตำนางประสาทศรี ส่วสัตว์โชค ไชยแฉ
ต้องรับพรตาเข้า ชุ้พนไพรพนม
๑ คตมหาสาคเรศกว้าง สุตตา แดเอย
ต้องพระส่วปา นเรศแกต้ว
เหาะรับข้ามคงคา คตเขตร มารแฉ
ตงจากน้ากระบินทร์แก้ว สติดยไม้ไทรคร้ม

๑๒๒ องค์กุเวรณราชร้าย ฤทธิรุตม์
 ครอบงมครกาตฤช แฉ่นแฉ่น
 อรรคเวศเกษณัฐ นางกระษัตริย์เอย
 บุตรชอตรบกกนแมน เนตรท้าวเชอณอม
 ๑ ตรีบกกนตาชนกทง ชนนี้
 จักประพาศพนาคี ภาเนอ
 ตากดับตั้งโยธี เต็ดจตุ์ ถ่วงเอย
 ทรวงครองทรวงศรเงอ ตั้งาทงศทาทรวง
 ๑ มาทรวงดินรพเท้า เขี่ยมถม
 พดดาษดีหม่มชม ชอบเต้น
 เร่งรีบตพนศพนม แฉ่นป่า
 เทยวไถ่เอื้อเนอเรน แรดช้างกวางตมัน
 ๑ ยักษ์เห็นล่องมนุชยนอย กับถึง
 ตฤคิยร่วมพระไทรพิง พักร่อน
 คบหัตถ์ชอบใจจริง จะจับ เล่นแหย่
 เหวยพวกเราเข้าค้อน แต่ให้จับเปน

๑๑๖๐ โคตงรามเกียรติ์

๑ พดยัักษ์วิ่งวอดล้อม	หตยาพัน
รามตั้งตูกตมถัน	ไถ่ต่าง
โศคพิฆาฏฟาดฟัน	ฝูงยัักษ์ ตายแฮ
กาตวูชโกรธโคตง้าง	ง่าเงอกระบองโบย
๑ ดิงหลอกกตอกกตบตอ	เหตอคนอง
ยัักษ์วิ่งควำกระบอง	ยัักษ์ไค
ดิงแหงถกโฮมคตมของ	กาตวูช ม้วยแฮ
ครณะเคียรโยนไห	ตคหน้าพระยามาร
๑ ครบักกันพิโรธเทม	กระตบแผง
ขับควบพาช้แรง	เรือบท่า
หวดซ้ายป่ายขวาแหง	ทพลาด
ดิงถบถุกคตม	พบบม้วยมารกระเด็น
๑ มารหมุนผตุนโตโต	คี่ติง
ดิงถบถักยัักษ์ชิง	เบตียนปด้า
ค่างเจนค่างจัดจิง	ใจนกกาจ เก่งแฮ
ดิงจับตองเท้าช้ำ	ฟาดพนผาโผง

๑ กลับคบหัดถเขาะเย้ย หยามหยัน
 คุปราบทวัทศัศวรรค์ คำไค้
 ว่าพดางก่งศรพถัน แผลงฉับ ฉิวแฮ
 ศรกดาดเกิดอนมาไกถ์ กลุ่มกลุ่มคตุมบอน
 ๑ พระลักษณแผลงธำศรแก่ กนกัก
 ศรกดอกอชสูรอก ชัฟม้วย
 พดทรวอดวงพัก เดียวหอบ มาแฮ
 ถึงนักรเศศทุตด้วย เหตุคั่นจนปดาย
 ๑ กุเวรณราชท้าว เรอด้ดับ แด่คงเอย
 แจ้งว่าไฮร่งกับ ไพร่ม้วย
 พิโรธเร้งเกณฑทัฬห คามรบ เร้วแฮ
 จักจับมณษย์ถึงค้วย ฆ่าให้ประโดยชนม์
 ๑ เฒ่นามาจัดถ้วน กระบวนทัพ
 พดรดคชม้าธรรพ ธำศรพร้อม
 เสร้จตุตถกุเวรณด้ดับ เสด็จจตุ่ ปรางแฮ
 ตรีตั้งนางในน้อม นบเบองบทมมาถย์

๑ เสรีจตุรงทรวงเครื่องต้น ตามฉบับ
 แบบพิไชยยุทธสรรพ สดุดแล้ว
 กุมศัรพระกรจับ กระบองแกว่ง
 ได้ฤกษ์เพชรฤกษ์แกว่ง เด็ดจันทรทรวง
 ๑ สลักยเห็นอราษรทแก้ว แกมสุวรรณ
 เทยมราชดีหัดพน แผลครอง
 ขุนรชัษรณัน พหลให้ อิกเขย
 เที่ยงต้นสนนกอง กักหน้าเหล็กไคด
 ๑ ตั้งขัณฑ์แซ่คัพทของ กตอดัง
 พถมุดดินทุตัง โดดเด่น
 พนพภพเพยงพัง พดแผ่น มาแะ
 ด้วนแต่หมายมุ่งเขม้น มาดต่างดุษณรงค์
 ๑ พระฤษณครัสตั้งให้ หนุมาน
 ขอรบทัพนำทหาร หักหัว
 ถูกถมไถมารทยาน ยับย่ง ไปแะ
 น่ายทัพภาคสุรกร้าว ครอบงำให้พดผจญ

๑ ยักษ์โกมถึงกับดัม	กตางแปดง
นวยหอกของยักษ์แทง	ยักษ์กตง
กาตสูรต่ำครั้นแรง	สุดฤทธิ์
ถึงโตดโตดแทงทง	ราพร้ายวายนม
๑ ทำวุกเวรณราชยัง	ย่นรค
เห็นทพนาม้วยหมด	ม่นกรว
กระทับบาทเร่งแทดยทศ	พดกับ โกมแป
โตดได้คตุกรุกคัว	ค้อค้อค้อคตตุย
๑ นารายนกับวรนุชชา	แผดงศร
ถ้างพอกอสูรมรณ	หมดสน
ถึงโตดโตดค้อกร	กระทับบรค แหกแป
ถ้างถัดดีหัด	ดาษม้วยถึงหยัน
๑ จอมมารเสี้ยมรทง	อสูรพล
แสนโกรธแผดงศรณ	ฤทธิ์ร้าย
เปนเพลิงลุกตามตน	แหดกพฤกษ์ ไพรแป
ร่อนยิงเพลิงกตปัยาย	แยกดั้มตามโพดง

๑ พระกฤษณพินิจนำ ค่ำแดง
 พิรุณร่วงรดเพลิงแดง คับดิน
 กุเวรณราชฤทธิแรง รนเร้ง รบนา
 ส่องพระหุดยักษัน กัดับขรณรงค์
 ๑ ยักษกตบจับเหนี่ยวนำ แผลงศร
 เปนนาคอกินรู้อตจน ไต่เตยว
 พระกฤษณปล่อยศรจร จากแต่ง
 เปนครุฑคืบคาบเคียว ขบคันทาคี
 ๑ ศรชำเฝ้ายอกท้าว กุเวรณยักษ ม้วยเฮย
 โดยฤทธิพระหริรักษ รุ่งฟ้า
 เทพทอทศทิศทักษ์ ถวายพระ พรเฮย
 ไปรยสุมาตย์กตันทัก้า ก้าวซ้องสรเสริญ
 ๑ เสร็จศึกก่อสรแล้ว จักร
 ชวนพระนักษระบีต ทัศพัน
 ดืบหำโยชนวิถ์ ทางทุ เวศนอ
 ถึงโศกใหญ่ไคคัน ร่มระย้าหยุดเย็น

๑ กุมภกันตณราชเจ้า	ดงดอน
ทรงเครื่องอรุณจร	จิตรแก้ว
เห็นมนุษย์วานร	นิกอยาก กินแย
กวัดแกว่งคทาแพรว	ผดะเขาคีตัง
๑ ถึงขัณฑ์เพชรจ้อง	โจอมแทง
ยักษ์บัดบัตตแรง	รวบได้
ถึงหลุดผลุดตำแดง	เดชโดด ณรงค์เฮย
จับยักษ์ขว้างไปได้	หว่างโพ้นหิมพานต์
๑ มารผดงฤทธิธู้อง	ถามวงษ์
ถึงบอกนามตามตรง	ว่าทำว
สมเด็จพระนารายณ์องค์	เอกกระ ษัตริย์เฮย
เราขอหนุมนานหัว	หากรู้ตถถ
๑ กุมภกันตณราชฐ	ตำรวจ
ขอโทษโปรดพันสาป	เสด็จแล้ว
เปนเทเวศ์ดอนกราบ	ตามาท พระเฮย
ไปหิรัญครีแผ้ว	ผ่องพนพิมานต์ถาน

๑๑๖๖

โคลงรามเกียรติ์

๑๖๗	เบองบุครสุริยเจ้า	ชิตชน
๑	ดืบแปดมงกุฏกระบิรินทร์	ราชแกดัว
	ได้นำเห็นจขานิน	กรุงราฟ พัททกษัธ
	ค่างรักษากิจแผ้ว	ผ่องด้วยดัตยา
๑	วันหนึ่งทราบเหตุแจ้ง	จิตรประจักษ์
	ดืมเด็จพระหริรักษ	กราดกริ้ว
	ตั้งให้ประหารอัคร	เรศรับ โทษเฮย
	เดชดัตยขจัดพล	เพดียงพันชนมคัง
๑	อรรคเรศประเวศด้น	ดงดาน
	ฟังพระดีทธารจารย์	ขจัดเค็รว่า
	ประสูตราชกุมารชาญ	ไชยเดช เจริญแฮ
	นับพระชนษาเจ้า	ดืบทงลัณนำ
๑	พระรับโอรสไฉ	ชาน พระเฮย
	ถวิถวิโยคมารศรี	จากห้อง
	ถามท้าวทศศิริ	วงษักด้าว เควาะห์แฮ
	แรมพนศกับพระน้อง	อัครทงหนุมาน

๑ ทำวพระยาพานเวศพร้อม ปฤกษา
 จำกตามพระอิศรา ร่มร้อน
 จะสุขอยู่ยังหา น้ไม่ ควรเฮย
 เจ้าทุกขชายังพื่อน เต้นได้ดีไฉน

๑ ทริเหตเห็นชอบเค้า ควรวร
 ต่างแต่งองค์อาภรณ์ ผ่องแผ้ว
 ตั้งกิจมอภารนคร เสร็จเหาะ เห็นแฮ
 บรรจบครบนายแก้ว รมเื้ออโยทชยา

๑ ครนถึงดงททชอง สนามพัตน
 มาสู่ด้นันตนิ ต่างพร้อง
 กิจราชทุกถึงสรพ ทราบรหัส เหตุเฮย
 เชิญท่านนำเพอนพ้อง สู่เฝ้าดีองค์

๑ ด้นันตนิพัตนพจนเชอ เชิญจร
 นำพระยาพานร เนืองเฝ้า
 ต่างคนประนมกร กราบตี กระษัตริย์นา
 อำมาตย์ประนตเห็นอเกด้า เบิกแจ้งนำกระบิรินทร์

๑๑๖๘ โคตงรามเกียรติ์

๑ ต่^๑ครพทุ^๑ว่าพร^๑อม กั^๑นมา
 เฝ^๑าตของบา^๑ทา บ^๑ด^๑น
 ท^๑ร^๑า^๑บ^๑ก^๑ิ^๑จ^๑พ^๑ระ^๑จ^๑ั^๑กร^๑า น^๑ฤ^๑ว^๑าศ^๑ ก^๑ร^๑ุง^๑เ^๑ย
 พ^๑ระ^๑เส^๑ด^๑จ^๑ท^๑ิ^๑ค^๑ไ^๑ค^๑ช^๑ ช^๑อง^๑ข^๑้า^๑ด^๑ิ^๑ย^๑ม^๑ต^๑ง
 ๑ ต^๑ด^๑บ^๑ด^๑ำ^๑ร^๑า^๑น^๑เป^๑ร^๑ิ^๑ย^๑บ^๑ไ^๑ด^๑ ค^๑ุ^๑ล^๑ิ^๑ต^๑
 ต^๑ร^๑ิ^๑ด^๑บ^๑อ^๑ก^๑เบ^๑อง^๑บ^๑ร^๑พ^๑ท^๑ิ^๑ศ^๑ ท^๑ำ^๑น^๑เ^๑ด^๑ำ
 เ^๑ร^๑า^๑ด^๑อง^๑ป^๑ฤ^๑ก^๑ษ^๑า^๑ก^๑ิ^๑จ^๑ ต^๑า^๑ม^๑เส^๑ด^๑จ^๑ พ^๑น^๑ค^๑เ^๑น^๑า
 พ^๑ระ^๑โ^๑ป^๑ร^๑ด^๑ไ^๑ห^๑อ^๑ย^๑เ^๑ฝ^๑ำ น^๑ิ^๑เว^๑ค^๑น^๑ด^๑ิ^๑ว^๑ย^๑ด^๑อง^๑ห^๑ต^๑า^๑น
 ๑ ส^๑ิ^๑บ^๑แ^๑ด^๑ม^๑ง^๑ก^๑ุ^๑ฏ^๑พ^๑ร^๑อ^๑ม ท^๑ุ^๑ด^๑ด^๑า
 น^๑บ^๑ด^๑ิ^๑ก^๑ระ^๑ษ^๑ต^๑ร^๑า เ^๑ร^๑ู้^๑จ^๑แ^๑ด^๑ว
 อ^๑อ^๑ก^๑า^๑ก^๑อ^๑ย^๑ุ^๑ท^๑ร^๑ย^๑า ย^๑ุ^๑ร^๑บ^๑า^๑ต^๑ร^๑ เ^๑ร^๑็^๑ว^๑แ^๑ย^๑
 ห^๑ม^๑า^๑ย^๑ท^๑ิ^๑ศ^๑บ^๑ร^๑พ^๑า^๑แ^๑ด^๑ว ร^๑ิ^๑บ^๑ร^๑อ^๑น^๑จ^๑ร^๑แ^๑ด^๑ว
 ๑ ต^๑ด^๑ท^๑ง^๑ม^๑ุง^๑ม^๑า^๑ด^๑เ^๑ม^๑อ ห^๑ม^๑า^๑ย^๑ด^๑ง
 ช^๑น^๑เ^๑ช^๑ด^๑ข^๑ำ^๑ม^๑เ^๑า^๑ว^๑ง^๑ก^๑ ว^๑า^๑ก^๑ถ^๑ำ
 แ^๑ย^๑ก^๑ัน^๑เ^๑ด^๑ำ^๑ะ^๑ด^๑ิ^๑บ^๑ด^๑ง ต^๑ด^๑เ^๑ย^๑บ^๑ ไ^๑ป^๑แ^๑ย^๑
 ค^๑น^๑ท^๑ว^๑แ^๑ก^๑ว^๑เ^๑น^๑ว^๑า ห^๑า^๑ด^๑ห^๑ว^๑ย^๑เ^๑ว^๑เ^๑า

๑ แต่ตะคนหาญอีกเหยม เตชา
 แรมเถื่อนหลายทิวา เทยวคั่น
 ไปจวบพระมหิศร่า หลากจิตร จรแยะ
 รับผิดชอบเห็นคั่น ได้เข้าประจักษ์องค์

๑ หนุมานเห็นพวกท้าว พานรินทร์
 ตราขรับกระบิรินทร์ ตู้เฝ้า
 บังคมบาทธิบดินทร์ ด้องกระ ษัตริย์แยะ
 กรพระนมเห็นอเกตุา กราบแล้วทูลแถลง

๑ พระทักถามแห่งตัวว แคนภา ราแยะ
 อำมาตย์หมู่ประชา ทิวแคว้น
 เกษมศุขฤพยา ขิเบียด เบี้ยพนา
 ฤว่าไศกยากคั่น ชุ่นช้องกายไฉน

๑ สุครีพพระนคไท้ ทูลสาร ส่นองเอย
 พระเดชปกเกษปาน ฉัตรแก้ว
 ไม่ทุกข์ไม่พะพาน สักสิ่ง ไฉนา
 เจริญทั่วประเทศแผ้ว ผ่องด้วยบารมี

๑๑๗๐ โคตรวามเกียรต์

- ๑ ข้าบาททราบแต่จึ่งคืน ดงตาน
กับพระอนุชาชาญ ร่วมไว้
เป็นส่ามกับหนึ่มา นมาเป็ลยว ของค่นา
จึ่งรับดื่บเดื่อได้ นบเบองบพมาตย์
- ๑ ครวี่ว่าเรานีราศร้าง บร
พิเภกท่ายเคระหีบ หน่งพน
ห้าเดื่อนเจ็ดวันดี ลาศดี พนค่นา
ขอบจิตกรคิดตามค่น คบค่นมาไป
- ๑ ข้าบาททถองบาทดี ดีจัจ
กว่าชัพจะมรณัง นอบน้อม
เจ้าทุกขร่วมทุกขยัง ศุขดี ศุขนา
ขอจักโดยแต่จึ่งห้อม ให้เต้าตามต่นอง
- ๑ ทรงชวนพระลักษณทั้ง พานร พร้อมเอย
ตะพฤษโสภนทจร จากน
ข้ามทุ่งม่งดงดอน เนินโขด ไซ่ตแฮ
ดงดักพฤษาคน ด้รค่นดอกกรหง

๑ ตำราพิศัตต์คว่ำแต่ เที่ยงใต้
 จักจั่นเรื่อยเรไร หิ้งร้อง
 วงเวงวิเวกใน เนินพนัศ
 นวนชนิษฐ์คั่นน้อง นักเต้าทรงกระศัตย์
 ๑ พระสมวิหคครัน ครีมตง
 บินว่อนว่อนราดง เพี้ยกพร้อง
 ตางหม่จับรุกขรหิง หินตุ๋ คู่เฮย
 สันนตุ๋โนคพตอช้อง เฒ่านะนาเลี้ยงหวาน
 ๑ นางนวดนิกนาฏหน้า นวดผจง
 เคยพแนบนวดอนงค์ แ่งน้อย
 นวดนกกนยงหง ฉาญตวาด นกนา
 นวดพิศัตต์แต่นท้อย ห่วงน้องนวดผจง
 ๑ นกแก้วเคียงคู่เคต้า คตอเรียง
 เฒ่อมอเมื่อดมรเคียง พพร้อง
 จากพราภจากตำเนียง นุชคร่ำ ครัวญา
 ถวิดที่วันพราภน้อง นบคังโกษฐ์สุวรรณ

๑ เขาไฟไฟฟอกต้อง เต็มทรวง เราฤฯ
 เขาบรอันเรียมดวง แค้วน
 เห็นธำธิดากดวง จิตรพี รทมเฮย
 พร้าไศกไศกาสทอน ทกมอกระมตเตรียม
 ๑ รังนานนามนก นำนก นางเฮย
 นานจากนานครของตริก ตรีกอย
 รวงไฟพรพรวงศ์ อตุรเดร์จ ปราบนา
 รวงษนิษฐ์ไชน้อย อนุชไธรวังองค์
 ๑ นกหว้าบินวอนทอง เวหาค
 เทกพิ้ววอนสวด บเกอ
 เบญจวรรณเมื่อนานา หนพิ ไปนอ
 ดงแทรกพสุธาเมอ มั่งค้ำบาดาด
 ๑ กินตมเพียงพิณ กินชต เนตรเฮย
 กินทุกขรทมปน เปรียบเข้า
 ราวักไศกแสนทน เทวศหวา ทรวงแฮ
 พระสุธกาสร์ดเคร่า เสด็จไรรวมตง

๓๖๘ ถึงไศตพระให้หยุด โยธา พร้อมเฮย
 ๑๐ เด็ดจตุตถียงอมผา ผ่องแผ้ว
 สุกวิพกระบิณฑรมา หมอบกตาด
 เก็บพฤษภผลถวายแด่ คักนำตรงเดย
 ๑๐ ดับวิคคีเรอง รังษี
 วนิทรจิตรทวิ เทวศดห้อย
 ถึงองค์พระตักขมี้ เต็มอชัพ
 ไยจะทราบวาระียมถ้อย โคกเขยเพื่อถ่ม
 ๑๐ จวนรุ่งรางขอบฟ้า ภาออวน
 เสนาะศัพทคณาตักขณ ไก่ก้อง
 ชวนพระตักขณกระบิณฑร หมื่นไพร่ พร้อมนา
 พถันนทจวจ้อง จวนชนเชิงศิริ
 ๑๐ แดงวายุภักษ์เจ้า กรุงวิเชียร
 กายนกลินทรีเคียร แทคยไท
 บาทตุจครุหมักเขียน ขนรยบ
 แม่นกพ่อยักษ์ได้ อยู่เง็จจักรวาท

๓๓๗๔ โคตงรามเกียรติ์

๑ พดยัภษพถนภน	นับแต่
คิครบจบเมืองแมน	มหิทธีรวิชัย
ขุนมารไคว่เทียวแดน	หิมวาศ
ทรงเครื่องขับพดยัย	เหาะข้ามทะเลหลวง
๑ บั้หึ่งถึงโหดเงอม	ขุนเขา หยุตเคย
เห็นมนุษย์ถึงเนา	ร่วมไม้
คาดจิตวิคิดจักเอา	เปนภัก ษานา
เด็บเดียวรามด้นั้นได้	เหาะพันพานรินทร์
๑ เหต่าถึงเหาะคิดเต้า	กุมภภัณฑ์
โถมจับรับรบกัน	กักก้อง
นุดหางปักพัดวัน	อุตุตุด
ยักษ์หนึ่งถึงหลายจ้ง	จับกตุ้มรวมโรม
๑ สู้ครพถนบาทซ่าย	อสุรา
วายุบุตรนุดบาททวา	เยอยอ
ชิงได้ถักษณรามา	สองแบก ไข้ว่อ
วายุภักษคู้คือ	ต่อค่านทหารถึง

๑ ดิบแปดมงกุฏฉ้วน คิ้วขยัน
 ต่างกับต่างแทงฟัน ต่างต้อม
 ชุนทศย์แผดเสียงพธน์ เวียกไพบ์ พธนา
 เร็วพอเร็วเร่งอ้อม โอบด้ห่มกระบิรินทร์

๑ มารพตถันเกตถนกลุม กถางโพยม
 ค่างโกรรกระโคตโกม รบร้า
 กระบิบุกรกโรม ฤทธิ ราพฤ
 พตยักษยุทรพตาดถา ชัพม่วยหมคทอง

๑ วายภักษยตยภักษกถง กถาดลัมม
 กวคแกว่งกระบะของรอน กระบิถัม
 ดิบแปดมงกุฏจร จัมบาท บักแฮ
 คฤกมารชบกัน ดัมแก้มเคี้ยวกาย

๑ ยักษเคี้ยวเขยวธัมม คักถิง
 เจ็บปวดขึงขวดจริง จิตรวีธ
 หนองบักบักบ้องชิง ช้องออก ห้างเฮย
 บินรีบเร็วหลบถ้อน ชุ่มเข้าเมฆิน

๑ ปวงกระบินทร์ไห่แยกก่าย กัณฑ์ ยักษ์เฮย
 ของคนดพัทธา มารฤกแก้ว
 ทางพันธรา ตาญชีพ
 วายบุตรเบกตักษณแก้ว สู้ครุพนันนารายณ์
 ๑ ถึงเขาประทับไท้ ทงสอง องค์เฮย
 ขประกาศแก้พดผอง เพราะพริ้ง
 คำพิเภกเรศวรอง เห็นนก เท้า
 เหม่นกค้นคัพมารกตง ตรัสแล้วยาตรพด
 ๑ เหม่นทางดงเถอนถ้ำ แดงพนัศ
 สมถำคณาดีศวร ชับช้อน
 พระหวนจิตรประหวัด ถึงเอก อรเฮย
 ชดเนตรคดอเนตรอื่น รุกธำคานิ
 ๑ ครวาร์ผ่านโหดเข้า สดวนขวัญ
 ทุเรศศิขรชันท เขตไร่ไถ่
 ยอดระโอบกษณอิน ชดเปี่ยม ขอบนา
 เสด็จสู่สนานให้ เสด็จร่อนเย็นเกษม

๑ หอมหวนนอนกตณัรน้อย เล่าวคนช
 ถวิตต์วาติวิมิต มิ่งทำว
 พระลักษณได้ดักอุบถ ทูตเกษ ถวายแย
 บงกชปวงอคร้าว เบิกแย้มแซมดี
 ๑ เหล่าถึงดงเต็นน้ำ เหลือคนอง
 คำโตคโคตคำพอง เดชตา
 ขตฺรงเสด็จทั้งต้อง เล็ดจจาก ธุระนา
 เห็นรุกขรังสูงง่า รังบริษณแรมพหต
 ๑ นนทกาทกับไพร่ห้า พันคน
 ชึ่งพิทักษ์ธระอุบถ บัดรู้
 ว่ามณษย์ดังพต มาหมิ่น มารนอ
 เรียกไพร่เร็วพลันดี สือกอ้อมถ้อมถึง
 ๑ ยักษ์ถามยามโกรธแท้ ทนใด
 เหวยมณษย์มาแต่ไหน บอกบ้าง
 อาจของทงใจ เต็นธระ ธุระนา
 จักมตายชีพต่าง เลียนทางดังเดอ

๓๓๗๘ โคตงรามเกียรติ์

๑ ทรงศรศับถ้อย	ขลุ่ยรณาม
บอกช่อค้อพระราม	ฤทธิแก้ว
เองซึ่งพดหยาบหยาม	จักขุ ไกรเศย
ชวครมิ่งไม่แคล้ว	พาดพันตึงผดายุ
๑ นนทกาดขับไพร่เข้า	คตุมบอน
พดกระบัตต์คตคอน	คอบแก้
นวยนุดฉกชากร	ยักษ์วอด ยับเฮย
เหตอแด่นนทกาดแต่	ฉิ่งเข้าเวียงไชย
๑ ทตธณาราชถวน	ทกประการ
ตองมณษยกับตงหาญ	อึกหัว
เหยียบส่วนฆ่าพดมาร	หมคหมวด ชำนา
จตุตถกทำว	คิงอ้อยทตเด่นอ
๑ พังจบชบเขยวเผ่น	แผดไท โสไย
ตงมณษย์มำตังโค	ข่มได้
เรานกอกศโร	ภาตตอด โดกเฮย
พตณตังอำมาตย์ให้	จัดพร้อมพดมาร

๑ นนทกษรบัลลังก์	จรวด
เกณฑทัฬหำมาณฐ์	ชื่อพร้อม
หทยเพศ์แมกกันม	มาอเนก
ปนชนัคคอยน้อม	ชเวศ์เจ้าจอม เวียง
๑ อุณาราชเจ้าที่	สร้างสด
โสดมตบเส้าคนธ	รศ์ฟุ้ง
ทรงเครื่องยุทธโศภณ	มงกุฏ เก้าเสย
ยถรยับริตนรัง	หัตถ์ควาชรศ์ศร
๑ ธิบจรทรงรถแก้ว	แกมสุวรรณ
เทยมคชศ์หอน	อวบอวน
สาร์ถ์แกว่งศทาณ	ภักตร์เพ่ง พลพ้อ
พิตโปกมวังสุรยถวน	มยุรชัณกรรชิง
๑ นฤนาทพิณพาทย์ช้อง	กลองประ โคมแซ่
ค้วนทัฬโศยระ	मारคเต้า
เลี้ยงให้ตเทอนพะ	สุธาภาค
ค้วนแต่เรื่องฤทธิร่า	ม่งหน้าอุทยาน

๓๓๘๐ โคตงรามเกียรติ์

๑๖๘ ปางจักกฤษณ์สถิตยั้ง อุทยาน ราชเษย

พร้อมอนุชนารถทวยหาญ ดาษเฝ้า

ทรงศัศับศัพทพดมาร ให้สนั่น มาแสร

ครัสว่าจอมราชเฝ้า เร่งรพตมา

๑ นิตพัทอสูรผัดทั้ง มัจฉา อนุอ

สามประนตทูลธิดา คึกไท

ราเมศโปรดตามพา นเรศรับ จรัสแสร

ถึงที่ชายป่าใกล้ ทพเจ้าศักดิ์ทาง

๑ กองนำมาประทะพ้อง สามกระบิรินทร์

มารอิกหาญทมิฬ ได้ด้อม

สามกระบิแกว่งครีนิณ ฝันได้ ทดวงแสร

มารแตกบ่ออาอ้อม โอบได้ โดยหวัง

๑ ถึงฝันผายไต้ต่าง มารกระจาย เกิดอึนนา

นนทจักรเห็นยักษ์ตาย แตกแพ

โกรธจับนิกรหมาย มุ่งจับ ถึงแสร

พลยักษ์หาญให้แสร คึกสู้ประจันบาน

๑ กระบราญมารยั้งเข้า รุมรบ
 ถึงฟาดฟันตายศพ กตาด้าว
 ยักษ์นเคธดังหลบ หลัดกระ จายแฮ
 แดกย่นจนรท้าว แทดยไท้จอมอสูร
 ๑ นิดพิทประกาศัยัย เหวยอณา ราชเฮย
 เองทงคักดา ไปรู้
 พระเล็ดจปราบตงกา แดมถิ วันแฮ
 ราชเรียบไปอาจุ๊ ทอแคว้นแดนประจิม
 ๑ บัดเล็ดจปราบเบอง บวรพา นฤ
 ครบักกันกุเวรวา ยักษ์ม้วย
 กุมภันทณูราชโทษา พันด่าป โปรดแฮ
 เองจักหาญยุทธด้วย ริราชนพด้นมตาย
 ๑ จงเร่งประนคเบอง บาทบงดี
 เห็นว่าจักยั้งคง ชพชา
 ชุณาราชบดียนองค์ ทถงตวาด คอบแฮ
 เหวยอย่าชวดยกหน้า มนุษย์น้อยใครกต้ว

๑ ตัวผู้ คัดแก้ง	การยุทธ์
ผจญจบพธำมตร	แหดกร้าง
เหต่าเองเชื่อมนุษย์	จักมอด พธัณนา
พลางต้นศรหมายจำ	มกฏให้แหดกถาญ
๑ ศรมารเป็นนาคกลุ่ม	เกิดอนันต์มร
พันพิศม์เศียรต่อน	ไถ่ต่าง
ด้ามกระบี่ราญรอน	รวบฟาด แหดกแฮ
นาคหมดใจนโผนกว้าง	แผ่นขนรถอิน
๑ นิดพิทโถมถ้ำท้าว	อสุรี ตกเฮย
อสุรีผัดฆ่าตัวถี้	มอดม้วย
มีจนาณพิฆาฏดี	หราชหัก รกแฮ
แหดกยับเป็นจุนด้วย	เดชแก้งด้ามทหาร
๑ พระยามารผุดทุกข	ย่นย่น
กรวดโกรธคือเพลิงกัลป์	กาจกดำ
กระบี่บาทเร่งพธันท์	ยงยุทธ์
ด้ามกระบี่ถอยรบทำ	พ้อต่อประตองเชิง

๑ ศุภรพองคตทง วายุมุตร
 อักดิบแปดมฤต คาสเผ้า
 เห็นยักษ์รูกโรมรุด ไก่เต็กอน มานา
 ต่างแก่งอาดูรเข้า ได้ต่างอสุรา
 ๑ อุณาราชยตกระบี่เข้า โจมประจัญ
 ยักษ์พ่ายคายอนันต์ แน่นหัด้า
 กริ้วโกรธแก่งศรณัน ผาดได้ กระบิรินทร์แฮ
 หิริรักษยดยักษกถา เต็ดจเข้ารณรงค์
 ๑ บาทขวาเหยียบเข้าซ้าย กำจร
 หัดถแก่งพระแสงศร หวดซ้ำ
 อุณาราชประจัญกร โจนเหยียบ ชงฆ์แฮ
 ส่องแย่งยุทธหมายพด้า เพ็ญยถาที่ผจญ
 ๑ ภูพตบาทซ้ายเหยียบ เข้าขวา ราพเฮย
 ศรหวดถกอุณา ราชกตง
 ชุนยักษยงโกรธา ผุดตุก ทยานแฮ
 กรจับศรณันทง เป็องเป็องประกายพราว

๑ เป็นก้อนเหล็กไซคิด้วย เพ็ญดาษ ดงแฮ
 หิริรักษ์ทรงพรหมมาศ ถิ่นถ้าง
 ๕ ครนครนพิรุณต่ำด เพ็ญคืบ เสร็จแฮ
 ศักระถิวถอยคว้าง บั๊กค้องออกสูร
 ๑ จอมคิงขรปดบีม ชั่วา วอดแฮ
 ร่ายเวทถ้วนเจ็ดครา ทุบไต่
 ๕ ถูกศรที่ตึงกา ยาหลด ฝ้ายนอ
 ๕ เห็นอยจิศรคิณกไท รมเมือสระฉาน
 ๑ ปางพระโคศกผู้ ทรงญาณ
 ๕ ทราบว่าพระอวตาร ปราบเสียน
 ๕ คิจะสู่ทถดาร์ โดยลั้ง ศุ่ถเอย
 ๕ หมายเนาะเหาะมั่งเมียน แมกพ้ามพถัน
 ๑ ถึงสถิตยทุตเบองคัก คำบรรพ์
 ๕ อนุราชเปนเทวัญ ก่อนโพ้น
 ๕ ขาดเผ้าพระสถาปถัน ฤษคิรูป อสูรแฮ
 ๕ ผ่านมหาคิงขรโน้น เขตกรท้าวอสุรา

๑ ประกาศตั้งข้า	ทำประธาน
เฉพาะกนกแก้วตั้งหาร	จึงม้วย
ครั้งยักษ์ปักทรมาน	แสนโกฏิ ปีนอ
ช้ทกกลววยด้วย	เสร็จเมือกู้งดง
๑ หวังษ์ทรงสดับแจ้ง	การรอน ราวเฮย
โสมนัศหัดทรวงอน	กนกแก้ว
ขุนาราชไธรรจธำคร	เสร็จจรัสร่าง สกนธไย
หวนอีกมานะแคล้ว	ตลาคเข้าโจมต
๑ พระจักร์เด็จเจ้า	รณรงค์
ศรหุดถูกราพองค์	บันคว้าง
ข้าพาดกนกแก้วทรง	ศรต้น ไปไย
ค้องออกอสูราร้าง	ชีพเมอครึ่งผา
๑ พระธำปเกิดไก่อแก้ว	คอยขัน ขานเฮย
ค้อนเหตถกนทรวิน	เมือเขยอน
เสร็จปราบอสูรารวม	ตลาคต ถวนไย
เทพต่างไปรยผลกาเขอน	โอบรู้วังถววยพร

๑ ฝ่ายแทตยซึ่งเรนแอบ อริญวา
เห็นเหตุพระราชา อยู่เกล้า
รับทูตนาฏไอยกา ผู้รอรค เรศแป
ทั้งประจันธิดาเจ้า ทราบสิ้นแต่หลัง

๑ ส่องฟังส่องสุดเศร้า โศกสดต ฤไทยนา
ส่องท่มทรวงกำสัด เทวศให้
ชยาว่าทรงยศ เติมโตก เมียเอย
เมียจะตายตามไท่ สุ่มเมือเมืองสุวรรณค์

๑ นางประจันธิดาไอ้พระ บิตรงค์
พระโปรดพระคุณคง คู้ฟ้า
บทนจักถนององค์ บิตรงค์ เดยนา
พระควนเล็ดจทั้งข้า บาทให้อาตุร

๑ กำนัดว่าไอ้พระ โพธิทอง
พระเดชเคยปกครอง ครอบเกล้า
เล็ดจดับน้จะหมอง ใจเทวศ ถวิตเอย
ค้างก่อนทรวงให้เศร้า ยเยือกทั้งวังอสุร

๑๗๐ บ้างพระฤๅษณ์เจ้า จอมต์ถาน อัยทนต์

ปราบอุณารามาร มอดแก้ว
สถิตยาศน์อุทยาน กับอนฐ ท่านเฮย
เพียบหมู่เหต่าพทกแกดัว กระทบเฝ้าบาทบงตุ้

๑ พระมั่งตงหนาทเขื่อน โยษฐ์ประกาศ
เดิมพิเภกทวยคาคด เคะระหรัย
บ่หนึ่งนับนราศ แรมเถอน
แต่จากอัยทนต์ยาย ย่างเข้าชวบบ

๑ เราปราบอตุ้รต่น เค็กพาด แก้วเฮย
ตุ้คว่พเตรียมพททหาร แท้ห้อม
ชนกระบี่รบโองการ เตรียมเต้ร็จ ทถนา
พระเต้ร็จทรงเคื่องพรอม ต่พรังดวยพทกระบี่นทร

๑ พระนารายนเต้ดัจต่น แตนดง
ชมพฤษณ์กษัตถง จับจ้อ
เขาชันคู้เคียงกง กิดอนฐ นางเฮย
นกคู้พทออดอ้อ ออกเขียงฝ้ายฝูง

๑ พิศพรรณพิพดด้ เตียงไต้
 ดูเหว่าจับพวาไพร พตชดพร้อง
 พิกฤตเกิดแก้วใบ สับคฉลัด คอกเฮย
 เตียงชนะเหนียวร้อง เมอชั่นสุริยแต่ง

๑ กาดิงกาดักแก้ว กาชต
 นางแอ่นนางนวลปน เป็ดน้ำ
 เขาไฟไก่อบายต ยืนคู่ เคียงเฮย
 เดียวแต่คเตาชา ตกไร่แรมธมร

๑ พระพรตต์ครุศ์พี่น้อง เนาเมือง อยุทชเฮย
 อักบศรตบฤทธิเรือง เดชหัว
 สักระษศรยระฤกเฌอง นิตยัมบ วนนา
 ตังแต่ได้คัจจากด้าว ครอบถวนจำนวนปี

๑ พระพรตต์ครุศ์น้อง ขวดตาร
 ครุศ์ปฤชากับทธาน ผ่องแผ้ว
 คริงานตั้งจัดการ รับเสด็จ พระรามเฮ
 ตั้งเสด็จทรงเครื่องแล้ว เสด็จทงดีพระองค์

๑ ข้าราชการกกก้อง เกณฑ์กัน
 ดำรงเตรียมหอกหัน แห่หน้า
 ทนายเด็กพดพน พอกหอก แห่เฮย
 หกเหล่านั่งกองถ้ำ ท้องแถวถนน
 ๑ ชาวชนบททวทง พระนคร
 มานั่งคอยยอกร นบเกล้า
 พวกเก่าแก่ถวายพร เพ็ชร์ พัด พุ่ม
 จันทน์โต๊ะเครื่องเจ้า จุดตามถนน
 ๑ พระนารายณ์ดวงแควน เขตตรง
 ทรงนั่งทับทิวคอง ดิบห้า
 หมายเมืองมั่งมาคตรง ขอบนัค เวศแอ
 พอบ่ายตรัยเผือดฟ้า ยাত্রเยืองยังนคร
 ๑ ดีกระษัตริย์พระเนตรตรง ทศนา
 เห็นพระจอมจักรา เสด็จไถ่
 กระษัตริย์ดีหรรษา ไฉมนี้ นกแอ
 รับออกับเสด็จได้ ก่อนผืนหลาย

๑๓๘๐ โคตงรามเกยรค

- ๑ ถองอนชถองบครน้อม บังคม บาทเฮ
หม่มุมนนตรีประนม นบเกล้า
ปวงชนต่างชนม ยอพระ เกยรคเฮย
พิณพาทย์ตั้งข้แดรเว้า เรือยช้องดำเนียง
- ๑ ชาวประโคมพรงพริ้ม คอยฤกษ์
ให้ทันช้องไชยเบิก หึ่งก้อง
มโหรีทักอีกเอิก ชิ่งรำ รัวแฮ
พราหมณ์อ่านเวทดยมช้อง ศัพท์แต่พรถวาย
- ๑ พระดีกรยถบครน้อม นอบประนม น้อมนา
พระฤไทยชนม ชุ่มชน
ชวนอนชกับบครถ่ม ทบเล็ดจ พด้นเฮย
คดถถานปรางพน รับเผ้ามาตรงค
- ๑ ถององค์ประนคน้อม ทงล้าม ชนนเฮย
คริกระษัตริย์ยถถกษณราม รวรอน
เล็ดจมาตบชนองถาม ถึงทุกข ยากแฮ
แม้อยู่หลังทรวงดัก่อน แทบม้วยชนม

๑ พระรามกัมเกษน้อม กราบทูล
 เค็มปราบครีบกกันอสูร มอดม้วย
 กุเวรบิทรอาตุร คาลเคือด พิโรชเย
 ชกพยุหยาตรมาด้วย ตุกต่างดองอสูร
 ๑ พบกมภินทณราชราย แรงฤทธิ์
 เห็นตูกมารมาประชิด รบร้า
 ชสูรทราบหฤทศจิตรพิศ เรารบ นารายณ์เย
 ขอมประนคขอโทษข้า จึ่งให้ไปส่วรค์
 ๑ ไปพบวายุภักษราย ร่อนรา
 โคมเฉียวของตูกยา รบไว้
 แผ่นไผ่สนัภา ติบตัว
 กระบี่ตามดองตูกได้ กัดบั้งมารบไโดย
 ๑ ถึงดวณยุณาราชราย กุมภินท
 ได้รับดัยุทมนัน มั่งราย
 ตูกถอนกกแก้วนัน ยิงอระ ยักษ์เฮย
 ครึงแน่นมิให้ยาย คัดพณฎา

๑ ตามชนนีนารถเจ้า จอมอนงค์
 ฟังเรื่องโอรสทรง โคกเค็ร่า
 ช่างตกทุกขระทมองค์ อูระแม่ ร้อนพ่อ
 พอกดับคั่นนครเจ้า ปกป้องประชากร
 ๑ ไอลวรายแม่มอบให้ คั่นหมด
 เครื่องราชอิศริยยศ ยิ่งตา
 ถวียราชเกียรติปรากฏ ทุกทั่ว ทิศเฮย
 สนมพิพัฒน์ถาวรภา คุพัชรนิณ
 ๑ นารายณ์รับเสาวนิตแล้ว ภาวะ
 เสด็จสถิตย์พระบัลลังก์ แทนไท
 ทรงพระราชอนุสร ถึงกระบี่ ทหารเฮย
 ความชอบควรปูนให้ ยศทั้งอติการ
 ๑ เสด็จออกประทับยัง ยิ่งราช อาศน์เฮย
 ครีตตั้งคตังอำมาตย์ มากม้วน
 ให้จัดเครื่องประสาธน์ บำเหน็จ ทหารเฮย
 มงกุฎตั้งวางถ้วน เพ็ชรแก้วแกมกาญจน์

๑ จักรรัตนศรีเรียกให้ หนุมาน
 รับเครื่องขลังการ มงกุฎแก้ว
 ศรีเรียกเห่อาหาร ครอบหก กระบิรินทร์เฮย
 ต่างรับเครื่องยศแล้ว เค็ดอนคต้อยถอยหลัง

๒ พระราชทานบำเหน็จแล้ว ศรีด่อน
 ท้าวพระยาพานร นอบน้อม
 เอาใจไ้การนกร คัมภักดิ์ ราชธุระ
 กระบิกราบบังคมพร้อม พรั่งพร้อมประนมกร

๓ ท้าวพระยาพานรคั่นน้อม ทุกบิรินทร์
 ถาพระจอมนฤปดิษฐ์ จากเฝ้า
 มาตั้งพอกพดลกระบิรินทร์ เติรมสัตว์พ เติร์จเฮย
 ต่างด่อนเหาะรับไว้ ต่เข้าถักคยัดถาน

๔ ศรีจักรกฤษณเจ้า จักรพงษ์
 ไ้ยศอาศน์เองค้ ออกว่า
 ตรองคริกนิกองค้ ขรรคเรศ ท่านเฮย
 โอแต่จากออกช้า เน้นร้างแรมสัมร

๑๗๓ ปางองค์อมเรศร์ท้าว เรอปร่า รกเฮย
 พระจักรกฤษณ์ปราบอสุรา เรียบแล้ว
 จิงชวนทวเทพา อักอับ กัณเณ
 จรตุไกรดาศแก้ว ผ่องแผ้วหิศรา
 ๑ พระสยามบรมนารกไท่ ทฤษดิ์ อินทร์เอย
 ชมเทพอัมศีร์ศรี ผู้เฝ้า
 พระศรีธวัชวรายปี จักจวม จहनฤ
 เปนยอดมงคตเค้า ค้ำฟ้าเชิณรบำ
 ๑ โกสยอภิวาทแล้ว มับญ ชาเอย
 เทเวศ์อัมศีร์ศรีจรรค ฝ้ายพื่อน
 ราชะเวทเกยวกรณ ฝายเปลี่ยน เพงฮ่า
 เทพกับอัมศีร์ชอัน ยาดรเขืองแบบรบำ
 ๑ สหัสในยทศคีณ ด้ยความ
 เรื่องพิโยคพระราม ราชะร่ำ
 สรวมเดชพระจอมดาม ภพโปรด ผดงนา
 คับโคกสองฝั่งเกด้า โดกได้เจริณศรี

๑ คิวตั้งจิตุบาทน้อม	นบตา จรแป
ขั้วรกรทกรพสุธา	ตุคั่ว
เทียบเกยวิรุณาค	พบลัก ชมเฮย
เทเวศ์แจ้งเหตุทำว	คิวใช้มาเชญ
๑ ดีดาปราโมทย์ถอย	เทวัญ
ดีดาค์ทรงรถพถัน	นาคด้อม
เทเวศ์อัคระฉัน	ผายดู พิมานแฮ
รถเรียบเทียบเกยพร้อม	นาฏขบงคม
๑ ปางองค์ศรีราชเจ้า	จอมไกร ฤาษเอย
ถามพิบัติไฉนจง	เด้าแจ้ง
ลักษณ์ราฟโร	ราวเรือง เดรัจนา
ทราบอสุรีค้ำจแกตั้ง	กถาวเด้าโถมดมร
๑ พตางตั้งจิตุบทให้	เว็วรับ รามเฮย
เทเวศ์คุมรถขับ	จากฟ้า
ถึงยอุทรเขค้ประทับ	เทียบหน้า พระกตแป
ทูลว่าจอมเจ้าหัตถ์	ครวตีใช้เชญจร

๓๓๕๖ โศภณธรรมเกียรติ

๑ พระเด่นไธมน์ศัณชัย เทวัญ
ชวนด้ามอนชพัตน์ ยาคกรเยอง
ถึงมาตุรงค์ชัย ขัตติณารถ ด้ามแป
ทูลว่าจอมอิศรเบ้อง บาทให้หาคดา
๑ ด้ามชนนิก์แจ่ง เปรมปรีดิ์ ส่อนเอย
จงพ้อภุตต์วิบัติ ชื่นชัย
สัณคำทศศรี วงษ์ก่ด่าง ไฉนา
สัณษัตริย์รบถอย นบแก้วมาด้นาน
๑ เจริญสร้างทรงเครื่องแก้ว จัปศร
สัณษัตริย์ทรงรถจร แจ่มฟ้า
อนชิตฤทธิรอน รบรเห็จ ตามแป
บันลือไกรดาศห์ดำ รถเข้าประทับเกย
๑ ครดิชวนอนชทง ด้ามองค์
ยุรยาตรจากรถทรง ดู่เฝ้า
ถวายหัตถ์เนตรชายบง พระดัก ชมเอย
จักไครอุมเกรงเจ้า จักรหัตถ์ชาติ

๑ พระมเหศวรศักดิ์พร้อง พดณาม รามเอย
 แจ่มแจ่มจบใจความ เชิดชู้
 ให้พิฆาตงมราม แดงดู รักษา
 นางกล่าวโทษทงน แฉฉนฤาไฉน

๑ พระพิศนุรักษเอน วิจนา
 พดางว่าพดางไศกา ด้อน
 ขอบพระโปรดโทษา นุโทษ ข้ำเอย
 จริงดั่งนางทงพณ แฉกเถด้ากระหม่อมมี

๑ พระศุติมจิตรเอย เอนดู
 ผินภักตร์ปดอบอรพฐ ข้อนถ้อย
 ด้องดจทิพกำภู ฉัตรโลก เฉติมแย
 รามกรับผิดอ้อย ชิ่งโธ้อาวรณ์

๑ เราจักภิเศกให้ พรส่วลดี
 หายไศกหายโหมนัค เกิดเจ้า
 อัครเศทราบเหตุตรัส เกรงเถด้อก กรวดนา
 จำจิตรรับไล่เถด้า กราบก้มกรรแสง

๑ พระสยามครุฑตั้งให้	เทวัญ
จัดเครื่องพิชิตบรร	เจ็ดคัง
ปวงเทพบริพัต	ผายจิต วิมานแฮ
นครแทนบาศร์ทั้ง	แว่นแก้วกรดสังข์
๑ จวนฤกษ์อมรเศพรหม	พระอมา
จัดเกรงทรงเชษฐา	เม็กแร่แก้ว
เชษฐพระถักขมคตา	ธรรมาเดรัจฉา
ทรงพิชิตอาภรณ์แพรว	ผ่องดำเดชา
๑ ดั่งองค์สร้งเสร็จทำว	มัญฉวน
นำกระษัตริย์ขจร	เคตตอนคต้อย
ปวงเทพยดเคียงประดาน	หัตถ์เรียบ จรแฮ
ตามพระศรีอนันต	ออกทรงกระบตาม
๑ พระอมานาญน	นำดี ดาเดย
ฝูงเทพยดอัสครุ	ดาศด้อม
ถึงพิมานมณ	อิศรราช รัมแฮ
พาประทับแทนพรหม	คู่เข้าเคียงองค์

๑ ขันบนนกกิตติธรรมา มณฑปร ประดิษฐาน
 ขันถางอัคร เทพไท
 ขันถางวิทยาร คณรรพ
 ครุฑนาคกนิให้ ตฤคย พนมพิมานต์ถาน
 ๑ ได้ฤกษ์ธรรมาธิเบก บายศรี
 อินทรเบ้าตั้งขณคร ครนก่อ
 คิวตั้งแฉ่นมณ เว้นเจ็ด รอบแ
 ได้ตั้งคืบเทียนเจิมพรอง พรวอออกอวยไชย
 ๑ เสร็จพรภาเค็กแฉ้ว ทรงครดี ตั้งเฮย
 จงกตบกรงศรีสวัสดิ์ ถ่วงเศร้า
 รามกบตีกระษัตริย์ อนุชิต ฉาแ
 พร้อมเทพทรงรกร้า ถัดาวอชยุททยา
 ๑ ถึงเกยรตเทียบท้าว โกล้าย
 กับเทพยดาจรต ดัฟ้า
 จักกฤษณพระลักษมี อักอนูช ถ้ามเฮย
 ดตราขปราช้าท้าว กระษัตริย์เฝ้ามาตรงค

๑ จักรทนต์คั่น ฦๅนปดาย เสร็จแฮ
 สัมพระชนนวย เทวศรัณ
 จากอาศน์ตระกองส่าย พระสุณิ ส่าเฮย
 ต่างรำกำสรตต์ทอน ทัวหน้าางใน
 ๑ ตีดาอภิวาทแล้ว กราบท
 เหตุเพราะเคราะห์กรรมมุต มากได้
 ชนน้อย่าอาทร คาสเทวศ ถวิตเฮย
 สัมลัดบศรัวระโก โศกตื้นกตบเกษม
 ๑ รามชวนล้ามอนุชทง ตักษณ์
 ทาพระมาตุรงค์ถ์ ถาคคต้อย
 ตูปราสาทเทพี พบราช บุตรนา
 กรตระกองตูกน้อย แบนเนอณอมขวัญ
 ๑ บ้างพระจักรรัตนแก้ว กับดี คาเฮย
 ผดุงประชาพราหมณ์ช้ พวักคำ
 เมืองออกนอกในทวี่ รุกขมาศ หิริญเฮ
 เติมพระเกียรติเจ้าห้า ขิราชแผ้วผ่องเกษม

๑๗๒ ๑ อัฐรนามคนขรรพไท้ เถถึงถวักย
เมืองคิตศัรดินบวร เจ็ดห้า
เนาปราสาทตามพร โณภาษ ผงาดแฮ
ตามมุขตุ้กมาศจำ ก่องแก้วแกมดม
๑ แห่หทัยสัมปัตตา ถ่มตรวง ดงฤ
พดักกณกตดวง ถ่มเตียน
นันทามหิษดวง ตมรป็น ตมมนา
คเนหมนลัพนเทयर ก่องหน้านวดตม
๑ ตรุโนรตราชแกตัว การยทุท
นามวิรุณพัทตุด ผงพรม
คนขรรพราชกาจผุศ เรืองคักก
ไทรภพยำเดชบีม บันถำปองโง
๑ เพดงเคยเสวยศุขด้วย พาวิรุณ พัทธ
ไปย่ำอิดักกณท มตะเว้น
บ่างคัรเควพณญฐ มางษ่มฤค
ชมพฤษผาตุ้กเหล่น แห่ตงควาแดนผอน

๑ ครีตชนวนโรธแกตัว กตยหไทย
 พ้อไต้บายมาไป ไต้เหอ
 ตั้งอำมาตย์ตรวจไคร เตรียมพยุห ขกเฮย
 นนทกาดมาตยเกอ เกษน้อมโดยกระแด้
 ๑ เกณฑ์พลพยุหคง ตามวิถี ทางฮ่า
 ผูกศรวางไนหื้อ ผ่องห้าว
 หมอควาญสนอบแดงคี่ ได้กระชัย ขอแ่
 ประคัมคอคร้าว เครื่องช้างไนไต้
 ๑ ชุนแ่สะผูกแ่สะถ้วน ตมแรง เต็มอญ
 ผูกแ่สะน้ำแ่สะแซง แ่สะครน
 แ่สะเมถองเครื่องแ่สะแพง เพียบคำ ชุนแ่
 สันแย่งทองคองพน แ่สะผู้เตอหตั้ง
 ๑ ชุนรทเทยมรทเทयर เรือนทอง
 เทยมสัคว์ตั้งห้ผกผยของ ชับคว้าง
 กัญญุกอาร์ทักผอง เขมามาศ คองแ่
 งอนรชัฎาเวียดส้าง สัตย์ถ้วนสามชาย

๑ ร่ายเรียบพทยาตรกฐา กตางต์มร
 ขาวุหรับถกถกร ไชว่แคว้ง
 ตีฟ้าต้นอบต้วมรอน เค็กตั้ง่า งามฤ
 ชาญคึกฝักเจนแจ้ง แบบมด้างบรมทาย
 ๑ โทไทกระไถไธโรจนา จรุงตอง โปรยเฮย
 ภูษิตต้นับเพดาทอง พชช้อย
 นตององค์เกราะเพชรตอง ส่อเนื่อง นบแผ
 ตามทิตตั้งวาทห้อย เฟื่องเบองปรีคัสอง
 ๑ รำมรงค์พาหุรัดทั้ง วไถยราย เต็นเอย
 กรรทอบชายไหวชาย คู่แพรว
 ผ้าทิพย์ทับชายปลาย ห้อยล่บัด รจิตรแผ
 มงกุฎกาบกรรเจียกแก้ว ข้าแด่ชัชชรรค์
 ๑ กุมศรกวัดฝ้ายสู่ รกชไมย
 เถลิงราชอาศน์อำไพ พัตร์แพรว
 แอกลงอนอ่อนงามไบ ชวชโมก
 เรือนรกก่างแก้ว ก่องเกล้าแกมกาญจน์

๑ ตามยอดสูงเยี่ยมฟ้า บุษบก อร่ามเฮย
 ดั้หัดพนเทยมผก แฉกร้อง
 โถทันพาตชนุก ขับฟ่าง ตมแฮ
 สดับเครื่องสูงกตองฉ้อง ให้ก้องเดินขบวน
 ๑ โดยหว่างพนมพนศเจ้า จอมยักษ
 ชมทิศแทบทางพัก พิงไม้
 ใต้แสงสู่โลกลัก เสน่ห่ ด้นนอ
 เพลินพิศพักพหโตไว้ ท่งเว้งทิววัน
 ๑ ชวนวิรุณเหินแฉะห้าว หัดถกราย หอกแฮ
 เรียกแฉะทหารชาญหลาย ไต่เนื้อ
 ดองซัดสัตว์ดังคตาย ตากแผ่น ไผทแฮ
 บางด้าวบางโคดเงอ ครอบจั่วครวยเสี้ย
 ๑ ชนกกหักคอเนอสูบ เดือดภักษ
 เอรัดเหยียบย่องควัก เนตรกธา
 พดตรงคัพวคเดินกัก มฤคณวัด เฉวียงฮา
 ยิงฟาดโยนพันห้า พุ่งแทงทวยแทง

๑ หักขาดกอก้าง งามดาร์
 กวางแรดโคโคฟาน ฟาดเคี้ยว
 เต๋อสิงห์หิมหิงษาญ เห็นหวด ห้าฮา
 จอมแทยปรบหักเคี้ยว โอษฐ์รู้สัตว์ตเซว
 ๑ มีหม่นกสิทธีร่าง พรคกตา กุณฑลเยย
 เจริญเวทตามเพิงผา ชวากว้าง
 บางดมาชิครากแดงฮา ทิตยเคร่ง ครัดนอ
 บางยาตรย่นรวงฟุ้ง ช่มบ้องเอนทรีย
 ๑ คนชรพดะมฤคแดว จากตรงค
 เถลิงรถประพาศดง ชนคห้อม
 ห้ายोनกิงจิงบง ไศลใหญ่ สูงแอ
 ชวรทกพยุหยาตรพร้อม สอดัดอันธราญแด่น
 ๑ ชั้บรรดตเดียวเด่น เถงกฤฎี
 เด็กเด็กเนนคิรี เรยคัง
 คเนคหนึ่งซึ่งฤษี สรรพพรต ปวงนอ
 ดูไปยายยัง ยิ่งกตักตากุณฑล

๑ จักแสดงเวทให้หมู่	มานพ เทพนอ
นานจักเรื่องมาดบ	หลุดไ้
อาณภาพปราบจบ	จักแต่ ดูเอย
จะด่าปพรตกรรมให้	เห็ดคั่นโหดสูญ
๑ ทวีตวัจตรัสตั้งพ้อง	พตโรม
ปวงยักษ์แสดงเคชโจม	จับเค้น
วันชั่ป่าบ้วยโทรม	ตบตบนั้น มีอณา
ปวงนักสิทธิ์จักรเคน	ต่างตบโบย
๑ บางฉวยเปลือกไม้แสบก	ชดาคา กรองเฮย
บางจรตธารหัดถั่ว	ปะทะกตุ้ม
บางแอบพุ่มหวายหนา	โพรงพฤษ์ศิขรแฮ
บางร้ายบึงกำบังคุ่ม	ฤทธักด้าคตาทา
๑ ปวงยักษ์หนูนโห้ร้อง	อึ้งอุด
ทตยตั้งนานากุญ	แหดกถ้วน
มตยเสด็จป็นอสูรสุด	ทงนิก หาญนอ
แหต่งนาคนรสรวงถ้วน	ฤทธักกู่ไหน

๑ หวังราษฎร์ราชทรง ราชคร
ตั้งเดือนรพพหัตถ์ ดาศ์ห้อม
ถัดดงตุ่ำนบุรี ไกยเกษ
ไศ้จรวอดเมฆเรียดต้อม จรวอดรุ่งเณรายุ
๑ บพวณฐ์มานุษยทาว แทคยัยต เห็นฮ่า
รอยกรุงหุคพหต แภบห้วย
นนทกาดแฮะฉับพต พังค่าน ต่เฮย
ชาวด่านจับมาด้วย ค้วนได้ โดยถวิต
๑ บังคัตบังคัมให้ หักพถัน นาส่า
ผองยักษ์หักหาญวัน ไถ่ต่าง
ชาวด่านผ่าวเผือดผัน ผูกพ่าย พังนอ
ควยบุตรคุดพรคว้าง แข่งหัวของแหน
๑ พตจัมมนษยคุดหมน มัดมา ถวายแฮ
ทรงชักเส้จตั้งถิชา เลื่อกล้อย
นนทสุรแต่งมอบคตา ถวายกระษัตริย์ ตุ่นอ
ขุนค่านรับดำถันค้อย ตุ่นแคว้นเงียงทลวง

๑๗๓ ผู้รักษาด่านได้

ตำรวจ

ต่างด้นชนกนิษฐ

ยาตรเฝ้า

ถึงเมืองบอกเค้ามืด

ตำรวจ ทำนนา

อำมาตย์รับเข้า

ผู้ทูลพระโรงคดี

๑ น้อมเศียรประณตแล้ว

ทูลแถลง

โดยข่าวชนด่านแจ้ง

ขจัดข้อ

รากษสตั้งตำรวจ

โดยกิจ คึกเขย

พระศดับหฤไทยท้อ

ตั้งให้อ่านสาร

๑ ตำรวจองค์ท่านท้าว

คนขรรพ

ครองคิดศรัทธินัน

เอกช้าง

ประสงค้มิ่งมไหศวรรย์

พระเสวตร ฉัตรนา

ผิวนัดบัดดุด่าง

แหดกม้วยหมดเมือง

๑ สดับตำรวจพระศดับ

เคื่องคำ

รับตั้งเสนาประจำ

ค่ายข้อม

จงจัดจ่ายเครื่องดำ

หรรษา เร้วแฮ

เร่งแต่งราชตำรวจ

นอบเจ้าอยุธยา

๑ ขาดักขณัแต่งเสร็จแล้ว ดงสุวรรณิ์ ตานเฮีย
 ใต้ถ่งมณัธรัง ตั้งให้
 หมันดินรพวัจรวัด เร็วรับ
 กระโดดขึ้นม้าไม้ หวดห้อยจรด
 ๑ หมู่อำมาตย์ใหญ่หน่อย นายทหาร
 มากะเกณฑ์กวดการ เร่งเร้า
 หมายตามทะเบียพบายู ชี้ชี้ คณนา
 ใครขาดเขียนขับเข้า ค่ายบ้อมประจำซอง
 ๑ ฝ่ายคนธรรพณ์ราชแค้น คอยดาร์ คอบเฮีย
 ไม่ตั้งตามหญไทยทยาน ยิงกริ้ว
 รับตั้งมาตย์หม่มมาร หมายประกาศ เกณฑ์แะ
 เทียบรคชเขารัว รับคนเดินขบวน
 ๑ เฝ้ายงถนพิฤกก้อง โกลา หลแะ
 ชนชาวขรัญวา หวดร้อง
 จูงหลานลูกตากกตา หลบถ่น เติลิดแะ
 อสุรทัพิเคยถ่งท้อง ท่งเข้าเขตรนคร

๑ ผาดเห็นปรางมาศแม่น เมืองอินทร
 ตามยอดเยียมเมฆิน ค่อนฟ้า
 ให้หุศดรถอสูรินทร ทพร่วม
 ตั้งราชโอรสกล้า กตาดัด้อมเวียงพถัน
 ๑ พดเมืองสามารถสู้ ชัดดาคร ดงเฮย
 ดัปยุทรต่างคายนกตาด เกตอนกตั้ง
 พดมารชบข้างชาติ ชนเค็ก
 ได้กระแทกดังทง ย่อยท้ายแทงกำแพง
 ๑ ทหารนำที่จ้อง จดชนวน
 ปืนคบบรรบชนวน ทพช้าง
 ยิงยิงยิงดังฉนวน ควันแด่น ทตวงแฮ
 แทงประตูลู่ต่าง แหตกลั้มดุษฎาย
 ๑ กองทัพนับหมื่นเข้า โนนคร
 ไถพิฆาฏราชภูร ดินดิน
 ที่เด็ดดอดเหล็ดอมรณ จับมัด มานา
 เก็บบริวารบาทวีสัน ค่อยฆ่าทำลาย

๑ องค์ท้าวไทยเกษไท้ เรอชรา
 งามกตกแทนถา ลูกดัม
 ฌวยได้ออเคยพา โคนพวก ดนมแฮ
 คิดว่ามารคตานกัม ภักตร์รังมของทาง
 ๑ พอมพระสดิตง ดำรงค องค์เฮย
 พาพระอรเอกอนงค นาฏเต้า
 ขอกจากปราสาททรง ทรืรับ ได้คัจนา
 ถึงพระโคกนทเข้า กราบกัมกรรแดง
 ๑ แถ่นดนมด้นนรือง ชุตมุน
 หตวงแม่จ่าจอมคุณ คิงคาง
 พัตวันวิงพตณผตุน ตามเลตัจ
 ฤดาตุกคูกคตานบ้าง บ่นเพอราพรณ
 ๑ บ้างผ้านงห่มด้น สัมประดี
 เกรืองแต่งคกกระจกหวี เหวียงกตง
 ยตเยียดเบียดเดียดดี เดียงกริต เกรียวแฮ
 ตามไมทันท้าวทง เทยวร็องรอบเวียง

๑ ฝ่ายพระยายักษ์เข้า วงใน
 รับสั่งให้หาไทย เกษท้าว
 อมาตย์ทูลว่าท้าวไท เธอประสาศ แถ้วนา
 เกรงพระเดชจอมด้าว เด็ดจันดำน่าเนน
 ๑ ฟังทูตขลุ่ยท้าว เธอทรง สรวดเฮย
 เด็ดจันดำน่าเนน กฎพร้อย
 ดำริห์เรื่องรณรงค์ รบชนะ
 ได้ด้นมน้อยน้อย นกยมยามรวย
 ๑ พระโอรสอาจัญญ์ บิคุเรศ
 ประทับประชมรมเสวตร ฉัตรชน
 เสริจเทยวทอดพระเนตร นางนิก ด้นมนา
 เห็นส่อนอัครอน ออกไอ้ดั่งดาว
 ๑ พระกรายกริมตวรจหน้า นางด้นม
 ยามไศกยงต์วยด้นม ดั่งเศร้า
 จึ่งปลัดปลอบชอบชม เจริงแปดก ปลาดแป
 ขยับยุคนุชหน้าเข้า ลู่ห้องสองเกษม

๑ เสน่กับดีท้าว	ปฤษา กั้นเฮย
จะคิดพ่อถ่วงมหา	ยักษ์ไว้
คอยท่าทพอยุทธยา	จวนยก พยุห้แฮ
พอคิดเดรัจตุรพได้	ช่องเจ้าทูตอสูร
๑ คราวฤคุดอกด้อย	กุดุมาย
แสนด้อาคูทยาน	ใหญ่กว้าง
กรังก่อนพระโองการ	ไถยเกษ
เดรัจประทับประหมค่าง	คำร้องศักระวา
๑ ท้าวฟังรับสั่งให้	เกณฑ์ชบวน
จะเดรัจประพาศสวน	ดอกไม้
อสูรรับตั้งจวน	รับจัด แท้เฮย
พร้อมเดรัจตามสั่งให้	ทำท้าวทางฉนวน
๑ ฝ่ายคนขรรพณ์ราชเจ้า	จอมอสูร
แต่งหิรัญแรงจัญ	รุ่งฟ้า
พระทรงราชรถยุร	ยาตรอูท ยานเฮย
พร้อมหม่มมุขทุกหน้า	แน่นทงนางใน

- ๑ เสด็จถึงสวนดั่งให้ เกณฑ์ขบวน พดเสย
 รวยรอบขอบเขตรสวน เสร็จแล้ว
 เรอเสด็จเที่ยวทบทวน กลับพลับ พดาแฮ
 ทรงประทับแท่นแก้ว ครัดด้วยนางใน
- ๑ ฝ่ายอนงค์แน่น้อย นางเสนอ
 เข้าหมอบเคียงบ่าเรอ ว่าพร้อง
 ทำเลศพ้อเหตุไทยเรอ ทอดสนิท
 เล่นมโหรีร้อง ดอกด้อยช่อมดกร
- ๑ ท้าวทอดพระเนตรพ้อง ฝูงอนงค์
 แดกดังถมองค์ ออกเค้น
 พระรำรายไถ่ดวง เวียนรอบ โรงแ่
 ดำรัสตบคตอเค้น คัดด้วยนางใน
- ๑ หาดยเวนเด่นเล็กแก้ว จากสวน
 รับดั่งให้เดินกระบวน แห่งห้อม
 เสด็จพระราชวังจวน เจียนพลบ
 ดาวศุกร์ต่างด้อม ภาศเข้าคั่นนคร

๓๗๔ ๑ ชุนแแต่เคยคักด้าว เมืองไทย เกษเฮย
เคื่อนควบขับเขตรไทย รเห็จพัน
ดอยทชจากยานไคถ คลาดู๋ อมาคยแอ
เคี่ยมตุ๋ราชดาร์คัน คัดขอเคิมไซ
๑ ตุ่มันคัณรืออน ธิบพา เผ่านอ
ถึงพระโรงรจนา นอบเกด้า
นตองบาทคนรรพกรัชา ทวยแทคย
ยัย้าไทยเกษเร้า ค่านร้างแรมพทด
๑ ชวนปดงเวียงราชรา ธิบฉัตร
จิงพระไอยกาตวัด ตั้งไซ
ทตแแต่ดื้อหมบัตร์ ถวายบาท บงตุ๋นอ
พตางคักดาร์งานไท่ อ่านถ้อยเด้นะฉาน
๑ ตำรเค็คเค้าวถิชผู้ พระไอย กาเอย
ผดุงราชฎฐชาวไทย เกษด้าว
อำนวยพระพรไชย ชาญคักดี เสิมนา
แต่ภาคย์ผรมดินฐุท้าว เศษฟ้าดินไหว

๑ ไต่ทัพ่านกนัสร้าง	ตามภพ
คืบคาวดวงแดสงบ	ตั้งคัตัน
บดินเทือกทานพ	คนขรรพ นามพ่อ
ยกจตุรงค์มาปล้น	ค่านปล้ำปดงเวียง
๑ ตาขราโรยร้าง	ราพคึก ไฉนฤ
ชีมาคยราชูไรคึก	คักคั่น
ขอเดชหริพรรทุก	ตาญมัว มารพ่อ
ไทยเกษศุขไ้เว้น	วางด้วยหลานณรงค์
๑ องค์หิทรยนิทงพาง	พิศมอค คักฤ
เหม่เหม่คนขรรพยักษ	หยาบช้า
กษัตริย์คึกคัก	ศรัทธาทร กุเฮย
ฤจาอมเลื้อคอสุรคัก	กลาตม้วยหึงปาง
๑ สงครามคราวนพรด	ลัศรุศ พ่อเฮย
หลานพ่อตองปดองยุทธ	เยี่ยงไ้
จงตองพ่อฤทธิรุตม์	รังทัพ ไหญ่พ่อ
มิงกูกองขันธให้	ทัพหน้าตบกุมาร

๑ ไปปราบพวกหยาบช้า ราว
 เถิดเกียรดิพงษ์เพ็ญศรี เผือกเสียน
 อนิธิบุตรจรัล แห่ดังขิด ชื่นเฮย
 เกณฑ์กะทวยหาญเทียร ชักทั้งแทคยี่งว
 ๑ มารุดไอรัดหัว ถวายหัตถ์
 จากพระโรงรายรัตน์ รุ่งรุ่ง
 องค์อาศาดแสงทศ ทิศสทก ทัวแฮ
 ตอยถวปถิวหาคุ้ง คฤหาวัชิตชื่น
 ๑ บรรณบแจ้ค่อ บุตรโอง
 ตามตั้งทรงครุกระไถ ด้องถ้อย
 ยักษ์ถึงอาศดำไผท เปนอาท หนนนา
 สุครีพสุวรรณคตอย คดำเค้าเวียงหดวง
 ๑ ทพถึงจิงหยดพน พดหาญ
 พักหอบขอบปราการ ก่อห้อม
 เกือบหาดาดแนวธาร แกวฝั่ง
 ทวยฝ้ายนายทหารพร้อม พรังชนโรงคัต

๑๒๑๘ โคตงรามเกียรติ์

๑ ต่างนบต่างนอบไท้	นำทูล
กำหนดพตถึงอสูร	เสร็จจึ่งขึ้น
ต่างแข่งต่างขันทูล	ขอเผด็จ เคิกแอ
กำจัดศิษกรดิน	จึ่งได้ โดยผดงค์
๑ ทรงตั้งขึงขังสน	ชอบหญไทย
เผยพจน์บุศราไฟ	แม่แกตัว
ดำดบทัพออกไร	อรุณจัก ยกแอ
วิบุตรบงคมแล้ว	หัดกคตอยเตรียมพหต
๑ พระตบพดทพหน้า	เนื่องรบ เรืองเฮย
ถึงแห่งขมภูควบ	คฤกหัว
พระมงกุฎพดชนบ	ชนอบยทุท ยิงแอ
ถึงเหตาคิดชนคาว	เดชช้องกองชนร์
๑ กองหวงพระพรตพน	มนุษย์
พายดำครคาคะตุค	อาบหวาน
กองหวงพระสัตุค	อสูรถิ่น โทเฮย
พายดำอาวรุสัทัน	เทียบวิวรายสัถ

๑ เกรียมพดเสด็จไท่ ๒ รัดนาน
 ไชพระสุคนธ์ธารตุ ๓ หวายแก้ว
 ตำอางพดางออกกาญจน์ ๔ จรงกัณ
 สอดสนับเพดาเนตาแพรว ๕ พรางชั้นพดอยตาม
 ๑ พระอาวภูษิตเกยว ๒ กรองทอง
 พระกุมารม่วงทอง ๓ ย่องพริ้ง
 ไหว้เครงรัตพัตรนตอง ๔ องค์ต่าง ทรงแย
 อินทนูถ้อง ๕ เข้มสร้อยดังวาล
 ๑ ทับทรวงคาบทิศแก้ว ๒ โตหิต
 พาหุรัดประวิษวาล ๓ นาคเดยว
 พระอาวมงกุฎชวติค ๔ กรรเจียก จรัสแสง
 พระกุมารมณฑกาเกยว ๕ ปิ่นแก้วของนาย
 ๑ ขรรค์จิตรคันทิตทง ๒ ดีทรง ค่ำยา
 งามสง่าคตาคัตถุขงค ๓ อาศน์นา
 พระกฤษณ์กับด้ามองค์ ๔ พระชนะ นีนอ
 โอบพระกุมารกล้า ๕ กัณหน้ารับขวัญ

๑ พัดน้อยไชยดีผู้	เพ็ญฤทธิ
ราพอย่ารอนศรีวิทธี	ดีเจ้า
เจริญยศทัณฑ์ทิศ	ด้ามแห่ดั่ง คร้ามพ่อ
ดีกระษัตริย์ชบเคียรเกด้า	รับด้วยहरษา
๑ ดีคานาเวศเอน	โอษฐ์ผู้ฝัง ฝากนอ
พรตดีศรีศฤทธิวัง	รักษเอน
หัตถานยุทธไ้เคยยัง	เขาวหย่อน เนติยวนา
โรมราพชอกนิษฐ์เอน	โอบอ้อมอุปถัมภ์
๑ ดันองเฝ้าวันพระแม่น	มารดา โดกเอย
ดับหม่นกมตหาดานภา	ระนอง
ดีองค์ต่างคมดา	หกกกระษัตริย์ แดแด
เสด็จสู่รณณของ	ราชเอยของทวยบุร
๑ คุรุดมรัตนรัง	เรือนาย
กงคร่ำคำเครือตาย	ฉดักพร้อย
มัดตักแบ่งตดตาย	ภาพรอบ พินนา
ตายจ่างตดกจ้งช้อย	เนติแก้วแกมโถม

๑ บุษบกบันไดบันได
ดินรพดีเยี่ยมวิ
ถาวรวิชรวิชัย
ครบตั้งเครื่องตั้งจำ
๑ กตองเบ็งกลางป่าฮือ
กำเคตองกงดุยเถอน
ถึงยักษ์เห่าแยกเคอ
เตียงให้เด่นอีกคอง
๑ ค้วนเดินดัดด้านด้าว
เข็ญข้าวขาวเขตรไ
เวียงไชยว่างไชเยศ
พระปิ่นปวงราชภูริทอ
๑ กรมทุกขเกรียมทวไท
แคตังพิศม์ศรบก
ยดไศดดำตัตวรุกข
ยดห่อนพักพลได้
เหมสัดับ รัตนเฮย
เครื่องม้า
ตรงคัย่าง พยศแอ
บิชนแตรตั้งข
หาวเหอริ ขุดเฮย
เถอนกอง
โคดแข่ง คนองนอ
ค้อเตียนเต้มผดงค์
ไถยเกษ
ชอช้อ
ยักษ์อยู่ เวียงนา
ทอคทั้งไศศวรวิ
ถมทุกข
บ่อนไต้
ราวป่า
ค้วนคั่นดงเดิน

๑ ปางองค์พระพรตทั้ง พระสัตว์คู่
 พระตบพระมงกุฏ แก่นไต้
 เดินทัพจวบนครรัต ไกลเกษ แด้วนา
 สู้ครีพเกณฑ์ไพร่ให้ ปลุกคองพิลลพดา
 ๑ ดื่องค์ทรงสถิตยั้ง ยิ่งพิลล พดาเฮย
 สุ่มทบตั้งกองทัพ แวดล้อม
 ดึงยักษ่มนุษย์คืบ คึงค่าย หลวงแฮ
 เลื้อป่าแมวเซาต่อม คอคดคั่นกันวัง
 ๑ บัดพดคนขรรพราย แรงทัพ
 นายไพร่เสาะสัตว์กิน ไบ่เว้น
 ออกจากนักรเวศดิน ฉาตุ พนัคนอ
 เจอด้วดต่างจับเค้น ต่างคั่นอึ้งคั่น
 ๑ ได้มหัสธังห้แรดช้าง กวางชาย เลื้อแฮ
 บางมัดแบกหามตพาย หาบหัว
 ถึงกองนำชุ่มราย เห็นราพ มานอ
 แผ่นผิงหูกเด็กคว ตะคอกเคียวพันทอดอน

๑ แทะยประหม่าทุ่มทั้ง ตั้วหตุต เคติคเย
 ขอกว้างถึง โจนุด ณะเกตุ
 เติคคายคนหนมุด ตัดวง ไปเย
 ตั้วววกกตักคั้นเข้า ชุ่มชุ่มคังเดิม
 ๑ พวกกุ่มภณเฑียงพัน ไภยตั่ว
 หายเหนอยบนพฤษดา ชะเงือ
 ยถนัตค้ายพัตบพตา พัดนัก กั้นเย
 เน้นโน่นกของทพเนือ มนุษยนนายพด
 ๑ ทราบชัดตักแต่นเข้า นครพัตน
 แจ้งกิจอำมาตย์จรัส รับเฝ้า
 กราบทเหตุเคิกอนันค มนุษย์ยกษ ถึงนา
 คังค้ายรายโอบเข้า เขตทรายพระนคร
 ๑ คนชรพทราบคักเว้า ราว
 ปรับหัตถ์ดรัสเป่งดีห นาทจำ
 เรายกเหยียบบรู๊ ปราบราบ เรียบเย
 จมแผ่นดินแดนฟ้า ร้อยคั้นเคิกโกษย

๑ พตางครัดประชิดเข้า หยอกอหงศ์ ในเอย
 นายทัพมนุษย์คง คู่เจ้า
 เรียมรทมเช็ดฤทธิรงค์ แรงมนุษย์ นักรบ
 เริงร่ารบเด็ดเจ้า คู่ห้องทองผม
 ๑ ปางพระพรตสถิตยห้อง พลับพลา
 ทรงครีถิงไอยกา แก่นไต้
 ยักษ์อยู่ครอบนัครา จักเด็ดจ โดนอ
 ชั่งคิดพระยังให้ ชุนแคนไพร
 ๑ ไปเณรมกรมจิตรว่อน รนทวี่ เทวศเอย
 จวบรุ่งเลี้ยงกุมรี ร่อนร้อง
 ทรงเครื่องเสร็จเจ็ดเจ็ด ดาศ์ออก อาศน์แ่
 ปวงมาคยดังบเลี้ยงพร้อง ค่างนอมจอมนรินทร์
 ๑ พระมีดีหนาท้าง ขวตาร ดังแ่
 ให้ราชเฮอร์สผาญ เค็กิน
 จักชพระเกียรตินาน นับเื่อง ไปนอ
 ไตรขอบราชกิจชั้ ขย้าจ้งแถง

๑ ขุนพานรใหญ่่น้อย ต้นองพจน์
 กตซึ่งชิงไชยบท แบบไ้
 จัตุศดื้อด้าวทค ดวงเดห์ ถมนา
 แหวแข่งแรงรุนไ้ ค่านด้างทดวงหาญ
 ๑ พระทรงเห็นชอบเบอง แบบบ รำเฮ้ย
 ครตั่งให้ขามภู วราชฝ่าย
 ขุนถึงรับตายุ วิทยาครเหาะ รเห็จแฮ
 บวรตุมถนท่าย นเวศน์เกลยวตรงพลาน
 ๑ ตอยแดเห็นเทพยทาว คนรรพ
 สกิตยฮาคันมาคยานันค นอบเฝ้า
 กระบิณทรเปดงเตียงกรร โสภช งามเฮ้ย
 โจรป่าไฉนจิงเจ้า จุปถันราชฐาน
 ๑ พระทรงตั้งขตั้งให้ อนุชา
 กับพระเอารธา ธิราชท้าว
 ทรงประสิทธิ์คักดา เดชกระเดื่อง
 ยกจตุรงค์พักค้าว ดินพนพนสนั่น

๑ พระดำรัสตั้งไข้ มาหวัง บอกละ
 รักชอกถว้ชว้ วอดแล้ว
 จงรับกราบถวายบัง คมบาท พระเอย
 แสงขัดคงไปแคตัว บุตรน้องนารายณ์ผจญ
 ๑ คนชรรพยงค์พทเบอง บงยด ถึงเฮย
 ดอยพิหาค์เห็นถ์กนช้ เก้งกถ้ำ
 ทรงพิโรชบทนต์ กระทบ บาทแฮ
 อุเหม่เอ็งหยาบช้ำ ชาคีเชื้อเดี่ยวณาน
 ๑ เราพงษ์พรหมเมศ์ถ้ำ โดกา
 หวังประพาศพนาพา แวะเข้า
 ไถยเกษชัตพระพา ที่โทษ มหันต์เฮย
 จังจับจตุรงค์เรา รบได้เขตรนคร
 ๑ เองนามไฉรับถ้อย แทนนาย มาเฮย
 ไฉนหยิ่งยกยศหลาย เดศด้วย
 อ้างอวดศักดาหมาย มาหมิ่น ภูญา
 นายบ่าวจะมอดม้วย ไม่ช้าอย่าทง

๑ กระบิณทรปรบหัดถัดอ หดอกควาด ยักษ์เฮย
 เราชอชามภูวราช ฤทธักถ้ำ
 เปนทหารเอกรองบาท บรมจักร กฤษณ์เฮ
 เองอย่าเหิมอ๊กทำ เทียบตุ้เศิกพระภาด
 ๑ มารบควาฮ้าย ชาตติง เตวเฮย
 ยกยศปดแอบอิง อวดโอ้
 รับไปบอกนายชิง ไชยกับ กูนา
 เองไปควรเคียงได้ คอตันการณรงค
 ๑ ถึงโผตงแผ่นพน พสุธา
 กรแกว่งควรวา วุชแก้ว
 ประกายพว้างพรายตา ยักษ์ตก ตติงเฮ
 กระบิณแดตงเคชแกถว กตบชนเมฆิน
 ๑ ตอยตถิตปถิตบฟ้า แฝงตน มานอ
 ดนหมอกอกอกเมฆตต ค่ายยัง
 ดงเฝ้าพระจอมพล ประภาศ ถามเฮ
 ชุนกระบิณทรทุตคัง แคตันจนปถาย

๑ พระพรตโสมนัสย์ม ยอชม กระบีนอ
 แท้ที่เป็นทหารบรม ราชไช้
 อาษาราชการดม ควรคู่ บุญนา
 ถอดประวิขประทานให้ กระบีน้อมรับพลัน
 ๑ คนขรรพคัมภีตรแคน คำสวา
 อภัยคำมาคยา ไหญ่น้อย
 อนุพิโรธเร่งเสนา จัดพยุห พดเฮย
 ถองทัพสัมทบรีย โกฎัดฉนวนเหตาดกรรจ
 ๑ พัทธกาศยักษน้อม คำนับ มารแะ
 เกรียมจตุรงค์คันธรรพ ตำตรพร้อม
 บ้างขี้ศึกบ้างกลับ กตายรบ ปดาดยา
 เกรียมทัพธรรพเสร์จันน้อม นอบไท้ทูตถดง
 ๑ ชาวเมืองเลื่องข่าวท้าว ชามภ วราชนา
 มาชมคนขรรพคัมภีตร แดชด้วย
 ยินดีออกจากบ รัต ค่ายแะ
 ดำมภกคณบรีย พงพอดมภาร

๑๗๖ พระพรตตรีตังซัอม ต้องหอดาน ทำนนา
พระตบทัพหน้าชาญ เขียวแกตัว
จอมพลพระบุตรหาญ หักศึก นาพ่อ
อาทัพทกอง ไกรยแผ้ว เม็ดจี้เสียนคัสกร
๑ ตังตังครี่พนิตพทให้ จิตทัพ
ต้องกระบี่เทียบพลสัตว์พล เดรัจฉาน
พลกระบิณทรทัพหน้ากับ ทัพใหญ่ ยงเฮย
ต้องทัพหลังพลสัตว์ มนุษย์ทั้งกุ่มภันท์
๑ ตังตังครี่ทรวงเครื่องแก้ว กุ่มศร เด็ดจี้เฮย
เถลิงรกรัตนบวร ฉัตรกัง
ได้ฤกษ์เร่งรกรจร พดให้ สันนแฮ
ตุสมรภูมิตั้ง ทัพหมนตบวรณนาม
๑ คนขรรพณราชทั้ง ราชบุตร
ทรวงเครื่องพิไชยยุทธ รัยบแพรว
จับศรจักรวราวุธ จรตติคย รกเฮย
เร่งขับพดากรแกตัว เกริกคำวดดตนาม

๑ วิรุณพัทบุศรท้าว	คนขรรพ
ยดกระษัตริย์พลชั้น	คึกคัก
ดูหมิ่นว่าเด็กอัน	ขี้ขี้ม วายฤ
ไม่แข่งเคียงควรผู้	ใหญ่โตคือนรงค์
๑ พระธมเบตยณดาตแก่	กันฮาว ท่านแฮ
เองเทียบบาทมฤกา	ท่านไท
บควรคู่ศิรา	เรื่องเดช
เพียงแต่เด็กอาจได้	เผด็จเกล้ามารถวาย
๑ บุตรมารดาตเดอดกรว	ศรีสัตตวาด
เหม่เองบังฮาจ	ฮวดกดำ
ทหารเร็วแรงจับฟาด	พันชยา ยังเฮย
พลยักษ์กับบันน้ำ	บันเข้าประจัญบาน
๑ พดถึงโตตรุกเร้า	รบรบ ยักษ์แฮ
คู่ต่อสู้โคดจับ	ฟาดทั้ง
พันทางแย่งยุทธดัม	ต้นกตาด กตุ่มนา
พดยักษ์แตกตายกตง	เกลื่อนพนดมรภูมิ

๑ อสุรผัดโผนแผ่นร่ำ	รณวรุ
นิตรราชตรีจักรยุทธ	แย่งแย่ง
มัจฉาณนวยนุด	กุมภะ สู่รุษ
นิตเอกตรกนแกดั่ง	กตัญญูหาญ
๑ ชุนกระบี่ตีตมต่าง	กุมภกันท์ ดีเฮย
บุตรวาพจักรเพ็งควัน	เควียงต้อม
พระพรตเลี้ยงศรพถัน	แมลงดัม จักรนา
ถูกรถยักษหักพร้อม	อศิวัดมดาญบไโดย
๑ ถุกยักษภักตรคว่าถ่ม	โอดหลบ ถตาแฮ
โถมถีบรทพระตบ	ทถึงถ้าง
เหยียบบ่าอสุรตบ	ที่ท่า สู่เฮย
พระตบทรงศรร้าง	หอกค้องมารกระเด็น
๑ ราชแพลงศรตีทมิถกั้ว	เปนฮา วรุแฮ
หัดนเดียบพดธวา	วอดสั้น
พระตบถันศิปประดา	ดาตเดช
ค้องวิรุณพิทตัน	แต่ม้วยถึงเกษม

๑ คนขรรพบุษย์ม้วย เมินภักตร์ ส่อนเอย
 ชดเนตรหยดคร่ำรัก รุ่มเศร้า
 ดจไครทอดแหวะควัก ดวงจิตร เจี้ยวพ้อ
 รือโรวเร้งรตเจ้า รุกรันพดไกร
 ๑ พระบุตรเห็นราพร้าย รุกพด มาแยะ
 จ้งเร้งรตขับพหุ ชักแก้ว
 ทัพพะทะกัณท ชดกระทบ ผาแยะ
 ต่างเลือนวราชรถแก้ว ตักตักกนกด้นาม
 ๑ พระยายักษ์ยักยักเกรียว โกรธครัด
 เหม่มมาภาจตัก กัดหน้า
 ไบ่วรจกพบค ชัฟวอด ไวเฮย
 คาบไธยยังว่า ค้างเมืองหน้
 ๑ บุตรจักรวคณครัดไค คอบพระยา มารแยะ
 ส้มเด็จพระไอยกา แก่แก้ว
 เองจ้งหักหาญภา ราชดวก ไต้เฮย
 ชัฟพ่านฤจักแค้น คดาศพันกรเวา

๑	แทคยกระทบบาทคั่น	ซบัทหาร
	เร็วเร่งรตมกันผตัญ	อ้ายยัง
	โยธี่ฝ้ายทัพมาร	มุกตุ
	ต่างแกว่งหอกตาบคัง	โตคเข้าโกมผตัญ
๑	ตึงพตโผนแผ่นค่าน	คัพต ยักษณา
	เปนม่ม่มเร่งรณ	รบเร้า
	แทคยเดี่ยวทาเหตอทน	ถอยดำ ไปแย
	นายยักษกองหนนเข้า	คักคค่อนพตผจัญ
๑	ฝ้ายสุรเด่นอังกทง	สุรการ
	เห็นยักษรกว่าบาน	บุกจา
	แกว่งขรรคโคตตังหาร	ยักษวิ นาคแย
	สองกระบิณทรทตวงห้า	รทม้าคซาปไตย
๑	ตึ้งนมารทตงเงอ	คทารัน
	สองกระบิณทรโกมถถัน	หตบคว้า
	แทคยคักระบิพื้น	ราพหวด สวาแย
	ทรหคคตททว่า	วุ่นตึ้งตมุน

- ๑ ตูรเดินเหยียบบ่าทาง ตอฆมาร
 ตอฆราพรายสูรการ จับไว้
 ชนเหยียบบ่าแทคยทยาน ยงยุทธ งดงาม
 ยักษ์สู้ถึงตอฆได้ เผด็จเกตุามารโยน
- ๑ พระยายักษ์ยดยั้งคั่น เคียดดว
 ทรงต้นศรัศกดา เดชก้อง
 กระจายทวนภา กาศหั่น ดงเฮย
 ถูกพอกพดตวาร้อง โคดคินมตายปราณ
- ๑ บุตรดีกรโองนำว พลายวาค แผลงแฮ
 เปนพยุหุกรดเกริกผาด พัดกะชน
 ตอฆพดราพพินาศ นอนกาย กัณหา
 รกยักษ์หักคั่น กระบพนคนเปน
- ๑ อสูรอินทรศกรดควา อาวุธ
 ชนเหยียบรถพระบุตร ย่างย้าย
 ค่างของค่างตบยทุช ยักษ์พาด ทั่นา
 พระบุตรโมยราพราย ตกพนบัถพ

๑ ชดงจากรถชน อังษา มารเอย
 หัดจับเกษอสุรา รบเร้า
 ศรทรงหวดแทยถตา ถอยห่าง กันแยะ
 ยักขกับขับพตเข้า แข่งหน้าคาประดิ่ง
 ๑ พระกุมารหน่วงน้าว ศรศรี แผลงแฮ
 ฆตญพวกยักขชั่ว วอดสิ้น
 ศรเบ็นตีนารี รำร่าย เรียงแฮ
 แกดังกถ้าวทชดถัน พ้อเข้าหยันมาร
 ๑ ราพเชนเมินภักตร์เค็ร่า กำสรด
 เตียบครไฟว์พลหมด มอดม้วย
 องค์เดียวเปื่อยวทรวงสัดด คดถึงเพ่ง นางเอย
 จับจักรคว่างไปด้วย เดชถ้อมบุตรนารายณ์
 ๑ พระบุตรแผลงธำตรถ้าง จักรทลาย
 ศรเตียบธูระยักขว้าย วอดแก้ว
 เทพย์ไปรยบบุณชาติผาย โขษฐไชร่ ช้องนา
 ด้องกุมารกมดแผ้ว กัดับเผ้ามี่คุดา

๑๗๗

๑) ดองต้มเต๋จ๋อญุไท	ทรงตั้ง
สถิตยทพิบัตถังก	รถแก้ว
เห็นพระนัคตาพัง	ศึกเดรัจฉกถับแฮ
ทวราชจากรถแก้ว	รับเข้าปถององค์
๑) พระพรตโอบอุ้มพระ	มงกุฏ
พระธบพระสัตรุศ	กอดไว้
รับขวัญพระหัตถาณสุด	สายสวาคิ ขาวเฮย
ต้มเกียรติเป็นหน่อไท	กฤษณผู้ผดุงธรรม
๑) ดีกระษัตริย์เต๋จ๋อญุ	รถโคต
โดยค้วนดกรุงไถย	เกษพร้อม
เสวกประชาใน	นักเรศ ทราบแฮ
ต่างรับมาคอยน้อม	นอบเกล้าถวายพร
๑) ถึงสถานรถเข้าเทียบ	เกยสุวรรณ
กระษัตริย์สัอยู่โรงคัต	มาดย์เฝ้า
ประทับแท่นทองพรรณ	พจนาคถ์ ถามชา
ต้มเต๋จ๋อญุไอยกาเจ้า	เต๋จ๋อญุได้ใครตาม

๑ เสนาประณคน้อม ชิบดินทร์
 ทูลว่าพระโคกนที รับไว้
 ฝ่ายในทราบบริบท ราชประทับ พระโรงแสง
 ต่างพริ้งผัดคิดได้ คำนวณเตรียมคอย
 ๑ พระพรตต์ตาเข้า ปรางรัตน์
 ประทับแท่นทรงครีดี เกรินถ้อย
 ชุมนราพร้อมดมบดี บำเหน็จ ไฉนนา
 ของคนบนาเนครยอย เยี่ยงคองอดนี้
 ๑ ฝั้นจิตรกิดกต่างแก กราบทูล
 ไม่ชั่วเหมือนชั่วพณ เพลินชา
 กตัญญูสัจจกักร ยาตรพั่ง พักนา
 เหลือจะให้เห็นนา จิตรข้าบาทบงตุ้
 ๑ พังกต่างผะผาวฮ้าว อารวณ
 เต้จตุ้ปรางบรรจฐรณ แท่นแก้ว
 คณิงนาฏอกราชฐร โดยยักษ์ หยามเฮย
 โอ้พระไอยกาแคว้ว คตาค์ห้องเหมสถาน

๑ แต่รณัจฉวนจวนแจ้ง รังษี
 ออกพระโรงเด่น นอบเฝ้า
 พระศรีตั่งให้ศรี ธาเทียบ พดแฮ
 ศรีศรีพรรับเร้า จัดพร้อมพหุหาญ
 ๑ ดีกระษัตริย์เสด็จเข้า สรงเสด็จ
 ทรงเครื่องประดับเพชร ผ่องพณ
 กระษัตริย์เสด็จเสด็จ เสด็จราช รกษะ
 ยกพยุหยาตราครน ครนกองพนาศ์สถาน
 ๑ ฝ่ายท้าวไทยเกษทรง พงษ์พันธุ์
 อำมาตย์อิกกำหนด ทอหน้า
 สดับเสียงพิภพผัน ผายวง วนฮ่า
 เขากอดนักสิทธิ์ว่า วนกุ่มมรมดม
 ๑ สรรพรับเร่งร้อน รวไพร
 ฤทธศรศาตาโดย หยุคยัง
 ดงจากราชรกไชย จงรับ มาแฮ
 ถึงที่นบนักสิทธิ์ทง ท่านไท้ไอยกา

๑ พระจอมไทยเกษเชื่อน โองการ

กรกอดสองพระหลาน ร่มร้อน
 เจ้าทุกข์ซึ่งทรมาณ หมดเรื่อง แถ้วเฮย
 ห้ากระบี่โคกสัทอน ทัวหน้านางโน

๑ โควณทัยนศัพทแต่ง โคกบววย
 จึ่งกล่าวพจน์ภปราย เบรียบแก้
 ทุกข์ซึ่งสิ่งอันตราย ตำหรับ คณนา
 ฌว่าใครพบแม่ นับได้จึ่งดี

๑ พระภูมัสถิตบถอย วายทุกข์
 ดำรัสถามความยุค แดก
 คราวอรุณกรรณ วันรบ ไฉนพอ
 สองราชกุมารน หน่อเนอกระษัตริย์ไหน

๑ สองหัตถาณคอบถอย ไอยกา
 สองกุมารบุตรรว เมศร์ทำว
 มงกุฎบถมญา ปรางกู
 ศรัทธาธิธิเรื่องหัว หักเคียนเค็กแถ้วง

๑ เมื่อพระพิศณุได้ ทราบสาร
 รับสั่งต้องกุมาร เกิดอนคธ้อย
 เข้าส่มทบทวยหาญ มาช่วย ปรามแฮ
 ถึงด่านหัดานทราบถ้อย ว่าไท่เสียนคร
 ๑ จึงขับพลเร่งรำ ราชฉาย
 พดประยุทชัยกษัตริย์ แดกบัง
 วิรุณพทบุตรชาย รบตบ ฝนาญนอ
 มงกุฎพิฆาฏมต่าง ชีพท้าวคนขรรพ
 ๑ เดรัจฉักกษพยุหเต้า ตามมา เฝ้าแฮ
 องค์พระไอยกา สดัมถ้อย
 ว่าชนะอสุรา ราชชน ชมเฮย
 อุมกุมารหัดานน้อย แบนเขอนอวยไชย
 ๑ ต้องดะไนนารถน้อม รับพร
 พระพรตดีตรศวอน ทานไท่
 บัดนี้เสียมคัษกร เขิญเสด็จ กตบเฮย
 ค้างประนมหัตถ์ไหว กต้าวถ้อยตามุนี

๑ พระนักถิทธิจงเขื่อน	อวยพร
ห้ากระษัตริย์ประนมกร	รับแจ้ง
ไอยกากับหลานจร	ยังร่วม ไทรเอย
ทรงเครื่องอาภรณ์แพรว	เพชรพร้อยพราวพราว
๑ กรายกรยุยาตรชน	รถทรง
มงกุฎบดององค์	รถหน้า
รถไทยเกษรทองนงศ์	ประเทียบ งามแฮ
พระพรตต์ครุศดำ	รถวังหลังพด
๑ แตรดั่งข พินพาทย์ทอง	โกตา หลเฮย
เสียงพวกลโยธา	โห่ฝ้าย
เสียงรถคชอัศว	ไวฉิ่ง
มวญหมุ่มญคร้าย	เร่เร้นแผ่นหน
๑ ตักระษัตริย์กับทง	ไอยกา
ประทับแรมมรคา	คำค่าง
กำหนดเจ็ดทิวา	ตัก
ไทยเกษบุรวิ้ง	เรศไว้ โยนนรินทร์

๓๒๔๒ โคตงรามเกียรติ์

๑ รกถึงจึ่งเทียบแก้ว	เกยไชย
เสด็จสู่ปรางอำไพ	ห่อนซ้ำ
สถิตย์แท่นอุไร	เรื่องโรจ
ดบภักตร์ดนมเสนอนหน้า	ไศกซำรกำทรง
๑ พระดังวิเศษเคียง	พดขันธ์
ควาแหวหวานครบครัน	ทวนหน้า
ประทานเครื่องบิณฑ	สินัด คาเย
บำเหน็จถึงดินซ้ำ	บาทถวนทวยหาญ
๑ การเสร็จดีกระษัตริย์เฝ้า	นบตา
ครัดตั้งให้ทูตรา	เมศร์เจ้า
ดีราชรับรับมา	ทรงเครื่อง เสร็จเอย
ขจรกเคตตอนพดเร้า	รับฝ่ายไพรพนม
๑ เค้นพดประทับร้อน	แรมมา
บรรลุลอยุทธยา	หยุดฝ่าย
รถเรียบเทียบเกยคดา	ไคตจาก รถแ
งามดีกระษัตริย์คดา	อมรชนปรางสุวรรณ

๓๗๘ ตีกระษัตริย์ต่างน้อม บังคม

พระกฤษณบรม ราชไท้
กับด้ามชนนีส้ม เต้จกั ษ่มเอย
แต่ตีครุศันดดาไหว พระตักษณด้วยปรีดา

๑ พระพรคประนคณ้อม ทดบวร ยายเอย
มงกุฎผดามคณชรพ ชุ่มม้วย
วิรุณพัทธมภันท์ ตบพิ ฆาฏแฮ
พลยักษบวรโดยด้วย เชนทงตองหदान

๑ เต้จกัคักตามรับท้าว ไอยกา
พบที่โควินทดา บศเถ้า
เชญเต้จกัถบภารา ถวดยราช เต้จเอย
ส้มเต้จไอยกาเจ้า ตั้งให้ทูตถอง

๑ พระชราโรคเรอ รบถวน
คิตพระชนม์เห็นจวน จวนแล้ว
ขอมอบข้พระมวญ ฝากศพ พระนา
สรวมบาทบงกชแก้ว ก่อเกอชนุกต

๓๒๔๔ โคตงรามเกียรติ์

๑ ทรงตั้งขฟงชนชน	ชุกรมต
ชมชอบโดยยุบต	กนิษฐพร้อง
ดักษณ์กับพระชน	นักรรต ต่ามหนอ
ปราโมชตองพื่อน้อง	น่งน้อยประหารมาร
๑ จงเจริญพระยศถ้ำ	เตอไกร จักรเอย
บำบัตุรพาดไทย	ผ่องพัน
บำราศโรคโทษย	สญเดื่อม เทอญพ้อ
พระเกียรติพระฤทธน	เลิศฟ้าชาษตร
๑ ดิบกระษัตริย์เด็จถอย	ต้นทนา
พอจวบจวนเวตา	คึกแก้ว
ต่างองค์ต่างยาตรา	เถถึงราช ปรางเอย
พถันสถิตยแท่นแพรว	พร้งพร้อมอนงค์เสนอ
๑ พระจักรกฤษณกับด้วย	ดักษณ์
สถิตยแท่นราชาวดี	จรัสพร้อย
งามคุ่มมาศมณ	ประคับรุ่ง เรืองแะ
พนักงานน่งน้อย	นอบน้อมมทมาดย

๑ นางบำเรอตั้งค้ำช้อง เฝ้ายประดาน
 เรือรบขับคำหวาน วาบแจ้ว
 ดำเนียงฉันทเสนาพาน ถววงเทพย์ ครอบงาย
 เพชรพระฤไทยแผ้ว ผ่องไท้ไธยา
 ๑ จวนหริญเรือรุ่ง แต่งรว
 รวยกลิ่นสุมาต ชนชน
 แตรตั้งขรฆังค์ เสนาะดำ เฝ้ายนา
 ทรงดูบรรณผสมพัน เต็ดจ้เข้าสู่ต๋าน
 ๑ เตวีจสงทรงเครื่องแก้ว ผันผาย
 เกดถึงแท่นมณไพราย พรางพร้อย
 เสวตรบรรณตรนายน ชูเชิด
 พรหมหมู่เตนน้อย ใหญ่เฝ้าฟังกระแต
 ๑ พระทรงดำรัสด้วย อนุชา ต๋องนา
 ส้มเต็จพระไอยกา แก่แก้ว
 ชอบแต่พ่อผู้ภา คิไยนารถ ผดุงแะ
 ปวงกระบิรินทร์จกแก้ว เกิดอนรงยงนคร

- ๑ พระพรตพระศัตรุผู้ ภาคู้
 พานเวศเจ้าธานี ทัวหน้า
 ต่างคนต่างดาดี ฤาจาก พระโรงเอย
 เทียบปรคขมึงม้า พรังพร้อมจตุรงค์
- ๑ ส่องกระษัตริย์ห้อง สรงดินธุ
 ทรงเครื่องรคน โกมิน อร่ามรัง
 ยุรยาตรเยี่ยงองค์อินทร เถลิงราช รกษ
 ขบวนเค็ดอนรุตฟุ้ง เฟื่องด้าวคงรทรง
- ๑ พระชมรุษชาติช้อย อรชร
 พวงพุ่มกาเกสร ตั้งสรว้อย
 หงษ์เหมวิหคส์ตอน หลายหตาก
 จตุบาทคดาศคดาคด้อย ค่าย่ายวนเกษม
- ๑ ทรงทศันศรตีเร้งรว จตุรงค์ จรัตเอย
 ถ่วงมรรคแดนคง ค้วนเต้า
 ฤไทยเกษนครทรง ครวส์ตั้ง ประทับเษ
 ใต้จยุรยาตรเข้า ตู่ห้องปราสาทศรี

๑ ต่างพระยาพานเรศเหี่ยม หาญฮึก

บางเหาะบางพุดคึก คึกเมือ
ขี้แควขี้คเชนทร์คึก ขี้คควบ ตรงค้แฮ
บางขี้กระแทะเกวียนเกอ กอบด้วยดั่งเบี่ยงตาม

๑ ต่างคนดตเขตรดำว แตนชา นินเอย

เข้านครสู่ปรา ธาตถ้าว
เกษมศักรมยา สดุดัดทว แดแฮ
ด้ามภักดพทกษแผว เค็กเดียนพาดโกษย

๑ ดมเค้เงินญเบศร์เจ้า จักร

กับเอกอรรคดกษม คู้สร้าง
ครองนัคเรศนามศรี อยทช ยาเฮย
ขอบเขตรอาณากว้าง เพียบพนภดเกษม

๑ โอรัสจักรกฤษณ์เจ้า จอมพงษ์

ศรีรัตนวิไลองค์ อาจกถ้า
ต่างเนตรพระมิตรงค์ รอมราช กิจเฮย
ทุกประเทศเขตรหล้า พร้าพร้องสัตว์เรณู

๑๒๔๘ โศภณรามเกียรติ์

๑ ขำรงทศพิชแจ้ง	จบพิจารณา
ปราบหม่ออาศัยพาต	พ่ายพัน
ดยองเดชพระอวดาร	ทูกนัก รานอ
ดัมบัติไพบดัยพัน	เด็คทงทหารหาญ
๑ ตะคนตะพวกพน	พงษ์กระบินทร์
แหวกดมุดำครณิน	คตองคต้อย
ดนมออกออกเมธิน	หาญเหาะ ได้เฮย
ด้วนแต่เทพยใหญ่่น้อย	เนื่องข้างอุปคิตาม
๑ โหราทพิณเนตรแจ้ง	ทศทิศ
ไครเพทเทพยดำตรัสฤษดิ์	รอบรู้
เดื่อนดาวฤกษ์มฤตกิจ	กตศัก เถว้จแอ
ตุจวิคคิตกอบก	เกียงแก่การผจญ
๑ กรุงศรีอยุธยาเยศทง	มถิต ตาเอย
ไถยเกษราชธานี	เนื่องอ้าง
ตามภพดุจเมืองอินทร์	อมรเศก ธรรมค้แ
แม่พระเกียรติเกริกก้อง	ทวพนชมพ

๑ ทุกประเทศราชน้อย บรรณา การเคย
 รุกขมาศหิรัญผกา พรั่งพร้อม
 บุตรีแต่นักดา ดุรงค์คช ดักษณไธ
 สรรพผู้มานับน้อย เหนือเขาประนตถวาย
 ๑ โดยเดชหิรัญผกา ผดุงธรรม
 พระดักษณดาวรรณ ร่มไว้
 กับดามอนชอน อุดมร่วม วงษ์เคย
 พร้อมพระไวยกุดได้ คับร้อนไทรยดา
 ๑ ปราบราพเริงฤทธิราย แวงพาด
 บางพอกพันด้าปหาญ ด้าฟ้า
 ชานพเทพพรหมมาน คนขรรพ นาคไธ
 แด้นคชสวัสดิ์ทวหน้า ด้าช้องสโมสร
 ๑ เนิตเช่นนิคตทิพทง ลีคิน
 ร่มทวัจกรวาพบรร เจิดหัด้า
 ไพรีเรียมเปริยมณีน เฉกหน้า กตของไธ
 พระเกียรติยืนทวัฟ้า โดกลั่นฤาสุญ

